

คู่มือ การดูแลและจัดการ ศาสนสมบัติ

คู่มือการดูแลและจัดการศาสนสมบัติ พ.ศ. ๒๕๕๓

สำนักงานศาสนสมบัติ
สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

คู่มือ

การดูแลและจัดการศาสนสมบัติ

สำนักงานศาสนสมบัติ

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๕๓

คู่มือการดูแลและจัดการศาสนสมบัติ

ที่ปรึกษา

นางจุฬารัตน์	บุญยากร	ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
นางบุญศรี	พานะจิตต์	รองผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
นายนพรัตน์	เบญจวัฒนานันท์	รองผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
นายมนตรี	บำรุง	ผู้อำนวยการกองกลาง

บรรณาธิการ

นายสมชาย	สุรชาติรี	ผู้อำนวยการสำนักงานศาสนสมบัติ
----------	-----------	-------------------------------

จัดพิมพ์โดย

สำนักงานศาสนสมบัติ	สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
จำนวน ๓,๐๐๐ เล่ม	กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑
พิมพ์ครั้งที่ ๒ (ฉบับปรับปรุง)	
จำนวน ๓,๐๐๐ เล่ม	สิงหาคม ๒๕๕๓

รวบรวมข้อมูล

ฝ่ายจัดการศาสนสมบัติส่วนภูมิภาค	สำนักงานศาสนสมบัติ
ฝ่ายจัดการศาสนสมบัติส่วนกลาง	สำนักงานศาสนสมบัติ
ฝ่ายทะเบียนและสัญญา	สำนักงานศาสนสมบัติ
ฝ่ายกองทุนศาสนสมบัติ	สำนักงานศาสนสมบัติ

คำนำ

พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๔๖ กำหนดให้มีสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติขึ้น โดยได้มีการตราพระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหารอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ และให้โอนบรรดากิจการ อำนาจหน้าที่ ทรัพย์สิน งบประมาณ หนี้ สิทธิ ภาระผูกพัน ข้าราชการ ลูกจ้าง และอัตรากำลัง ของกระทรวงศึกษาธิการ ในส่วนของกรมการศาสนามาเป็นสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ตามมาตรา ๑๕๕ ประกอบกับมาตรา ๑๖๑ แห่งพระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหาร และอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ และมติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๓๐/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ นอกจากแบ่งส่วนราชการออกเป็นราชการบริหารส่วนกลางแล้ว ยังมีหน่วยงานในส่วนภูมิภาค คือสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด ประจำอยู่จังหวัดต่างๆ ทั่วประเทศ

ดังนั้น เพื่อให้การจัดการศาสนสมบัติ อาทิเช่นศาสนสมบัติของวัด ที่ธรณีสงฆ์ ที่ดินวัดร้าง และที่ดินศาสนสมบัติกลาง เป็นไปด้วยดี สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จึงจัดทำคู่มือการดูแล และจัดการศาสนสมบัติเล่มนี้ขึ้นมา เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วยพระสังฆาธิการ ระดับต่างๆ เจ้าอาวาส ไวยาวัจกร เจ้าหน้าที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เจ้าหน้าที่สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด ได้ใช้เป็นคู่มือในการบริหาร ดูแล และจัดการศาสนสมบัติได้อย่างถูกต้อง อันจะทำให้ปัญหาที่เกี่ยวกับการจัดการศาสนสมบัติกลาง และศาสนสมบัติวัด ลดน้อยลง ทำให้การสนองงานของรัฐและคณะสงฆ์ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล ก่อให้เกิดประโยชน์ต่องานพระศาสนามากยิ่งขึ้น

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือการดูแลและจัดการศาสนสมบัติเล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติงาน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้สนใจตามสมควร

(นางจุฬารัตน์ บุญยากร)

ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

สารบัญ

หน้า

ภาค ก

- คำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการจัดทำแผนการจัดการความรู้ การดูแล
และจัดการศาสนสมบัติ
- กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕
- มติมหาเถรสมาคมเรื่องการโอนอำนาจหน้าที่กรมการศาสนา
มาเป็นของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
- คำสั่งสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเรื่องการมอบอำนาจ
ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทน

ภาค ข

การจัดประโยชน์ศาสนสมบัติ การจดทะเบียนสิทธินิติกรรม การผาติกรรม

ส่วนที่ ๑ พระราชบัญญัติ กฎมหาเถรสมาคม กฎกระทรวง

๑

- พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕
- กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๑)
- ระเบียบว่าด้วยการจัดประโยชน์แทนวัด พ.ศ. ๒๕๑๔
- ระเบียบว่าด้วยการกรมการศาสนสมบัติ พ.ศ. ๒๕๑๖
- ระเบียบมหาเถรสมาคม ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการปลูกสร้างอาคารในที่ดิน
หรือที่ธรณีสงฆ์ของวัดอันมีผู้เช่าอยู่ พ.ศ. ๒๕๓๗

๓

๑๕

๑๕

๒๒

๒๕

ส่วนที่ ๒ การออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินของวัด และการเก็บหนังสือสำคัญ สำหรับที่ดิน

๒๗

- การระวางชี้แนวเขตที่ดินของวัด
- การออก น.ส.๓ หรือโฉนดที่ดินของวัดร้าง
- การเก็บรักษาหนังสือสำคัญสำหรับที่ดิน
- ระเบียบว่าด้วยการเก็บรักษาหนังสือสำคัญสำหรับที่ดินศาสนสมบัติของวัดร้าง
พ.ศ. ๒๕๕๒
- การตรวจสอบที่ดินวัดร้าง การขอขึ้นทะเบียนที่ดินวัดร้างตกสำรวจ

๓๕

๓๕

๔๕

๔๖

๔๕

<u>ส่วนที่ ๓</u>	การจดทะเบียนการจำยอมผ่านที่วัดหรือที่ธรณีสงฆ์	
	และการพาณิชย์ที่ดิน	๕๗
-	มติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑๘/๒๕๔๐ เรื่อง การทำสัญญาและจดทะเบียนทางภาระจำยอมผ่านที่วัดหรือที่ธรณีสงฆ์ของวัด	๖๑
-	การพาณิชย์ที่ดินตามมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๓๕	๖๓
-	การดำเนินการพาณิชย์ที่ดิน	๖๘
-	มติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๒๖/๒๕๔๓ เรื่อง หลักเกณฑ์การฝากและส่งจ่ายเงินค่าพาณิชย์ที่ดิน	๗๔
-	การอุทธรณ์ กรณีวัดถูกเวนคืนที่ดิน	๘๐
-	มติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑๐/๒๕๕๐ เรื่อง เสนอขอแต่งตั้งผู้พิจารณาถ้อยแถลงการเวนคืนที่วัด ที่ธรณีสงฆ์ หรือที่ศาสนสมบัติกลาง	๘๓
-	มติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๓๓/๒๕๕๑ เรื่อง ค่าพาณิชย์ที่ดินซึ่งได้มาเพิ่มขึ้นจากการอุทธรณ์ที่ดินซึ่งถูกเวนคืน	๘๕
-	การจดทะเบียนการโอนกรรมสิทธิ์ที่ดิน	๘๗
<u>ส่วนที่ ๔</u>	การกันเขตจัดประโยชน์	๘๙
-	หลักการพิจารณาการกันเขตจัดประโยชน์ที่ดิน	๙๑
-	การจัดให้เช่าที่ดินวัด หรือที่ธรณีสงฆ์	๙๖
-	มติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑๔/๒๕๒๑ วันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๒๑ เกี่ยวกับการให้เช่าที่วัดหรือที่ธรณีสงฆ์เพื่อสร้างอาคารพาณิชย์	๑๐๒
-	มติคณะกรรมการ พศป. วันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๓๔ ขอใช้ที่ดินวัดสุเทพารามสร้างหลุมหลบภัย จังหวัดนครศรีธรรมราช	๑๐๓
-	มติคณะกรรมการ พศป. ครั้งที่ ๓/๒๕๕๒ วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ การกันเขตจัดประโยชน์ ก่อนบังคับใช้กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒	๑๐๕
<u>ส่วนที่ ๕</u>	การจัดให้เช่าที่ดินวัดร้าง และที่ศาสนสมบัติกลาง	๑๐๗
-	มติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑๓/๒๕๒๐ การปฏิบัติกับหน่วยราชการ ขอใช้หรือขอเช่าที่ดินวัดร้าง	๑๐๙
-	มติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๒/๒๕๔๕ เรื่อง กำหนดอายุสัญญาเช่าปรับปรุงที่ดิน สบก. ที่วัดร้างและที่ธรณีสงฆ์	๑๑๐

- มติคณะกรรมการ พศป. ครั้งที่ ๖/๒๕๓๕ วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๓๕	
เรื่อง หลักเกณฑ์การคิดค่าบำรุงเพื่อปรับปรุงที่ดิน และการเช่าที่ดินนานปี	๑๑๓
- มติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๒๐/๒๕๔๘ วันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๘	
เรื่อง ขอความเห็นชอบให้จัดทำประกันภัยอาคารศาสนสมบัติกลาง และวัดร้าง	๑๑๖
- การก่อสร้างอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างใดๆ ใกล้เคียงโบราณสถาน	๑๒๐
- มติคณะกรรมการ พศป. ครั้งที่ ๒/๒๕๕๐ วันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๕๐	
เรื่อง ราคาค่าก่อสร้างอาคาร	
- มติคณะกรรมการ พศป. ครั้งที่ ๖/๒๕๔๕ วันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๔๕	
เรื่อง การอนุมัติหลักการเกี่ยวกับความมั่นคงแข็งแรงของอาคาร	๑๒๓
- มติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๒๒/๒๕๔๗ วันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๔๗	๑๒๓
การเปลี่ยนแปลงการต่อสัญญาเช่าที่ดินและศาสนสมบัติกลาง	
- ระเบียบสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ว่าด้วยการก่อสร้างและรับมอบ	
สิ่งปลูกสร้างศาสนสมบัติ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓	๑๒๕
<u>ส่วนที่ ๖ ค่าบำรุงศาสนสมบัติกลาง ค่าเช่า และค่าธรรมเนียมต่างๆ</u>	๑๔๕
- คำสั่ง ที่ ๒๗/๒๕๓๕ เรื่อง อัตราค่าบำรุงศาสนสมบัติกลาง	๑๔๗
- มติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๒๑/๒๕๔๐ เรื่อง หลักเกณฑ์การคิดเงินบำรุง	
ในการต่อสัญญาเช่าอาคารนานปี	๑๔๕
- คำสั่ง ที่ ๘๒/๒๕๓๖ เรื่อง หลักเกณฑ์การคิดคำนวณเงินศาสนสมบัติกลาง	
เกี่ยวกับการโอนสิทธิการเช่าและการรับเช่าสืบทอด	๑๕๑
- มติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑๘/๒๕๔๕ วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๕	
เรื่อง ปรับปรุงอัตราค่าเช่าที่ดินวัดร้างและศาสนสมบัติกลาง	๑๕๔
- มติคณะกรรมการ พศป. ครั้งที่ ๒/๒๕๔๕ วันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๔๕	
อัตราค่าเช่าสำหรับส่วนราชการเช่าที่ดินวัดร้าง	๑๕๗
- มติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑๕/๒๕๔๗ เรื่อง การปรับปรุงอัตราค่าเช่าที่ดิน	
และอาคารของ ศบก. ในส่วนกลาง	๑๕๕
- มติคณะกรรมการ พศป. วันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๑ ของดเรียกเก็บเบี้ยปรับ	
ร้อยละ ๑.๕ ต่อเดือน	๑๖๑
- ระเบียบเรื่องอัตราค่าธรรมเนียมประเภทต่างๆ พุทธศักราช ๒๔๙๕	๑๖๓
- ระเบียบว่าด้วยการนำสิทธิการเช่าอาคารศาสนสมบัติไปทำสัญญาผูกพัน	
เงินกู้ธนาคาร พ.ศ. ๒๕๕๑	๑๗๒

ส่วนที่ ๗ การจดทะเบียนสิทธินิติกรรม การแลกเปลี่ยนที่ดิน
และการรับให้ที่ดิน

	๑๗๕
- การได้มาซึ่งที่ดินของวัดตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน	๑๘๑
- รับให้ที่ดินแทนวัดมีพระสงฆ์	๑๘๒
- เอกสารที่จะรับให้ที่ดิน	๑๘๖
- การมอบอำนาจรับให้ที่ดิน	๑๘๗
- การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการโอนที่ดินให้วัด	๑๙๓
- อัตราค่าธรรมเนียมและภาษีในการจดทะเบียนรับให้ที่ดินของวัด	๑๙๕
- การแลกเปลี่ยนที่ดินวัด	๑๙๖
- มติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๗/๒๕๕๓ วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๓ เรื่อง หลักเกณฑ์การแลกเปลี่ยนที่ดินที่ตั้งวัด ที่ธรณีสงฆ์ หรือที่ดินศาสนสมบัติกลางกับที่ดินเอกชน	๒๐๑
- ระเบียบว่าด้วยการยกที่ดิน อาคาร ให้เป็นศาสนสมบัติกลาง พ.ศ. ๒๕๕๒	๒๐๔
- ขั้นตอนการจดทะเบียนรับให้ที่ดินศาสนสมบัติกลาง	๒๐๖
- มติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑/๒๕๔๕ วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๔๕ เรื่อง อาคารเสตมภ์ กรณีการยกที่ดินให้วัด	๒๐๗

คำสั่งสำนักงานศาสนสมบัติ

ที่ ๑/๒๕๕๓

เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุทำงานการจัดทำแผนการจัดการความรู้ การดูแลและจัดการศาสนสมบัติ

ด้วยคำสั่งสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ที่ ๒๗๑/๒๕๕๒ วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๒ แต่งตั้งคณะทำงานจัดการความรู้ (Knowledge Management Team : KM Team) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ จำนวน ๑๗ คน โดยมีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้คือ ๑. ดำเนินการจัดทำแผนงานการจัดการความรู้ภายในองค์กรตามรูปแบบ และแนวทางที่สำนักงาน ก.พ.ร. กำหนด ๒. ดำเนินการผลักดัน ติดตามความก้าวหน้าประเมินผลและรายงานการดำเนินงานตามแผนงานจัดการความรู้ภายในองค์กร ๓. ปฏิบัติตนเป็น “แบบอย่างที่ดี” ในเรื่องจัดการความรู้ ๔. ดำเนินการเป็น Master Trainer ในด้านการจัดการความรู้ และ ๕. ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องและที่ได้รับมอบหมาย ทั้งนี้เพื่อให้งานดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อยเกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

จึงแต่งตั้งคณะอนุทำงานเรื่อง การดูแลและจัดการศาสนสมบัติ เพื่อช่วยดำเนินการจัดทำแผนการจัดการความรู้ ตามที่คณะทำงานเห็นควร และมีอำนาจหน้าที่ตามที่มอบหมาย การดำเนินการเกี่ยวกับการดูแลและจัดการศาสนสมบัติ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๓ ประกอบด้วย

๑. ผู้อำนวยการสำนักงานศาสนสมบัติ	ที่ปรึกษา
๒. หัวหน้าฝ่ายทะเบียนและสัญญา	ประธานคณะทำงาน
๓. หัวหน้าฝ่ายจัดการศาสนสมบัติส่วนภูมิภาค	คณะทำงาน
๔. หัวหน้าฝ่ายจัดการศาสนสมบัติส่วนกลางและวัดร้าง	คณะทำงาน
๕. หัวหน้าฝ่ายกองทุนศาสนสมบัติ	คณะทำงาน
๖. หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป	คณะทำงาน
๗. นางกัลยา มีคุณ	คณะทำงานและเลขานุการ
๘. นายไพรัช ช้างเทศ	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

มีหน้าที่ดำเนินการคัดเลือกองค์ความรู้จัดการความรู้เกี่ยวกับการดูแลและจัดการศาสนสมบัติ
ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติราชการให้ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้ง ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายเพื่อให้เกิด
ผลดีต่อทางราชการต่อไป

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

(นายมนตรี บำรุง)

ผู้อำนวยการกองกลาง รักษาราชการแทน

ผู้อำนวยการสำนักงานศาสนสมบัติ

กฎกระทรวง
แบ่งส่วนราชการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๔๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ จ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๓ นายกรัฐมนตรีออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕

ข้อ ๒ ให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ มีภารกิจเกี่ยวกับการดำเนินงานสนองงาน คณะสงฆ์และรัฐ โดยการทำนุบำรุง ส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนา ให้การอุปถัมภ์ ค้ำครอง และส่งเสริมพัฒนางานพระพุทธศาสนา ดูแล รักษา จัดการศาสนสมบัติ พัฒนาพุทธมณฑล ให้เป็นศูนย์กลางทางพระพุทธศาสนา รวมทั้งให้การสนับสนุน ส่งเสริมพัฒนาบุคลากรทางศาสนา โดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยคณะสงฆ์ กฎหมายว่าด้วยการกำหนดวิध्यฐานะผู้สำเร็จ วิชาการพระพุทธศาสนา รวมทั้งกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

(๒) รับสนองงาน ประสานงาน และถวายการสนับสนุนกิจการและการบริหารการปกครอง คณะสงฆ์

(๓) เสนอแนวทางการกำหนดนโยบายและมาตรการในการคุ้มครองพระพุทธศาสนา

(๔) ส่งเสริม ดูแล รักษา และทำนุบำรุงศาสนสถานและศาสนวัตถุทางพระพุทธศาสนา

(๕) ดูแล รักษา และจัดการวัดร้างและศาสนสมบัติกลาง

- (๖) พัฒนาพุทธมณฑลให้เป็นศูนย์กลางทางพระพุทธศาสนา
- (๗) ทำนุบำรุงพุทธศาสนศึกษา เพื่อพัฒนาความรู้คู่คุณธรรม
- (๘) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน หรือตามที่นายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ข้อ ๓ ให้แบ่งส่วนราชการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

ก. ราชการบริหารส่วนกลาง

- (๑) กองกลาง
- (๒) กองพุทธศาสนศึกษา
- (๓) กองพุทธศาสนสถาน
- (๔) สำนักงานพุทธมณฑล
- (๕) สำนักงานศาสนสมบัติ
- (๖) สำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม

ข. ราชการบริหารส่วนภูมิภาค

สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด

ข้อ ๔ ส่วนราชการของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

ก. ราชการบริหารส่วนกลาง

(๑) กองกลาง มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(ก) ปฏิบัติงานบริหารทั่วไป งานสารบรรณ งานบริการ และงานกิจกรรมพิเศษของสำนักงาน

(ข) ดำเนินการเกี่ยวกับงานช่วยอำนวยการ และงานเลขานุการของสำนักงาน

(ค) ประสานสัมพันธ์การปฏิบัติราชการของสำนักงาน และเผยแพร่กิจกรรมความก้าวหน้าในงานด้านต่างๆ ของสำนักงาน

(ง) ดำเนินการเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี การงบประมาณ การพัสดุ อาคารสถานที่ และยานพาหนะของสำนักงาน

(จ) จัดระบบงานและบริหารงานบุคคลของสำนักงาน

(ฉ) ดำเนินการเกี่ยวกับงานกฎหมายและระเบียบ งานนิติกรรมและสัญญา งานเกี่ยวกับความรับผิดชอบในทางแพ่ง อาญา งานคดีปกครอง และงานคดีอื่นที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน

(ข) จัดทำและประสานแผนปฏิบัติงานของสำนักงานให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนแม่บท การส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนา ตั้งและจัดสรรงบประมาณศาสนสมบัติ ดำเนินการเกี่ยวกับงานโครงการพิเศษ งานความร่วมมือกับต่างประเทศ รวมทั้งเร่งรัด ติดตาม และ ประเมินผล การปฏิบัติงานตามแผนงานและโครงการของหน่วยงานในสังกัด

(ซ) จัดระบบการจัดเก็บ การประมวล และการใช้ประโยชน์ข้อมูลของหน่วยงานในสังกัดและเป็นศูนย์ข้อมูลของสำนักงาน

(ฅ) วิจัย ส่งเสริม และประสานงานการวิจัยด้านพระพุทธศาสนา

(ญ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

(๒) กองพุทธศาสนศึกษา มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(ก) ประสานและดำเนินการเกี่ยวกับการควบคุม ดูแล จัดการศึกษาวิชาการพระพุทธศาสนา การจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา และรับผิดชอบงานการศึกษาของคณะสงฆ์ การศึกษาสงเคราะห์ และการศึกษาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศาสนา

(ข) ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำสื่อการเรียนการสอนด้านศาสนา วิเคราะห์ทางวิชาการต่างๆ เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา เป็นแหล่งความรู้ที่เป็นระบบและอ้างอิงได้

(ค) สนับสนุนการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาทุกระดับ รวมทั้งการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการศึกษาทุกประเภท

(ง) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

(๓) กองพุทธศาสนสถาน มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(ก) ดำเนินการเกี่ยวกับการสร้าง การตั้ง การรวม การย้าย การยุบเลิก และการขอเปลี่ยนแปลงชื่อวัด การขอรับพระราชทานวิสุงคามสีมา การยกวัดร้างให้เป็นวัดที่มีพระสงฆ์ การขอพระราชทานยกวัดราษฎร์ขึ้นเป็นพระอารามหลวง และการจัดทำทะเบียนวัด

(ข) ส่งเสริม พัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ แหล่งภูมิปัญญา และแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน

(ค) ดำเนินการเกี่ยวกับการออกแบบก่อสร้างอาคารศาสนสถาน และอาคารศาสนสมบัติทางพุทธศาสนาตามที่ได้รับมอบหมาย การบูรณะปฏิสังขรณ์ และการจัดระเบียบของวัด และศาสนสถานทางพุทธศาสนา ให้รักษาไว้ซึ่งคุณค่าทางศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมทางศาสนา

(ง) ดำเนินการสำรวจรังวัดที่ดิน การออกหนังสือสำคัญที่ดิน และการตรวจสอบคั่นคว่ำหลักฐานที่ดินของวัด วัดร้าง และศาสนสมบัติกลาง

(จ) ดำเนินการสงเคราะห์วัดที่ประสบวินาศภัย การยกเว้นภาษีอากรเพื่อการบูรณะปฏิสังขรณ์วัดที่ยกฐานะ และส่งเสริมฐานะเป็นวัดที่มีพระสงฆ์

(ฉ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

(๔) สำนักงานพุทธมณฑล มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(ก) ดำเนินการเกี่ยวกับการก่อสร้าง ดูแล บำรุง รักษา และบริหารกิจการพุทธมณฑล

(ข) ดำเนินการเกี่ยวกับงานเลขานุการของคณะกรรมการอำนวยการจัดสร้างพุทธมณฑลและคณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงานที่คณะกรรมการอำนวยการจัดสร้างพุทธมณฑลแต่งตั้ง

(ค) จัดและส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาพุทธมณฑลให้เป็นศูนย์กลางทางพระพุทธศาสนา

(ง) ดำเนินการบริหารจัดการหอสมุดพระพุทธศาสนาและพิพิธภัณฑ์ทางพระพุทธศาสนา

(จ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

(๕) สำนักงานศาสนสมบัติ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(ก) ศึกษา วิเคราะห์ วางระบบ กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการปฏิบัติในการจัดประโยชน์และพัฒนารายได้ให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

(ข) ดูแล รักษา และจัดการวัดร้างและศาสนสมบัติกลาง

(ค) ควบคุม แนะนำ และให้ความช่วยเหลือในการจัดการศาสนสมบัติของวัด

(ง) ดำเนินการจัดเก็บรายได้ รักษาผลประโยชน์ของศาสนสมบัติตามที่ได้รับมอบหมาย

(จ) รวบรวมข้อมูลในการจัดทำงบประมาณและจัดหารายได้ ให้เป็นไปตามงบประมาณศาสนสมบัติกลางประจำปี

(ฉ) เป็นสำนักงานนายทะเบียนทรัพย์สินของวัดร้างและศาสนสมบัติกลาง

(ช) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

(๖) สำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(ก) รับสนองงานตามพระบัญชาและพระกรณียกิจของสมเด็จพระสังฆราช

(ข) รับสนองงานการบริหารของมหาเถรสมาคมและคณะกรรมการต่างๆ ที่มหาเถรสมาคมแต่งตั้ง

(ค) รับสนองงานเกี่ยวกับการบริหารการปกครองคณะสงฆ์ การขอพระราชทานสมณศักดิ์ การถวายนิยัตินัด และการจัดทำทะเบียนประวัติพระสมณศักดิ์ และพระสังฆาธิการ

(ง) ดำเนินการและประสานงานกับคณะสงฆ์ในการลงนิคหกรรม และตรวจตราถวายคำแนะนำแก่พระภิกษุ สามเณร ที่มีอาจารย์ไม่สมควรแก่สมณวิสัย

(จ) ประสานงานและถวายการสนับสนุนคณะสงฆ์ไทยที่ไปปฏิบัติศาสนกิจในต่างประเทศ และถวายการสนับสนุนพระสงฆ์ชาวต่างประเทศ ที่มาศึกษาและปฏิบัติธรรมในประเทศไทย

(ฉ) ดำเนินการและประสานงานเกี่ยวกับการคุ้มครองพระพุทธศาสนา

(ช) เสนอแนวทางการกำหนดนโยบายและมาตรการในการคุ้มครองพระพุทธศาสนา

(ซ) จัดและสนับสนุนการศึกษาอบรมพระสังฆาธิการ

(ฌ) บริการข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับความรู้ ผลงานวิจัย และวิชาการทางพระพุทธศาสนาแก่พระสังฆาธิการ

(ญ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ข. ราชการบริหารส่วนภูมิภาค

สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(ก) ศึกษา วิเคราะห์ และรายงานข้อมูลสารสนเทศด้านพระพุทธศาสนา เพื่อกำหนดนโยบายในระดับจังหวัด รวมทั้งเสนอแนะแนวทางแก้ไข

(ข) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย แผนงาน โครงการ ของหน่วยงานในความดูแลของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด รวมทั้งรายงานผลการดำเนินงาน ปัญหา และอุปสรรคให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

(ค) ส่งเสริม ดูแล รักษา และทำนุบำรุงศาสนสถาน และศาสนวัตถุ ทางพระพุทธศาสนา รวมทั้งดูแล รักษา และจัดการวัดร้างและศาสนสมบัติกลางในจังหวัด

(ง) ส่งเสริมและสนับสนุนให้วัดเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้และแหล่งภูมิปัญญา ของชุมชน รวมทั้งส่งเสริมให้มีศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของจังหวัด

(จ) ส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และด้านพุทธศาสนศึกษา รวมทั้งดูแลและควบคุมมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัด ภายในจังหวัดให้ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรม และพัฒนาบุคลากรทางพระพุทธศาสนา

(ฉ) รับสนองงาน ประสานงาน และสนับสนุนกิจการและการบริหารการปกครอง คณะสงฆ์ ตลอดจนการดำเนินการตามนโยบายและมาตรการในการคุ้มครองพระพุทธศาสนา

(ช) ส่งเสริมและประสานการดำเนินงานในการปฏิบัติศาสนพิธีและกิจกรรม ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

(ซ) ปฏิบัติงานตามกฎหมายในความรับผิดชอบของสำนักงานพระพุทธศาสนา แห่งชาติ ซึ่งกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดหรือตามที่ได้รับมอบหมาย

(ณ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๕

พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่สมควรจัดตั้งสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดเป็นราชการบริหารส่วนภูมิภาคขึ้นในสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเพื่อทำหน้าที่ในการทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา ศาสนสถานและศาสนวัตถุทางพุทธศาสนา สนับสนุนการดำเนินงานของคณะสงฆ์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และการปกครองคณะสงฆ์ ประสานงานระหว่างบ้าน วัด ชุมชน และส่วนราชการต่างๆ รวมทั้งส่งเสริมและประสานงานการดำเนินศาสนพิธีและกิจกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาในระดับจังหวัด รวมทั้งเพื่อให้การทำนุบำรุงและส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาในระดับภูมิภาคเป็นไปอย่างคล่องตัว และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สมควรปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และระบุนำหน้าชื่อของแต่ละส่วนราชการดังกล่าวให้เหมาะสมกับสภาพของงาน จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

มติมหาเถรสมาคม
ครั้งที่ ๓๐/๒๕๔๕
สำนักงานเลขาธิการมหาเถรสมาคม

มติที่ ๔๕๓/๒๕๔๕

เรื่อง ระเบียบมหาเถรสมาคม เกี่ยวกับการโอนอำนาจหน้าที่กรรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ
มาเป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ในการประชุมมหาเถรสมาคมครั้งที่ ๓๐/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๕
เลขาธิการมหาเถรสมาคมเสนอว่า ได้มีพระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอน
อำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม
พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕ และพระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ
ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนด
ให้มีสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และให้โอนบรรดากิจการ อำนาจ หน้าที่ ทรัพย์สิน
งบประมาณ หนี้ สิทธิ ภาวะผูกพัน ข้าราชการ ลูกจ้าง และอัตรากำลังของกระทรวงศึกษาธิการ
ในส่วนของกรรมการศาสนา เฉพาะส่วนราชการที่เกี่ยวกับกิจการคณะสงฆ์มาเป็นของสำนักงาน
พระพุทธศาสนาแห่งชาติ

เพื่อให้การปฏิบัติราชการของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เป็นไปตามพระราชบัญญัติ
และพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวข้างต้น เห็นควรโอนอำนาจหน้าที่ของกรรมการศาสนา กระทรวง
ศึกษาธิการ ซึ่งกำหนดไว้ในระเบียบมหาเถรสมาคมทุกระเบียบ คำว่า “กรรมการศาสนา” เป็น
“สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ” และคำว่า “อธิบดีกรรมการศาสนา” เป็น “ผู้อำนวยการ
สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ”

ที่ประชุมพิจารณาแล้วลงมติเห็นชอบตามที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเสนอ

(นายสุทธีวงศ์ ดันตยาพิศาลสุทธิ)

ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

คำสั่งสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ที่ ๔๕/๒๕๕๐

เรื่อง การมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทน ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ตามที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้มอบอำนาจของผู้ดำเนินการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทน ตามคำสั่งสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ที่ ๒๐๒/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๗ และตามคำสั่งกรมการศาสนา ที่ ๗๐/๒๕๓๖ ลงวันที่ ๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๖ เรื่อง การมอบอำนาจของอธิบดีกรมการศาสนาให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทน

เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงหน่วยงานราชการ ตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวงทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยให้อำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานบางส่วนของกรมการศาสนาเป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ออกกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการออกเป็นราชการส่วนภูมิภาค คือสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด และเพื่อให้คำสั่งมอบอำนาจดังกล่าวสอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน จึงยกเลิกคำสั่งสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ที่ ๒๐๒/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๗ โดยให้ใช้คำสั่งนี้แทน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๘ (๓) และมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ และตามข้อ ๕ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๔๖ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จึงมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทนผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ในการสั่งอนุญาต การอนุมัติ การปฏิบัติราชการหรือการดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรี ตามบัญชีรายละเอียดแนบท้ายคำสั่งนี้

ในการนี้ หากผู้ว่าราชการจังหวัดจะมอบอำนาจให้ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนา
จังหวัดปฏิบัติราชการแทน ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติให้ความเห็นชอบทุกเรื่อง
การมอบอำนาจตามคำสั่งนี้ ไม่กระทบถึงการใดที่ผู้ว่าราชการจังหวัดและผู้รับมอบอำนาจ
จากผู้ว่าราชการจังหวัดได้ปฏิบัติราชการแทนผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติไปแล้ว
ตามคำสั่งเดิมดังกล่าวข้างต้น ตั้งแต่ก่อนวันที่คำสั่งนี้จะมีผลใช้บังคับ
ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

(นางจุฬารัตน์ บุญยากร)

ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

บัญชีการมอบอำนาจของผู้ช่วยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร) ปฏิบัติราชการแทน
แบบท้ายคำสั่งสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ที่ ๔๕/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๐

ที่	อำนาจที่มอบให้ปฏิบัติราชการแทน	กฎหมาย/ระเบียบ/ข้อบังคับ/มติคณะรัฐมนตรี	ลักษณะงานที่มอบให้ปฏิบัติราชการแทน
๑.	ด้านการแต่งตั้ง ๑.๑ การแต่งตั้งผู้รักษาราชการแทน ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธ ศาสนาจังหวัด	พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๗ วรรค ๒	มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด ในกรณีไม่มีหรือมีผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ เมื่อแต่งตั้งแล้วให้รายงานผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติทราบ
๒.	ด้านการพิจารณาเลื่อนขึ้นเงินเดือน ๒.๑ การพิจารณาเลื่อนขึ้นเงินเดือน ข้าราชการพลเรือนสามัญตั้งแต่ ระดับ ๘ ลงมา	พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๖๓ และ ๖๕ หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๕.๕/๕๗๖-๑๑๕๕ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๘	ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาเลื่อนขึ้นเงินเดือนข้าราชการพลเรือนสามัญ ตั้งแต่ระดับ ๘ ลงมา โดยจัดให้มีการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.พ. ว่าด้วยการเลื่อนขึ้นเงินเดือน พ.ศ. ๒๕๔๔ และตามหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผล การปฏิบัติงานของข้าราชการพลเรือนสามัญ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๐๗๐๘/ว๕

ที่	อำนาจที่มอบให้ปฏิบัติราชการแทน	กฎหมาย/ระเบียบ/ข้อบังคับ/มติคณะรัฐมนตรี	ลักษณะงานที่มอบให้ปฏิบัติราชการแทน
			ลงวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๔๔ และแนวทางการ หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๕.๕/๕๖-๑๔๕๕ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๘ โดยการเลื่อนขึ้น เงินเดือนข้าราชการพลเรือนสามัญ ตั้งแต่ระดับ ๗ ลงมา ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดออกคำสั่งเลื่อนขึ้น เงินเดือน โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๗๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ และมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๓๕ ส่วนการเลื่อนขึ้นเงินเดือนข้าราชการ พลเรือนที่ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการ ประจำจังหวัด และข้าราชการพลเรือนระดับ ๘ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดส่งผลการพิจารณาเลื่อนขึ้น เงินเดือน ให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เป็นผู้ออกคำสั่งเลื่อนขึ้นเงินเดือน
๓.	ด้านการบริหารงบประมาณ ๓.๑ การโอนและหรือเปลี่ยนแปลง งบประมาณรายจ่ายที่ได้รับ จัดสรรงบประมาณ ในงบรายจ่ายใดๆ ภายใต้แผนงบประมาณเดียวกันและ สำนักงบเดียวกัน	๑. ระบุว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๘ ข้อ ๒๔, ๒๕, ๒๖ และ ๒๘ ๒. ระบุว่าสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการ บริหารงบประมาณจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๔๕	การโอนและหรือการเปลี่ยนแปลงรายการงบประมาณ รายจ่ายที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในงบรายจ่ายใดๆ ภายใต้แผนงบประมาณเดียวกันตามข้อ ๒๔ ทุกงบรายจ่าย ยกเว้นการ โอนและหรือเปลี่ยนแปลง งบบุคลากรไปเป็นงบรายจ่ายอื่นๆ

ที่	อำนาจที่มอบให้ปฏิบัติราชการแทน	กฎหมาย/ระเบียบ/ข้อบังคับ/มติคณะรัฐมนตรี	ลักษณะงานที่มอบให้ปฏิบัติราชการแทน
	๓.๒ การโอนและหรือเปลี่ยนแปลงรายการงบประมาณรายจ่ายที่ให้อำนาจในแผนงบประมาณเดียวกัน	๑. ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๘ ข้อ ๒๕ ๒. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารงบประมาณจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๔๕	การโอนและหรือเปลี่ยนแปลงเงินให้อำนาจจากการดำเนินหรือจากการจัดซื้อจัดจ้างแล้วไปกำหนดเป็นรายการใดๆ ในแผนงบประมาณเดียวกันไปใช้จ่ายเป็นรายจ่ายใดๆ ตามข้อ ๒๕
	๓.๓ โอนและหรือเปลี่ยนแปลงรายการงบประมาณรายจ่ายในงบประมาณรายจ่ายต่างๆ ภายใต้แผนงบประมาณเดียวกัน ไปเพิ่มวงเงินรายการครุภัณฑ์หรือสิ่งก่อสร้าง	๑. ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๘ ข้อ ๒๖ ๒. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารงบประมาณจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๔๕	ในกรณีที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณสำหรับรายการครุภัณฑ์หรือสิ่งก่อสร้าง แต่ไม่อาจจัดหาด้วยเหตุใดๆ ให้โอนและหรือเปลี่ยนแปลงรายการงบประมาณรายจ่ายต่างๆ ภายใต้แผนงบประมาณเดียวกันไปเพิ่มวงเงินรายการครุภัณฑ์หรือสิ่งก่อสร้างได้ไม่เกินร้อยละสิบของวงเงินที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ตามข้อ ๒๖
๔.	ด้านการวินิจฉัยสั่งการ ๔.๑ การลาของข้าราชการและลูกจ้างในหน่วยงาน	ระเบียบว่าด้วยการลาของข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๘, ๓๐ และ ๓๔	อนุญาตการลาของข้าราชการในสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดทุกคน ที่เป็นอำนาจของผู้อำนาจการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ในฐานะหัวหน้าส่วนราชการชั้นตรง ดังนี้ ๑. การลาอุปสมบท หรือลาไปประกอบพิธีฉัฎฐ์

ที่	อำนาจที่มาให้ปฏิบัติราชการแทน	กฎหมาย/ระเบียบ/ข้อบังคับ/มติคณะรัฐมนตรี	ลักษณะงานที่มอบให้ปฏิบัติราชการแทน
	๔.๒ การขออนุญาตไปต่างประเทศ ในระหว่างลาหรือระหว่างวันหยุดราชการ	ระเบียบว่าด้วยการลาของข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๑๓	๒. การลาไปศึกษาฝึกอบรมดูงานหรือปฏิบัติการวิจัยไม่เกิน ๗ วัน/ครั้ง เมื่ออนุญาตแล้วให้รายงานผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติทราบ ผู้อำนวยการไปต่างประเทศในระหว่าง การลา หรือในระหว่างวันหยุดราชการ
	๔.๓ การอนุมัติการจัดประชุม ในประเทศ	ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการอนุมัติให้เดินทางไปราชการและการจัดประชุมของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๒๔ ข้อ ๑๘ และหนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ สร ๑๐๐๔/ว ๔ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๒๕	อนุมัติการจัดประชุมในประเทศ ที่สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด เป็นผู้จัด
	๔.๔ อนุมัติการเดินทางไปราชการ ต่างประเทศ	ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการอนุมัติให้เดินทางไปราชการและการจัดประชุมของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๒๔ ข้อ ๑๓ (๔)	อนุมัติให้ข้าราชการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด เดินทางไปราชการต่างประเทศ ไม่เกิน ๗ วัน/ครั้ง เมื่ออนุมัติแล้วให้รายงานผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติทราบ
	๔.๕ การติดตั้งและย้ายโทรศัพท์ ประจำของหน่วยงาน	หนังสือกระทรวงการคลัง คำนวณ ที่ กค ๐๕๐๒/๔๖๖๙๕ ลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๓๓	อนุมัติติดตั้งและย้ายโทรศัพท์ประจำของหน่วยงาน

ที่	อำนาจที่มอบให้ปฏิบัติราชการแทน	กฎหมาย/ระเบียบ/ข้อบังคับ/มติคณะรัฐมนตรี	ลักษณะงานที่มอบให้ปฏิบัติราชการแทน
	๔.๖ การอนุมัติโครงการหรือหลักสูตรการฝึกอบรมที่สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดเป็นผู้จัดหรือจัดร่วมกับหน่วยงานอื่น	ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม การจัดงานและการประชุม ระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๕ ข้อ ๘	อนุมัติโครงการหรือหลักสูตรการฝึกอบรมที่สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด เป็นผู้จัดหรือจัดร่วมกับหน่วยงานอื่นเพื่อเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายการฝึกอบรม
	๔.๗ การอนุมัติเบิกจ่ายค่าพาหนะเดินทางไปกลับระหว่างสถานที่พัก หรือที่ปฏิบัติราชการไปยังสถานที่ฝึกอบรม	ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม การจัดงานและการประชุม ระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๕ ข้อ ๑๔	อนุมัติการเบิกจ่ายค่าพาหนะเดินทางไปกลับระหว่างสถานที่พัก หรือที่ปฏิบัติราชการไปยังสถานที่ฝึกอบรมของประธานในพิธี เจ้าหน้าที่วิทยากร ผู้รับการฝึกอบรม ผู้สังเกตการณ์
	๔.๘ การอนุมัติค่าใช้จ่ายในการจัดงาน	ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม การจัดงานและการประชุม ระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๕ ข้อ ๒๘	อนุมัติการเบิกจ่าย ค่าใช้จ่ายในการจัดงานตามแผนงาน โครงการตามภารกิจปกติหรือตามนโยบายของทางราชการ เช่น การจัดงานวันสถาปนาของส่วนราชการ การจัดงานนิทรรศการ การจัดงานแถลงข่าว การจัดการประกวดหรือแข่งขันหรือการจัดกิจกรรมต่างๆ เป็นต้น
๕.	ด้านการดำเนินงาน ๕.๑ การดูแลรักษาที่ดินและอาคารศาสนสมบัติกลาง ที่ดินวัดร้าง และทรัพย์สินของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติทุกชนิดที่อยู่ภายใน	พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๓๘ (๗) (๕) การมอบอำนาจของหัวหน้าส่วนราชการซึ่งขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๕	

ที่	อำนาจที่มอบให้ปฏิบัติราชการแทน	กฎหมาย/ระเบียบ/ข้อบังคับ/มติคณะรัฐมนตรี	ลักษณะงานที่มอบให้ปฏิบัติราชการแทน
	เขตจังหวัด เช่น การดำเนินคดีกับบุคคลผู้กระทำความผิดหรือบุกรุก ๕.๒ การอนุญาตให้คัดลอกหรือรับรองเอกสารทุกชนิดที่มีอยู่และอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ	ให้นำความใน (๗) มาใช้บังคับโดยอนุโลม กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ ข้อ ๓ (๗) และข้อ ๔๗ (๗) “ปฏิบัติงานตามกฎหมายในความรับผิดชอบของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ซึ่งกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดหรือตามที่ได้รับมอบหมาย”	
	๕.๓ การอนุมัติ การเช่า การโอนสิทธิการเช่า การรับเช่าสืบทแทน การต่อสัญญาเช่าและการจัดทำสัญญาเช่าที่ดินศาสนสมบัติกลาง หรือที่ดินวัดร้างเพื่อใช้เป็นที่อยู่อาศัย และมีเนื้อที่รายละเอียดไม่เกิน ๑๐๐ ตารางวา ต่อแปลง โดยคิดอัตรา ค่าเช่า ค่าบำรุง ค่าธรรมเนียม และอื่นๆ ตามที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติกำหนด ให้มีอำนาจจัดทำสัญญาได้คราวละไม่เกิน ๓ ปี ยกเว้นการโอนแบ่งแยกสิทธิการเช่าและการเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์การเช่า		

ที่	อำนาจที่มอบให้ปฏิบัติราชการแทน	กฎหมาย/ระเบียบ/ข้อบังคับ/มติคณะรัฐมนตรี	ลักษณะงานที่มอบให้ปฏิบัติราชการแทน
	๕.๔ การอนุมัติ การเช่า การโอน สิทธิการเช่า การรับเช่าสืบทอด การต่อสัญญาเช่าและการจัดทำ สัญญาเช่าอาคารศาสนสมบัติกลาง เพื่ออยู่อาศัยหรือเพื่ออยู่อาศัย และประกอบการค้า คิดอัตราค่าเช่า ค่าบำรุง ค่าธรรมเนียม และอื่นๆ ตามที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติกำหนด ให้มีอำนาจ จัดทำสัญญาได้มีกำหนดคราวละไม่เกิน ๓ ปี ยกเว้นกรณีที่ทำสัญญาให้เช่า อาคารมีกำหนดระยะเวลาเช่า เกินกว่า ๓ ปีสิ้นสุดลง		
	๕.๕ การอนุมัติ การเช่า การโอน สิทธิการเช่า การรับเช่าสืบทอด การต่อสัญญาและการจัดทำสัญญาเช่า ที่ดินศาสนสมบัติกลาง หรือที่ดิน ว่างเปล่าเพื่อทำนและคิดอัตราค่าเช่า ไม่ต่ำกว่าที่คณะกรรมการเช่าที่ดิน เพื่อการเกษตรกรรมประจำตำบล		

ที่	อำนาจที่มอบให้ปฏิบัติราชการแทน	กฎหมาย/ระเบียบ/ข้อบังคับ/มติคณะรัฐมนตรี	ลักษณะงานที่มอบให้ปฏิบัติราชการแทน
	ตามพระราชบัญญัติการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๒๔ กำหนดไว้โดยอนุโลม คิดค่าบำรุงค่าธรรมเนียม และอื่นๆ ตามที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติกำหนดไว้โดยอนุโลม ให้มีอำนาจจัดทำสัญญาได้มีกำหนดคราวละไม่เกิน ๓ ปี ยกเว้นการโอนแบ่งแยกสิทธิการเช่าและการเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์การเช่า		
	๕.๖ การอนุมัติ การเช่า การโอนสิทธิการเช่า การรับเช่าสืบทอด การต่อสัญญาและการจัดทำสัญญาเช่าที่ดินศาสนสมบัติกลาง หรือที่ดินว่างเพื่อทำสวนและมีเนื้อที่เช่าไม่เกิน ๒ ไร่ โดยคิดอัตราค่าเช่าค่าบำรุง ค่าธรรมเนียม และอื่นๆตามที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติกำหนด ให้มีอำนาจจัดทำสัญญาได้ มีกำหนดคราวละไม่เกิน		

ที่	อำนาจที่มอบให้ปฏิบัติราชการแทน	กฎหมาย/ระเบียบ/ข้อบังคับ/มติคณะรัฐมนตรี	ลักษณะงานที่มอบให้ปฏิบัติราชการแทน
	๓ ปี ยกเว้นการ โอนแบ่งแยกสิทธิ การเช่าและการเปลี่ยนแปลง วัตถุประสงค์การเช่า		
	๕.๖ การอนุมัติ การเช่า การโอน สิทธิการเช่า การรับเช่าสืบทอด การต่อสัญญาและการจัดทำสัญญาเช่า ที่ดินศาสนสมบัติกลางหรือที่ดิน ว่างเปล่าเพื่อทำการเกษตรเพาะปลูกพืช ที่สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตครั้งแรก ได้ภายใน ๑๒ เดือน และให้คิดอัตรา ค่าเช่า ค่าบำรุง ค่าธรรมเนียม และ อื่นๆ ตามที่สำนักงานพระพุทธศาสนา แห่งชาติกำหนด ให้มีอำนาจจัดทำ สัญญาได้ มีกำหนดคราวละไม่เกิน ๓ ปี ยกเว้นการ โอนแบ่งแยกสิทธิ การเช่าและการเปลี่ยนแปลง วัตถุประสงค์การเช่า		
	๕.๘ การเปลี่ยนชื่อ - ชื่อสกุล ในสัญญาเช่ารายปีและสัญญาเช่า นานปี โดยคิดอัตราค่าธรรมเนียม ตามที่สำนักงานพระพุทธศาสนา แห่งชาติกำหนด		

พระราชบัญญัติ
กฎหมายเถรสมาคม
กฎกระทรวง

พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕^{*}
แก้ไขเพิ่มเติมโดย
พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕
เรียงตามลำดับ

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๕
เป็นปีที่ ๑๑ ในรัชกาลปัจจุบัน
และ
ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๕
เป็นปีที่ ๔๑ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยคณะสงฆ์ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น
จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำ และยินยอม
ของสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐสภา ดังต่อไปนี้

*มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พุทธศักราช ๒๔๘๔

สำหรับมาตรานี้ ในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ บัญญัติว่า มาตรา ๑
พระราชบัญญัตินี้ เรียกว่า “พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕”

มาตรา ๔ ภายในระยะเวลาหนึ่งปี นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ บรรดา กฎกระทรวง สังกาณัติ กติกาสงฆ์ กฎองค์การ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช ข้อบังคับ และระเบียบเกี่ยวกับคณะสงฆ์ที่ใช้บังคับอยู่ในวันประกาศพระราชบัญญัตินี้ในราชกิจจานุเบกษา ให้คงใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้จนกว่าจะมีกฎกระทรวง กฎมหาเถรสมาคม พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช ข้อบังคับหรือระเบียบของมหาเถรสมาคม ยกเลิก หรือมีความอย่างเดียวกัน หรือขัดหรือแย้งกัน หรือกล่าวไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๕ เพื่อประโยชน์แห่งมาตรา ๔ บรรดาอำนาจหน้าที่ซึ่งกำหนดไว้ในสังกานัติ กติกาสงฆ์ กฎองค์การ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช ข้อบังคับและระเบียบเกี่ยวกับคณะสงฆ์ ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของพระภิกษุตำแหน่งใดหรือคณะกรรมการสงฆ์ใดซึ่งไม่มีในพระราชบัญญัตินี้ ให้มหาเถรสมาคมมีอำนาจกำหนดโดยกฎมหาเถรสมาคมให้เป็นอำนาจหน้าที่ของพระภิกษุตำแหน่งใด รูปใดหรือหลายรูปรวมกันเป็นคณะตามที่เห็นสมควรได้

*มาตรา ๕ ทวิ ในพระราชบัญญัตินี้

คณะสงฆ์ หมายความว่า บรรดาพระภิกษุที่ได้รับบรรพชาอุปสมบทจากพระอุปัชฌาย์ ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามกฎหมายที่ใช้บังคับก่อนพระราชบัญญัตินี้ ไม่ว่าจะปฏิบัติศาสนกิจ ในหรือนอกราชอาณาจักร

คณะสงฆ์อื่น หมายความว่า บรรดาบรรพชิตจีนิกาย หรืออนัมนิกาย

พระราชกณะ หมายความว่า พระภิกษุที่ได้รับแต่งตั้งและสถาปนาให้มีสมณศักดิ์ตั้งแต่ ชั้นสามัญจนถึงชั้นสมเด็จพระราชาคณะ

สมเด็จพระราชาคณะผู้มีอาวุโสสูงสุดโดยสมณศักดิ์ หมายความว่า สมเด็จพระราชาคณะ ที่ได้รับสถาปนาก่อนสมเด็จพระราชาคณะรูปอื่น ถ้าได้รับสถาปนาในวันเดียวกันให้เลือกรูปที่ได้รับ สถาปนาในลำดับก่อน

*มาตรา ๕ ตริ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการแต่งตั้งสถาปนา และ ถอดถอนสมณศักดิ์ของพระภิกษุในคณะสงฆ์

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และ ให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนี้ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

*มาตรา ๕ ทวิ เพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

*มาตรา ๕ ตริ เพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

หมวด ๑

สมเด็จพระสังฆราช

*มาตรา ๗ พระมหากษัตริย์ทรงสถาปนาสมเด็จพระสังฆราชองค์หนึ่ง

ในกรณีที่ตำแหน่งสมเด็จพระสังฆราชว่างลง ให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคมเสนอนามสมเด็จพระราชาคณะผู้มีอาวุโสสูงสุดโดยสมณศักดิ์ขึ้นทูลเกล้าฯ เพื่อทรงสถาปนาเป็นสมเด็จพระสังฆราช

ในกรณีที่สมเด็จพระราชาคณะผู้มีอาวุโสสูงสุดโดยสมณศักดิ์ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคมเสนอนามสมเด็จพระราชาคณะรูปอื่นผู้มีอาวุโสโดยสมณศักดิ์รองลงมาตามลำดับ และสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ขึ้นทูลเกล้าฯ เพื่อทรงสถาปนาเป็นสมเด็จพระสังฆราช

มาตรา ๘ สมเด็จพระสังฆราชทรงดำรงตำแหน่งสกลมหาสังฆปริณายก ทรงบัญชาการคณะสงฆ์และทรงตราพระบัญชาสมเด็จพระสังฆราชโดยไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมาย พระธรรมวินัย และกฎหมายมหาเถรสมาคม

*มาตรา ๙ ในกรณีที่สมเด็จพระสังฆราชทรงลาออกจากตำแหน่งหรือพระมหากษัตริย์ทรงพระกรุณาโปรดให้ออกจากตำแหน่ง พระมหากษัตริย์จะทรงแต่งตั้งให้เป็นที่พักพิงของสมเด็จพระสังฆราชหรือตำแหน่งอื่นใดตามพระราชอัชฌาศัยก็ได้

*มาตรา ๑๐ ในเมื่อไม่มีสมเด็จพระสังฆราช ให้สมเด็จพระราชาคณะผู้มีอาวุโสสูงสุดโดยสมณศักดิ์เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช

ถ้าสมเด็จพระราชาคณะผู้มีอาวุโสสูงสุดโดยสมณศักดิ์ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการมหาเถรสมาคมที่เหลืออยู่เลือกสมเด็จพระราชาคณะรูปหนึ่งผู้มีอาวุโสโดยสมณศักดิ์รองลงมาตามลำดับ และสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช

ในเมื่อสมเด็จพระสังฆราชไม่ประทับอยู่ในราชอาณาจักร หรือไม่อาจทรงปฏิบัติหน้าที่ได้ สมเด็จพระสังฆราชจะได้ทรงแต่งตั้งให้สมเด็จพระราชาคณะรูปใดรูปหนึ่งปฏิบัติหน้าที่แทน

ในกรณีที่สมเด็จพระสังฆราชมิได้ทรงแต่งตั้งผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนตามวรรคสาม หรือสมเด็จพระราชาคณะซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่แทนสมเด็จพระสังฆราชไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ สมเด็จพระสังฆราชได้ ให้นำความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

*มาตรา ๗ แก้ไขโดย พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

*มาตรา ๙ แก้ไขโดย พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

*มาตรา ๑๐ แก้ไขโดย พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศนามสมเด็จพระราชาคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราชตามมาตรา ๑๑ ในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๑ สมเด็จพระสังฆราชพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) มรณภาพ
- (๒) พ้นจากความเป็นพระภิกษุ
- (๓) ลาออก
- (๔) ทรงพระกรุณาโปรดให้ออก

หมวด ๒

มหาเถรสมาคม

*มาตรา ๑๒ มหาเถรสมาคมประกอบด้วยสมเด็จพระสังฆราช ซึ่งทรงดำรงตำแหน่งประธานกรรมการโดยตำแหน่ง สมเด็จพระราชาคณะทุกรูปเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และพระราชาคณะซึ่งสมเด็จพระสังฆราชทรงแต่งตั้งมีจำนวนไม่เกินสิบสองรูปเป็นกรรมการ

มาตรา ๑๓ ให้อธิบดีกรมการศาสนาเป็นเลขาธิการมหาเถรสมาคมโดยตำแหน่ง และให้กรมการศาสนาทำหน้าที่สำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม

มาตรา ๑๔ กรรมการมหาเถรสมาคมซึ่งสมเด็จพระสังฆราชทรงแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

มาตรา ๑๕ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๔ กรรมการมหาเถรสมาคมซึ่งสมเด็จพระสังฆราชทรงแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) มรณภาพ
- (๒) พ้นจากความเป็นพระภิกษุ
- (๓) ลาออก
- (๔) สมเด็จพระสังฆราชมีพระบัญชาให้ออก

ในกรณีที่กรรมการมหาเถรสมาคมพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ สมเด็จพระสังฆราชอาจทรงแต่งตั้งพระราชาคณะรูปใดรูปหนึ่ง เป็นกรรมการแทน

กรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งตามความในวรรคก่อนอยู่ในตำแหน่งตามวาระของผู้ซึ่งตนแทน

*มาตรา ๑๒ แก้ไขโดย พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

*มาตรา ๑๕ ทวิ การแต่งตั้งกรรมการมหาเถรสมาคมตามมาตรา ๑๒ และการให้กรรมการมหาเถรสมาคมพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช

*มาตรา ๑๕ ตริ มหาเถรสมาคมมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) ปกครองคณะสงฆ์ให้เป็นไปโดยเรียบร้อยดีงาม
- (๒) ปกครองและกำหนดการบรรพชาสามเณร
- (๓) ควบคุมและส่งเสริมการศาสนศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่การสาธารณูปการและการสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์
- (๔) รักษาหลักพระธรรมวินัยของพระพุทธศาสนา
- (๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น

เพื่อการนี้ ให้มหาเถรสมาคมมีอำนาจตรากฎหมาย มหาเถรสมาคม ออกข้อบังคับ วางระเบียบออกคำสั่ง มีมติหรือออกประกาศ โดยไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมาย และพระธรรมวินัยซึ่งบังคับได้ และจะมอบให้พระภิกษุรูปใดหรือคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการตามมาตรา ๑๘ เป็นผู้ใช้อำนาจหน้าที่ตามวรรคหนึ่งก็ได้

*มาตรา ๑๕ จัตวา เพื่อรักษาหลักพระธรรมวินัย และเพื่อความเรียบร้อยดีงามของคณะสงฆ์ มหาเถรสมาคมจะตรากฎหมาย มหาเถรสมาคม เพื่อกำหนดโทษหรือวิธีลงโทษทางการปกครองสำหรับพระภิกษุและสามเณรที่ประพฤติดังกล่าวให้เกิดความเสียหายแก่พระศาสนา และการปกครองคณะสงฆ์ก็ได้

พระภิกษุและสามเณรที่ได้รับโทษตามวรรคหนึ่ง ถึงขั้นให้สละสมณเพศต้องสึกภายในสามวันนับแต่วันทราบคำสั่งลงโทษ

*มาตรา ๑๖ ในกรณีที่ประธานกรรมการมหาเถรสมาคมไม่อาจมาประชุม หรือไม่อยู่ในที่ประชุมมหาเถรสมาคม และมีได้มอบหมายให้สมเด็จพระราชาคณะรูปใดรูปหนึ่งปฏิบัติหน้าที่แทนให้สมเด็จพระราชาคณะผู้มีอาวุโสสูงสุดโดยสมณศักดิ์ซึ่งอยู่ในที่ประชุมเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน

*มาตรา ๑๕ ทวิ เพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

*มาตรา ๑๕ ตริ เพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

*มาตรา ๑๕ จัตวา เพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

*มาตรา ๑๖ แก้ไขโดย พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๑๓ การประชุมมหาเถรสมาคมต้องมีกรรมการโดยตำแหน่ง และกรรมการ โดยการแต่งตั้งรวมกันมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมด จึงเป็นองค์ประชุม

ระเบียบการประชุมมหาเถรสมาคมให้เป็นไปตามกฎหมายมหาเถรสมาคม

*มาตรา ๑๔ ในกรณีที่ยังไม่มีกรรมการแต่งตั้งกรรมการมหาเถรสมาคมแทนตำแหน่งที่ว่าง ตามมาตรา ๑๕ วรรคสอง ให้ถือว่ามหาเถรสมาคมมีกรรมการเท่าจำนวนที่เหลืออยู่ในขณะนั้น

*มาตรา ๑๕ สมเด็จพระสังฆราชทรงแต่งตั้งคณะกรรมการ หรือคณะอนุกรรมการฝ่าย ต่างๆ ตามมติมหาเถรสมาคม ประกอบด้วยพระภิกษุหรือบุคคลอื่นจำนวนหนึ่ง มีหน้าที่พิจารณา กลั่นกรองเรื่องที่จะเสนอต่อมหาเถรสมาคมและปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่มหาเถรสมาคมมอบหมาย โดยขึ้นตรงต่อมหาเถรสมาคม

การจัดให้มีคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการฝ่ายต่างๆ การแต่งตั้งกรรมการ หรือ อนุกรรมการ การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการหรืออนุกรรมการและระเบียบการประชุม ให้เป็นไปตามระเบียบมหาเถรสมาคม

หมวด ๓

การปกครองคณะสงฆ์

*มาตรา ๒๐ คณะสงฆ์ต้องอยู่ภายใต้การปกครองของมหาเถรสมาคม

การจัดระเบียบการปกครองคณะสงฆ์ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎหมายมหาเถรสมาคม

*มาตรา ๒๐ ทวิ เพื่อประโยชน์แก่การปกครองคณะสงฆ์ส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค ให้มีเจ้าคณะใหญ่ปฏิบัติหน้าที่ในเขตปกครองคณะสงฆ์

การแต่งตั้งและการกำหนดอำนาจหน้าที่เจ้าคณะใหญ่ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และ วิธีการที่กำหนดในกฎหมายมหาเถรสมาคม

มาตรา ๒๑ การปกครองคณะสงฆ์ส่วนภูมิภาค ให้จัดแบ่งเขตปกครอง ดังนี้

(๑) ภาค

(๒) จังหวัด

(๓) อำเภอ

(๔) ตำบล

จำนวนและเขตการปกครองดังกล่าวให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎหมายมหาเถรสมาคม

*มาตรา ๑๔ แก้ไขโดย พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

*มาตรา ๑๕ แก้ไขโดย พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

*มาตรา ๒๐ แก้ไขโดย พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

*มาตรา ๒๐ ทวิ เพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๒๒ การปกครองคณะสงฆ์ส่วนภูมิภาค ให้มีพระภิกษุเป็นผู้ปกครองตามชั้นตามลำดับดังต่อไปนี้

- (๑) เจ้าคณะภาค
- (๒) เจ้าคณะจังหวัด
- (๓) เจ้าคณะอำเภอ
- (๔) เจ้าคณะตำบล

เมื่อมหาเถรสมาคมเห็นสมควรจะจัดให้มีรองเจ้าคณะภาค รองเจ้าคณะจังหวัด รองเจ้าคณะอำเภอ และรองเจ้าคณะตำบล เป็นผู้ช่วยเจ้าคณะนั้นๆ ก็ได้

มาตรา ๒๓ การแต่งตั้งถอดถอนพระอุปัชฌาย์ เจ้าอาวาส รองเจ้าอาวาส ผู้ช่วยเจ้าอาวาส พระภิกษุอันเกี่ยวกับตำแหน่งปกครองคณะสงฆ์ตำแหน่งอื่นๆ และไวยาวัจกรให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎหมายมหาเถรสมาคม

หมวด ๔

นิคหกรรมและการละสมณเพศ

มาตรา ๒๔ พระภิกษุจะต้องรับนิคหกรรม ก็ต่อเมื่อกระทำการล่วงละเมิดพระธรรมวินัย และนิคหกรรมที่จะลงแก่พระภิกษุก็ต้องเป็นนิคหกรรมตามพระธรรมวินัย

มาตรา ๒๕ ภายใต้งบับมาตรา ๒๔ มหาเถรสมาคมมีอำนาจตรากฎหมายมหาเถรสมาคม กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติเพื่อให้การลงนิคหกรรมเป็นไปโดยถูกต้อง สะดวก รวดเร็ว และเป็นธรรม และให้ถือว่าเป็นการชอบด้วยกฎหมายที่มหาเถรสมาคมจะกำหนดในกฎหมายมหาเถรสมาคม ให้มหาเถรสมาคมหรือพระภิกษุผู้ปกครองสงฆ์ตำแหน่งใดเป็นผู้มีอำนาจลงนิคหกรรมแก่พระภิกษุผู้ล่วงละเมิดพระธรรมวินัย กับทั้งการกำหนดให้การวินิจฉัยการลงนิคหกรรมให้เป็นอันยุติในชั้นใดๆ นั้นด้วย

มาตรา ๒๖ พระภิกษุรูปใดล่วงละเมิดพระธรรมวินัย และได้มีคำวินิจฉัยถึงที่สุด ให้ได้รับนิคหกรรมให้สึก ต้องสึกภายในยี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ได้ทราบคำวินิจฉัยนั้น

*มาตรา ๒๗ เมื่อพระภิกษุรูปใดต้องด้วยกรณีข้อใดข้อหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) ต้องคำวินิจฉัยตามมาตรา ๒๕ ให้รับนิคหกรรมไม่ถึงให้สึกแต่ไม่ยอมรับนิคหกรรมนั้น
- (๒) ประพฤติล่วงละเมิดพระธรรมวินัยเป็นอาจิม

*มาตรา ๒๗ แก้ไขโดย พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

(๓) ไม่สังกัดอยู่ในวัดใดวัดหนึ่ง

(๔) ไม่มีวัดเป็นที่อยู่เป็นหลักแหล่ง

ให้พระภิกษุรูปนั้นสละสมณเพศตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎหมายอาญา
พระภิกษุผู้ต้องคำวินิจฉัยให้สละสมณเพศตามวรรคสอง ต้องสึกภายในสามวันนับแต่
วันที่ได้รับทราบคำวินิจฉัยนั้น

มาตรา ๒๘ พระภิกษุรูปใดต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้เป็นบุคคลล้มละลาย ต้องสึก
ภายในสามวันนับแต่วันที่คดีถึงที่สุด

มาตรา ๒๙ พระภิกษุรูปใดถูกจับโดยต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา เมื่อพนักงาน
สอบสวนหรือพนักงานอัยการไม่เห็นสมควรให้ปล่อยชั่วคราว และเจ้าอาวาสแห่งวัดที่พระภิกษุ
รูปนั้นสังกัดไม่รับมอบตัวไว้ควบคุม หรือพนักงานสอบสวนไม่เห็นสมควรให้เจ้าอาวาสรับตัว
ไปควบคุม หรือพระภิกษุรูปนั้นมิได้สังกัดในวัดใดวัดหนึ่ง ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจ
จัดดำเนินการให้พระภิกษุรูปนั้นสละสมณเพศเสียได้

มาตรา ๓๐ เมื่อจะต้องจำคุก กักขังหรือขังพระภิกษุรูปใดตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง
ของศาล ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล
มีอำนาจดำเนินการให้พระภิกษุรูปนั้นสละสมณเพศเสียได้ และให้รายงานให้ศาลทราบ
ถึงการสละสมณเพศนั้น

หมวด ๕

วัด

*มาตรา ๓๑ วัดมีสองอย่าง

(๑) วัดที่ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา

(๒) สำนักสงฆ์

ให้วัดมีฐานะเป็นนิติบุคคล

เจ้าอาวาสเป็นผู้แทนของวัดในกิจการทั่วไป

มาตรา ๓๒ การสร้าง การตั้ง การรวม การย้าย การยุบเลิกวัด และการขอรับพระราชทาน
วิสุงคามสีมาให้เป็นไปตามวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณียุบเลิกวัด ทรัพย์สินของวัดที่ถูกลยุบเลิกให้ตกเป็นศาสนสมบัติกลาง

*มาตรา ๓๑ แก้ไขโดย พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

*มาตรา ๓๒ ทวิ วัดใดเป็นวัดร้างที่ไม่มีพระภิกษุอยู่อาศัยในระหว่างที่ยังไม่มีการยุบเลิกวัด ให้กรมการศาสนามีหน้าที่ปกครองดูแลรักษาวัดนั้น รวมทั้งที่วัด ที่ธรณีสงฆ์ และทรัพย์สินของวัดนั้นด้วย

การยกวัดร้างขึ้นเป็นวัดมีพระภิกษุอยู่จำพรรษา ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๓ ที่วัดและที่ซึ่งขึ้นต่อวัด มีดังนี้

- (๑) ที่วัด คือที่ซึ่งตั้งวัดตลอดจนเขตของวัดนั้น
- (๒) ที่ธรณีสงฆ์ คือที่ซึ่งเป็นสมบัติของวัด
- (๓) ที่กัลปนา คือที่ซึ่งมีผู้อุทิศแต่ผลประโยชน์ให้วัดหรือพระศาสนา

*มาตรา ๓๔ การโอนกรรมสิทธิ์ที่วัด ที่ธรณีสงฆ์หรือที่ศาสนสมบัติกลาง ให้กระทำได้ก็แต่โดยพระราชบัญญัติ เว้นแต่เป็นกรณีตามวรรคสอง

การโอนกรรมสิทธิ์ที่วัด ที่ธรณีสงฆ์ หรือที่ศาสนสมบัติกลาง ให้แก่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ เมื่อมหาเถรสมาคมไม่ขัดข้อง และได้รับคำเอาผิดกรรมจากส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานนั้นแล้ว ให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา

ห้ามมิให้บุคคลโดยอาชญาความขึ้นต่อผู้กับวัดหรือกรมการศาสนา แล้วแต่กรณีในเรื่องทรัพย์สินอันเป็นที่วัด ที่ธรณีสงฆ์ หรือที่ศาสนสมบัติกลาง

*มาตรา ๓๕ ที่วัด ที่ธรณีสงฆ์ และที่ศาสนสมบัติกลาง เป็นทรัพย์สินซึ่งไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี

มาตรา ๓๖ วัดหนึ่งให้มีเจ้าอาวาสรูปหนึ่งและถ้าเป็นการสมควรจะให้มีรองเจ้าอาวาสหรือผู้ช่วยเจ้าอาวาสด้วยก็ได้

มาตรา ๓๗ เจ้าอาวาสมีหน้าที่ดังนี้

- (๑) บำรุงรักษาวัด จัดกิจการและศาสนสมบัติของวัดให้เป็นไปด้วยดี
- (๒) ปกครองและสอดส่องให้บรรพชิต และคฤหัสถ์ที่มีที่อยู่หรือพำนักอาศัยอยู่ในวัดนั้นปฏิบัติตามพระธรรมวินัย กฎมหาเถรสมาคม ข้อบังคับ ระเบียบหรือคำสั่งของมหาเถรสมาคม

*มาตรา ๓๒ ทวิ เพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

*มาตรา ๓๔ แก้ไขโดย พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

*มาตรา ๓๕ แก้ไขโดย พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

(๓) เป็นธุระในการศึกษาอบรม และสั่งสอนพระธรรมวินัยแก่บรรพชิต และคฤหัสถ์

(๔) ให้ความสะดวกตามสมควรในการบำเพ็ญกุศล

มาตรา ๓๘ เจ้าอาวาสมีอำนาจดังนี้

(๑) ห้ามบรรพชิต และคฤหัสถ์ซึ่งมิได้รับอนุญาตของเจ้าอาวาสเข้าไปอยู่อาศัย ในวัด

(๒) สั่งให้บรรพชิต และคฤหัสถ์ซึ่งไม่อยู่ในโอวาทของเจ้าอาวาสออกไป เสียจากวัด

(๓) สั่งให้บรรพชิต และคฤหัสถ์ที่มีที่อยู่หรือพำนักอาศัยในวัด ทำงาน ภายในวัด หรือให้ทำทัณฑบน หรือให้ขอขมาโทษ ในเมื่อบรรพชิต หรือคฤหัสถ์ในวัดนั้น ประพฤติผิดคำสั่งเจ้าอาวาสซึ่งได้สั่งโดยชอบด้วยพระธรรมวินัย กฎมหาเถรสมาคม ข้อบังคับ ระเบียบหรือคำสั่งของมหาเถรสมาคม

มาตรา ๓๙ ในกรณีที่ไม่มีเจ้าอาวาสหรือเจ้าอาวาสไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้แต่งตั้ง ผู้รักษารแทนเจ้าอาวาส ให้ผู้รักษารแทนเจ้าอาวาสมีอำนาจและหน้าที่เช่นเดียวกับเจ้าอาวาส

การแต่งตั้งผู้รักษารแทนเจ้าอาวาส ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดใน กฎมหาเถรสมาคม

หมวด ๖

ศาสนสมบัติ

มาตรา ๔๐ ศาสนสมบัติแบ่งออกเป็นสองประเภท

(๑) ศาสนสมบัติกลาง ได้แก่ ทรัพย์สินของพระศาสนาซึ่งมิใช่ของวัดใด วัดหนึ่ง

(๒) ศาสนสมบัติของวัด ได้แก่ ทรัพย์สินของวัดใดวัดหนึ่ง

การดูแลรักษาและการจัดการศาสนสมบัติกลาง ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรรมการศาสนา เพื่อการนี้ให้ถือว่ากรรมการศาสนาเป็นเจ้าของศาสนสมบัติกลางนั้นด้วย

การดูแลรักษาและการจัดการศาสนสมบัติของวัด ให้เป็นไปตามวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๑ ให้กระทรวงศึกษาธิการจัดทำงบประมาณประจำปีของศาสนสมบัติกลาง ด้วยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคม และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้ งบประมาณนั้นได้

หมวด ๗

บทกำหนดโทษ

*มาตรา ๔๒ ผู้ใดมิได้รับแต่งตั้งให้เป็นพระอภัยมณี หรือถูกถอดถอนจากความเป็นพระอภัยมณีตามมาตรา ๒๓ แล้ว กระทำการบรรพชาอุปสมบทแก่บุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี

*มาตรา ๔๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๕ จัตวา วรรคสอง มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ วรรคสาม หรือมาตรา ๒๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี

*มาตรา ๔๔ ผู้ใดพ้นจากความเป็นพระภิกษุเพราะต้องปาราชิกมาแล้วไม่ว่าจะมีคำวินิจฉัยตามมาตรา ๒๕ หรือไม่ก็ตาม แต่มารับบรรพชาอุปสมบทใหม่โดยกล่าวความเท็จ หรือปิดบังความจริงต่อพระอภัยมณี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี

*มาตรา ๔๕ ทวิ ผู้ใดหมิ่นประมาท ดูหมิ่น หรือแสดงความอาฆาตมาดร้ายสมเด็จพระสังฆราช ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

*มาตรา ๔๕ ตริ ผู้ใดใส่ความคณะสงฆ์ หรือคณะสงฆ์อื่นอันอาจก่อให้เกิดความเสื่อมเสีย หรือความแตกแยก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

หมวด ๘

เบ็ดเตล็ด

มาตรา ๔๕ ให้ถือว่าพระภิกษุซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในการปกครองคณะสงฆ์ และไวยาวัจกรเป็นเจ้าพนักงานตามความในประมวลกฎหมายอาญา

*มาตรา ๔๖ การปกครองคณะสงฆ์อื่นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

*มาตรา ๔๒ แก้ไขโดย พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

*มาตรา ๔๓ แก้ไขโดย พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

*มาตรา ๔๔ แก้ไขโดย พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

*มาตรา ๔๕ ทวิ เพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

*มาตรา ๔๕ ตริ เพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

*มาตรา ๔๖ แก้ไขโดย พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

หมายเหตุ

๑. ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้บัญญัติเพิ่มเติมอีก ๔ มาตรา คือ มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๑ ดังนี้

มาตรา ๑๘ บรรดากฎกระทรวง กฎมหาเถรสมาคม ข้อบังคับ ระเบียบหรือคำสั่งของมหาเถรสมาคม ที่ออกตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๙ วัดที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ให้มีฐานะเป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๐ ให้พระภิกษุที่ได้รับแต่งตั้งและสถาปนาให้มีสมณศักดิ์อยู่ก่อนวันใช้พระราชบัญญัตินี้ยังมีสมณศักดิ์นั้นต่อไป

ให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการมหาเถรสมาคม เจ้าคณะใหญ่ กรรมการหรืออนุกรรมการใด ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ หรือตามกฎกระทรวง กฎมหาเถรสมาคม ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งของมหาเถรสมาคม ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ยังคงดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่ต่อไป จนครบวาระการดำรงตำแหน่งหรือจนกว่ามหาเถรสมาคมจะมีมติเป็นประการอื่น

มาตรา ๒๑ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

๒. ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

๒.๑ จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการในการประกาศใช้พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕

๒.๒ นายอานันท์ ปันยารชุน นายกรัฐมนตรี เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการในการประกาศใช้พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

กฎกระทรวง
ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๑)
ออกตามความในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕

—••••—

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ และมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ การได้ทรัพย์สินมาเป็นศาสนสมบัติของวัด ให้ลงทะเบียนทรัพย์สินของวัดไว้เป็นหลักฐาน และเมื่อต้องจำหน่ายทรัพย์สินนั้นไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้จำหน่ายออกจากทะเบียนนั้นโดยระบุเหตุแห่งการจำหน่ายไว้ด้วย

การได้มาซึ่งที่ดินหรือสิทธิอันเกี่ยวกับที่ดิน เมื่อได้จดทะเบียนการได้มาตามกฎหมายแล้วสำหรับวัดในเขตจังหวัดพระนคร และจังหวัดธนบุรี ให้ส่งหลักฐานการได้มาไปเก็บรักษาไว้ที่กรมการศาสนา สำหรับวัดในเขตจังหวัดนั้น ให้ส่งไปเก็บรักษาไว้ ณ ที่ทำการศึกษาธิการจังหวัดนั้น

ข้อ ๒ การกันที่ดินซึ่งเป็นที่วัดให้เป็นที่ดินจัดประโยชน์จะกระทำได้อีกต่อเมื่อกรมการศาสนาเห็นชอบ และได้รับอนุมัติจากมหาเถรสมาคม

ข้อ ๓ การให้เช่าที่ดินหรืออาคาร ให้เจ้าอาวาสจัดให้ไวยวัจกร หรือผู้จัดประโยชน์ของวัด ซึ่งเจ้าอาวาสแต่งตั้ง ทำทะเบียนทรัพย์สินที่ดินจัดประโยชน์ ทะเบียนผู้เช่าหรือผู้อาศัยไว้ให้ถูกต้อง และให้เก็บรักษาทะเบียน และหนังสือสัญญาเช่าไว้เป็นหลักฐานที่วัดหรือจะฝากกรมการศาสนาให้เก็บรักษาไว้ก็ได้

ข้อ ๔ การให้เช่าที่ธรณีสงฆ์ที่กลบนาหรือที่วัดที่กันไว้เป็นที่ดินจัดประโยชน์ที่มีกำหนดระยะเวลาการเช่าเกินสามปี จะกระทำได้อีกต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากกรมการศาสนา

ข้อ ๕ การเก็บรักษาเงินของวัดในส่วนที่เกินสามพันบาทขึ้นไปให้เก็บรักษา โดยฝากกรมการศาสนา จังหวัด อำเภอ หรือธนาคาร หรือนิติบุคคลที่กรมการศาสนาให้ความเห็นชอบ ทั้งนี้ให้ฝากในนามของวัด

การดูแลรักษาและจัดการเงินการกุศลที่มีผู้บริจาค ให้เป็นไปตามความประสงค์ของผู้บริจาค

ข้อ ๖ ให้เจ้าอาวาสจัดให้ไวยวัจกร หรือผู้จัดประโยชน์ของวัดซึ่งเจ้าอาวาสแต่งตั้ง ทำบัญชีรับจ่ายเงินของวัด และเมื่อสิ้นปีปฏิทินให้ทำบัญชีเงินรับจ่ายและคงเหลือ ทั้งนี้ให้เจ้าอาวาสตรวจตราดูแลให้เป็นไปโดยเรียบร้อยและถูกต้อง

ข้อ ๗ ในกรณีที่วัด เจ้าอาวาส ไวยาวัจกร หรือผู้จัดประโยชน์ของวัดถูกฟ้อง หรือ ถูกหมายเรียกเข้าเป็นโจทก์ร่วมหรือจำเลยร่วมในเรื่องที่เกี่ยวกับการดูแลรักษา และจัดการ ศาสนสมบัติของวัด ให้เจ้าอาวาสแจ้งต่อกรมการศาสนา หรือศึกษาธิการจังหวัด ที่วัดตั้งอยู่ทราบ ไม่ช้ากว่าห้าวัน นับแต่วันรับหมาย

ข้อ ๘ ให้กรมการศาสนากำหนดแบบทะเบียน บัญชี แบบสัญญา และแบบพิมพ์อื่นๆ และให้คำแนะนำการปฏิบัติแก่วัดเกี่ยวกับการดูแลรักษาและจัดการศาสนสมบัติของวัด ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามกฎกระทรวงนี้

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๑

หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ระเบียบ

การจ่ายเงินผลประโยชน์ของวัด

พุทธศักราช ๒๕๕๘

โดยที่ระเบียบการเบิกจ่ายเงินผลประโยชน์ของวัด พุทธศักราช ๒๕๕๘ ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์การเงินที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน คณะสงฆ์มนตรีจึงได้ลงมติให้ยกเลิกระเบียบการจ่ายเงิน พุทธศักราช ๒๕๕๘ และให้ถือปฏิบัติตามระเบียบการจ่ายเงินของวัด พุทธศักราช ๒๕๕๘ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้ให้เรียกว่า “ระเบียบการจ่ายเงินผลประโยชน์ของวัด พุทธศักราช ๒๕๕๘”

ข้อ ๒ ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ตั้งแต่วันใช้ระเบียบนี้ ให้ยกเลิกบรรดาระเบียบอื่นในส่วนที่ได้วางไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งแย้งกับระเบียบนี้

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้คำว่า “เงินผลประโยชน์ของวัด” หมายถึง เงินรายได้จากการจัดประโยชน์ ศาสนสมบัติของวัด ที่กรมการศาสนา หรือจังหวัด หรืออำเภอจัดอยู่ หรือเงินที่วัดได้มาโดยวิธีอื่น นอกจากเงินการกุศล

ข้อ ๕ การจ่ายเงินผลประโยชน์ของวัด ต้องอยู่ในวงแห่งกิจการหรือความจำเป็นของวัด และต้องได้รับอนุมัติจากผู้มีหน้าที่พิจารณาอนุมัติตามที่ระบุไว้ในระเบียบนี้ เมื่อได้รับอนุมัติ แล้วให้อธิบดีกรมการศาสนา ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ แล้วแต่กรณี สั่งจ่ายตามจำนวนที่ได้รับอนุมัตินั้น

ข้อ ๖ เงินผลประโยชน์ของวัด แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ

(๑) เงินผลประโยชน์ส่วนกลาง ได้แก่ เงินของวัดต่างๆ ที่กรมการศาสนา จัดประโยชน์อยู่

(๒) เงินผลประโยชน์ในส่วนภูมิภาค ได้แก่ เงินของวัดต่างๆ ที่จังหวัด หรือ อำเภอจัดประโยชน์

เงินผลประโยชน์ส่วนกลาง

ข้อ ๗ การเบิกจ่ายเงินผลประโยชน์ในส่วนกลาง ถ้าจำนวนเงิน

(๑) ไม่เกิน ๑,๐๐๐.- บาท ให้เจ้าอาวาสพิจารณาสั่งอนุมัติ เว้นแต่จะได้มีคำสั่งของคณะสงฆ์เป็นพิเศษ อนุมัติให้พิจารณาหรือสั่งได้เกินกว่ากำหนดนี้ แต่ต้องไม่เกิน ๔,๐๐๐.- บาท

(๒) ไม่เกิน ๕,๐๐๐.- บาท เจ้าคณะเขตพิจารณาอนุมัติ

(๓) ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐.- บาท เจ้าคณะกรุงเทพมหานครพิจารณาอนุมัติ

เงินผลประโยชน์ส่วนภูมิภาค

ข้อ ๘ การเบิกเงินผลประโยชน์ในส่วนภูมิภาค ถ้าจำนวนเงิน

- (๑) ไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท เจ้าอาวาสพิจารณาอนุมัติ
- (๒) ไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาท เจ้าคณะอำเภอพิจารณาอนุมัติ
- (๓) ไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท เจ้าคณะจังหวัดพิจารณาอนุมัติ
- (๔) ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท เจ้าคณะภาคพิจารณาอนุมัติ
- (๕) ไม่เกิน ๓๐,๐๐๐ บาท ประธานมหาเถรสมาคมพิจารณาอนุมัติ
- (๖) เกินกว่า ๓๐,๐๐๐ บาท มหาเถรสมาคมพิจารณาอนุมัติ

ข้อ ๙ การจ่ายเงินต้องจ่ายตามข้อผูกพันของกฎหมาย เช่น ค่าธรรมเนียมรังวัดที่ดิน ค่าธรรมเนียมฟ้องคดี ค่าภาษีอากร ฯลฯ ให้ผู้มีหน้าที่ส่งจ่ายตามความในข้อ ๕ มีอำนาจส่งจ่ายได้ โดยความเห็นชอบของเจ้าอาวาส

ข้อ ๑๐ การเบิกจ่ายเงินผลประโยชน์ของวัดให้เสนอผ่านขอรับความเห็นชอบ ตามลำดับขึ้นไป ดังระบุในข้อ ๗ หรือข้อ ๘ แล้วแต่กรณี จนถึงผู้มีหน้าที่พิจารณาอนุมัติ

ข้อ ๑๑ ในการเบิกจ่ายเงินผลประโยชน์ของวัด เพื่อก่อสร้างซ่อมแซมศาสนสถานหรืออาคารของวัด ให้เสนอรายการก่อสร้าง ซ่อมแซมประกอบการพิจารณาด้วย แต่ถ้าเป็นการก่อสร้างถาวรวัตถุที่ใช้จ่ายเงินปลูกสร้างเกินกว่า ๕๐,๐๐๐ บาท ต้องมีแบบแปลนแผนผังด้วย

ข้อ ๑๒ ในการพิจารณาอนุมัติเงิน รายจ่ายประจำปีของวัดทั้งหลายนั้น ให้นำข้อความในข้อ ๗ หรือข้อ ๘ แห่งระเบียบนี้มาบังคับใช้โดยอนุโลม

ฯลฯ

ประกาศ ณ วันที่ ๓ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๘

สมเด็จพระวันรัต

สังฆนายก

ระเบียบกรมการศาสนา ว่าด้วยการจัดประโยชน์แทนวัด

พ.ศ. ๒๕๑๔

เพื่อให้การจัดประโยชน์ศาสนสมบัติแทนวัดเป็นไปด้วยดี และให้วัดเจ้าของทรัพย์สินได้รับประโยชน์อย่างสมบูรณ์ ทั้งให้กิจการสอดคล้องต้องกับคำแนะนำของกรมการศาสนา ฉบับที่ ๕ ท้ายกฎกระทรวงฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๑๑ ซึ่งออกตามความใน พ.ร.บ. คณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ กรมการศาสนาจึงวางระเบียบไว้โดยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคมดังนี้ :-

๑. ระเบียบนี้ให้เรียกว่า “ระเบียบกรมการศาสนา ว่าด้วยการจัดประโยชน์แทนวัด พ.ศ. ๒๕๑๔”

๒. ให้ยกเลิกระเบียบ คำสั่ง และคำแนะนำชี้แจงอื่นๆ ที่ขัดหรือแย้งหรือซ้ำกับระเบียบนี้ แล้วใช้ระเบียบนี้แทน ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

การรับมอบ

๓. วัดใดประสงค์จะมอบให้กรมการศาสนาจัดประโยชน์แทน ในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ดังต่อไปนี้ คือ:-

๓.๑ มอบให้จัดทั้งหมด

๓.๒ มอบให้จัดเฉพาะบางส่วน

วัดในเขตจังหวัดพระนคร ธนบุรี ให้ทำหนังสือแจ้งความจำนงค์ต่ออธิบดีกรมการศาสนา วัดที่ตั้งอยู่ในเขตจังหวัดอื่น ให้แจ้งความจำนงค์ต่อผู้ว่าราชการจังหวัดนั้น

๔. พร้อมกับหนังสือแจ้งความจำนงค์กล่าวในข้อ ๓ ให้วัดเสนอรายการทรัพย์สิน จำนวน ผลประโยชน์ที่ได้รับอยู่เดิม เงื่อนไขข้อผูกพันที่วัดมีกับผู้อื่นในทรัพย์สินนั้น หนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินนั้น ตลอดจนเอกสารการจัดประโยชน์ที่วัดได้ทำไว้ก่อนให้เพียงพอ ที่กรมการศาสนาจะดำเนินการต่อไปได้ถูกต้อง

๕. เมื่อได้รับหนังสือแจ้งความจำนงค์ข้อ ๓, ๔ แล้ว ให้กองศาสนสมบัติหรือผู้ที่อธิบดีสั่งมอบหมายหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี ไปตรวจทรัพย์สินซึ่งจะรับจัดประโยชน์แทน เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับนิติกรรมสัญญาที่ทางวัดได้กระทำไว้ก่อน และสภาพของทรัพย์สิน แล้วบันทึกความเห็นเสนอกรมการศาสนาเมื่อกรมการศาสนาสั่งอนุมัติให้รับไว้จัดประโยชน์แทนวัด แล้วจึงดำเนินการต่อไป

การจัดประโยชน์แทน

๖. การจัดประโยชน์แทนวัด ถ้าไม่มีข้อตกลงหรือข้อยกเว้นเป็นอย่างอื่น ให้ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนในการจัดประโยชน์ของทางราชการทุกประการ

๗. เมื่อมีผู้เสนอขอทำนิติกรรมสัญญาใด เช่น ขอเช่า ขอซื้อ หรือขอใช้กรรมสิทธิ์ร่วมขอโอนขอปลูกสร้าง รื้อถอนอาคารและสิ่งปลูกสร้าง ซึ่งทรัพย์สินที่วัดมอบให้กรมจัดประโยชน์แทน ก่อนที่กรมจะทำความตกลงเด็ดขาด จะได้เสนอขอความเห็นชอบจากเจ้าอาวาสก่อน และโดยทำนองเดียวกัน ถ้าทางวัดเป็นผู้รับเสนอจากคนภายนอก ก็ให้ส่งเรื่องมายังกรมการศาสนา เพื่อพิจารณาก่อนที่จะทำความตกลงเด็ดขาดกับผู้เสนอ

๘. ผลประโยชน์รายได้ของวัดใด ให้ลงบัญชีเงินไว้เฉพาะวัดนั้นๆ และให้กองศาสนสมบัติแจ้งยอดเงินผลประโยชน์ให้วัดเจ้าของผลประโยชน์รับทราบอย่างน้อยปีละครั้ง รวมทั้งให้อำนาจความสะดวกเป็นอย่างดีแก่เจ้าอาวาสหรือไวยาวัจกร หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นหนังสือจากเจ้าอาวาสขอยอดเงินผลประโยชน์ของวัดได้เสมอ

๙. การจัดประโยชน์จากตัวเงินของแต่ละวัด จะกระทำโดยการนำฝากธนาคาร และหรือซื้อพันธบัตรของรัฐบาล หรือโดยวิธีอื่นซึ่งวัดและมหาเถรสมาคมจะพิจารณาให้ความเห็นชอบ ดอกผลที่เกิดจากเงินของวัดใด ย่อมตกเป็นผลประโยชน์ของวัดนั้นทั้งสิ้น

๑๐. เงินบำรุงวัดซึ่งได้เป็นค่าทดแทนจากผู้เช่าเคหะหรือที่ดิน ให้กรมการศาสนาเป็นผู้รับ และพร้อมที่จะจ่ายให้วัดรับไปบำรุงวัด โดยที่ทางกรมการศาสนาจะไม่หักส่วนลดหรือค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น แต่ถ้าเจ้าอาวาสยังไม่มีวัตถุประสงค์พิเศษสำหรับเงินนั้นก็ให้จัดประโยชน์จากตัวเงินตามข้อ ๙

๑๑. ค่าใช้จ่ายสำหรับเครื่องเขียนแบบพิมพ์ ค่าไปรษณียากร และค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดในการจัดประโยชน์แทนวัด ให้หักเงินส่วนลดจากเงินที่กรมจัดประโยชน์ได้ร้อยละ ๒ (ยกเว้นเงินบำรุงวัดและเงินที่เป็นดอกผลของเงินต้นซึ่งได้รับจากธนาคาร)

เงินส่วนลดตามข้อนี้ให้นำเข้างบประมาณเงินศาสนสมบัติกลาง

๑๒. สำหรับรายจ่ายพิเศษอันอาจเกิดขึ้นในการจัดประโยชน์แทนวัด เช่น ค่าดำเนินคดี ค่ารังวัด ออกโฉนด ค่าปรับ และค่าก่อสร้างซ่อมแซมทรัพย์สินเป็นต้น เป็นของวัดใดก็จ่ายจากเงินของวัดนั้น โดยความเห็นชอบของเจ้าอาวาสเป็นเรื่องๆ ไป

การถอนคืนการจัดประโยชน์

๑๓. วัดใดประสงค์จะถอนคืนการจัดประโยชน์ไปดำเนินการเอง ให้ปฏิบัติตามคำแนะนำของกรรมการศาสนา ฉบับที่ ๕ ข้อ ๒ และดำเนินการดังนี้

๑๓.๑ แจ้งความจำนงขอถอนคืนการจัดประโยชน์เป็นหนังสือต่ออธิบดีกรมการศาสนา หรือผู้ว่าราชการจังหวัดล่วงหน้าอย่างน้อย ๓๐ วัน หนังสือดังกล่าวจะต้องแสดงเหตุผลโดยชัดแจ้งว่า วัดมีความประสงค์อย่างไร เมื่อถอนคืนไปจัดการเองแล้ว จะดำเนินการโดยวิธีใด จะมอบให้ใครเป็นผู้จัดผลประโยชน์แทนวัด วิธีดังกล่าวนั้น จะเป็นผลกระทบกระเทือนต่อความผาสุกของประชาชน หรือจะทำให้ประชาชนคลายความเลื่อมใสในพระศาสนามากน้อยเพียงใดหรือไม่

๑๓.๒ เมื่อกรมการศาสนาหรือจังหวัดได้รับคำแจ้งความจำนงดังกล่าวแล้ว จะได้สืบสวนและตรวจสอบเรื่องราวต่างๆ แล้วประมวลเรื่องนำเสนอมหาเถรสมาคมเพื่อพิจารณา แต่ในกรณีที่กรมเห็นว่าอาจมีปัญหายุ่งยาก จะส่งเรื่องให้เจ้าคณะตามลำดับชั้นพิจารณาเสนอความเห็น ก่อนเสนอมหาเถรสมาคมก็ได้

๑๓.๓ เมื่อกรมการศาสนารับจัดประโยชน์แทนวัดใดแล้ว ภายหลังวัดนั้นปฏิบัติการในทางก่อความยุ่งยาก จนกรมการศาสนาไม่สามารถจะดำเนินการให้เรียบร้อยได้ ให้รายงานมหาเถรสมาคม เพื่อพิจารณาขอคืนการจัดประโยชน์แก่วัดนั้นไป

๑๔. เมื่อมหาเถรสมาคมอนุมัติให้วัดถอนคืนการจัดประโยชน์ได้แล้ว กรมการศาสนาหรือจังหวัดจะจัดทำบัญชีส่งมอบคืนทรัพย์สิน ให้เจ้าอาวาสและไวยาวัจกรลงนามรับมอบเป็นหลักฐาน

ตัวเงินฝากเก็บไว้ในกรมการศาสนาต่อไปก็ได้ ในกรณีนี้ ดอกผลที่เกิดจากเงินของวัด ซึ่งนำฝากธนาคารหรือซื้อพันธบัตรไว้ ก็คงตกเป็นผลประโยชน์ของวัดนั้น

๑๕. ในกรณีที่มีการมอบให้และถอนคืนการจัดประโยชน์ของวัด กรมการศาสนาจะได้แจ้งให้เจ้าคณะจังหวัดนั้นๆ ทราบด้วย

๑๖. หนังสือแจ้งความจำนงขอมอบและขอถอนคืนการจัดประโยชน์ ให้ใช้แบบพิมพ์ท้ายระเบียบนี้

๑๗. ให้กองศาสนสมบัติรักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๔

(ลงนาม) พ.อ.ปิ่น มุทุกันต์

(ปิ่น มุทุกันต์)

อธิบดีกรมการศาสนา

ระเบียบกรมการศาสนา ว่าด้วยกรมการศาสนสมบัติ

พ.ศ. ๒๕๑๗

ด้วยเป็นการสมควรที่จะปรับปรุงระเบียบกรมการศาสนา ว่าด้วยกรมการศาสนสมบัติเสียใหม่ เพื่อให้เหมาะสมสอดคล้องกับภาวการณ์ในปัจจุบัน กรมการศาสนา โดยอนุมัติกระทรวงศึกษาธิการ จึงวางระเบียบไว้ดังนี้ :-

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมการศาสนา ว่าด้วยกรมการศาสนสมบัติ พ.ศ. ๒๕๑๗”

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกระเบียบกรมการศาสนา ว่าด้วยกรมการศาสนสมบัติ พ.ศ. ๒๕๐๖ ระเบียบกรมการศาสนาว่าด้วยกรมการศาสนสมบัติ พ.ศ. ๒๕๑๖ (ฉบับที่ ๖) และระเบียบอื่นใด ซึ่งมีข้อความบัญญัติไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้

ข้อ ๓ เพื่อประโยชน์ในการดูแลรักษาและจัดการศาสนสมบัติ ตามความในพระราชบัญญัติ คณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ให้มีกรมการศาสนสมบัติดังนี้ คือ.-

(๑) กรรมการที่ปรึกษาศาสนสมบัติ เรียกชื่อย่อว่า “กปศ” ประกอบด้วยบุคคล ผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้แทนส่วนราชการ องค์การที่มีหน้าที่หรือมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการจัดประโยชน์ทรัพย์สินต่างๆ ไม่น้อยกว่า ๕ คน และพระเถระ ซึ่งได้รับความเห็นชอบจาก มหาเถรสมาคม ๒ รูป อธิบดีกรมการศาสนาเป็นกรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่ให้ข้อคิดเห็น ให้คำแนะนำแนวทางในการจัดและแก้ปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการจัดการศาสนสมบัติ และให้ความอุปถัมภ์แก่กรมการศาสนา เพื่อให้การจัดประโยชน์ศาสนสมบัติ ดำเนินไปด้วยดี อยู่ในตำแหน่งคราวละ ๒ ปี

(๒) กรรมการจัดการศาสนสมบัติ เรียกชื่อย่อว่า “กจศ” ประกอบด้วย ข้าราชการ และหรือพนักงานศาสนการ กรมการศาสนา จำนวนไม่น้อยกว่า ๗ คน

มีหน้าที่ช่วยอธิบดีกรมการศาสนาพิจารณาวางระเบียบแบบแผนในการจัดประโยชน์ กำหนดหลักการและอัตราค่าธรรมเนียม ค่าเช่าต่างๆ ตลอดจนช่วยสอดส่องดูแลการจัดประโยชน์ศาสนสมบัติ ให้เป็นไปโดยรัดกุมเป็นผลดี และกิจการอื่นอันเกี่ยวข้องกับการจัดประโยชน์ที่อธิบดี มอบหมายอยู่ในตำแหน่งคราวละ ๑ ปี

(๓) กรรมการจัดการศาสนสมบัติส่วนจังหวัด ประกอบด้วยบุคคลซึ่งว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดคัดเลือก และได้รับความเห็นชอบจากกรมศาสนาแล้ว จำนวนไม่น้อยกว่า ๕ คน

มีหน้าที่ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัดในการพิจารณาดำเนินการจัดประโยชน์ศาสนสมบัติ ของจังหวัดนั้นๆ ให้ดำเนินไปด้วยดี เป็นประโยชน์แก่การพระศาสนา อยู่ในตำแหน่งคราวละ ๒ ปี

ข้อ ๔ อธิบดีกรมการศาสนา เป็นผู้พิจารณาแต่งตั้งและถอดถอนคณะกรรมการตามข้อ ๓ (๒) ส่วนคณะกรรมการตามข้อ ๓ (๑) และ (๓) อธิบดีกรมการศาสนาเป็นผู้พิจารณาแต่งตั้งและถอดถอน โดยความเห็นชอบของกระทรวงศึกษาธิการ

ข้อ ๕ คณะกรรมการดังกล่าวพ้นจากตำแหน่งได้ดังนี้

(๑) ดำรงตำแหน่งมาครบตามวาระ

(๒) ลาออก

(๓) ถึงแก่กรรม

(๔) พ้นจากหน้าที่ราชการในกรณีที่ได้รับราชการหรือปฏิบัติหน้าที่การงานอยู่ในสังกัดกรมการศาสนา หรือในสังกัดที่ตนเป็นผู้แทนอยู่

(๕) อธิบดีกรมการศาสนา เห็นสมควรให้พ้นจากตำแหน่งในกรณีที่เป็นการตามข้อ ๓ (๑) และ (๓) ต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงศึกษาธิการ

ข้อ ๖ ในกรณีที่กรมการศาสนาแต่งตั้งกรรมการซ่อมแทนกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งก่อนถึงวาระของตน หรือแต่งตั้งกรรมการเพิ่ม ให้ปฏิบัติตามวิธีการและเงื่อนไขในข้อ ๓ ข้อ ๔ และผู้ที่ได้รับตั้งใหม่ดำรงตำแหน่งเท่ากับระยะเวลาตามวาระของผู้ที่ตนแทน หรือเท่ากับระยะเวลาที่ยังเหลืออยู่ของกรรมการชุดนั้น

ข้อ ๗ กรรมการตามข้อ ๓ อาจเสนออธิบดีกรมการศาสนา หรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณี ขอแต่งตั้งอนุกรรมการชุด เพื่อดำเนินการเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่งก็ได้

ข้อ ๘ กรรมการจัดการศาสนสมบัติส่วนจังหวัด ที่จัดตั้งขึ้นตามระเบียบกรมการศาสนาว่าด้วยกรมการศาสนสมบัติ พ.ศ. ๒๕๐๖ ให้คงดำรงอยู่ในตำแหน่งต่อไปตามวาระแห่งระเบียบนั้น หรือจนกว่าจะแต่งตั้งขึ้นใหม่ ตามระเบียบนี้แล้วแต่กรณี

ข้อ ๙ ให้ผู้อำนวยการสำนักงานศาสนสมบัติรักษาการตามระเบียบนี้

ข้อ ๑๐ ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๑๓

(ลงชื่อ) วัชร เอี่ยมโชติ

(นายวัชร เอี่ยมโชติ)

อธิบดีกรมการศาสนา

แบบพิมพ์ทำยระเบียบกรรมการศาสนา ว่าด้วยการจัดประโชชน์แทนวัด

พ.ศ. ๒๕๑๔

หนังสือแสดงความจำนงขอมอบหรือขอถอนกิจการจัดประโชชน์

วัด.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

เรื่อง ขอมอบ/ถอน การจัดประโชชน์
เจริญพร อธิบดีกรมการศาสนา
สิ่งที่ส่งมาด้วย.....

ด้วยวัด.....ตั้งอยู่.....
ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
มีความประสงค์จะขอมอบ/ถอน อำนาจการจัดประโชชน์ทรัพย์สินของวัด ดังมีรายการต่อไปนี้คือ :-
๑. ที่ดิน.....เลขที่โฉนดที่ดิน.....เนื้อที่.....ไร่
.....งาน.....ตารางวา ตั้งอยู่ที่.....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด.....ทางวัดได้รับผลประโชชน์
ปี/เดือนละ.....บาท ขอผูกพันกับผู้อื่น.....

๒. อาคารพาณิชย์.....ชั้น จำนวน.....ห้อง ตั้งอยู่ที่.....
ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
มีรายได้เป็นค่าเช่าห้องละ.....บาทต่อเดือน ขอผูกพันกับผู้อื่น.....

๓. บ้านอยู่อาศัย.....ชั้น จำนวน.....หลัง ตั้งอยู่ที่.....
ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
มีรายได้เป็นค่าเช่าห้องละ.....บาทต่อเดือน

ขอให้กรรมการศาสนาดำเนินการเสนอมหาเถรสมาคมพิจารณาเพื่ออนุญาตต่อไป

ขอเจริญพร

เจ้าอาวาสวัด.....ผู้มอบ/ถอนอำนาจ

**ระเบียบมหาเถรสมาคม
ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการปลูกสร้างอาคาร
ในที่วัดหรือที่ธรณีสงฆ์ของวัดอันมีผู้เช่าอยู่
พ.ศ. ๒๕๓๗^{*}**

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ ตีรี้ แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ มหาเถรสมาคมวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบมหาเถรสมาคมนี้ เรียกว่า “ระเบียบมหาเถรสมาคมว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการปลูกสร้างอาคารในที่วัด หรือที่ธรณีสงฆ์ของวัดอันมีผู้เช่าอยู่ พ.ศ. ๒๕๓๗”

ข้อ ๒ ระเบียบมหาเถรสมาคมนี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในแถลงการณ์คณะสงฆ์ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ตั้งแต่วันใช้ระเบียบมหาเถรสมาคมนี้ ให้ยกเลิกระเบียบมหาเถรสมาคม ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการปลูกสร้างอาคารในที่วัด หรือที่ซึ่งขึ้นต่อวัดอันมีผู้เช่าอยู่ พ.ศ. ๒๕๑๐

ข้อ ๔ วัดใดมีความประสงค์จะปลูกสร้างอาคารพาณิชย์ของวัดขึ้นใหม่ในที่วัดหรือที่ธรณีสงฆ์ของวัดอันมีผู้เช่าปลูกสร้างอาคารอยู่ก่อนก็ดี จะปรับปรุงแก้ไขอาคารของวัด ซึ่งปลูกสร้างอยู่ในวัดหรือที่ธรณีสงฆ์ของวัดอันมีผู้เช่าอยู่ก่อนให้เป็นอาคารพาณิชย์ก็ดี ให้ดำเนินการตามวิธีการดังต่อไปนี้

(ก) วัดดำเนินการปลูกสร้างเป็นอาคารของวัด โดยขอให้ผู้เช่าที่ดินหรืออาคารนั้น บริจาคค่าปลูกสร้างตามราคาที่ปลูกสร้าง และให้ได้สิทธิการเช่ามีกำหนดจำนวนปีตามสมควรแก่ท้องที่

ในกรณีเช่นนี้ ถ้าผู้เช่าบริจาคมูลค่าบำรุงวัดด้วยก็ให้ขยายเวลาการเช่าออกไปอีกตามสมควรแก่จำนวนมูลค่าบำรุงวัด

ในการเก็บค่าเช่า ให้จัดเก็บตามความเหมาะสมของอาคารและท้องถิ่น ส่วนการทำสัญญาเช่าให้เป็นไปตามมาตรา ๔๐ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕

^{*} ประกาศในแถลงการณ์คณะสงฆ์ เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๑๑ วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๗

(ข) ในกรณีดังกล่าวใน (ก) ถ้าผู้เช่าที่ดินหรืออาคารนั้นไม่สามารถบริจาค ค่าปลูกสร้างอาคารได้ก็ดี ไม่มีความประสงค์จะเช่าที่ดินหรืออาคารนั้นต่อไปก็ดี วัดจะมอบให้ผู้อื่น ปลูกสร้างอาคารก็ได้ โดยยกกรรมสิทธิ์ให้แก่วัดทันที พร้อมกับมีเงื่อนไขตามที่ตกลงกันไว้ในสัญญา และให้วัดช่วยค่ารื้อย้ายอาคารจากที่เช่า หรือค่าขนย้ายออกจากอาคารให้แก่ผู้เช่าตามจำนวนอันสมควร

(ค) เมื่อวัดได้ดำเนินการสงเคราะห์ช่วยเหลือผู้เช่าที่ดินหรืออาคารดังกล่าวใน (ก) หรือ (ข) แล้วแต่กรณี แต่ผู้เช่าที่ดินหรืออาคารนั้นไม่ยอมตกลงด้วย ให้วัดหรือผู้จัดประโยชน์ แทนวัดเสนอข้อขัดแย้งไปยังคณะกรรมการตามความในข้อ ๖ ในกรณีเช่นนี้ผู้เช่ามีสิทธิที่จะเสนอ ข้อขัดแย้งนั้นเองก็ได้

ข้อ ๕ ในการพิจารณาแก้ไขข้อขัดแย้งของคณะกรรมการตามความในข้อ ๔ (ค) ถ้าสามารถ ตกลงกันได้ ก็ให้รายงานมหาเถรสมาคม ถ้าตกลงกันไม่ได้ก็ให้นำเสนอมหาเถรสมาคมพิจารณา เมื่อมหาเถรสมาคมมีมติประการใดแล้ว ถ้าผู้เช่าที่ดินหรืออาคารนั้นยังไม่ยอมตกลง ก็ให้วัดหรือ ผู้จัดประโยชน์แทนวัดดำเนินการต่อไปตามที่เห็นสมควร

ข้อ ๖ ให้มีคณะกรรมการพิจารณาแก้ไขข้อขัดแย้งในระหว่างวัดกับผู้เช่าคณะหนึ่ง เรียกชื่อย่อว่า “พ.ว.ช.” ซึ่งมหาเถรสมาคมจะได้ตั้งขึ้นมีจำนวนไม่น้อยกว่า ๕ คน และไม่เกิน ๙ คน

ข้อ ๗ คณะกรรมการ พ.ว.ช. มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบมหาเถรสมาคมนี้ หรือตามที่มหาเถรสมาคมจะมอบหมายให้ปฏิบัติ

ประกาศ ณ วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๗

(สมเด็จพระญาณสังวร)

สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

ประธานกรรมการมหาเถรสมาคม

การออกหนังสือ
แสดงสิทธิในที่ดินของวัด/วัดร้าง
การขอขึ้นทะเบียนวัดร้าง
ที่ตกสำรวจ

การออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินของวัด

ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ และ พ.ร.บ.คณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕
ได้ตราพระราชบัญญัติเกี่ยวข้องกับที่ดินของวัด คือ

มาตรา ๓๓ ที่วัดและที่ซึ่งขึ้นต่อวัด มีดังนี้

- ๑) ที่วัด คือที่ซึ่งตั้งวัดตลอดจนเขตของวัดนั้น
- ๒) ที่ธรณีสงฆ์ คือที่ซึ่งเป็นสมบัติของวัด
- ๓) ที่กัลปนา คือที่ซึ่งมีผู้อุทิศแต่ผลประโยชน์ให้วัดหรือศาสนา

“มาตรา ๓๔ การโอนกรรมสิทธิ์ที่วัด ที่ธรณีสงฆ์หรือที่ศาสนสมบัติกลางให้กระทำได้
ก็แต่โดยพระราชบัญญัติ เว้นแต่เป็นกรณีตามวรรคสอง

การโอนกรรมสิทธิ์ที่วัด ที่ธรณีสงฆ์ หรือที่ศาสนสมบัติกลาง ให้แก่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ
หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ เมื่อมหาเถรสมาคมไม่ขัดข้อง และได้รับคำผาติกรรมจากส่วนราชการ
รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานนั้นแล้ว ให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา

ห้ามมิให้บุคคลใดยกอายุความขึ้นต่อสู้กับวัดหรือกรรมการศาสนาแล้วแต่กรณี ในเรื่อง
ทรัพย์สินอันเป็นที่วัด ที่ธรณีสงฆ์ หรือที่ศาสนสมบัติกลาง

มาตรา ๓๕ ที่วัด ที่ธรณีสงฆ์ และที่ศาสนสมบัติกลางเป็นทรัพย์สินซึ่งไม่อยู่ใน
ความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี”

มาตรา ๓๗ เจ้าอาวาสมีหน้าที่ดังนี้

- ๑) บำรุงรักษาวัด จัดกิจการและศาสนสมบัติของวัดให้เป็นไปด้วยดี

มาตรา ๔๐ ศาสนสมบัติแบ่งออกเป็นสองประเภท

๑) ศาสนสมบัติกลาง ได้แก่ ทรัพย์สินของพระศาสนา ซึ่งไม่ใช่ของวัดใด
วัดหนึ่ง

- ๒) ศาสนสมบัติของวัด ได้แก่ ทรัพย์สินของวัดใดวัดหนึ่ง

การดูแลรักษาและจัดการศาสนสมบัติกลาง ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรรมการศาสนา
เพื่อการนี้ให้ถือว่ากรรมการศาสนาเป็นเจ้าของศาสนสมบัติกลางนี้ด้วย

การดูแลและรักษาจัดการศาสนสมบัติของวัดให้เป็นไปตามวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง
จะเห็นได้ว่า จุดมุ่งหมายของพระราชบัญญัติ เพื่อป้องกันและรักษาที่ดินของวัดมิให้
บุคคลอื่นนำที่ดินของวัดไปเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเองเมื่อบุคคลอื่นครอบครองที่ดินของวัด

และนำไปออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินเป็นของตนเองแล้ว ถ้าหากทางวัดมีหลักฐานก็สามารถฟ้องเพิกถอนให้กลับมาเป็นกรรมสิทธิ์ของวัดได้ การสร้างวัดก่อน พ.ศ. ๒๔๘๔ ส่วนใหญ่มีได้คำนึงถึงหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินของวัด จะเห็นได้ว่าหลักฐานเพียงการครอบครองที่ดินและขึ้นทะเบียนไว้เท่านั้น ประกอบกับประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่เป็นพุทธศาสนิกชน จึงไม่ค่อยมีปัญหาเกี่ยวกับการบุกรุกที่ดินของวัด

ปัจจุบันนี้สภาพบ้านเมืองได้เปลี่ยนแปลงไปมาก มีการตัดถนนหนทาง ที่ดินเริ่มมีราคาสูงขึ้น โดยเฉพาะที่ดินของวัด เริ่มมีปัญหาด้านการบุกรุก และได้แย่งกรรมสิทธิ์กับเอกชนข้างเคียงเมื่อมีกรณีพิพาท ถ้าหลักฐานเกี่ยวกับที่ดินของวัดไม่สามารถที่จะยืนยันว่าเป็นของวัดได้ ทำให้มีโอกาสสูญเสียที่ดินไป โดยไม่สามารถที่จะเรียกคืนมาได้ อีกทั้งการปกครองดูแลที่ดินก็เต็มไปด้วยความลำบาก เพราะไม่สามารถดำเนินการเพื่อให้ได้กรรมสิทธิ์เป็นของวัดโดยสมบูรณ์ตามกฎหมายต่อไป

หนังสือแสดงสิทธิในที่ดินของวัด ที่จะดำเนินการมีโฉนดที่ดิน และหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓) มีวิธีการดำเนินการ คือ

๑. โฉนดที่ดิน

๑.๑ ให้ดำเนินการตามมติมหาเถรสมาคม ในการประชุมครั้งที่ ๑๖/๒๕๒๘ เมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๒๘ ที่ประชุมมีมติดังนี้

๑) ให้เจ้าอาวาสวัดทั้งหลายซึ่งตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครก็ดี ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลก็ดี ให้ปฏิบัติตามมติคณะสังฆมนตรี เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๔๘๖ ในการทำนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดิน กล่าวคือ การขอรังวัดรับโฉนด การขอสอบเขต การขอแบ่งแยก และการขอรับรองแนวเขตที่ดินของวัด ๔ ประการนี้ ให้เจ้าอาวาสมอบฉันทะให้กรมการศาสนาหรือตัวแทนของกรมการศาสนาเป็นผู้กระทำการนิติกรรมแทนวัด แต่ข้อตกลงใดๆ ในการทำนิติกรรมในกรณีเช่นนี้ต้องได้รับความเห็นชอบจากเจ้าอาวาสก่อน

๒) ให้วัดทั้งหลายที่ตั้งอยู่นอกเขตดังกล่าว ในข้อ ๑ โดยความรับผิดชอบของเจ้าอาวาสแห่งวัดนั้นเจ้าอาวาสพิจารณาคัดเลือกทนายทนายิกาแห่งวัดนั้นอันอยู่ในฐานะที่ควรแก่การเชื่อถือมีจำนวน ๒ หรือ ๓ ท่านให้เป็นผู้ดำเนินการแทนเจ้าอาวาสในการทำนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดินของวัด แต่ข้อตกลงใดๆ ในการทำนิติกรรมในกรณีเช่นนี้ต้องได้รับความเห็นชอบจากเจ้าอาวาสก่อน

มติมหาเถรสมาคมนี้ กรมการศาสนาได้มีหนังสือแจ้งให้กรมที่ดิน จังหวัด เจ้าคณะภาค และเจ้าคณะจังหวัดทราบด้วย

๑.๒ ให้ทางวัดจัดเตรียมหลักฐานและประสานงานกับตัวแทนตามมติมหาเถรสมาคม
ดังนี้

๑.๒.๑ เตรียมหลักฐานที่เกี่ยวข้อง เช่น ประวัติความเป็นมาของวัด หลักฐาน
การได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา ใบตราตั้งเจ้าอาวาส ฯลฯ

๑.๒.๒ เตรียมค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ เช่น ค่าธรรมเนียมต่างๆ ค่าวางมัดจำ
รังวัด ฯลฯ (ซึ่งสำนักงานที่ดินจะเป็นผู้กำหนดได้) เพราะวัดมีพระสงฆ์ทางวัดจะต้องเป็นผู้ออก
ค่าใช้จ่ายเอง

๑.๒.๓ เตรียมผู้ที่จะต้องค่าใช้จ่ายต่างๆ ตามข้อ ๑.๒.๒ แทนวัดโดยคัดเลือก
จากไวยาวัจกร กรรมการของวัด หรือทายกทายิกาที่ทางวัดเชื่อถือได้ และร่วมดำเนินการกับ
ตัวแทนตามมติมหาเถรสมาคม อย่างน้อยวัดละ ๑ คน

๑.๓ ตัวแทนตามมติมหาเถรสมาคม สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ คือ
เจ้าหน้าที่ฝ่ายสำรวจและรังวัดที่ดิน ตัวแทนของสำนักงานพระพุทธศาสนาในส่วนภูมิภาค คือ
ผู้ว่าราชการจังหวัด แต่การปฏิบัติงานจริงให้สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด เป็นผู้ดำเนินการ
ในกรณีที่วัดมอบให้ไวยาวัจกรหรือทายกทายิกาดำเนินการ ต้องดำเนินการ ดังนี้

๑.๓.๑ ก่อนดำเนินการ ต้องได้รับมอบอำนาจจากทางวัดเสียก่อน

๑.๓.๒ เตรียมการดำเนินการ คือ

๑.๓.๒.๑ ยื่นคำขอรังวัดต่อสำนักงานที่ดิน โดยมีหลักฐานประกอบ เช่น
แบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.๑) หลักฐานทะเบียนเกี่ยวกับที่ดินของวัด ใบตราตั้งเจ้าอาวาส
หลักฐานการได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา ประวัติของวัดในการครอบครองที่ดิน

๑.๓.๒.๒ วางเงินมัดจำทำการรังวัดตามกฎหมาย (สำนักงานที่ดินจะเป็น
ผู้กำหนดเอง) พร้อมทั้งรับหมาย ส่งหมาย เพื่อให้ที่ดินข้างเคียงมาระวังชี้แนวเขต

๑.๓.๒.๓ เมื่อถึงวันทำการรังวัด ต้องติดต่อรับช่างแผนที่ไปดำเนินการ
พร้อมทั้งนำรังวัดชี้แนวเขตที่ดินรอบแปลง และอำนวยความสะดวกให้แก่ช่างแผนที่จนกระทั่งงาน
เรียบร้อย

๑.๓.๒.๔ รับหมายและนำเจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดินปิดประกาศตามขั้นตอน
เพื่อรับโฉนด

๑.๓.๓ เมื่อดำเนินการจนได้รับโฉนดที่ดินแล้ว ให้นำโฉนดเก็บรักษาไว้ที่
สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ หรือสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด และแจ้งทางวัดทราบ

๒. หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓) การดำเนินการขออนุญาตหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓) วัดมีพระสงฆ์สามารถที่จะดำเนินการได้เองโดยมอบให้ไวยาวัจกร กรรมการของทางวัด หรือทายกทายิกาที่ทางวัดเห็นสมควร เป็นผู้ดำเนินการแทนวัดก็ได้ มีวิธีดำเนินการอยู่ ๒ อย่าง คือ

๒.๑ ขออนุญาตหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓) เฉพาะราย

๒.๒ ขออนุญาตหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ ก.) โดยใช้รูปถ่ายทางอากาศ ในกรณีวัดมอบให้ไวยาวัจกร หรือกรรมการของทางวัดดำเนินการ ต้องดำเนินการ ดังนี้

๒.๒.๑ ให้เตรียมหลักฐานต่างๆ เกี่ยวกับที่ดินของวัด พร้อมทั้งทำหนังสือไปยื่นคำขอที่สำนักงานที่ดินอำเภอ ซึ่งที่ดินของวัดตั้งอยู่

๒.๒.๒ ที่ดินอำเภอจะเป็นผู้นัดหมายในการดำเนินการ เช่น เงินค่าวางมัดจำรังวัด วันกำหนดรังวัดพิสูจน์ และหนังสือถึงที่ดินข้างเคียงให้มาระวังชี้แนวเขต ซึ่งจะต้องดำเนินการตามกำหนดนัดหมาย

๒.๒.๓ จะต้องอำนวยความสะดวกในการดำเนินการ และนำรังวัดพิสูจน์ ในบริเวณที่วัดให้รอบแปลง มีการตกลงแนวเขตกับเอกชนข้างเคียงจนครบทุกรายรอบแปลง

๒.๒.๔ คอยติดตามเรื่องที่ดินอำเภอเพื่อนำหมายปิดประกาศ และรอรับหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓) และแจ้งให้ทางวัดทราบว่าได้ดำเนินการเรียบร้อยแล้ว

๓. การเดินสำรวจออกโฉนดที่ดิน และออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์โดยใช้รูปถ่ายทางอากาศ (น.ส.๓, น.ส.๓ ก.) เป็นโครงการของกรมที่ดิน ซึ่งกำหนดว่าแต่ละปีจะมีการดำเนินการในท้องที่ใดบ้าง โดยประกาศให้ทราบล่วงหน้า กำหนดทำการเมื่อใด เมื่อทราบว่าที่ดินของวัดใดอยู่ในเขตโครงการให้ทางวัดดำเนินการเอง หรือในกรณีที่มอบให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ หรือสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด เป็นตัวแทนในการดำเนินการมีขั้นตอนและวิธีดำเนินการ คือ

๓.๑ ต้องทราบวันกำหนดดำเนินการของกรมที่ดิน ซึ่งปิดประกาศให้ทราบล่วงหน้า

๓.๒ ในวันที่เจ้าหน้าที่ของกรมที่ดินมาทำการรังวัดพิสูจน์ในที่ดิน ต้องเตรียมตัวเพื่อนำชี้แนวเขตรอบแปลง และทำการตกลงแนวเขตกับเอกชนข้างเคียงทุกๆ แปลง

๓.๓ ให้ถ้อยคำและหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ของกรมที่ดิน

๓.๔ คอยติดตามเรื่อง และรอรับแจกโฉนดที่ดินและหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ ก.) เมื่อเจ้าหน้าที่ดำเนินการเรียบร้อยแล้ว และแจ้งให้ทางวัดทราบต่อไป

ปัญหาในการดำเนินการ

๑. ขาดการประสานงานระหว่างทางวัดและตัวแทน (สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด) ส่วนมากทางวัดคิดว่ามอบให้ดำเนินการแล้ว คงจะดำเนินการจนเสร็จสิ้นเรียบร้อย จึงไม่ค่อยได้ประสานงานและช่วยเหลือ ทำให้งานล่าช้าและขาดขั้นตอนในการติดตามเรื่อง เนื่องจากเจ้าหน้าที่มีงานที่ต้องปฏิบัติประจำมากอยู่แล้ว ซึ่งทางวัดจะต้องประสานงานและช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลาจนกว่างานจะเรียบร้อย

๒. ปัญหาเกี่ยวกับการโต้แย้งกรรมสิทธิ์ในที่ดินกับเอกชนข้างเคียงและที่ดินสาธารณะสุข เช่น ทางสาธารณะทำให้งานล่าช้ามาก การแก้ปัญหาก็ต้องเตรียมหลักฐานให้แน่ชัด เช่น แผนที่ระวาง การได้มาซึ่งที่ดินของวัด การครอบครองที่ดินของวัด และคั่นหลักฐานของเอกชนข้างเคียงรอบแปลงที่ดินสำนักงานที่ดิน เช่น การได้มาซึ่งที่ดินของแต่ละแปลง การรับรองแนวเขตที่มีมากแต่เดิมจะช่วยให้แก้ปัญหได้ง่ายขึ้น และถูกต้องตามหลักฐานของแต่ละฝ่าย

๓. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ ถ้าตัวแทน (สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด) เป็นผู้ถือจ่ายเอง โดยทางวัดมอบให้จะมีปัญหาหลายๆ อย่าง เช่น มีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ได้ สำหรับการแก้ปัญหาก็ให้ทางวัดตั้งอยู่เป็นผู้ถือจ่ายเงินค่าใช้จ่ายโดยคัดเลือกจากไวยาวัจกร กรรมการวัดอย่างน้อย จำนวน ๑ คน และผู้ถือจ่ายเงินนี้จะต้องประสานงาน และช่วยติดตามเรื่องรับตัวแทน (สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด) จนเสร็จแล้ว

ประโยชน์ของโฉนดที่ดิน

๑. ทำให้ผู้ถือครองที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมาย ได้มีหนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดินที่ยึดถือไว้เป็นหลักฐาน

๒. ทำให้เกิดความมั่นคงในหลักกรรมสิทธิ์แก่เจ้าของที่ดิน

๓. ใช้เป็นหลักฐานในการพิสูจน์สิทธิในที่ดินของตนทั้งต่อรัฐ และในระหว่างเอกชนด้วยกัน

๔. ทำให้รู้ตำแหน่งที่ตั้งตลอดจนขอบเขต และจำนวนเนื้อที่ของที่ดินแต่ละแปลงได้ถูกต้อง

๕. ทำให้สามารถระงับการทะเลาะวิวาท การโต้แย้งสิทธิในที่ดิน หรือการรุกรานแนวเขตที่ดิน ซึ่งกันและกัน

๖. ทำให้เกิดการรักษาและวางแผนในที่ดินของตน มีแรงจูงใจที่จะปรับปรุง และพัฒนา
ที่ดินของตนให้เกิดผลประโยชน์สูงสุด

๗. การออกโฉนดที่ดินถือว่าเป็นการสร้างหลักฐานทางทะเบียนที่ดิน สามารถนำไปใช้
เป็นหลักฐานในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดินตามกฎหมาย

๘. การจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมสำหรับที่ดินที่มีโฉนดที่ดิน กระทำได้โดยง่ายและ
ไม่ต้องมีการประกาศเว้นแต่จะเป็นเรื่องมรดก

๙. เจ้าของที่ดินสามารถใช้โฉนดที่ดินเป็นหลักฐานในการประเมิณทุนทรัพย์ เพื่อขอรับ
เงินค่าทดแทนในกรณีที่มีการเวนคืนที่ดินได้ทันที หรือเพื่อใช้เป็นหลักฐานในการเสียดำธรรมนิยม
หรือภาษีอากรให้แก่รัฐ ได้อย่างถูกต้องและเป็นธรรม

๑๐. การแย่งการครอบครองในที่ดินที่มีโฉนดที่ดินกระทำได้ยาก

๑๑. การออกโฉนดที่ดินทำให้เกิดผลดีแก่ประเทศทั้งในด้านความมั่นคงเศรษฐกิจ สังคม
การเมือง การปกครองและอื่นๆ

(สำเนา)

ที่ ศธ ๐๔๐๘/๑๐๖๕๕

กรมการศาสนา

กระทรวงศึกษาธิการ กทม. ๑๐๓๐๐

๒๕ กรกฎาคม ๒๕๒๘

เรื่อง การระงับชี้แนวเขตที่ดินของวัด

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด.....

ตามที่คณะสังฆมณฑลได้ประชุมพิจารณา เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๒๖ มีมติว่าการทำนิติกรรมอันเกี่ยวกับที่ดินของวัด คือการขอรับโฉนด การขอแบ่งแยก การขอสอบเขต และการรับรองเขตที่ดินของวัดทั้ง ๔ ประการ ให้เจ้าอาวาสมอบฉันทะให้กรมการศาสนาหรือตัวแทนของกรมการศาสนาเป็นผู้กระทำการนิติกรรมแทนวัด แต่ข้อตกลงใดๆ ในการทำนิติกรรมในกรณีเช่นนี้ต้องได้รับความเห็นชอบจากเจ้าอาวาส และเมื่อเจ้าหน้าที่ของกรมการศาสนาจะไปรับรองแนวเขตที่ดินของวัดใด ต้องแจ้งให้เจ้าอาวาสวัดนั้นทราบก่อนทุกครั้ง นั้น

เนื่องจากปัจจุบันกรมที่ดินมีนโยบายที่จะขยายการออกโฉนดที่ดินให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ทั่วราชอาณาจักรและได้จัดทำโครงการพัฒนาที่ดินและเร่งรัดการออกโฉนดที่ดินทั่วประเทศขึ้น ซึ่งกรมที่ดินมีความเห็นว่า ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ บัญญัติหน้าที่ของเจ้าอาวาสว่ามีหน้าที่บำรุงรักษาจัดกิจการและศาสนสมบัติของวัด ประกอบกับเป็นผู้ที่ทราบแนวเขตที่ดินของวัด น่าจะเป็นผู้ดำเนินการเรื่องดังกล่าวด้วยตนเอง หรือมอบอำนาจให้ไวยาวัจกร หรือผู้อื่นที่เห็นเหมาะสมเป็นผู้ดำเนินการแทนวัดก็จะสะดวกแก่การออกโฉนดที่ดินตามโครงการของกรมที่ดินดังกล่าวเป็นอย่างมาก และขอให้กรมการศาสนาพิจารณาทบทวนในเรื่องนี้อีกครั้งหนึ่ง กรมการศาสนาได้นำเรื่องนี้เสนอที่ประชุมมหาเถรสมาคมพิจารณาแล้ว ในการประชุมครั้งที่ ๑๖/๒๕๒๘ เมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๒๘ ที่ประชุมมีมติดังนี้

๑. ให้เจ้าอาวาสวัดทั้งหลาย ซึ่งตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครก็ดี ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลก็ดีให้ปฏิบัติตามมติคณะสังฆมณฑล เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๒๖ ในการทำนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดินของวัด กล่าวคือการขอรับโฉนด การขอสอบเขต การขอแบ่งแยก และการขอรับรองแนวเขตที่ดินของวัด ๔ ประการนี้ ให้เจ้าอาวาสมอบฉันทะให้กรมการศาสนา หรือตัวแทนของกรมการศาสนาเป็นผู้กระทำการนิติกรรมแทนวัด แต่ข้อตกลงใดๆ ในการทำนิติกรรมในกรณีเช่นนี้ต้องได้รับความเห็นชอบจากเจ้าอาวาสก่อน

๒. ให้วัดทั้งหลายที่ตั้งอยู่นอกเขตดังกล่าวในข้อ ๑ โดยความรับผิดชอบของเจ้าอาวาสแห่งวัดนั้น ให้เจ้าอาวาสพิจารณาคัดเลือกทายกทายิกาแห่งวัดนั้นอันอยู่ในฐานะที่ควรแก่การเชื่อถือ มีจำนวน๒หรือ๓ท่าน ให้เป็นผู้ดำเนินการแทนเจ้าอาวาสในการทำนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดินของวัด แต่ข้อตกลงใดๆในการทำนิติกรรมในกรณีเช่นนี้ ต้องได้รับความเห็นชอบจากเจ้าอาวาสก่อน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และโปรดแจ้งให้อำเภอต่างๆ ทราบด้วย ในการนี้กรมการศาสนา ได้แน้มัสการเจ้าคณะภาคและเจ้าคณะจังหวัดผู้ปกครองทางสงฆ์ทราบอีกทางหนึ่งด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

แจ้ง สุขเกื้อ

(นายแจ้ง สุขเกื้อ)

รองอธิบดี รักษาราชการแทน

อธิบดีกรมการศาสนา

(สำเนา)

ที่ ศธ ๐๔๐๘/๑๐๖๕๘

กรมการศาสนา

กระทรวงศึกษาธิการ กทม. ๑๐๓๐๐

๒๕ กรกฎาคม ๒๕๒๘

เรื่อง การระวางชี้แนวเขตที่ดินของวัด

นมัสการ เจ้าคณะจังหวัด (มหานิกายและธรรมยุต) ทุกจังหวัด

ตามที่คณะสังฆมนตรีได้ประชุมพิจารณา เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๒๖ มีมติว่า การทำนิติกรรมอันเกี่ยวกับที่ดินของวัด คือการขอร้งวัดรับโอนด การขอแบ่งแยก การขอสอบเขต และการรับรองเขตที่ดินของวัดทั้ง ๔ ประการ ให้เจ้าอาวาสมอบฉันทะให้กรมการศาสนา หรือตัวแทนของกรมการศาสนาเป็นผู้กระทำนิติกรรมแทนวัด แต่ข้อตกลงใดๆ ในการทำนิติกรรม ในกรณีเช่นนี้ต้องได้รับความเห็นชอบจากเจ้าอาวาส และเมื่อเจ้าหน้าที่ของกรมการศาสนา จะไปรับรองแนวเขตที่ดินของวัดใด ต้องแจ้งให้เจ้าอาวาสวัดนั้นทราบก่อนทุกครั้ง นั้น

เนื่องจากปัจจุบันกรมที่ดินมีนโยบายที่จะขยายการออกโฉนดที่ดินให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ ที่ว่าราชอาณาจักรและได้จัดทำโครงการพัฒนาที่ดิน และเร่งรัดการออกโฉนดที่ดินทั่วประเทศขึ้น ซึ่งกรมที่ดินมีความเห็นว่า ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ บัญญัติหน้าที่ของ เจ้าอาวาสว่ามีหน้าที่บำรุงรักษา จัดกิจการและศาสนสมบัติของวัด ประกอบกับเป็นผู้ที่ทราบ แนวเขตที่ดินของวัด น่าจะเป็นผู้ดำเนินการเรื่องดังกล่าวด้วยตนเอง หรือมอบอำนาจให้ไวยาวัจกร หรือผู้อื่นที่เห็นเหมาะสมเป็นผู้ดำเนินการแทนวัดก็จะสะดวกแก่การออกโฉนดที่ดินตามโครงการ ของกรมที่ดินดังกล่าวเป็นอย่างมาก และขอให้กรมการศาสนาพิจารณาทบทวนในเรื่องนี้อีกครั้งหนึ่ง กรมการศาสนาได้นำเรื่องนี้เสนอที่ประชุมมหาเถรสมาคมพิจารณาแล้วในการประชุมครั้งที่ ๑๖/๒๕๒๘ เมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๒๘ ที่ประชุมมีมติดังนี้

๑. ให้เจ้าอาวาสวัดทั้งหลาย ซึ่งตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครก็ดี ในเขตเทศบาลหรือ สุขาภิบาลก็ดี ให้ปฏิบัติตามมติคณะสังฆมนตรี เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๒๖ ในการทำนิติกรรม เกี่ยวกับที่ดินของวัด กล่าวคือการขอร้งวัดรับโอนด การขอสอบเขต การขอแบ่งแยก และการขอรับรองแนวเขตที่ดินของวัด ๔ ประการนี้ ให้เจ้าอาวาสมอบฉันทะให้กรมการศาสนาหรือ ตัวแทนของกรมการศาสนาเป็นผู้กระทำนิติกรรมแทนวัด แต่ข้อตกลงใดๆ ในการทำนิติกรรม ในกรณีเช่นนี้ต้องได้รับความเห็นชอบจากเจ้าอาวาสก่อน

๒. ให้วัดทั้งหลายที่ตั้งอยู่นอกเขตดังกล่าวในข้อ ๑ โดยความรับผิดชอบของเจ้าอาวาสแห่งวัดนั้น ให้เจ้าอาวาสพิจารณาคัดเลือกทายกทายิกาแห่งวัดนั้น อันอยู่ในฐานะที่ควรแก่การเชื่อถือ มีจำนวน๒หรือ๓ท่าน ให้เป็นผู้ดำเนินการแทนเจ้าอาวาสในการทำนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดินของวัด แต่ข้อตกลงใดๆในการทำนิติกรรมในกรณีเช่นนี้ ต้องได้รับความเห็นชอบจากเจ้าอาวาสก่อน

จึงขอณัฏสการมาเพื่อโปรดทราบ และโปรดแจ้งให้เจ้าอาวาสทุกวัดซึ่งอยู่ในสังกัดของพระคุณเจ้าทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

แจ้ง สุขเกื้อ

(นายแจ้ง สุขเกื้อ)

รองอธิบดี รักษาราชการแทน

อธิบดีกรมการศาสนา

(สำเนา)

ที่ มท ๐๖๐๘/๒๓๕

กรมที่ดิน

๖ มกราคม ๒๕๒๔

เรื่อง การออก น.ส.๓ หรือโฉนดที่ดินของวัดร้าง

เรียน อธิบดีกรมการศาสนา

อ้างถึง หนังสือกรมการศาสนา ที่ ศธ ๐๔๐๘/๕๒๘๖ ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๒๓

ตามที่แจ้งว่า กรมการศาสนาได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ไปขอออก น.ส.๓ ที่วัดร้าง ในท้องที่อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี รวม ๑๒ แปลง แต่อำเภอขัดข้องเพราะที่ดินดังกล่าวไม่ได้มีการแจ้ง ส.ค.๑ ไว้ จึงหาวิธีว่าจะปฏิบัติอย่างไร นั้น

กรมที่ดินได้พิจารณาแล้วเห็นว่า

๑. ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๕๗ บัญญัติไว้มีใจความว่าให้ผู้ครอบครองและทำประโยชน์อยู่ก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ โดยไม่มีหนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดิน แจ้งการครอบครองภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับหากไม่แจ้งภายในระยะเวลาดังกล่าวให้ถือว่าผู้นั้นเจตนาสละสิทธิครอบครองที่ดินนั้น และรัฐมีอำนาจจัดที่ดินดังกล่าวตามประมวลกฎหมายที่ดิน แต่ตามมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ บัญญัติไว้มีใจความว่าที่วัดจะโอนกรรมสิทธิ์ได้ก็แต่โดยพระราชบัญญัติ จากบทบัญญัติดังกล่าวนี้จะเห็นได้ว่าถ้าวัดไม่ได้แจ้งการครอบครอง รัฐก็ไม่มีอำนาจนำไปจัดตามประมวลกฎหมายที่ดินได้ เพราะขัดกับกฎหมายว่าด้วยคณะสงฆ์ซึ่งเป็นกฎหมายเฉพาะ ฉะนั้นโดยนัยกลับกันวัดก็ไม่ต้องแจ้งการครอบครอง ซึ่งเรื่องทำนองเดียวกันนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกาเคยพิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับกรณีที่ดินของการรถไฟแห่งประเทศไทย กรมทางหลวงแผ่นดิน และกรมชลประทานไว้แล้วว่า ที่ดินดังกล่าวเป็นที่ดินซึ่งรัฐนำมาจัดตามประมวลกฎหมายที่ดินไม่ได้เพราะมีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ฉะนั้นจึงเห็นว่าที่ดินของวัดไม่ต้องแจ้งการครอบครอง

๒. ที่ดินวัดร้างมีโชสมบัติของวัดใดวัดหนึ่ง ย่อมเป็นศาสนสมบัติกลาง ซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรมการศาสนาที่จะดูแลรักษาและจัดการ การที่กรมการศาสนาได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ไปดำเนินการขออนุญาต น.ส.๓ จึงเป็นการถูกต้องแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และกรมที่ดินได้แจ้งทางปฏิบัติให้จังหวัดอุดรธานีทราบด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

ศิริ เกวลินสฤษฎ์

(นายศิริ เกวลินสฤษฎ์)

รองอธิบดี รักษาราชการแทน

อธิบดีกรมที่ดิน

(สำเนา)

ที่ ศธ ๐๔๐๕/ว ๔๒

กรมการศาสนา

กระทรวงศึกษาธิการ กทม. ๑๐๓๐๐

๑๓ มีนาคม ๒๕๒๕

เรื่อง การช่วยเหลือเกี่ยวกับที่ดินของวัด

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ศธ ๐๔๐๑/๓๖๗๕๐ ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๒๕

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการ ได้มอบงานในหน้าที่ของกรมการศาสนาในส่วนภูมิภาค ให้จังหวัดเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติแทนกรมการศาสนาและได้วางแนวทางปฏิบัติไว้แล้ว คือ

๑. งานที่จะต้องปฏิบัติในระดับจังหวัด ให้เสนอเรื่องต่อศึกษาธิการจังหวัดพิจารณา เพื่อเสนอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งการ

๒. งานที่จะต้องปฏิบัติในระดับอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ให้เสนอเรื่องต่อศึกษาธิการอำเภอ หรือศึกษาธิการอำเภอประจำกิ่งอำเภอพิจารณา แล้วเสนอนายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้า ประจำกิ่งอำเภอลงความเห็นและออกหนังสือในนามอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำ กิ่งอำเภอ

บัดนี้ ปรากฏว่าได้มีวัดบางวัดในส่วนภูมิภาค เมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับที่ดินของวัด เช่น การขอก่อทาสีดิน การขอสอบเขตที่ดิน การขอรั้งวัดแบ่งแยก การระวางชี้แนวเขตที่ดิน การโต้แย้งกรรมสิทธิ์ในที่ดินกับเอกชนข้างเคียง ฯลฯ วัดมักจะมีหนังสือไปถึงกรมการศาสนา โดยตรง เพื่อให้กรมการศาสนาจัดเจ้าหน้าที่มาดำเนินการช่วยเหลือ โดยวัดมิได้ส่งเรื่องผ่านให้ จังหวัดพิจารณาช่วยเหลือก่อน จึงทำให้เกิดความสับสนและไม่ถูกขั้นตอนในการปฏิบัติงาน

ฉะนั้น เพื่อให้การดำเนินการในเรื่องที่วัดขอความช่วยเหลือจากทางราชการ ในกรณีที่มี ปัญหาเกี่ยวกับที่ดินเป็นไปโดยเรียบร้อยและถูกต้องตามขั้นตอนกับทั้งสะดวกรวดเร็ว จึงใคร่ ขอความร่วมมือจากจังหวัดพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

๑. แจ้งให้วัดภายในจังหวัดทราบว่า เมื่อวัดมีปัญหาเกี่ยวกับที่ดินของวัดในกรณีต่างๆ เมื่อต้องการให้ทางราชการช่วยเหลือ ให้มีหนังสือมอบให้จังหวัดหรืออำเภอเป็นตัวแทนหรือ ช่วยเหลือเป็นเรื่องๆ ไป โดยที่วัดจะต้องประสานงานและร่วมดำเนินการกับจังหวัดหรืออำเภอ จนเสร็จการ

๒. เมื่อจังหวัดหรืออำเภอได้รับมอบเป็นตัวแทน หรือช่วยเหลือในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับที่ดินแล้ว แต่ไม่สามารถจะดำเนินการช่วยเหลือวัดได้ ขอให้จังหวัดแจ้งให้กรมการศาสนาทราบ เพื่อกรมการศาสนาจะได้พิจารณาช่วยเหลือต่อไป

อนึ่ง เรื่องนี้กรมการศาสนาได้มีหนังสือแจ้งเจ้าคณะจังหวัดเพื่อให้แจ้งวัดในสังกัดทราบ อีกทางหนึ่งด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และสั่งการให้เจ้าหน้าที่ถือเป็นแนวปฏิบัติต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

มงคล ศรีไพรวรรณ

(นายมงคล ศรีไพรวรรณ)

อธิบดีกรมการศาสนา

(สำเนา)

ที่ ศธ ๐๕๐๕/ว ๔๘

กรมการศาสนา

กระทรวงศึกษาธิการ กทม. ๑๐๓๐๐

๑๓ มีนาคม ๒๕๒๕

เรื่อง การช่วยเหลือเกี่ยวกับที่ดินของวัด

นมัสการ เจ้าคณะจังหวัด (มหานิกายและธรรมยุต) ทุกจังหวัด

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการ ได้มอบงานในหน้าที่ของกรมการศาสนาในส่วนภูมิภาค ให้จังหวัดเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติแทนกรมการศาสนา และได้วางแนวทางปฏิบัติไว้แล้ว

๑. งานที่จะต้องปฏิบัติในระดับจังหวัด ให้เสนอเรื่องต่อศึกษาธิการจังหวัดพิจารณา เพื่อเสนอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งการ

๒. งานที่จะต้องปฏิบัติในระดับอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ให้เสนอเรื่องต่อศึกษาธิการอำเภอ หรือศึกษาธิการอำเภอประจำกิ่งอำเภอพิจารณา แล้วเสนอนายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้า ประจำกิ่งอำเภอลงความเห็นและออกหนังสือในนามนายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้า ประจำกิ่งอำเภอ

บัดนี้ ปรากฏว่าได้มีวัดบางวัดในส่วนภูมิภาค เมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับที่ดิน เช่น การขออนุญาตที่ดิน การขอขอบเขตที่ดิน การขอรังวัดแบ่งแยก การระวางชี้แนวเขตที่ดิน การโต้แย้งกรรมสิทธิ์ในที่ดินกับเอกชนข้างเคียง ฯลฯ วัดมักจะมีหนังสือไปถึงกรมการศาสนาโดยตรง เพื่อให้กรมการศาสนาจัดเจ้าหน้าที่มาดำเนินการช่วยเหลือ โดยวัดมิได้ส่งเรื่องผ่านให้จังหวัดพิจารณาช่วยเหลือก่อน จึงทำให้เกิดความสับสนและไม่ถูกขั้นตอนการปฏิบัติงาน

เพื่อให้การดำเนินการปฏิบัติงานช่วยเหลือวัด ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับที่ดินให้ถูกต้องตามขั้นตอน มีความสะดวกและรวดเร็ว จึงใคร่ขอให้เจ้าคณะจังหวัดได้แจ้งให้วัดในสังกัดทราบ

๑. เมื่อวัดมีปัญหาเกี่ยวกับที่ดินของวัดในกรณีต่างๆ และต้องการให้ทางราชการช่วยเหลือ ให้วัดทำหนังสือมอบให้จังหวัดหรืออำเภอเป็นตัวแทน หรือช่วยเหลือเป็นเรื่องๆ โดยที่วัดจะต้องประสานงาน และร่วมดำเนินการกับจังหวัด หรืออำเภอจนเสร็จการ

๒. เมื่อจังหวัดหรืออำเภอได้รับมอบเป็นตัวแทน หรือช่วยเหลือในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับที่ดิน ไม่สามารถจะดำเนินการช่วยเหลือวัดได้หรือในขณะเดียวกันมีปัญหาประการใดจังหวัดจะมีหนังสือแจ้งให้กรมการศาสนาทราบ เพื่อพิจารณาช่วยเหลือต่อไป

จึงน้อมสการมาเพื่อโปรดทราบ และขอความกรุณาแจ้งให้วัดในสังกัดทราบ เพื่อถือเป็นแนวปฏิบัติต่อไปด้วยจะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

มงคล ศรีไพรวรรณ

(นายมงคล ศรีไพรวรรณ)

อธิบดีกรมการศาสนา

การเก็บรักษาหนังสือสำคัญที่ดิน

โฉนดที่ดิน น.ส.๓, น.ส.๓ ก, โฉนดตราจอง และตราจองที่ตราว่าได้ทำประโยชน์แล้ว และ ส.ค.๑ ซึ่งเป็นที่ตั้งวัด, ที่ธรณีสงฆ์ ในส่วนกลาง (กทม.) ให้เก็บรักษาที่ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ในส่วนภูมิภาค ให้เก็บรักษาที่ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด นั้นๆ

(ระเบียบสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ว่าด้วยการเก็บรักษาหนังสือสำคัญสำหรับที่ดินศาสนสมบัติและวัดร้าง พ.ศ. ๒๕๕๒)

ระเบียบสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ว่าด้วยการเก็บรักษาหนังสือสำคัญสำหรับที่ดินศาสนสมบัติและวัดร้าง พ.ศ. ๒๕๕๒

ด้วยมีการตราพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๔๖ บัญญัติให้มีสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติขึ้น พระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๑๕๕ กำหนดให้โอน บรรดากิจการ อำนาจหน้าที่ของกรมการศาสนาบางส่วน มาเป็นของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ กำหนดให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ มีหน้าที่เก็บรักษาหนังสือสำคัญสำหรับที่ดินศาสนสมบัติและวัดร้าง สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จึงกำหนดระเบียบไว้ ดังนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ว่าด้วยการเก็บรักษาหนังสือสำคัญสำหรับที่ดินศาสนสมบัติและวัดร้าง พ.ศ. ๒๕๕๒”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดากฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับอื่นใด ที่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

หนังสือสำคัญสำหรับที่ดิน หมายถึง โฉนดที่ดิน, น.ส.๓, น.ส.๓ ก, โฉนดตราจอง ตราจองที่ตราว่าได้ทำประโยชน์แล้ว ศ.ก.๑ และหนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดินอื่นใดตามประมวลกฎหมายที่ดิน ของที่ดินที่ตั้งวัด ที่ธรณีสงฆ์ ที่ศาสนสมบัติกลาง หรือที่ดินวัดร้าง

สำนักงาน หมายถึง สำนักงานศาสนสมบัติ หรือสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด
เจ้าหน้าที่ หมายถึง เจ้าหน้าที่ของสำนักงาน

ข้อ ๕ การเก็บรักษาหนังสือสำคัญสำหรับที่ดิน ให้เก็บไว้ในตู้เก็บเอกสารที่มั่นคงและปลอดภัย ของสำนักงาน

ข้อ ๖ ให้เจ้าหน้าที่จัดทำทะเบียนหนังสือสำคัญสำหรับที่ดิน โดยระบุ ชื่อ สถานที่ตั้ง เลขที่โฉนด เลขที่ดิน เลขระวาง หน้าสำรวจ จำนวนเนื้อที่ และการใช้ประโยชน์

ข้อ ๗ วัดใดมีความประสงค์จะขอคูหนังสือสำคัญสำหรับที่ดินให้เจ้าอาวาสแจ้งความประสงค์ต่อเจ้าหน้าที่ตามสถานที่ตั้งของที่ดิน โดยแนบสำเนาหนังสือสุทธิ และสำเนาร่างตั้งเจ้าอาวาสหรือเอกสารอื่นที่ใช้แทนกันได้

ในกรณีที่มอบให้บุคคลอื่นมาขอ ให้เจ้าอาวาสมีหนังสือมอบอำนาจ แจ่มเป็นลายลักษณ์อักษร โดยแนบสำเนาหนังสือสุทธิ และสำเนาร่างตั้งเจ้าอาวาส หรือเอกสารอื่นที่ใช้แทนกันได้ พร้อมสำเนาหลักฐานหนังสือแสดงตนของผู้มาขอ โดยรับรองสำเนาทุกฉบับ

ข้อ ๘ วัดใดมีความประสงค์ขอคัด ขอล่ายเอกสาร หรือขอยืม หนังสือสำคัญสำหรับที่ดินของวัด ให้เจ้าอาวาสมีหนังสือแจ่มเป็นลายลักษณ์อักษร โดยแนบสำเนาหนังสือสุทธิ และสำเนาร่างตั้งเจ้าอาวาส หรือเอกสารอื่นที่ใช้แทนกันได้ โดยรับรองสำเนาทุกฉบับ

(๑) กรณีขอคัด ขอล่ายเอกสาร ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเป็นผู้พิจารณาอนุญาต

(๒) กรณีการขอยืม ให้นำเสนอผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ หรือผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้พิจารณาอนุญาต

ข้อ ๙ เพื่อประโยชน์ของทางราชการ กรณีที่หน่วยราชการมีความประสงค์จะขอคัด ขอล่ายเอกสาร หรือขอยืมหนังสือสำคัญสำหรับที่ดินศาสนสมบัติกลาง วัดร้าง หรือศาสนสมบัติวัด ให้ทำเป็นหนังสือถึงผู้มีอำนาจอนุญาต ดังนี้

(๑) กรณีขอคู ขอคัด ขอล่ายเอกสาร ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเป็นผู้พิจารณาอนุญาต

(๒) กรณีการขอยืม ให้นำเสนอผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ หรือผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้พิจารณาอนุญาต

สำหรับที่ดินอันเป็นศาสนสมบัติวัด จะต้องได้รับความเห็นชอบจากเจ้าอาวาสก่อนทุกกรณี

ข้อ ๑๐ ให้เจ้าหน้าที่จัดทำทะเบียนในการขอคู ขอคัด ขอล่ายเอกสาร และขอยืม โดยระบุประเภทหนังสือสำคัญสำหรับที่ดิน ไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ ๑๑ ให้ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ รักษาการ ให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๒

(นางจุฬารัตน์ นุณยากร)

ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานศาสนสมบัติ ฝ่ายทะเบียนและสัญญา โทร. ๐ ๒๔๔๑ ๔๕๓๒

ที่ พศ.

วันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอให้ลงประกาศระเบียบสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ว่าด้วยการเก็บรักษาหนังสือสำคัญสำหรับที่ดินศาสนสมบัติและวัดร้าง พ.ศ. ๒๕๕๒ ในเว็บไซต์

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ

ตามที่ท่านผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้พิจารณาลงนามในระเบียบสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ว่าด้วยการเก็บรักษาหนังสือสำคัญสำหรับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๒ (ดั่งแนบ) ซึ่งทำให้ระเบียบกรมการศาสนา ว่าด้วยการเก็บรักษาหนังสือสำคัญสำหรับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๒๔ เป็นอันต้องยกเลิกโดยปริยาย นั้น

สำนักงานศาสนสมบัติพิจารณาแล้ว เห็นควรแจ้งเวียนระเบียบดังกล่าว ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ ทางเว็บไซต์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จึงขอความอนุเคราะห์ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ ดำเนินการประกาศระเบียบสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ว่าด้วยการเก็บรักษาหนังสือสำคัญสำหรับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ ให้ทราบทั่วกัน ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการ

(นายสมควร บุญประเสริฐ)

ผู้อำนวยการสำนักงานศาสนสมบัติ

๑๘ พ.ค. ๒๕๕๒

การตรวจสอบที่ดินวัดร้าง

เพื่อเป็นข้อมูลยืนยันการขึ้นทะเบียนที่ดินวัดร้างตกร่าง แบ่งได้ ๒ กรณี

๑. กรณีที่ดินวัดร้างตกร่างมีเอกสารสิทธิ์ในที่ดินแล้ว ให้ดำเนินการดังนี้

๑.๑ ประสานงานกับสำนักงานที่ดิน ซึ่งดูแลพื้นที่ที่ดินวัดร้างนั้นๆ ตั้งอยู่ เกี่ยวกับประมาณการใช้จ่ายในการขอสอบเขตที่ดิน โดยนำเอกสารสิทธิ์ที่ดินของวัดร้างนั้นไปประกอบการพิจารณาด้วย เมื่อทราบให้แจ้งสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เพื่อโอนเงินเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินการ

๑.๒ เมื่อได้รับค่าใช้จ่ายแล้ว ให้ยื่นคำขอสอบเขตที่ดินต่อสำนักงานที่ดิน (ส่วนขั้นตอนการยื่นคำขอสอบเขตที่ดินจะกล่าวในส่วนของขั้นตอนการรังวัดสอบเขต)

๑.๓ เมื่อถึงกำหนดวันนัดรังวัด ให้นำรังวัดไปตามเอกสารสิทธิ์ในที่ดินของวัดนั้นๆ และหากมีการโต้แย้งแนวเขตที่ดิน ให้สำนักงานที่ดินดำเนินการไปตามระเบียบและกฎหมายของกรมที่ดินต่อไป

๒. กรณีที่ดินวัดร้างยังไม่มีเอกสารสิทธิ์ที่ดินให้ดำเนินการ ดังนี้

ให้รวบรวมหลักฐานเอกสารต่างๆ เกี่ยวกับที่ดินของวัดร้าง ทั้งในด้านเอกสาร ด้านวัตถุ และด้านพยานบุคคล เพื่อใช้ในการประกอบการยืนยันกรรมสิทธิ์ในที่ดิน

๒.๑ ด้านเอกสาร

ประสานกับสำนักงานที่ดิน ซึ่งดูแลพื้นที่ที่วัดร้างนั้นๆ ตั้งอยู่โดยตรวจสอบเอกสารหลักฐาน ดังนี้

๒.๑.๑ ระบุว่าที่ดิน การตรวจสอบที่ดินในระวางนั้นจะต้องขอตัวเลขที่ระวางซึ่งจะปรากฏในเอกสารสิทธิ์ในที่ดินของเอกชนที่อยู่ใกล้กับที่ตั้งวัดร้าง (หากเอกชนที่มีที่ดินติดกับวัดร้าง ไม่ให้ความร่วมมือในการให้ตัวเลขที่ระวาง ให้ขอข้อมูลจากเอกชนแปลงถัดไป แต่ไม่ควรไกลเกินกว่า ๕๐๐ เมตร จะทำให้ไม่อยู่ในระวางเดียวกัน เป็นผลให้ยากแก่การค้นหาคำแหน่งที่ตั้งของที่ดิน) ในการขอตัวเลขระวางดังกล่าว จะต้องดูรายละเอียดในด้านอื่นๆ ด้วย เช่น เลขที่โฉนด เลขที่ดิน หน้าสำรวจ เป็นต้น เพื่อใช้เป็นส่วนประกอบในการค้นหาคำแหน่งที่ดิน

เมื่อได้ข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารสิทธิ์ในที่ดินดังกล่าวเบื้องต้นแล้ว ให้ประสานงานกับฝ่ายรังวัดของสำนักงานที่ดินขอให้สำรวจที่ดินตามเลขที่ที่ได้มา ตรวจสอบหาคำแหน่งที่ตั้งของที่ดินวัด เมื่อพบตำแหน่งแล้วให้ตรวจสอบดูรายละเอียดว่าที่ดินวัดมีอาณาเขตลักษณะอย่างไร มีการออกเอกสารสิทธิ์ในที่ดินทับหรือไม่ จากนั้นให้จกรายละเอียดของที่ดินเอกชนข้างเคียงโดยรอบทุกด้านของที่ดินวัด เช่น เลขที่ดิน หน้าสำรวจ เป็นต้น (หากมีการออกเอกสารสิทธิ์ในที่ดินทับให้จกรายละเอียดแปลงที่ออกทับด้วย เพื่อจะได้้นำรายละเอียดดังกล่าวไปขอตรวจสอบสารบบที่ฝ่ายทะเบียนต่อไป)

๒.๑.๒ สารบบที่ดิน จะเป็นแฟ้มเก็บประวัติของที่ดินแต่ละแปลงโดยมีหน้าสำรวจ เลขที่ดินและตำบลกำกับ ในสารบบที่ดินนี้จะมีรายละเอียดเกี่ยวกับการได้มาของที่ดิน เอกสารสิทธิเดิม การรับรองแนวเขตและการทำนิติกรรมต่างๆ ของที่ดินแต่ละแปลงเป็นต้น

เมื่อได้หน้าสำรวจและเลขที่ดินตามข้อ ๒.๑.๑ แล้ว ให้ติดต่อฝ่ายทะเบียนของสำนักงาน ที่ดินซึ่งเป็นผู้เก็บรักษาสารบบ เมื่อได้รับสารบบแล้วให้ตรวจสอบโดยละเอียดดังนี้

- หากเป็นแปลงที่ออกทับที่ดิน ให้ตรวจสอบในใบไต่สวนว่าที่ดินแปลงนี้ได้มาอย่างไร มีเอกสารสิทธิเดิมหรือไม่ และมีการรับรองแนวเขตที่ถูกต้องหรือไม่

- ส่วนที่ดินแปลงข้างเคียง ให้ดูเอกสารสิทธิเดิมว่า อาณาเขตด้านที่ติดกับที่ดินวัดระบุดจวัดหรือไม่ และให้ดูใบไต่สวนว่ามีการรับรองแนวเขตที่ดินถูกต้องหรือไม่

ตามที่ได้กล่าวมาเบื้องต้น หากมีเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องหรือมีส่วนที่ระบุเป็นทั่ว ให้ขอถ่ายเอกสารเพื่อประกอบการพิจารณาต่อไป

๑. หากเป็นการออกเอกสารสิทธิในที่ดินทับที่ดินวัด ให้พิจารณาว่าได้มาอย่างไร (โดยการครอบครองหรือมีเอกสารสิทธิเดิม) ออกเอกสารสิทธิเมื่อใด เพื่อจะได้เปรียบเทียบว่า ใครมีกรรมสิทธิ์มาก่อน

๒. เอกสารสิทธิเดิมของเอกชนแปลงข้างเคียงระบุดจที่ดินของวัดหรือไม่ เพื่อใช้เป็น สิ่งยืนยันว่าที่ดินแปลงที่ติดกับเอกชนรายนี้เป็นที่ดินของวัด

๒.๒ ด้านวัตถุ

ให้ตรวจสอบในพื้นที่ว่ามีโบราณสถาน โบราณวัตถุหรือไม่ เพื่อใช้อายุของโบราณสถาน หรือโบราณวัตถุเป็นส่วนอ้างอิงในการพิจารณาความเป็นวัดมาแต่เมื่อใด ในการนี้อาจแจ้ง กรมศิลปากรขอให้ตรวจสอบอายุของโบราณสถานหรือโบราณวัตถุดังกล่าว เพื่อประกอบการ ขอขึ้นทะเบียนที่ดินวัดร้าง

๒.๓ ด้านพยานบุคคล

สอบถามและบันทึกถ้อยคำบุคคลผู้ทราบประวัติความเป็นมาของที่ดินวัด เพื่อประกอบการ ในการยืนยันกรรมสิทธิ์ในที่ดิน

อนึ่ง หากคู่กรณีเป็นส่วนราชการ เช่น กรมธนารักษ์ (ทะเบียนที่ดินราชพัสดุและ ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง) กระทรวงมหาดไทย (ทะเบียนที่สาธารณประโยชน์และ ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง) กรมป่าไม้ (เขตสงวนประเภทต่างๆ) เป็นต้น ให้ตรวจสอบ หลักฐานเอกสารจากหน่วยงานนั้นๆ ว่ามีประกาศเขตต่างๆ ก่อนหรือหลังความมียู่ของวัด

ตามที่กล่าวมาเบื้องต้นทั้งหมด หากนำข้อมูลที่ได้ทุกๆ ด้านมาพิจารณาแล้ว มีความ ชัดเจนเกี่ยวกับที่ดินของวัด ให้ดำเนินการแก้ไข ดังนี้

๑. หากเป็นการออกเอกสารสิทธิในที่ดินที่วัดทั้งแปลง หรือมีการขึ้นทะเบียนของส่วนราชการต่างๆ ให้ประสานกับกรมที่ดินหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิกถอนเอกสารสิทธิในที่ดินหรือเพิกถอนทะเบียนดังกล่าว แล้วแต่กรณี

๒. หากเป็นการออกเอกสารสิทธิในที่ดินบางส่วน (รुकล้าแนวเขตที่ดิน) ให้ดำเนินการเช่นเดียวกับข้อที่ ๑ แต่จะเป็นการเพิกถอนบางส่วน ตามแนวเขตของวัดที่แท้จริง

ในการนี้ หากสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดไม่สะดวกหรือไม่สามารถดำเนินการขอค้นหาหลักฐานเอกสารจากสถานที่ต่างๆ ได้ ให้มีหนังสือแจ้งสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เพื่อขอเจ้าหน้าที่ร่วมดำเนินการต่อไป

รายละเอียดประกอบการขอขึ้นทะเบียนที่ดินวัดร้างตกสำรวจ

๑. ระบุชื่อวัดร้างที่ตรวจพบ พร้อมที่ตั้ง หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
๒. ใส่เลขที่ระวางที่ดิน ถ้ามีปรากฏในระวาง
๓. ระบุอาณาเขตของที่ดินวัดร้าง ทิศเหนือ, ทิศใต้, ทิศตะวันออก, ทิศตะวันตก จดที่ใด
๔. ใส่เครื่องหมาย/ใน (...) รายการที่ส่งเอกสารมาประกอบการพิจารณาของอนุมัติ
ขึ้นทะเบียนที่ดินวัดร้างตกสำรวจ
 - รูปถ่าย เป็นรูปถ่ายในพื้นที่จริง ที่แสดงว่ามีร่องรอย ซากอิฐ หิน ปูน เก่าที่เกี่ยวข้องกับวัดร้างที่ขอขึ้นทะเบียน
 - แผนผังแสดงที่ตั้งของวัดร้าง ในลักษณะประมาณการและแจ้งด้วยว่าอยู่ใกล้กับสถานที่ใด
 - บันทึกพยานบุคคล จากผู้เฒ่า ผู้แก่ ที่น่าเชื่อถือ, ผู้ใหญ่บ้าน, กำนันท้องถิ่น, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือนายกเทศมนตรี ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในสถานที่ใกล้เคียงกับวัดร้างนั้น และรับรองโดยนายอำเภอ
 - ถ่ายสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้านของผู้ให้อภัยคำพร้อมรับรองสำเนาถูกต้องด้วยลายมือเจ้าของเอกสาร หากเขียนไม่ได้ให้พิมพ์ลายนิ้วมือด้วยหมึกสีน้ำเงิน
 - ภาพถ่ายระวางแผนที่บริเวณที่ดินที่วัดร้างนั้นตั้งอยู่
 - สำเนาเอกสารที่ดินรกร้างว่าง (ถ้ามี) หากไม่มีขอให้เจ้าของที่ดินที่ติดกับวัดร้างนั้น ยืนยันอาณาเขตที่ดินครอบครองโดยชัดเจน
 - กรณีมีเอกสารสิทธิ์ที่ดินวัดร้าง (ส.ก.๑, น.ส.๓, น.ส.๓ ก. หรือ โฉนด) ให้ส่งสำเนาเอกสารพร้อมรับรองสำเนา
 - หากที่ดินวัดร้างอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติหรือเขตอุทยานแห่งชาติให้ระบุรายละเอียดเอกชนหรือส่วนราชการออกเอกสารสิทธิ์ที่ดินทับที่ดินวัดร้างโปรดแจ้งพร้อมถ่ายสำเนาเอกสารแนบ
 - บันทึกความคิดเห็นของเจ้าคณะผู้ปกครองสงฆ์และเจ้าหน้าที่ฝ่ายบ้านเมืองตามลำดับจนถึงเจ้าคณะจังหวัดและผู้ว่าราชการจังหวัด
- หลักฐานอื่นๆ เช่นทะเบียนศาสนสมบัติวัด, บัญชีสำรวจที่ดินวัดโดยให้พระสังฆาธิการต้นสังกัดรับรอง

บันทึกการตรวจสอบที่ดินและขอขึ้นทะเบียนที่ดินวัดร้างตกสำรวจ

๑. ชื่อวัดร้างที่ขอขึ้นทะเบียน.....
ตั้งอยู่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....
จังหวัด.....
๒. ตรวจสอบระวางที่ดิน ระบุเป็น.....เนื้อที่โดยประมาณ.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
๓. อาณาเขตที่ดินวัดร้าง
ทิศเหนือ.....
ทิศใต้.....
ทิศตะวันออก.....
ทิศตะวันตก.....
๔. เอกสารประกอบการขอขึ้นทะเบียนที่ดินวัดร้างใส่เครื่องหมาย / ใน (...) รายการที่ส่งเอกสาร
เพื่อขอพิจารณาอนุมัติขึ้นทะเบียนที่ดินวัดร้างตกสำรวจ

พยานวัตถุ	(...) รูปถ่ายที่แสดงว่าเป็นวัดร้าง เช่น ซากอุโบสถ เจดีย์ ฯ
	(...) แผนที่แสดงที่ตั้งวัดร้าง
พยานบุคคล	(...) บันทึกคำบอกเล่า พร้อมสำเนาเอกสารบัตรประจำตัว หรือ สำเนาทะเบียนบ้านผู้ให้ถ้อยคำ
พยานเอกสาร	(...) ภาพถ่ายระวางแผนที่ จากสำนักงานที่ดินที่วัดร้างนั้นตั้งอยู่
	(...) การได้มาของกรรมสิทธิ์ที่ดิน (ส.ก.๑, น.ส.๓, น.ส.๓ ก., โฉนดที่ดิน)
	(...) เอกสารที่ดินข้างเคียงที่ดินวัดร้างนั้น
	(...) หลักฐานอื่นๆ ที่สามารถใช้ประกอบการพิจารณา

หมายเหตุ รายละเอียดที่ดินแปลงละ ๑ ฉบับ

ความเห็นเจ้าคณะตำบล

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

เจ้าคณะตำบล.....

ความเห็นเจ้าคณะอำเภอ

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

เจ้าคณะอำเภอ.....

ความเห็นเจ้าคณะจังหวัด

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

เจ้าคณะจังหวัด.....

ความเห็นของผู้ใหญ่บ้าน/กำนัน/นายก อบต./นายกเทศมนตรี

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

ความเห็นของนายอำเภอท้องที่

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

ความเห็นของผู้ว่าราชการจังหวัด

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

ภาระจำยอม
ผ่านที่วัดและที่ธรณีสงฆ์
และการพาติกรรมที่ดิน

การะจำยอมผ่านที่วัดหรือที่ธรณีสงฆ์

วัดมีสภาพเป็นนิติบุคคล และต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย กฎกระทรวง มติ
มหาเถรสมาคม กฎ ระเบียบ คำสั่งมหาเถรสมาคม

ในเรื่องการะจำยอมมีกฎหมายที่เกี่ยวข้อง คือกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มติมหาเถรสมาคม
ซึ่งวัดควรจะทราบ กล่าวคือ

๑. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๘๗ บัญญัติว่า

“อสังหาริมทรัพย์อาจต้องตกอยู่ในการะจำยอม โดยเจ้าของต้องยอมรับกรรมบางอย่าง
ซึ่งกระทบถึงทรัพย์สินของตนหรือต้องงดเว้นการใช้สิทธิบางอย่างอันมีอยู่ในกรรมสิทธิ์ทรัพย์สินนั้น
เพื่อประโยชน์แก่อสังหาริมทรัพย์อื่นๆ”

การะจำยอม คือทรัพย์สินชนิดหนึ่งที่ตัดทอนอำนาจกรรมสิทธิ์ โดยทำให้เจ้าของ
อสังหาริมทรัพย์อันหนึ่ง เรียกว่า “การยทรัพย์” ต้องรับกรรมบางอย่างซึ่งกระทบกระเทือนทรัพย์สิน
ของตนหรือทำให้เจ้าของอสังหาริมทรัพย์ต้องงดเว้นการใช้สิทธิบางอย่างเกี่ยวกับสิทธิในทรัพย์สิน
เพื่อประโยชน์ของอสังหาริมทรัพย์อื่นที่เรียกว่า “สามยทรัพย์”

สรุปความหมาย วัดมีที่ดินติดกับทางสาธารณะ แต่มีเจ้าของที่ดินซึ่งอยู่ติดกับที่ดินวัด
มีความประสงค์จะขอทางผ่านที่ดินวัดเพื่อออกสู่ทางสาธารณะที่ดินวัดที่ติดทางสาธารณะเรียกว่า
การยทรัพย์ ส่วนที่ดินของผู้ขอผ่านที่วัด เรียกว่า สามยทรัพย์

การจดทะเบียนการะจำยอม เพื่อความสมบูรณ์ตามกฎหมาย จะต้องนำโฉนดที่ดิน
ที่เป็นการยทรัพย์และสามยทรัพย์ ไปดำเนินการจดทะเบียน ณ สำนักงานที่ดิน โดยให้มีเงื่อนไข
ตามสัญญาการะจำยอมที่วัดทำกับผู้ขอการะจำยอมซึ่งสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
จะได้แจ้งเงื่อนไขหลักซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการพิจารณาประสานสมบัตินกลาง
ประจำแล้ว ให้วัดทราบ

ข้อควรระวัง ระหว่างที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กำลังดำเนินการเสนอเรื่อง
การะจำยอมผ่านที่วัดหรือธรณีสงฆ์ ต่อคณะกรรมการพิจารณาประสานสมบัตินกลาง
ประจำให้ความเห็นชอบตามมติมหาเถรสมาคมอยู่นั้น ห้ามมิให้วัดทำสัญญาการะจำยอมกับ
ผู้ขอการะจำยอม จนกว่าสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจะแจ้งให้ทราบ เพื่อป้องกันมิให้
เกิดความเสียหายกับทางวัด

๒. มติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑๘/๒๕๔๐ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๐ ได้มีมติให้วัดต่างๆ
ปฏิบัติพอสรุปได้ว่า

๒.๑ หากวัดใดมีผู้ขอทำสัญญาเช่าที่ดินวัดหรือที่ธรณีสงฆ์ของวัด เพื่อเป็นทางเข้าออก ไม่ว่าจะมีการกำหนดระยะเวลาเช่ากี่ปีก็ตาม ให้วัดจัดทำในลักษณะสัญญาภาระจำยอมเท่านั้น

๒.๒ ในการที่มีผู้ขอทำสัญญาและจดทะเบียนทางภาระจำยอมผ่านที่วัดหรือที่ธรณีสงฆ์ ให้เจ้าอาวาสวัดส่งแผนที่สังเขป ประกอบด้วย ๑.ตำแหน่งที่ตั้งวัด หรือที่ธรณีสงฆ์ ๒.ที่ดินแปลงที่ขอใช้ทางภาระจำยอม ๓.ขนาดของทางภาระจำยอม เช่น ความกว้าง ยาว ของถนน และจำนวนเนื้อที่ โดยมีมาตราส่วนให้ชัดเจน ๔.สำเนาโฉนดที่ดินแปลงที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ๕.เงินบำรุงวัด ๖.หนังสือรับรองราคาประเมินที่ดินทุกแปลงที่เกี่ยวข้องของสำนักงานที่ดินจังหวัดปัจจุบัน ๗.สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้านของผู้ขอทางภาระจำยอม หากเป็นบริษัท ต้องมีสำเนาหนังสือจดทะเบียนบริษัท (บริษัทสนธิ) ระบุ ผู้ใดเป็นกรรมการบริษัทผู้มีอำนาจลงนาม พร้อมสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน ๘.หนังสือของผู้ขอทางภาระจำยอมถึงเจ้าอาวาส หากเป็นบริษัทต้องลงชื่อกรรมการผู้มีอำนาจลงนามและประทับตราบริษัท ๙.หนังสือแสดงความเห็นชอบให้จดทะเบียนภาระจำยอมออกสู่ทางสาธารณะของเจ้าอาวาสวัด และหนังสือผ่านความเห็นชอบของเจ้าคณะผู้ปกครองสงฆ์ตามลำดับชั้นถึงเจ้าคณะจังหวัด เพื่อนำเสนอที่ประชุมคณะกรรมการพิจารณาประมาณศาสนาสมบัติกลางประจำ (พศป.) พิจารณาให้ความเห็นชอบเงื่อนไขในสัญญาภาระจำยอมที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จะแจ้งให้วัดทราบ หลังจากคณะกรรมการ พศป. ได้เห็นชอบแล้วเป็นเงื่อนไขหลักในสัญญาภาระจำยอมที่วัดจะทำกับผู้ขอภาระจำยอมเพื่อไม่ให้วัดเสียเปรียบ

๑. ให้วัดทำสัญญาภาระจำยอมผ่านที่วัดหรือที่ธรณีสงฆ์ของวัด โฉนดที่ดิน ขนาดกว้างกี่เมตรยาวกี่เมตร เนื้อที่กี่ตารางวา ให้แก่ นาย, นาง หรือบริษัท โฉนดที่ดินเลขที่ ใส่เลขที่โฉนดทุกแปลง เพื่อใช้เป็นทางเข้าออกสู่ถนนสาธารณะตลอดไป

๒. ถวายเงินบำรุง จำนวนเท่าใด โดยชำระทั้งหมดในวันทำสัญญาภาระจำยอม (ไม่ใช่ชำระในวันจดทะเบียนที่สำนักงานที่ดิน มิฉะนั้นวัดจะเสียเปรียบ เพราะเมื่อทำสัญญาภาระจำยอมแล้ว แต่ปล่อยเวลายังไม่ไปจดทะเบียนที่สำนักงานที่ดิน)

๓. ผู้ขอใช้ทางภาระจำยอมจะต้องดูแลรักษา บำรุง ซ่อมแซมทางภาระจำยอมดังกล่าวให้อยู่ในสภาพที่ดีอยู่เสมอ โดยออกเงินค่าใช้จ่ายเองทั้งสิ้น

๔. หากมีเจ้าของที่ดินแปลงอื่นขอใช้ทางภาระจำยอมนี้ด้วย วัดเพียงผู้เดียวที่จะอนุญาต และเรียกเงินค่าตอบแทน ผู้ขอใช้ทางภาระจำยอมไม่มีสิทธิอนุญาตและเรียกค่าตอบแทนจากเจ้าของที่ดินแปลงอื่นและจากวัด

๕. ผู้ขอใช้ทางภาระจำยอมเป็นผู้ออกเงินค่าใช้จ่ายในการจดทะเบียนภาระจำยอม และค่าใช้จ่ายอื่นๆ (ถ้ามี)

๖. ถ้าผู้ขอใช้ทางภาระจำยอมกระทำผิดสัญญาข้อหนึ่งข้อใด วัดมีสิทธิบอกเลิกสัญญาภาระจำยอมได้ทันที

วิธีการปฏิบัติและขั้นตอน พร้อมทั้งตัวอย่างปัญหา

๑. ให้ผู้ขอภาระจำยอมทำหนังสือถึงเจ้าอาวาส เพื่อขอทำสัญญาและจดทะเบียนภาระจำยอม โดยระบุขนาดกว้าง ยาว ของถนนและจำนวนเนื้อที่ทั้งหมด เป็นตารางวา พร้อมทั้งแผนที่ตั้งวัด สิ่งก่อสร้าง ภูมิ เสนาสนะ ศาลาการเปรียญ โบสถ์วิหาร แผนที่ถนนผ่านบริเวณใด มีสิ่งก่อสร้างอะไรบ้างในบริเวณใกล้เคียงถนน พร้อมทั้งเสนอเงินบำรุงวัด

๒. หนังสือเจ้าอาวาสถึงผู้ว่าราชการจังหวัด แสดงความเห็นชอบให้ผู้ขอจดทะเบียนภาระจำยอมระบุขนาดกว้าง ยาว ถนน เนื้อที่ โฉนดเลขที่ พร้อมหนังสือผ่านความเห็นชอบของเจ้าคณะตามลำดับชั้นถึงเจ้าคณะจังหวัด พร้อมแผนที่พอสังเขป และหนังสือราคาประเมินที่ดินทุกแปลง ทั้งของวัดที่จะเป็นภาระจำยอม และของเอกชนผู้ขอที่ได้รับประโยชน์จากภาระจำยอมของสำนักงานที่ดินจังหวัด ปัจจุบัน โดยผู้ขอภาระจำยอมเป็นผู้ไปติดต่อ ณ สำนักงานที่ดินจังหวัด เมื่อเอกสารครบแล้วให้นำเรื่องทั้งหมดไปยื่นที่สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด และเพื่อให้เป็นไปตามมติของมหาเถรสมาคม ขอให้จังหวัดส่งเรื่องให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ดำเนินการต่อ

ปัญหาที่เคยมี

๑. ที่ดินของเอกชนที่ติดกับวัดมีหลายแปลงหลายโฉนดที่ติดต่อกัน แต่แจ้งมาว่ามีโฉนดเดียวแปลงเดียวทำให้วัดเสียประโยชน์ในการคิดค่าบำรุง ดังนั้น ขอให้ไวยาวัจกรตรวจสอบว่าผู้ขอภาระจำยอมมีที่ดินที่ได้ประโยชน์ซึ่งติดกับที่วัด ก็แปลง ก็โฉนด

๒. ทางภาระจำยอมซึ่งผ่านที่วัด หรือที่ธรณีสงฆ์ ควรอยู่ชิดด้านใดด้านหนึ่งของวัด เนื่องจากถ้าผ่านกลางที่วัด คณะกรรมการ พศป. จะไม่เห็นด้วย ทำให้ต้องเสียเวลาทำเรื่องใหม่

๓. หากส่วนราชการจะทำถนนผ่านที่วัด เพื่อให้ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันเป็นสาธารณะ ควรดำเนินการเกี่ยวกับค่าพาติกรรม ตามมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ไม่ใช้ภาระจำยอม

มติมหาเถรสมาคม
ครั้งที่ ๑๘/๒๕๔๐
สำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม

มติที่ ๒๒๑/๒๕๔๐

เรื่อง การทำสัญญาและจดทะเบียนทางภาระจำยอมผ่านที่วัดหรือที่ธรณีสงฆ์ของวัด

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานศาสนสมบัติ

ในการประชุมมหาเถรสมาคมครั้งที่ ๑๘/๒๕๔๐ เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๐ เลขาธิการมหาเถรสมาคมเสนอว่า ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๔๐ บัญญัติว่า “การดูแลรักษาและจัดการศาสนสมบัติของวัดให้เป็นไปตามวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง” กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๑) กำหนดวิธีการเพื่อดำเนินการในเรื่องดังกล่าว แต่คณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็นว่ กฎกระทรวงฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๑) กำหนดวิธีการดำเนินการไว้แต่เฉพาะการให้เช่าที่ธรณีสงฆ์ ที่กัลปนา หรือที่วัดที่กันไว้เป็นที่จัดประโยชน์ที่มีกำหนดระยะเวลาการเช่าเกินสามปีเท่านั้น ไม่ครอบคลุมไปถึงวิธีการในการจดทะเบียนทางภาระจำยอม ซึ่งกรมการศาสนาสมควรแก้กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๑) ให้ครอบคลุมไปถึงเรื่องจดทะเบียนทางภาระจำยอมด้วย เพราะเป็นเรื่องที่สำคัญไม่น้อยว่าเรื่องการให้เช่า กรมการศาสนาจึงได้แก้ไขกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๑) ตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา ขณะนี้อยู่ในระหว่างดำเนินการ ซึ่งต้องใช้เวลาอีกนานกว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จ และตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๗ บัญญัติไว้ว่า เจ้าอาวาสมีหน้าที่บำรุงวัดจัดกิจการและศาสนสมบัติของวัดให้เป็นไปด้วยดี นอกจากนี้แล้ว ตามกฎหมายมหาเถรสมาคม ฉบับที่ ๑๕ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ยังกำหนดแนวนโยบายเกี่ยวกับวิธีดำเนินการสาธารณูปการ และสาธารณสงเคราะห์ไว้อีกโสดหนึ่ง

เพื่อเป็นการช่วยเหลือเกื้อกูลแก่เจ้าอาวาส ในการจัดศาสนสมบัติวัดให้เป็นไปด้วยดียิ่งขึ้น ตามกาลสมัยทั้งในทางทรัพย์สินทั้งในทางผลประโยชน์กับทั้งเพื่อเป็นการปกป้องมิให้เจ้าอาวาสต้องถูกดำเนินคดี และมิให้เกิดความผิดพลาดในการที่ต้องรับภาระในการจัดศาสนสมบัติวัด

อีกประการหนึ่ง สมควรจะดำเนินนโยบายเกี่ยวกับวิธีดำเนินการสาธารณูปการให้ครอบคลุมถึงเรื่องจดทะเบียนทางภาระจำยอมด้วย ด้วยเหตุผลดังกล่าวมานี้จึงสมควรที่จะให้วัดทั้งหลายได้ปฏิบัติตาม ดังนี้

๑. หากวัดใดมีผู้ขอทำสัญญาเช่าที่ดินวัดหรือที่ธรณีสงฆ์ของวัดเพื่อเป็นทางเข้าออก ไม่ว่าจะมีกำหนดระยะเวลาเช่ากี่ปีก็ตาม ให้วัดจัดทำในลักษณะสัญญาภาระจำยอมเท่านั้น

๒. ในการที่มีผู้ขอทำสัญญา และจดทะเบียนทางภาระจำยอมผ่านที่วัดหรือที่ธรณีสงฆ์ ให้เจ้าอาวาสวัดนั้นส่งแผนผังสังเขปประกอบด้วย ตำแหน่งที่ตั้งวัด หรือที่ธรณีสงฆ์ ที่ดินแปลงที่ขอใช้ทางภาระจำยอม ขนาดของทางภาระจำยอม เช่น ความกว้าง ความยาว และจำนวนเนื้อที่ โดยเข้ามาตราส่วนให้ชัดเจน สำเนาโฉนดที่ดินแปลงที่เกี่ยวข้องทั้งหมด เงินบำรุงวัด เงินไขพิเศษอื่นๆ ไปยังกรมการศาสนา เพื่อเสนอคณะกรรมการพิจารณางบประมาณศาสนสมบัติกลางประจำ (พศป.) พิจารณาก่อน

๓. ให้คณะกรรมการพิจารณางบประมาณศาสนสมบัติกลางประจำ (พศป.) พิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่กรมการศาสนาได้รับเรื่องนั้นๆ และหลักฐานครบถ้วนถูกต้อง แล้วรีบแจ้งผลการพิจารณาให้วัดทราบ

๔. วัดจะทำสัญญา และจดทะเบียนภาระจำยอมได้ต่อเมื่อคณะกรรมการพิจารณางบประมาณศาสนสมบัติกลางประจำ (พศป.) พิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว

กรมการศาสนาเห็นควรนำเสนอคณะกรรมการพิจารณางบประมาณศาสนสมบัติกลางประจำ (พศป.) เพื่อพิจารณาก่อนจะนำเสนอมหาเถรสมาคม เมื่อมหาเถรสมาคมเห็นชอบตามข้อเสนอ กรมการศาสนาจะได้แจ้งมติเรื่องนี้ไปยังเจ้าคณะภาคทุกภาค เพื่อสั่งการลงไปยังเจ้าคณะตามลำดับชั้น จนถึงเจ้าอาวาสวัดทุกวัดภายในสังกัดให้ถือปฏิบัติต่อไป

ได้นำเสนอคณะกรรมการพิจารณางบประมาณศาสนสมบัติกลางประจำ (พศป.) ในการประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๕๐ วันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๕๐ พิจารณาแล้ว

ที่ประชุมมีมติควรให้ความเห็นชอบตามที่กรมการศาสนาเสนอ และให้นำเสนอมหาเถรสมาคม ที่ประชุมพิจารณาแล้วลงมติเห็นชอบตามที่คณะกรรมการพิจารณางบประมาณศาสนสมบัติกลางประจำ (พศป.) เสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และดำเนินการตามมติมหาเถรสมาคมต่อไป

ประยูร รักยิม
(นายประยูร รักยิม)

การผาติกรรมที่ดิน

ตามมาตรา ๓๔ วรรคสอง

แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๓๕

“ผาติกรรม” แปลว่า การทำให้เจริญ ใช้ในวินัยว่า การจำหน่ายครุภัณฑ์เพื่อประโยชน์สงฆ์ อย่างใดอย่างหนึ่ง โดยเอาของเลวแลกเปลี่ยนเอาของดีกว่าให้แก่สงฆ์ เช่น เอาที่วัดไปทำอย่างอื่น แล้วสร้างวัดถวายใหม่เป็นการชดใช้

การผาติกรรมที่ดินวัด คือการโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินวัด ไม่ว่าจะเป็นที่ตั้งวัด หรือที่ธรณีสงฆ์ ให้แก่ส่วนราชการ ซึ่งจำเป็นต้องใช้ที่ดินวัดในการก่อสร้างต่างๆ เช่น ถนนทางหลวง คลองชลประทาน เขื่อน อ่างเก็บน้ำ ฯลฯ โดยการผาติกรรมดังกล่าว ต้องมีการตราพระราชกฤษฎีกาโอนกรรมสิทธิ์ที่ดิน หรือที่ธรณีสงฆ์ ให้หน่วยราชการนั้นๆ หรือมีพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ (มาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕)

เงินค่าผาติกรรม หมายถึง ค่าทดแทนที่ดินซึ่งหน่วยงานส่วนราชการที่มีความจำเป็นต้องใช้ที่ดินวัดในการก่อสร้างต่างๆ จ่ายทดแทนค่าที่ดินให้แก่วัด

วัดจะสามารถรับเงินค่าผาติกรรมได้เมื่อได้รับความเห็นชอบจากมหาเถรสมาคมก่อน

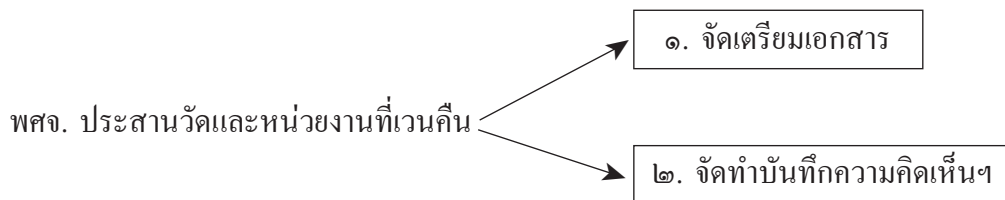
การอุทธรณ์ กรณีวัดที่ถูกเวนคืนที่ดินไม่พอใจค่าผาติกรรมที่หน่วยงานเวนคืนให้ในเบื้องต้น วัดสามารถอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกาได้ (มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐)

เงินที่ได้รับเพิ่มจากการอุทธรณ์ทั้งหมดถือเป็นเงินค่าผาติกรรมด้วยเช่นกัน มหาเถรสมาคม ได้มีมติ ครั้งที่ ๓๓/๒๕๔๑ เมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๔๑ เงินที่ได้รับเพิ่มจากการอุทธรณ์ทั้งหมด ให้นำฝากธนาคารในบัญชีเงินค่าผาติกรรมที่ดินของวัดนั้นๆ และให้ถือปฏิบัติเช่นเดียวกับเงินค่าผาติกรรม โดยใช้ได้แต่ดอกผล

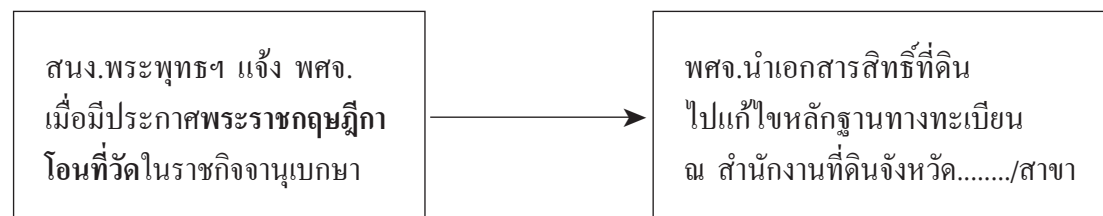
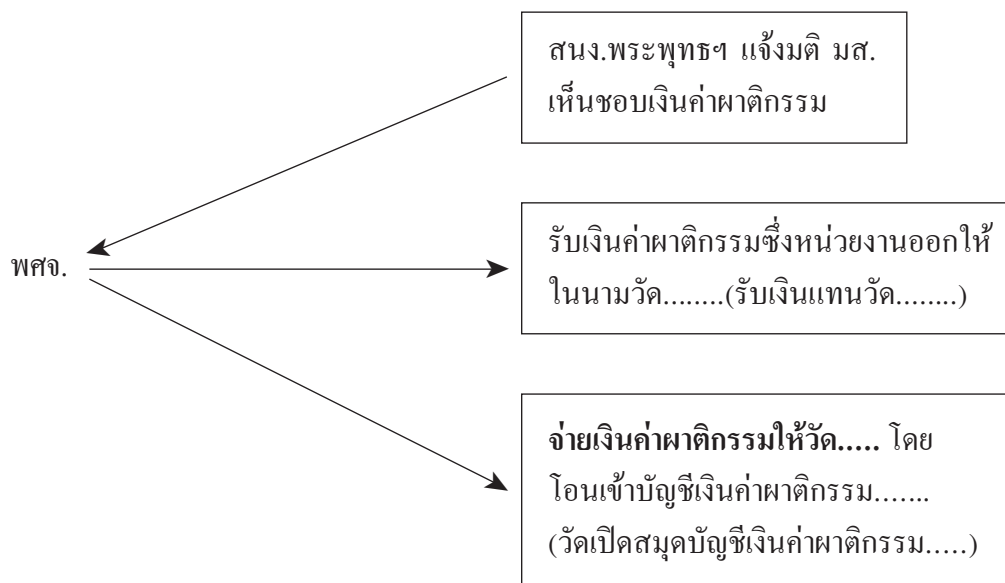
การดำเนินการผาติกรรมที่วัด/
ที่ดินศาสนสมบัติกลาง ตามมาตรา ๓๔
วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ.คณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

- ขั้นตอนรวบรวมเอกสารเสนอมหาเถรสมาคมพิจารณาให้ความเห็นชอบ
- กรณีอุทธรณ์ แจ้งผลอุทธรณ์ให้ มส. ทราบ
- กรณีมีการเพิ่มขึ้น/ลดลง ของเนื้อที่ที่เวนคืนนำเสนอ มส. เพื่อทราบ
- การขอใช้เงินค่าผาติกรรมเพื่อการก่อสร้าง / ซ่อมแซมถาวรวัตถุ
ภายในวัดเสนอ มส. พิจารณานุมัติให้ยืมเงินผาติกรรม
- วัดขอซื้อที่ดิน โดยใช้เงินผาติกรรม นำเสนอ มส. ให้ความเห็นชอบ

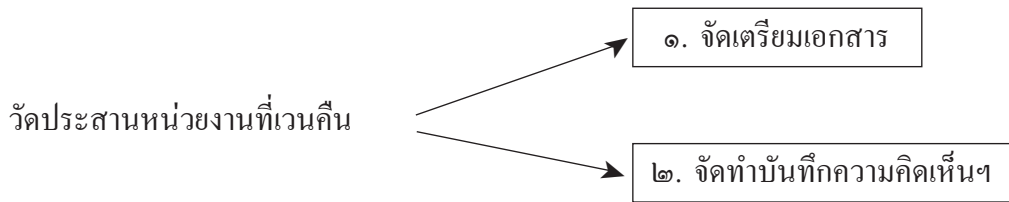
การดำเนินการพาติกรรมที่ดินของวัด ตามมาตรา ๓๔ วรรคสอง
แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๓๕

พศจ.ทำหนังสือแจ้งสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติโดยแนบ ๑ & ๒ เพื่อนำเสนอ
มหาเถรสมาคม (มส.) ให้ความเห็นชอบ

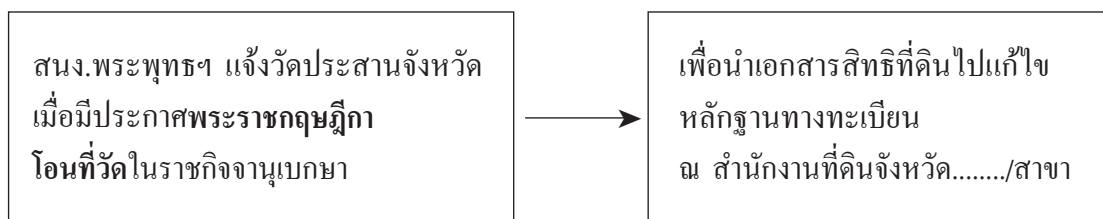
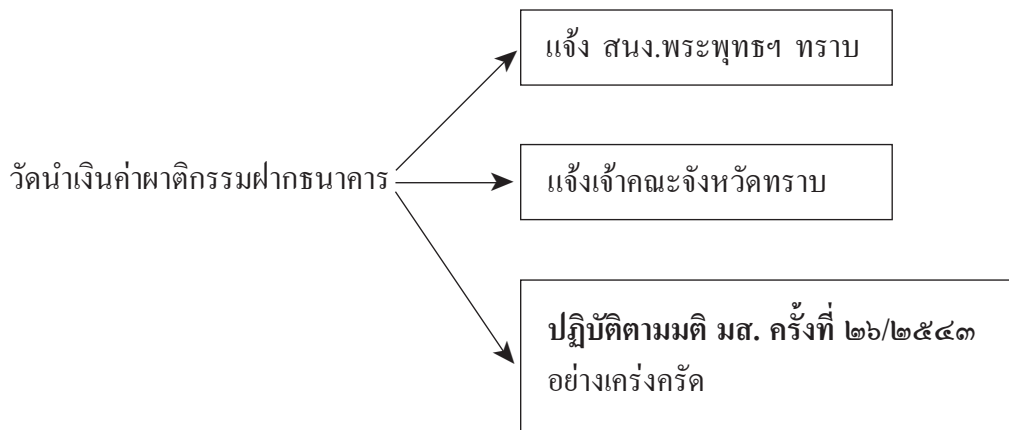

เหตุจำหน่ายที่ดินวัดโดยมาตรา ๓๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๓๕

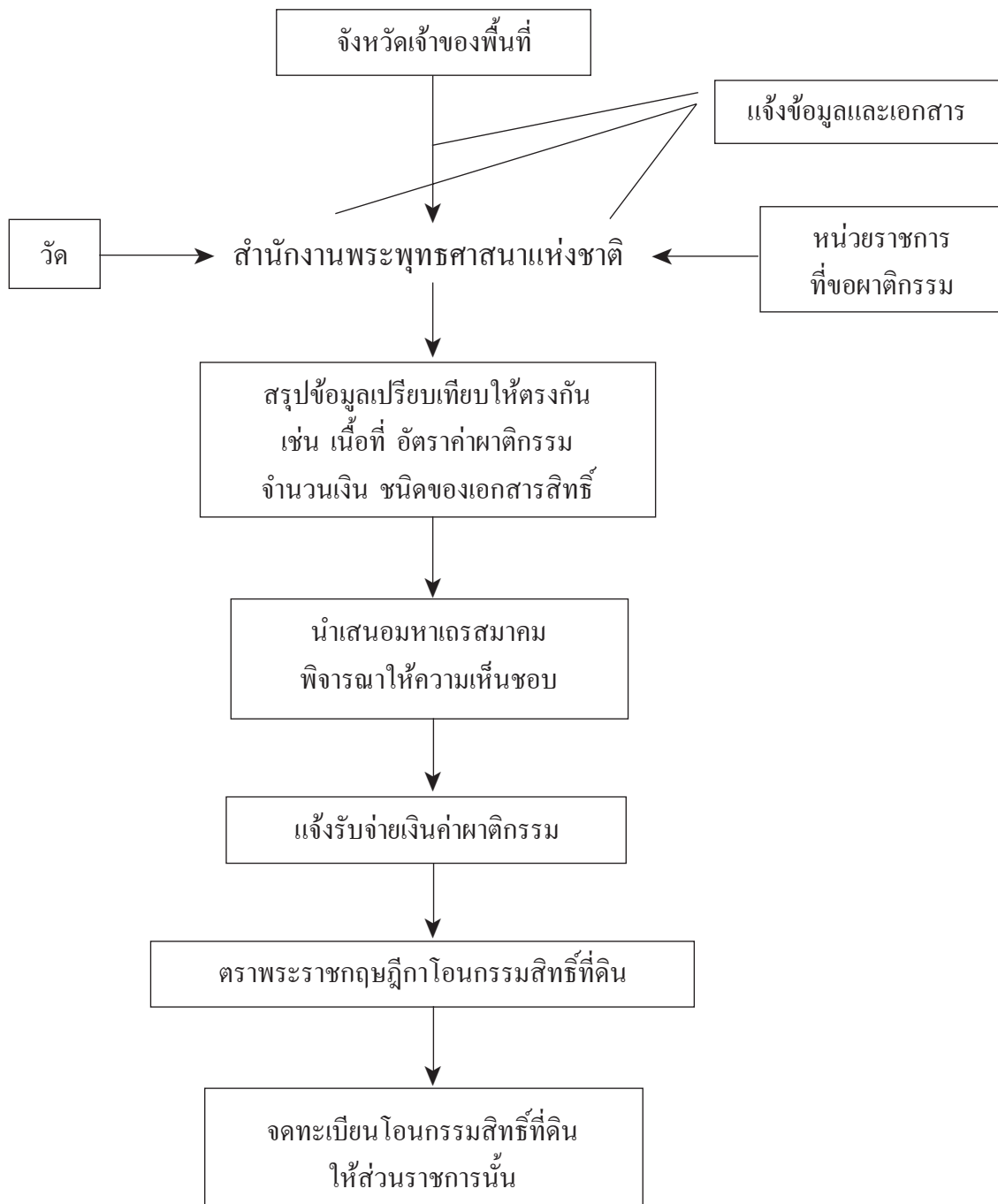
วัดประสานจังหวัดแจ้งสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยแนบ ๑ & ๒ ไปเพื่อนำเสนอมหาเถรสมาคม

วัดรับแจ้งมติ มส. พิจารณาให้ความเห็นชอบติดต่อจังหวัด..เพื่อขอรับค่าพาติกรรมที่ดิน

วัดทำการบันทึกจำหน่ายที่ดินวัดออกจากทะเบียนทรัพย์สิน
(อสังหาริมทรัพย์) ทสว. - ศบว.๑

กรณีการตราพระราชกฤษฎีกาโอนกรรมสิทธิ์ที่ดิน

การดำเนินการพาติกรรมที่ดิน
ของวัด(ร้าง) สบก. ตามมาตรา ๓๔ วรรคสอง
แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

๑. เอกสารประกอบการพิจารณาเรื่องค่าพาติกรรม

๑. ร่างพระราชกฤษฎีกาโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินฯ
๒. บันทึกความคิดเห็นผ่านเจ้าหน้าที่ฝ่ายบ้านเมือง (ผอ.พศ., นายอำเภอ, ผู้ว่าราชการจังหวัด)
๓. สำเนาโฉนดที่ดิน หรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓)
๔. หนังสือรับรองราคาประเมินที่ดินฯ
๕. แผนผังแสดงแนวเขตที่ดินที่ถูกเวนคืนฯ
๖. รูปแผนที่แสดงเขตที่ดินที่ถูกเวนคืน (ร.ว.๕)
๗. บันทึกข้อตกลงระหว่างหน่วยงานที่ขอเวนคืนกับวัด(ร้าง) สบก. ที่ถูกเวนคืนฯ
๘. บันทึกรายงานการประชุมคณะกรรมการจัดซื้อและกำหนดค่าทดแทนทรัพย์สินฯ
๙. ในกรณีที่ดินที่ถูกเวนคืนฯ มีสิ่งปลูกสร้าง หรือไม้ยืนต้น วัด(ร้าง) สบก. ได้รับค่าทดแทนแล้วหรือไม่ จำนวนเท่าใด จังหวัดหรือหน่วยงานของเวนคืนฯ ต้องแจ้งมาด้วย
๑๐. อื่นๆ เช่น สำเนาหนังสือรับเงินค่าทดแทนสิ่งปลูกสร้างหรือไม้ยืนต้น เป็นต้น

๒. ขั้นตอนการดำเนินการ

เมื่อหน่วยงานที่เวนคืนฯ หรือจังหวัด, สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดส่งเรื่องมายังสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเพื่อมอบให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการ

๒.๑ ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูล หากถูกต้องครบถ้วนทำหนังสือถึงหน่วยงานที่ขอเวนคืนฯ ว่าถูกต้องตรงกันหรือไม่ ถ้าไม่ถูกต้องทำหนังสือถึงจังหวัดขอเอกสารเพิ่มเติม หรือทำหนังสือถึงหน่วยงานที่ขอเวนคืนฯ ตรวจสอบความถูกต้องพร้อมทั้งขอเอกสารเพิ่มเติมด้วยก็ได้

๒.๒ หน่วยงานที่ขอเวนคืนฯ ส่งเรื่องให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เจ้าหน้าที่ทำหนังสือถึงจังหวัดที่วัดที่ถูกเวนคืนฯ ตั้งอยู่ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง หรือขอให้จัดส่งเอกสารเพิ่มเติม

๒.๓ กรณีหนังสือของหน่วยงานที่ขอเวนคืนฯ หรือจังหวัดฯ ส่งเอกสารมาครบถ้วนสมบูรณ์ (มีเอกสารครบทั้ง ๒ ฝ่ายที่ยืนยันถูกต้องตรงกัน)

๓. นำเสนอผู้พิจารณาถ้อยแถลงการเวนคืนที่ดิน (พระธรรมวรเมธี) ตามมติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑๐/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๐
๔. เมื่อผู้พิจารณาถ้อยแถลงการเวนคืนที่ดิน พิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว ทำหนังสือเสนอผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เพื่อสำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคมนำเสนอ มหาเถรสมาคม
๕. เมื่อมหาเถรสมาคมลงมติไม่ขัดข้องแล้ว สำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคมส่งเรื่องคืนให้สำนักงาน ศาสนสมบัติ เพื่อเจ้าหน้าที่ทำหนังสือแจ้งมติให้หน่วยงานที่ขอเวนคืนฯ และจังหวัดทราบ และปฏิบัติตามมติมหาเถรสมาคม
๖. การรับเงินค่าพาติกรรมให้หน่วยงานที่ขอเวนคืนโอนเงินค่าพาติกรรมวัด(ร้าง) สบก. ชื่อบัญชี “สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เพื่อการโอน” เลขที่บัญชี ๐๕๕-๖-๐๑๐๕๔-๐ ธนาคาร กรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขากระทรวงศึกษาธิการ ในนามค่าพาติกรรมวัด...(ร้าง) หรือ สบก.ชื่อ...

วัด (ร้าง) สบก. ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เมื่อได้รับทราบมติมหาเถรสมาคม แล้ว แจ้งหน่วยงานที่ขอเวนคืนฯ ซึ่งจะได้จ่ายเงินค่าพาติกรรม ๗๕% และเมื่อกองพุทธศาสนสถาน ให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายสำรวจและรังวัด ไปยื่นขอแบ่งแยกในนามเดิมเพื่อให้ได้เนื้อที่ที่แน่นอนแล้ว หน่วยงานที่ขอเวนคืนฯ จะจ่ายเงินค่าพาติกรรมส่วนที่เหลือให้อีก ๒๕%

อนึ่ง สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (กรมการศาสนาเดิม) ได้มีข้อตกลงระหว่าง กรมทางหลวง และกรมโยธาธิการ ขอให้จ่ายเงินให้แก่วัดเต็มจำนวน (๑๐๐%) ก่อนพระราชกฤษฎีกา มีผลใช้บังคับ

บันทึกความคิดเห็น

เรื่องการโอนกรรมสิทธิ์ ☐ ที่วัด ☐ ที่ธรณีสงฆ์

ให้แก่.....

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ตามที่.....ได้ขอผาดิกรรม ☐ ที่วัด ☐ ที่ธรณีสงฆ์

ของวัด.....ตาม ☐ โฉนดเลขที่..... ☐ น.ส.๓ เลขที่.....

☐ น.ส.๓ ก เลขที่..... ☐ ส.ค.๑ เลขที่.....

ในท้องที่ ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ซึ่งถูกแนวเขต.....โครงการ.....

เป็นจำนวนเนื้อที่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา

กำหนดอัตราค่าผาดิกรรมในราคาไร่ละ.....บาท.....สตางค์

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น.....บาท.....สตางค์

ผลการตรวจสอบเนื้อที่ ปรากฏว่า ☐ ที่วัด ☐ ที่ธรณีสงฆ์ แปลงนี้

เนื้อที่ทั้งหมด.....ไร่.....งาน.....ตารางวา

เมื่อโอนไปแล้วจำนวน.....ไร่.....งาน.....ตารางวา

คงเหลือเนื้อที่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา

และได้สอบสวนราคาประเมินจากสำนักงานที่ดินจังหวัดแล้ว ปรากฏว่าทางราชการได้กำหนดราคาประเมินไว้ไร่ละ.....บาท.....สตางค์

พิจารณาแล้วเห็นว่า

☐ เห็นชอบ

☐ ไม่เห็นชอบ เนื่องจาก.....

(ลงชื่อ).....ไวยาวัจกร

(.....)

(ลงชื่อ).....เจ้าอาวาส

(.....)

ความเห็นของเจ้าคณะพระสังฆาธิการต้นสังกัด

ความเห็นของเจ้าหน้าที่ฝ่ายบ้านเมือง

ความคิดเห็นเจ้าคณะอำเภอ

☐ เห็นชอบ

☐ ไม่เห็นชอบ เนื่องจาก.....

.....

(ลงชื่อ).....เจ้าคณะอำเภอ

()

ความคิดเห็นนายอำเภอ

☐ เห็นชอบ

☐ ไม่เห็นชอบ เนื่องจาก.....

.....

(ลงชื่อ).....นายอำเภอ

()

ความคิดเห็นเจ้าคณะจังหวัด

☐ เห็นชอบ

☐ ไม่เห็นชอบ เนื่องจาก.....

.....

(ลงชื่อ).....เจ้าคณะจังหวัด

()

ความคิดเห็นผู้ว่าราชการจังหวัด

☐ เห็นชอบ

☐ ไม่เห็นชอบ เนื่องจาก.....

.....

(ลงชื่อ).....ผู้ว่าราชการจังหวัด

()

ตัวอย่างบันทึกความคิดเห็น

เรื่องการโอน ☐ ที่วัด ☐ ที่ธรณีสงฆ์
ให้แก่ กระทรวงการคลังเพื่อประโยชน์แก่การชลประทาน

เขียนที่ ย้ายจากที่ดิน 15

วันที่ 7 ก.ค. 2551 เดือน พ.ศ.

ตามที่ กรมชลประทาน ได้ขอมาตรการ ☐ ที่วัด ☐ ที่ธรณีสงฆ์
ของวัด เทพเมต คาม ☐ โฉนดที่ดินเลขที่ ☐ น.ส.3 เลขที่
☐ น.ส.3 ก. เลขที่ 733 ☐ ส.ค. เลขที่
ในท้องที่ ตำบล ทองคำเจียก อำเภอ เขียวใหญ่ จังหวัด นครศรีธรรมราช
ซึ่งถูกแนวเขต คลองระบายน้ำสาย 1R - M๑ โครงการ ระบบชลประทานแบบสูบนำโดยกรมชลประทาน
ที่ดิน M๑.1 โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

เป็นจำนวนเนื้อที่ 1 ไร่ 1 งาน 93 (ที่ดินคิดถนนสามวัดเทพเมต ระยะ 80 เมตร
กำหนดอัตราค่ามาตรการในราคาไร่ละ 100,000.- บาท คิดรวม 1-1-01 ไร่ เกินระยะ 80
กำหนดอัตราค่ามาตรการในราคาไร่ละ 50,000.- บาท คิดรวม 1-1-01 ไร่ เกินระยะ 80
รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 136,750.- บาท (เกินระยะ 80 ม. คิดค่า)

ผลการตรวจสอบเนื้อที่ปรากฏว่า ☐ ที่วัด ☐ ที่ธรณีสงฆ์ แปลงนี้

	ไร่	งาน	ตารางวา
เนื้อที่ทั้งแปลง	15	2	56 ✓
ถูกมาตรการเนื้อที่	1	1	93
คงเหลือเนื้อที่	14	0	63

และได้สอบถามราคาประเมินจากสำนักงานที่ดินจังหวัดแล้ว ปรากฏว่า ทางราชการได้กำหนด
ราคาประเมินไว้ไร่ละ 100,000.- (ที่ดินวัดเทพเมต ระยะ 80 เมตร)
ไร่ละ 20,000.- (เกินระยะ 80 เมตร) สดางค์
วัด.....พิจารณาแล้วมีความเห็นว่า

☐ เห็นชอบตามที่ กรมชลประทานเสนอ

☐ ไม่เห็นชอบ และมีความประสงค์ขอรับเงินค่ามาตรการในอัตราไร่ละ
.....บาท (ตารางวาละ.....)

และจะรับค่ามาตรการจำนวนนี้ไปก่อน โดยขอสงวนสิทธิ์อุทธรณ์ใน
ภายหลัง

(ลงชื่อ)
(.....พระเทพคุณวิมลคุณธรรม.....)
(.....เจ้าอาวาสวัด เทพเมต.....)

สำเนาถูกต้อง
(นางสาวบุรณี รินมะนิตร)
เจ้าหน้าที่ธุรการ 9

ความเห็นของเจ้าคณะตำบล..... สมทรงดี สหวิธานคุณนพ

(ลงชื่อ)..... สมทรงดี สหวิธานคุณนพ
(..... พระสมพรคณฺโฑ อ.ม.ส.ส.ส......)
เจ้าคณะ ตำบล แม่ใจ

ความเห็นของเจ้าคณะอำเภอ..... กมล ๑๐๖

(ลงชื่อ)..... เชษฐาธิราช
(..... พระครูปลัดจันทโรจธรรมา.....)
เจ้าคณะอำเภอ..... เขื่อนราษีไศล

ความเห็นของเจ้าคณะจังหวัด..... เทวธมฺม

(ลงชื่อ)..... พระเทพกวีวิมลคุณ
(..... พระเทพกวีวิมลคุณ.....)
เจ้าคณะจังหวัด..... นครศรีธรรมราช

ความเห็นของนายอำเภอ..... เพ็ญ ๑๐๖

(ลงชื่อ)..... ประจักษ์
(..... นายประจักษ์ ขอนขันธ์.....)
นายอำเภอ..... เขื่อนราษีไศล

ความเห็นของผู้ว่าราชการจังหวัด..... เนติธนา

(ลงชื่อ)..... เนติธนา
(..... นายสุนทร ประทุมทอง.....)
รองผู้ว่าราชการจังหวัด..... ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัด..... นครศรีธรรมราช
ผู้ว่าราชการจังหวัด..... นครศรีธรรมราช

สำเนาถูกต้อง

นางสาวบุรณ วัฒนะนิต
เจ้าหน้าที่ธุรการ

มติมหาเถรสมาคม

ครั้งที่ ๒๖/๒๕๔๓

สำนักงานเลขาธิการมหาเถรสมาคม

มติที่ ๓๕๔/๒๕๔๓

เรื่อง หลักเกณฑ์การฝากและสั่งจ่ายเงินค่าผาติกรรม

ในการประชุมมหาเถรสมาคมครั้งที่ ๒๖/๒๕๔๓ เมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๔๓ เลขาธิการมหาเถรสมาคมเสนอว่า ในการประชุมมหาเถรสมาคมครั้งที่ ๒๕/๒๕๔๓ เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๓ กรรมการศาสนาได้นำหลักเกณฑ์ในการฝากและสั่งจ่ายเงินค่าผาติกรรมเสนอต่อที่ประชุมเพื่อโปรดพิจารณา ซึ่งที่ประชุมได้พิจารณาแล้วขอให้กรรมการศาสนานำกลับไปพิจารณาปรับปรุงเพิ่มเติม แล้วนำเสนอในการประชุมครั้งต่อไป

บัดนี้ กรรมการศาสนาได้ปรับปรุงเรียบร้อยแล้วดังนี้

หลักเกณฑ์ในการฝากและสั่งจ่ายเงินค่าผาติกรรม

๑. เมื่อวัดได้รับเงินค่าผาติกรรมแล้ว จะต้องนำฝากธนาคารออมสิน หรือธนาคารพาณิชย์ และแจ้งเจ้าคณะจังหวัดและกรรมการศาสนาทราบภายใน ๓๐ วัน ตามมติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๒๑/๒๕๐๖ วันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๐๖
๒. ชื่อบัญชี คือบัญชีเงินฝากประจำค่าผาติกรรมของวัด.....
๓. ผู้ลงชื่อในสมุดฝาก คือ ๑) เจ้าอาวาส ๒) ไวยาวัจกร ๓) เจ้าคณะตำบล ๔) เจ้าคณะอำเภอ ๕) เจ้าคณะจังหวัด เจ้าสังกัดโดยตำแหน่งขณะที่ฝาก
๔. เงินค่าผาติกรรม ใช้ได้แต่ดอกผลเท่านั้น หากวัดมีความจำเป็นที่จะใช้เงินค่าผาติกรรมให้นำเสนอมหาเถรสมาคม เพื่อขอความเห็นชอบก่อน
๕. ผู้มีอำนาจสั่งจ่ายเงินค่าผาติกรรม คือเจ้าอาวาส ไวยาวัจกร เจ้าคณะตำบล เจ้าคณะอำเภอ และเจ้าคณะจังหวัด ลงนามร่วมกัน รวม ๕ ท่าน

๖. เงินดอกผล เมื่อวัดมีความจำเป็นจะต้องใช้จ่าย ให้นำเสนอเจ้าคณะจังหวัดเพื่อขอรับความเห็นชอบก่อน
๗. ผู้มีอำนาจสั่งจ่ายเงินดอกผล คือเจ้าอาวาส ไวยาวัจกร ลงนามร่วมกับเจ้าคณะตำบล เจ้าคณะอำเภอ หรือเจ้าคณะจังหวัด รูปใดรูปหนึ่ง รวม ๓ ท่าน
๘. เมื่อเบิกเงินดอกผลแล้ว ให้เจ้าอาวาสแจ้งผู้มีอำนาจสั่งจ่ายที่มีได้ร่วมลงชื่อทุกท่านทราบ ภายใน ๗ วัน
๙. หากมีความจำเป็นจะต้องเปลี่ยนธนาคารที่ฝากใหม่ ต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้มีอำนาจสั่งจ่ายทุกท่าน
๑๐. ก่อนการเบิกจ่ายเงินดอกผลและเงินค่าพาติกรรมทุกครั้ง เจ้าอาวาสต้องแจ้งลายเซ็นของผู้มีอำนาจสั่งจ่ายทุกท่านให้ธนาคารทราบไม่น้อยกว่า ๗ วัน

ที่ประชุมพิจารณาแล้วลงมติอนุมัติให้ใช้หลักเกณฑ์ในการฝากและสั่งจ่ายเงินค่าพาติกรรมตามเสนอ และให้กรรมการศาสนาแจ้งวัดต่างๆ ที่ได้รับเงินค่าพาติกรรมทราบ และถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป และให้ดำเนินการได้ทันที โดยไม่ต้องรอรับรองรายงานการประชุม

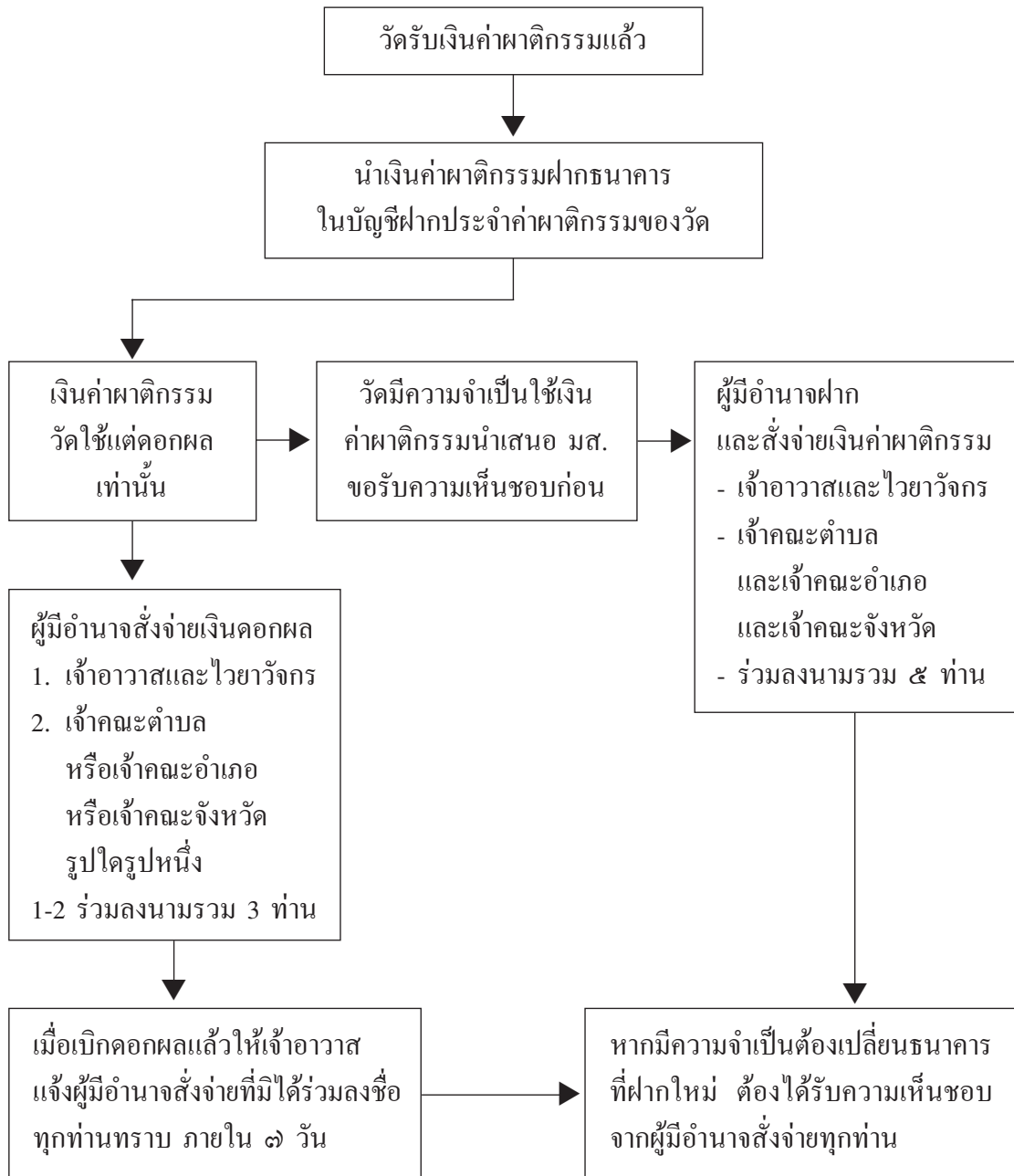
(นายสุทธีวงศ์ ตันตยาพิศาลสุทธิ)

รองอธิบดี รักษาราชการแทน

อธิบดีกรมการศาสนา

กรณีการฝากและสั่งจ่ายพาติกรรม

เอกสารอ้างอิง - จาก มติ มส. ครั้งที่ ๒๖/๒๕๔๓

- มาตรา ๓๔ แห่ง พ.ร.บ. คณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

ข้อแตกต่างระหว่างการผาติกรรมที่ดินวัด โดยพระราชกฤษฎีกาโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินวัด และการผาติกรรมโดยพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์

การผาติกรรมที่ดินวัด โดยพระราชกฤษฎีกาโอนกรรมสิทธิ์ที่ดิน วัดซึ่งเป็นเจ้าของที่ดิน จะต้องขอความเห็นชอบในการผาติกรรมที่ดินนั้นๆ ผ่านนายอำเภอ ผู้ว่าราชการจังหวัด และ เจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะจังหวัด แห่งนิยายที่สังกัด นำส่งสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เพื่อนำเสนอมหาเถรสมาคมก่อน เมื่อได้รับมติมหาเถรสมาคม ไม่ขัดข้องให้ความเห็นชอบ จึงสามารถรับเงินค่าผาติกรรมจากหน่วยงานราชการนั้นได้

ส่วนการผาติกรรมที่ดิน โดยพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ เป็นการบังคับเรียกคืนที่ดินโดยรัฐ ฉะนั้น จึงถือว่าการตราพระราชบัญญัติเวนคืนเป็นการตรากฎหมายจากรัฐสภา เพื่อใช้บังคับเวนคืนเพื่อประโยชน์ของรัฐ ดังนั้น การนำเสนอมหาเถรสมาคมจึงเป็นการเสนอเพื่อให้ทราบเท่านั้น

การนำเสนอขอความเห็นชอบจากนายอำเภอ ผู้ว่าราชการจังหวัด และ เจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะจังหวัด

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้จัดทำแบบฟอร์ม “บันทึกความคิดเห็น” ให้วัด กรอกข้อมูลเกี่ยวกับการผาติกรรมที่ดิน หากวัดเห็นชอบ ให้บันทึก “เห็นชอบ” แล้วนำเสนอ เจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะจังหวัด และประสานกับจังหวัด เพื่อนำเสนอนายอำเภอ ผู้ว่าราชการจังหวัด พิจารณาลำดับ ในการนี้ขอความอนุเคราะห์จังหวัดแจ้งสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ นำเสนอขอความเห็นชอบมหาเถรสมาคมโดยให้ส่งข้อมูลและเอกสาร ดังนี้

๑. สำเนาหนังสือสำคัญที่ดินแปลงที่ถูกเวนคืน
๒. บันทึกความคิดเห็นที่กรอกข้อความเรียบร้อยโดยเขียนระบุในบันทึกความคิดเห็นด้วยว่าที่ดินแปลงนี้เป็นที่วัด (ที่ตั้งวัด) หรือที่ธรณีสงฆ์
๓. แผนผังโดยสังเขป แสดงบริเวณที่ดินวัดที่ถูกแนวเขตเวนคืน
๔. ถ่ายสำเนาหนังสือของหน่วยงานราชการที่ขอผาติกรรมที่ดินที่แจ้งวัดในเรื่องต่างๆ

หากวัดไม่เห็นชอบในราคาผาติกรรมที่หน่วยราชการกำหนด ให้วัดแจ้งในบันทึกความคิดเห็นว่า “วัดมีความประสงค์จะรับเงินค่าผาติกรรมในอัตราไร่ละเท่าไร หรือตารางวาละเท่าไร และจะขอรับค่าผาติกรรมจำนวนนี้ไปก่อน โดยขอสงวนสิทธิ์อุทิศธรณในภายหลัง” แล้วนำเสนอ เจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะจังหวัด ตลอดจนประสานงาน นายอำเภอ ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาให้ความเห็นชอบตามลำดับ

“สงวนสิทธิอุทธรณ์ในภายหลัง” หมายถึง เมื่อวัดโดยเจ้าอาวาสได้แจ้งในบันทึกความคิดเห็นว่า “ไม่เห็นชอบ.....” แล้ววัดจะต้องทำหนังสือยื่นต่อรัฐมนตรีว่าการฯ ภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งให้ปรับเงินค่าพาติกรรม (ดูรายละเอียดการอุทธรณ์)

เอกสารที่ใช้ในการนำเสนอมหาเถรสมาคม เรื่องพาติกรรม ดังนี้

๑. สำเนาเอกสารสิทธิที่ดิน เช่น โฉนดที่ดิน น.ส.๓ สก.๑ เป็นต้น
๒. หนังสือแจ้งให้ปรับเงินค่าพาติกรรมจากหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ (กรณีออกพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์)
๓. บันทึกความคิดเห็น
๔. แผนผังการใช้ที่ดินวัด
๕. บัญชีกำหนดราคาค่าพาติกรรม (ค่าทดแทน) และราคาประเมินที่ดินของสำนักงานที่ดิน (ถ้ามี)

เงินที่วัดจะได้รับจากหน่วยงานเวนคืนฯ แยกออกเป็น

๑. ค่าทดแทนที่ดิน (ค่าพาติกรรมที่ดิน)
๒. ค่าทดแทนในการรื้อถอนขนย้ายอาคาร ซึ่งจะจ่ายให้แก่ผู้เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์อาคาร
๓. ค่าทดแทนความเสียหาย โดยเหตุที่ผู้เช่าต้องออกจากอาคารที่เช่าก่อนสัญญาเช่าระงับ ซึ่งจะจ่ายให้แก่ผู้เช่าแต่ละราย (กรณีวัดมีผู้เช่าอาคารของวัด)
๔. ค่าชดเชยต้นไม้ยืนต้น และสิ่งก่อสร้าง เช่น เสนาสนะ กำแพงวัด ฯลฯ

วัดที่ถูกเวนคืน สามารถรับเงินจากหน่วยงานที่เวนคืนได้ ดังนี้

๑. ค่าทดแทนที่ดิน (ค่าพาติกรรมที่ดิน) วัดจะได้รับเมื่อได้รับหนังสือจากสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ แจ้งมติมหาเถรสมาคมที่ให้ความเห็นชอบในการปรับเงินค่าพาติกรรม โดย
 - ๑.๑ ส่วนภูมิภาค ติดต่อขอรับได้ที่จังหวัด
 - ๑.๒ ในกรุงเทพมหานคร ติดต่อขอรับได้ที่หน่วยงานที่ขอพาติกรรม
๒. ค่าชดเชยต้นไม้ยืนต้น และสิ่งปลูกสร้าง วัดสามารถได้ทันทีจากหน่วยราชการที่เวนคืนนั้นๆ หากวัดสามารถตกลงในราคากันได้ โดยไม่ต้องรอมมติมหาเถรสมาคม

วัดรับเงินค่าพาติกรรมที่ดินแล้ว ให้วัดปฏิบัติตามมติมหาเถรสมาคม คือให้นำค่าพาติกรรมที่ดินฝากธนาคารออมสินหรือธนาคารพาณิชย์ ในนามวัด โดยระบุในบัญชีเงินฝากว่า “เงินทุนพาติกรรมของวัด.....” ห้ามไม่ให้นำเงินต้นมาใช้จ่ายใช้สอยแต่ดอกผลเท่านั้น หากจะนำเงินค่าพาติกรรมไปจัดซื้อที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์อย่างอื่น ต้องได้รับความเห็นชอบจากเจ้าคณะจังหวัดตามลำดับจนถึงมหาเถรสมาคม

การนำฝากและสั่งจ่ายเงินค่าผาติกรรม/ดอกผล ให้ปฏิบัติตามมติมหาเถรสมาคม
ครั้งที่ ๒๖/๒๕๕๓ วันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๓

กรณีวัดเวนคืนที่ดินซึ่งเป็นที่ตั้งวัดหมดทั้งแปลง ก็ต้องทำการย้ายวัด จะต้องดำเนินการ
ดังนี้

๑. วัดควรต่อรองกับหน่วยราชการนั้นๆ ให้จัดหาที่ดินเพื่อสร้างวัดแห่งใหม่ให้เรียบร้อย
เสียก่อน

๒. การย้ายวัด ให้วัดประสานไปจังหวัดเพื่อทำเรื่องผ่านสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
เสนอนายกรัฐมนตรี เพื่อประกาศย้ายวัดให้เป็นการถูกต้องตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๐๓
ออกตามความในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕

การอุทธรณ์

การอุทธรณ์กรณีวัดที่ถูกเวนคืนที่ดินไม่พอใจในค่าพาติกรรมที่หน่วยงานเวนคืนกำหนดให้
ในเบื้องต้น

วัดสามารถอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกากำหนดแนวเขตเวนคืน
หรือรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ แล้วแต่กรณี ภายในกำหนด
๖๐ วัน

ภายในกำหนด ๖๐ วัน หมายความว่า นับตั้งแต่

๑. วันที่ได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่
ให้มารับเงินค่าทดแทนดังกล่าว หรือ

๒. วันที่ได้รับหนังสือแจ้งการวางเงินค่าทดแทนต่อศาล, สำนักงานวางทรัพย์ หรือฝากไว้
กับธนาคาร เฉพาะกรณีไม่ได้ทำสัญญาตกลงซื้อขาย (มาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติเวนคืน
อสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐)

เมื่อวัดยื่นอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีแล้ว วัดจะทราบผลเมื่อรัฐมนตรีจะต้องพิจารณาให้เสร็จสิ้น
ภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์

หากวัดไม่พอใจกับคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของรัฐมนตรี วัดมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลได้ภายในหนึ่งปี
นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยของรัฐมนตรี

หลักฐานประกอบการยื่นอุทธรณ์ มีดังนี้

๑. สำเนาหนังสือสำคัญที่ดินแปลงที่ถูกเวนคืน
๒. สำเนาทะเบียนบ้านวัด
๓. บัญชีกำหนดราคาเบื้องต้น และจำนวนเงินค่าทดแทนอสังหาริมทรัพย์ที่จะเวนคืน
(ที่ดิน)
๔. หลักฐานการซื้อขายที่ดินข้างเคียงที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. ที่ประกาศพระราชบัญญัติเวนคืน
หรือพระราชกฤษฎีกากำหนดแนวเขตเวนคืนนั้น (ถ้ามี)

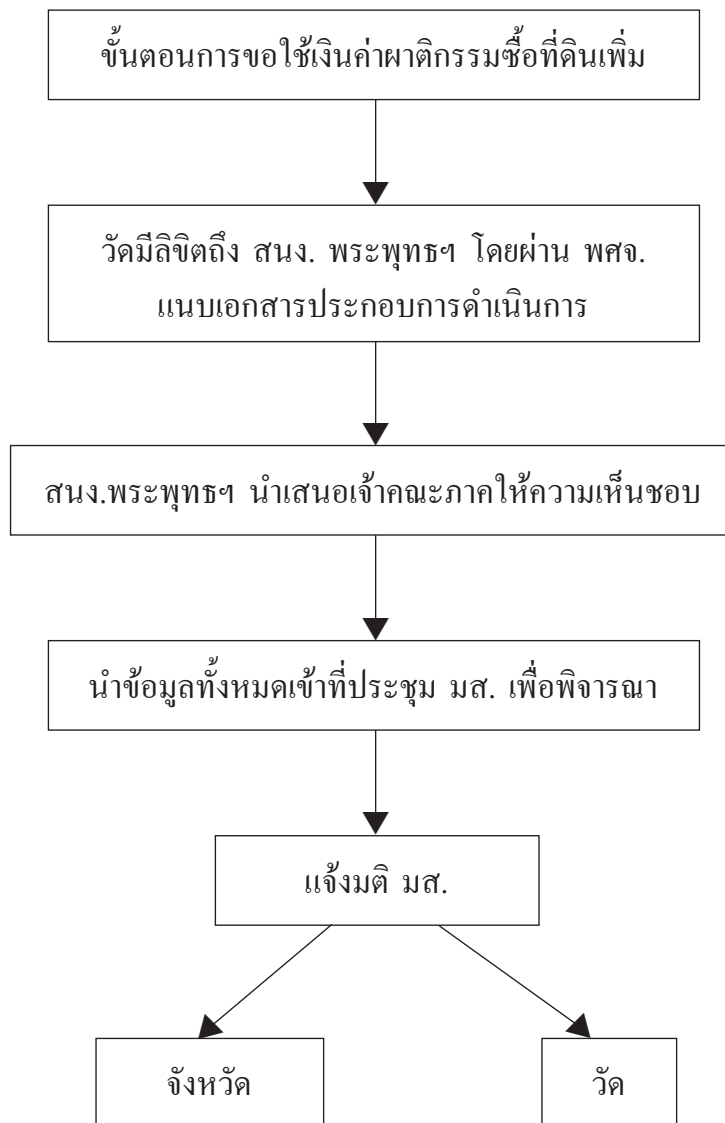

ผลการอุทธรณ์ เงินที่ได้รับเพิ่มจากการอุทธรณ์ ถือเป็นค่าทดแทนที่ดิน (ค่าพาติกรรม) ด้วยเช่นกัน ให้วัดปฏิบัติตามมติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๓๓/๒๕๕๑ วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๑ โดย

๑. ให้วัดรายงานผลการอุทธรณ์ให้มหาเถรสมาคมทราบ
๒. เงินที่ได้รับเพิ่มจากการอุทธรณ์ทั้งหมด ให้วัดฝากธนาคารในบัญชีเงินค่าพาติกรรม
๓. การใช้จ่าย ให้ใช้ได้แต่ดอกผล หากจะนำเงินดังกล่าวใช้เพื่อจัดซื้อที่ดิน ให้เสนอขออนุญาตมหาเถรสมาคมเป็นคราวๆ ไป

การขอใช้เงินค่าพาติกรรมที่ดินเพื่อซื้อที่ดินเพิ่ม มีขั้นตอนการขอใช้เงินค่าพาติกรรม ดังนี้

๑. วัดมีมติถึงสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยผ่านจังหวัด
เอกสารประกอบการดำเนินการ
 - ◆ บันทึกความคิดเห็นเจ้าคณะฝ่ายสงฆ์ และฝ่ายบ้านเมืองให้ความเห็นชอบ
 - ◆ สำเนาโฉนดที่ดินแปลงที่วัดจะซื้อ
 - ◆ สำเนาโฉนดที่ดินที่วัดมีอยู่เดิม
 - ◆ แผนผังโดยสังเขป แสดงบริเวณที่ดินแปลงที่วัดจะซื้อ อยู่ใกล้เคียงสถานที่สำคัญใด
 - ◆ ภาพถ่ายเขตที่ดินวัดและที่ดินแปลงที่วัดจะซื้อเพิ่ม
 - ◆ ราคาประเมินที่ดินแปลงที่วัดจะซื้อออกโดยสำนักงานที่ดินจังหวัด
 - ◆ ราคาตกลงซื้อขายที่ดินแปลงที่วัดจะทำการซื้อเพิ่ม
 - ◆ ชี้แจงเหตุผลและความจำเป็น
๒. เสนอเจ้าคณะภาคพิจารณาให้ความเห็นชอบในการซื้อที่ดิน
 - ◆ เมื่อเจ้าคณะภาคพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว
๓. เสนอสำนักราชการพระพุทธศาสนาแห่งชาติ นำเข้าที่ประชุมมหาเถรสมาคมเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ
๔. มหาเถรสมาคมมีมติอนุมัติ ทำหนังสือแจ้งเจ้าอาวาสทราบ

มติมหาเถรสมาคม

ครั้งที่ ๑๐/๒๕๕๐

สำนักงานเลขาธิการมหาเถรสมาคม

มติที่ ๒๕๒/๒๕๕๐

เรื่อง เสนอขอแต่งตั้งผู้พิจารณาถ้อยแถลงการณ์ที่วัด ที่ธรณีสงฆ์ หรือที่ศาสนสมบัติกลาง

ในการประชุมมหาเถรสมาคมครั้งที่ ๑๐/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๐ เลขาธิการมหาเถรสมาคมเสนอว่า สมเด็จพระพุฒาจารย์ ประธานคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช ประทานที่ประชุม ประทานว่า การที่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐอื่นๆ มีความจำเป็นที่จะขอโอนกรรมสิทธิ์โดยการเวนคืนที่วัด ที่ธรณีสงฆ์ หรือที่ศาสนสมบัติกลาง เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาท้องถิ่น หรือเพื่อพัฒนาด้านสาธารณประโยชน์ จะต้องปฏิบัติตามมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยได้รับความเห็นชอบจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายบ้านเมืองและเจ้าคณะพระสังฆาธิการเจ้าสังกัดตามลำดับจนถึงเจ้าคณะภาคเจ้าสังกัด แล้วมอบให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติประมวลเรื่องนำเสนอมหาเถรสมาคม ในวาระที่จะนำเสนอมหาเถรสมาคมพิจารณา ควรจะได้มีการพิจารณาถ้อยแถลงการณ์อีกครั้งหนึ่ง จึงขอเสนอให้พระธรรมวรเมธี วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม กรุงเทพมหานคร เป็นผู้พิจารณาถ้อยแถลงการณ์ขอเวนคืนที่วัดที่ธรณีสงฆ์ หรือที่ศาสนสมบัติกลาง และการขออนุมัติใช้เงินค่าพาณิชยกรรม แล้วแต่กรณี

ที่ประชุมพิจารณาแล้วลงมติเห็นชอบตามเสนอ และให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติถือปฏิบัติ ตั้งแต่วันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๐ เป็นต้นไป

(นางจุฬารัตน์ บุญยากร)

ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

มติมหาเถรสมาคม
ครั้งที่ ๒๖/๒๕๔๓
สำนักงานเลขาธิการมหาเถรสมาคม

มติที่ ๓๕๔/๒๕๔๓

เรื่อง หลักเกณฑ์การฝากและสั่งจ่ายเงินค่าผาติกรรม

ในการประชุมมหาเถรสมาคมครั้งที่ ๒๖/๒๕๔๓ เมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๔๓ เลขาธิการมหาเถรสมาคมเสนอว่า ในการประชุมมหาเถรสมาคมครั้งที่ ๒๕/๒๕๔๓ เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๓ กรรมการศาสนาได้นำหลักเกณฑ์ในการฝากและสั่งจ่ายเงินค่าผาติกรรมเสนอต่อที่ประชุมเพื่อโปรดพิจารณา ซึ่งที่ประชุมได้พิจารณาแล้วขอให้กรรมการศาสนานำกลับไปพิจารณาปรับปรุงเพิ่มเติม แล้วนำเสนอในการประชุมครั้งต่อไป

บัดนี้ กรรมการศาสนาได้ปรับปรุงเรียบร้อยแล้วดังนี้

หลักเกณฑ์ในการฝากและสั่งจ่ายเงินค่าผาติกรรม

๑. เมื่อวัดได้รับเงินค่าผาติกรรมแล้ว จะต้องนำฝากธนาคารออมสิน หรือธนาคารพาณิชย์ และแจ้งเจ้าคณะจังหวัดและกรรมการศาสนาทราบภายใน ๓๐ วัน ตามมติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๒๑/๒๕๐๖ วันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๐๖
๒. ชื่อบัญชี คือบัญชีเงินฝากประจำค่าผาติกรรมของวัด.....
๓. ผู้ลงชื่อในสมุดฝาก คือ ๑) เจ้าอาวาส ๒) ไวยาวัจกร ๓) เจ้าคณะตำบล ๔) เจ้าคณะอำเภอ ๕) เจ้าคณะจังหวัด เจ้าสังกัดโดยตำแหน่งขณะที่ฝาก
๔. เงินค่าผาติกรรม ใช้ได้แต่ดอกผลเท่านั้น หากวัดมีความจำเป็นที่จะใช้เงินค่าผาติกรรมให้นำเสนอมหาเถรสมาคม เพื่อขอรับความเห็นชอบก่อน
๕. ผู้มีอำนาจสั่งจ่ายเงินค่าผาติกรรม คือเจ้าอาวาส ไวยาวัจกร เจ้าคณะตำบล เจ้าคณะอำเภอ และเจ้าคณะจังหวัด ลงนามร่วมกัน รวม ๕ ท่าน

มติมหาเถรสมาคม

ครั้งที่ ๓๓/๒๕๔๑

สำนักงานเลขาธิการมหาเถรสมาคม

มติที่ ๔๕๓/๒๕๔๑

เรื่อง ค่าพาติกรรมที่ดินซึ่งได้เพิ่มขึ้นจากการอุทธรณ์ที่ดินซึ่งถูกเวนคืน
เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานศาสนสมบัติ

ในการประชุมมหาเถรสมาคมครั้งที่ ๓๓/๒๕๔๑ เมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๔๑
เลขาธิการมหาเถรสมาคมเสนอว่า เนื่องจากมีบุคคลบางกลุ่มได้อาศัยการที่เจ้าอาวาสวัดไม่เข้าใจ
เกี่ยวกับการใช้เงินค่าพาติกรรมที่ดินวัดซึ่งได้เพิ่มขึ้นจากการอุทธรณ์ที่ดินซึ่งถูกเวนคืนหลังจาก
ที่เจ้าอาวาสได้รับเงินค่าพาติกรรมเบื้องต้นไปแล้ว โดยช่วยทางวัดดำเนินการอุทธรณ์ เมื่อวัดได้รับ
เงินอุทธรณ์แล้วก็จะขอแบ่งเป็นเปอร์เซ็นต์จากยอดเงินที่ได้รับอุทธรณ์ ในการนี้จะทำให้วัด
เสียผลประโยชน์ อีกกรณีหนึ่งทางวัดนำเงินค่าพาติกรรมที่ได้เพิ่มจากการอุทธรณ์ไปใช้โดยไม่ได้นำ
ไปฝากธนาคาร เพื่อตั้งเป็นกองทุนของวัดไว้

ด้วยเหตุดังกล่าว กรมการศาสนาเห็นว่า

๑. ค่าพาติกรรมตามหลักพระธรรมวินัย คือ การนำสิ่งอื่นมาใช้แทนทรัพย์สินของวัด
ที่ต้องสูญเสียไป เช่น เครื่องใช้เสนาสนะหรือเสนาสนะเองตลอดถึงกุฏิและที่ดินที่ต้องสูญเสีย
ไปจะต้องเอาสิ่งอื่นมาใช้แทน คือ เป็นค่าทดแทนซึ่งอาจเป็นเงินหรือสิ่งของ (มติมหาเถรสมาคม
ครั้งที่ ๑๗/๒๕๒๘ มติที่ ๒๔๑/๑๑ กรกฎาคม ๒๕๒๘)

๒. ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติ
คณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๔ วรรคสอง บัญญัติไว้ว่า “การโอนกรรมสิทธิ์
ที่วัดที่ธรณีสงฆ์ หรือที่ศาสนสมบัติกลางให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ
เมื่อมหาเถรสมาคมไม่ขัดข้อง และได้รับเงินค่าพาติกรรมจากส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจหรือ
หน่วยงานนั้นแล้ว ให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา”

๓. การอุทธรณ์ กรณีวัดที่ถูกเวนคืนที่ดินไม่พอใจค่าพาติกรรมที่หน่วยงานเวนคืนกำหนดไว้ในเบื้องต้น วัดสามารถอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกา หรือรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ แล้วแต่กรณี ได้ภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งให้ไปปรับเงินค่าพาติกรรมดังกล่าว หากยังไม่พอใจในผลของการอุทธรณ์ก็สามารถฟ้องศาลต่อไป (ม.๒๕, ม.๒๖ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐)

๔. ผลของการอุทธรณ์เงินที่ได้รับเพิ่มจากอุทธรณ์ทั้งหมดถือเป็นเงินค่าทดแทนที่ดิน (ค่าพาติกรรม) ด้วยเช่นกัน แต่วัดต่างๆ มิได้แจ้งผลการอุทธรณ์ให้มหาเถรสมาคมทราบ ซึ่งอาจทำให้การใช้เงินค่าพาติกรรมดังกล่าวถูกใช้ผิดวัตถุประสงค์ เนื่องจากมหาเถรสมาคมไม่ได้มีมติควบคุมเงินอุทธรณ์ดังกล่าวเพื่ออำนวยความสะดวกแก่วัดในการอุทธรณ์เงินค่าพาติกรรม และป้องกันการแสวงหาของกลุ่มบุคคล ซึ่งอาศัยช่องว่างจากการที่เจ้าอาวาสไม่เข้าใจเกี่ยวกับระบบของการอุทธรณ์ และเพื่อดูแลเงินค่าพาติกรรม (ค่าทดแทนที่ดิน) ซึ่งถือเป็นเงินของพระพุทธศาสนา ให้คงอยู่และใช้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ กรมการศาสนาเห็นสมควร

๑. เสนอมหาเถรสมาคมเพื่อพิจารณาเงินค่าทดแทนที่ดิน (ค่าพาติกรรม) ซึ่งได้รับเพิ่มจากการอุทธรณ์ โดยให้วัดต่างๆ ที่ยื่นอุทธรณ์รายงานผลการอุทธรณ์ให้มหาเถรสมาคมทราบ

๒. เงินที่ได้รับเพิ่มจากการอุทธรณ์ทั้งหมดให้นำฝากธนาคารในบัญชีเงินค่าพาติกรรมที่ดินของวัดนั้นๆ และให้ถือปฏิบัติเช่นเดียวกับเงินค่าพาติกรรมโดยใช้ได้แต่ดอกผล หากจะนำเงินดังกล่าวใช้เพื่อจัดซื้อที่ดินให้เสนอขออนุญาตมหาเถรสมาคมเป็นคราวๆ ไป

ที่ประชุมพิจารณาแล้วลงมติเห็นชอบตามที่กรมการศาสนาเสนอทั้ง ๒ ข้อ และแจ้งให้วัดต่างๆ ทราบ ในกรณีที่มีการอุทธรณ์ ให้วัดนั้นๆ แจ้งกรมการศาสนาดำเนินการแทนวัด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และดำเนินการตามมติมหาเถรสมาคมต่อไป

การจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดิน

หลังจากที่ได้ตราพระราชกฤษฎีกาโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินวัดให้หน่วยราชการนั้น หรือ มีพระราชบัญญัติเวนคืนที่วัดออกมา วัดจะต้องดำเนินการ

๑. วัดในกรุงเทพมหานคร

วัดทำหนังสือถึงสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ มอบอำนาจให้ไปดำเนินการ จดทะเบียนแบ่งเวนคืน

๒. วัดในส่วนภูมิภาค

๒.๑ ประสานกับจังหวัด ในกรณีที่วัดที่ถูกเวนคืน ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล หรือสุขาภิบาล ให้เจ้าอาวาสมอบอำนาจให้สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดไปดำเนินการจดทะเบียนแบ่งเวนคืน

๒.๒ กรณีที่ดินวัดที่ถูกเวนคืนนั้นตั้งอยู่นอกเขตสุขาภิบาล ให้เจ้าอาวาสคัดเลือกทายก ทายิกา แห่งวัดนั้น จำนวน ๒ หรือ ๓ ท่าน เพื่อมอบอำนาจให้ไปดำเนินการแบ่งเวนคืน

เอกสารประกอบการจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ (เวนคืน) ประกอบด้วย

๑. หนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดิน (โฉนด, น.ส.๓ ก, น.ส.๓, ส.ก.๑)
 ๒. หนังสือมอบอำนาจจากวัด
 ๓. บัตรประจำตัวผู้รับมอบ
 ๔. ทะเบียนบ้านของวัด
 ๕. สำเนาใบสุทธิเจ้าอาวาส, ใบแต่งตั้งสมณศักดิ์ (ถ้ามี)
 ๖. สำเนาใบตั้งวัด และสำเนาใบพระราชทานวิสุงคามสีมา (กรณีที่ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา)
 ๗. ถ้าไม่มีหลักฐานในข้อ ๖ ให้ขอหนังสือรับรองสภาพวัดได้ที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
 ๘. สำเนาพระราชกฤษฎีกาโอนกรรมสิทธิ์ที่วัด (ที่กรณีสงฆ์) : สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจะจัดส่งให้
- ผู้รับมอบอำนาจจากวัดตามข้อ ๑ หรือข้อ ๒ จะนำหลักฐานข้อ ๑-๘ ไปยื่นที่สำนักงานที่ดินซึ่งที่ดินวัดนั้นตั้งอยู่ เพื่อดำเนินการจดทะเบียนต่อไป

การกันเขตจัดประ โยชน์

หลักการพิจารณาการกันเขตจัดประโยชน์ที่ดิน

๑. ปัญหา อุปสรรค เนื่องจากปัจจุบันได้มีการกันเขตที่วัดที่เป็นที่จัดประโยชน์ อาทิเช่น ก่อสร้างอาคารพาณิชย์หรือแบ่งที่ดินให้เช่าสร้างที่พักอาศัย เป็นต้น ซึ่งตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๒ (๒๕๑๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์นั้น จะกระทำได้อีกต่อเมื่อกรรมการศาสนาเห็นชอบ และได้รับความเห็นชอบจากมหาเถรสมาคม ซึ่งในเรื่องนี้ยังมีวัดอีกเป็นจำนวนมาก จัดประโยชน์โดยไม่ขอกันเขตอย่างถูกต้องตามระเบียบ ซึ่งก่อให้เกิดผลเสียในแง่การใช้ที่ดิน อาจเป็นจากหลายสาเหตุ คือ

๑.๑ ไม่เข้าใจหลักการใช้ที่ดิน

๑.๒ ไม่เข้าใจวิธีดำเนินการขอกันเขต

๑.๓ อื่นๆ

ในการกันเขตดังกล่าว วัดและสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ตลอดจนมหาเถรสมาคมควรมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาเหมือนกันเพื่อให้การกันเขตเป็นไปได้อย่างไม่มีความขัดแย้งและถูกต้องตามหลักการ จึงควรที่จะยกเรื่องนี้มาพิจารณา

๒. วิธีการดำเนินการ จะต้องจัดทำแผนผังวัดแสดงการใช้ที่ดินของวัด แบ่งเขตพุทธาวาส สังฆาวาส สาธารณะสงเคราะห์ กำหนดที่ตั้งเสนาสนะต่างๆ ให้ถูกมาตราส่วน แบ่งเขตที่ต้องการกันเป็นเขตจัดประโยชน์อย่างชัดเจน ถ้าจะให้ได้ผลถูกต้องตามหลักการ ควรมอบให้สถาปนิกหรือช่างที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการใช้ที่ดินเกี่ยวกับวัดเป็นผู้จัดทำแผนผัง โดยมีหลักการและจุดประสงค์ดังนี้

๒.๑ เพื่อให้การใช้ที่ดินจัดประโยชน์เป็นไปอย่างเหมาะสม ไม่ทำลาย หรือบังความสวยงามของวัด

๒.๒ เพื่อให้การใช้ที่ดินวัดจัดประโยชน์สอดคล้องกับข้อกำหนดการใช้ที่ดินของสำนักผังเมือง

๒.๓ เพื่อป้องกันการจัดประโยชน์ในที่ดินของวัด ที่ขัดกับแนวทางพัฒนาวัด ป้องกันการบุกรุกที่ดินและการหาผลประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ จากบุคคลภายนอก และผู้มีอิทธิพล

๓. หลักการพิจารณาเพื่อกำหนดวางผังกันเขตที่ดินเพื่อจัดประโยชน์ของวัด

๓.๑ จะต้องห่างจากอาคารหรือสิ่งก่อสร้างของวัดไม่น้อยกว่า ๒๐ เมตร

๓.๒ จะต้องไม่ทำลายคุณค่าทางศิลปะ และสถาปัตยกรรมของวัด

๓.๓ จะต้องไม่บังหน้าวัดเกินกว่า ๕๐% ของรอบวัด

๔. ข้อกำหนดประกอบผังกันเขตจัดประโยชน์สำหรับอาคารที่จะก่อสร้างในเขตที่จัดประโยชน์ของวัด

๔.๑ อาคารจะต้องไม่สูงเกิน ๑๐.๐๐ เมตร

๔.๒ อาคารจะต้องใช้ประตูหน้าต่างที่มีดัดจริตในส่วนที่ติดกับวัด

๔.๓ จะต้องประกอบธุรกิจที่ไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดี

๔.๔ จะต้องประกอบธุรกิจที่ไม่รบกวนความสงบของพระสงฆ์

เขียนที่.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง การกันเขตจัดประโยชน์

เจริญพร ผู้ว่าราชการจังหวัด.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เอกสารสิทธิที่ดิน จำนวน.....ชุด
๒. แผนผังเสนาสนะและบริเวณขอกันเขตจัดประโยชน์ จำนวน.....ชุด
๓. รูปแบบการก่อสร้าง จำนวน.....ชุด (ถ้ามี)
๔. แผนผังรายละเอียดการใช้ที่ดินบริเวณที่ขอกันเขตจัดประโยชน์ จำนวน.....ชุด

ด้วยวัด.....ตั้งอยู่บ้าน.....หมู่ที่.....
ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
ชื่อ/นายเจ้าอาวาส.....ตำแหน่งทางการปกครอง
คณะสงฆ์เป็น.....
วัตถุประสงค์ในการขอกันเขตจัดประโยชน์.....
.....
.....
.....
.....

รายละเอียดเกี่ยวกับที่ดินในการกันเขตจัดประโยชน์
จำนวนที่ดินที่ตั้งวัดทั้งหมด จำนวน.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
จำนวนที่ดินที่ขอกันเขตจัดประโยชน์ จำนวน.....ไร่.....งาน.....ตารางวา

จึงเจริญพรมาเพื่อแจ้งสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติพิจารณาต่อไป

ขอเจริญพร

ลงชื่อ

(.....)

เจ้าอาวาส

ความเห็นเจ้าคณะตำบล.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ความเห็นเจ้าคณะอำเภอ.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ความเห็นนายอำเภอ.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ความเห็นเจ้าคณะจังหวัด.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ความเห็นผู้ว่าราชการจังหวัด.....

ลงชื่อ.....

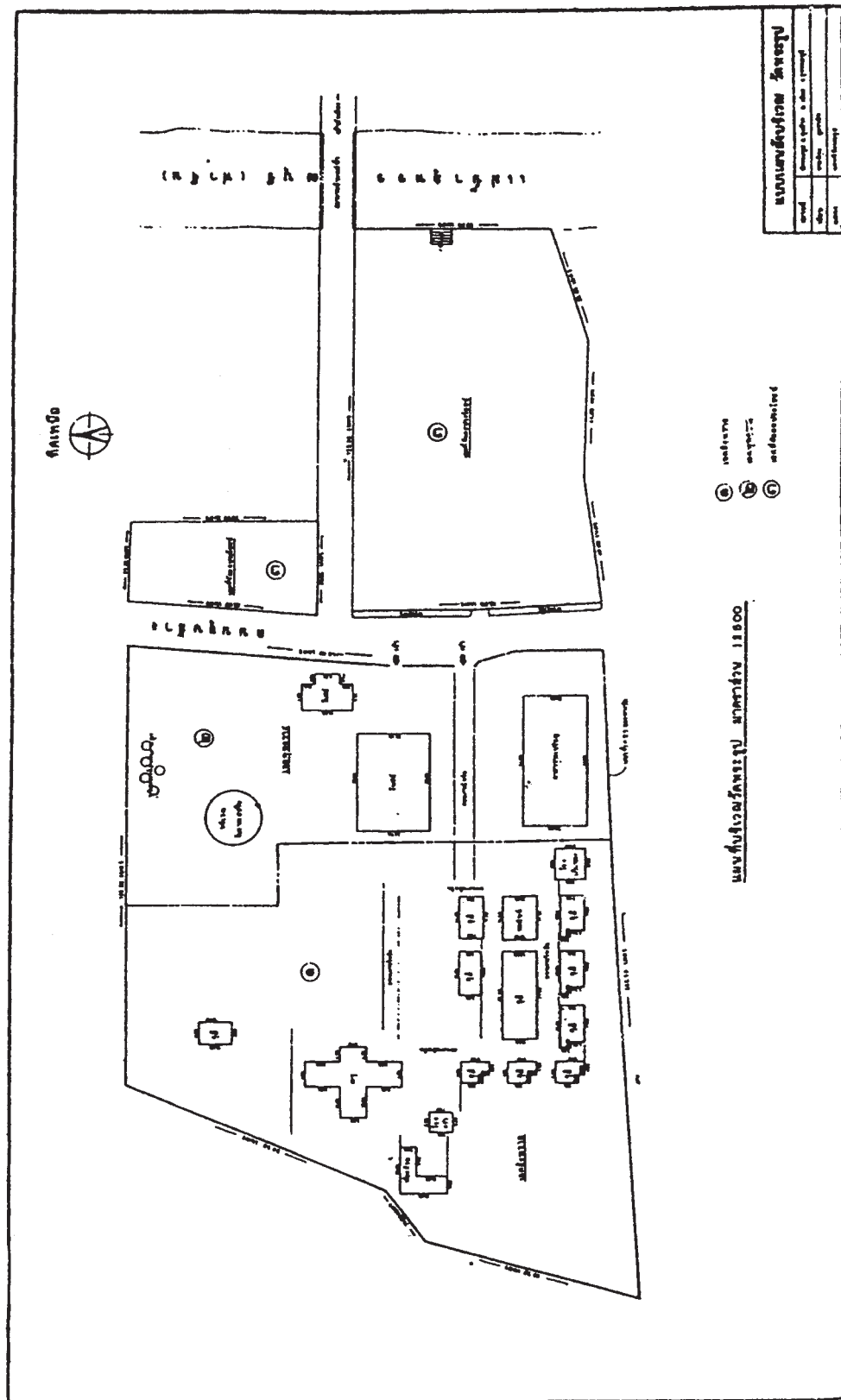
(.....)

ชื่อ	ตำแหน่ง	ชื่อ	ตำแหน่ง
นาย	นาย	นาย	นาย
นาย	นาย	นาย	นาย
นาย	นาย	นาย	นาย
นาย	นาย	นาย	นาย

ชื่อสถานที่ : ...

- ๑
- ๒
- ๓
- ๔

ชื่อสถานที่ : ...

การจัดให้เช่าที่วัดหรือที่ธรณีสงฆ์

วัดมีสภาพเป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ แต่ต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย กฎกระทรวง มติมหาเถรสมาคม คำสั่ง ประกาศระเบียบมหาเถรสมาคม

ในเรื่องการเช่าที่วัดหรือที่ธรณีสงฆ์ มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องคือ

๑. กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์

พ.ศ. ๒๕๐๕

ข้อ ๒ ระบุว่า “การกันที่ดินซึ่งเป็นที่วัดให้เป็นที่ดินจัดประโยชน์ จะกระทำได้อีกต่อเมื่อ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเห็นชอบ และได้รับอนุมัติจากมหาเถรสมาคม

ข้อ ๔ ระบุว่า “การให้เช่าที่ธรณีสงฆ์ ที่กลบนา หรือที่วัดที่กันไว้เป็นที่ดินจัดประโยชน์ ที่กำหนดระยะเวลาการเช่าเกิน ๓ ปี จะกระทำได้อีกต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

สรุป ได้ว่า หากมีผู้จะขอเช่าที่วัด ก่อนอื่นต้องพิจารณาว่าที่ดินดังกล่าวเป็นที่ตั้งวัดหรือที่ธรณีสงฆ์ หากเป็นที่ตั้งวัดต้องดำเนินการตามกฎหมาย กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๑) ข้อ ๒ ก่อน เมื่อดำเนินการจนมหาเถรสมาคมอนุมัติ และสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้แจ้งให้วัดทราบแล้ว จึงดำเนินการในเรื่องการเช่าที่ตั้งวัด ถ้าเป็นที่ธรณีสงฆ์ก็ดำเนินการในเรื่องการเช่า ไม่ต้องกันที่ดินวัดเป็นเขตจัดประโยชน์

๒. มติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑๕/๒๕๒๑ วันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๒๑ เกี่ยวกับการ ให้เช่าที่วัดหรือที่ธรณีสงฆ์เพื่อสร้างอาคารพาณิชย์

๒.๑ วัดใดมีผู้ขอเช่าที่วัดหรือที่ธรณีสงฆ์เพื่อสร้างอาคารพาณิชย์หรืออาคารอื่นใด เพื่อใช้ในการแสวงหาประโยชน์ ให้เจ้าอาวาสวัดนั้นส่งแบบแปลนแผนผังการก่อสร้างงบประมาณ ผลประโยชน์ที่วัดจะพึงได้รับทั้งเงินบำรุงวัด ทั้งค่าเช่าที่ดิน อาคาร หนังสือยินยอมให้เช่าที่ดิน โดยผ่านความเห็นชอบของเจ้าคณะปกครองสงฆ์ตามลำดับ ร่างสัญญาการก่อสร้างไปยังสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เพื่อเสนอคณะกรรมการ พศป. พิจารณาก่อน

๒.๒ ให้คณะกรรมการ พศป. พิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้รับเรื่องนั้นๆ แล้วรีบแจ้งผลการพิจารณาให้วัดทราบ

๒.๓ วัดจะทำสัญญาเช่าได้ต่อเมื่อคณะกรรมการ พศป. พิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว

สรุป ในเรื่องการเช่าของเอกชนมีกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๑) ข้อ ๔ และมติมหาเถรสมาคมครั้งที่ ๑๔/๒๕๒๑ ที่ใช้ประกอบกันในการพิจารณา กล่าวคือ จะต้องพิจารณาวัตถุประสงค์ของการเช่า

๑. **วัตถุประสงค์การเช่าเพื่อสร้างอาคารพาณิชย์หรืออาคารอื่นใดเพื่อใช้ในการแสวงหาผลประโยชน์** ไม่ว่าจะมียุทธศาสตร์การเช่ากี่ปีก็ตาม เจ้าอาวาสวัดต้องทำเรื่องถึงผู้ว่าราชการจังหวัด โดยผ่านสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดเป็นผู้ดำเนินการ เพื่อสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจะนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาประมาณศาสนสมบัติกลางประจำ (พศป.) เห็นชอบก่อน ตามมติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑๔/๒๕๒๑ เมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๒๑

๒. **วัตถุประสงค์การเช่าเพื่อปลูกสร้างที่อยู่อาศัย** กำหนดระยะเวลาการขอเช่าหากขอเช่าเกิน ๓ ปี ให้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๑) ข้อ ๔ ระบุว่า การให้เช่าที่ธรณีสงฆ์ ที่กลบนา หรือที่วัดที่กันไว้เป็นที่จัดประโยชน์ ที่กำหนดระยะเวลาการเช่าเกิน ๓ ปี จะกระทำได้อีกเมื่อได้รับความเห็นชอบจากกรมการศาสนา แต่ถ้าเช่าไม่เกิน ๓ ปี เพื่ออยู่อาศัย วัดสามารถจัดให้เช่าและทำสัญญาเช่า กำหนดค่าเช่า ค่าบำรุง ค่าธรรมเนียมได้เองตามความเหมาะสม โดยตกลงกับผู้เช่า เพื่อไม่ให้เกิดปัญหา

เรื่องที่ควรรู้ เกี่ยวกับการเช่าเพื่อสร้างอาคารพาณิชย์

๑. ห้ามมิให้วัดทำสัญญาเช่าก่อนที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเห็นชอบ

๒. การเช่าที่วัดเพื่อสร้างอาคารพาณิชย์หรืออาคารอื่นใดเพื่อใช้ในการแสวงหาประโยชน์ จะต้องมิเจื้อนไขยกรรมสิทธิ์สิ่งปลูกสร้างให้กับวัดทันทีที่ลงมือปลูกสร้าง

๓. อาคารพาณิชย์หรืออาคารอื่นใดที่ใช้ในการแสวงหาประโยชน์ ได้ตกเป็นของวัดแล้ว ตั้งแต่ลงมือปลูกสร้าง ดังนั้น เมื่อสัญญาเช่าที่ดินดังกล่าวหมดอายุ และผู้เช่าต้องการเช่าอีกต้องพิจารณาว่าอาคารที่ปลูกซึ่งตกเป็นของวัดแล้ว ปลูกเต็มเนื้อที่เช่าหรือไม่ หากปลูกเต็มเนื้อที่เช่า ก็จะเป็นเรื่องการเช่าอาคารของวัด ซึ่งวัดเป็นผู้มีอำนาจดำเนินการได้เอง กล่าวคือ ทำสัญญาเช่า คิดค่าเช่า ค่าธรรมเนียม ฯลฯ โดยตกลงกับผู้เช่า ไม่ต้องส่งมายังสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ แต่ถ้าที่ดินตามสัญญาเช่าเดิม ปลูกอาคารแล้วยังมีเนื้อที่เหลือจำนวนมาก ก็ให้ทำเรื่องขอเช่าที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างผ่านจังหวัดมายังสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

เรื่อง	ขั้นตอนการปฏิบัติ	เอกสารประกอบเรื่อง	กฎหมาย กฎกระทรวง กฤษฎีกาและระเบียบที่เกี่ยวข้อง	หมายเหตุ
ศาสนสมบัติวัด ๑. ส่วนราชการและ รัฐวิสาหกิจ เข้าที่ดิน กรณีการเช่า ระยะเวลา ไม่เกิน ๓ ปี	๑. ส่วนราชการเสนอเรื่องขอเช่ากับวัด ๒. วัดพิจารณาและจัดทำสัญญาเช่า ๓. หากเป็นที่ตั้งวัดจะต้องออกใบเจด จัดประโยชน์ก่อนจึงให้เช่าได้	๑. หนังสือแสดงความประสงค์ขอเช่า โดยระบุ รายละเอียดต่างๆ เช่น วัตถุประสงค์การเช่า เนื้อที่ที่ขอเช่า อัตราค่าเช่า ระยะเวลาการเช่า เป็นต้น	๑. พระราชบัญญัติลักษณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติลักษณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ๒. กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๑) ๓. มติมหาเถรสมาคม ให้กันเขต จัดประโยชน์	
๒. ส่วนราชการ และ รัฐวิสาหกิจ เข้าที่ดิน กรณีการเช่า ระยะเวลาเกินกว่า ๓ ปี	๑. ส่วนราชการเสนอเรื่องขอเช่ากับวัด ๒. วัดพิจารณาและเสนอเรื่องผ่าน ความเห็นชอบเจ้าคณะผู้ปกครอง ส่งตามลำดับชั้น ไปที่จังหวัด พิจารณาให้ความเห็นชอบ จังหวัดพิจารณาแล้วเสนอเรื่อง ให้สำนักงานพระพุทธศาสนา แห่งชาติพิจารณา ๓. สำนักงานพระพุทธศาสนา แห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบ แจ้งจังหวัดเพื่อแจ้งให้วัดจัดทำ สัญญาเช่า	๑. หนังสือแสดงความประสงค์ขอเช่า โดยระบุ รายละเอียดต่างๆ เช่น วัตถุประสงค์การเช่า เนื้อที่ที่ขอเช่า อัตราค่าเช่าระยะเวลาการเช่า เป็นต้น ๒. หนังสือให้ความเห็นชอบของวัด และ ผ่านความเห็นชอบของเจ้าคณะปกครอง ตามลำดับชั้น ความเห็นชอบฝ่ายบ้านเมือง ๓. สำนักเอกสารสิทธิที่ดินแบบฉบับจริง โดยมีขนาดเท่าที่ดินฉบับจริง ๔. หนังสือราคาประเมินที่ดินแปลงที่ขอเช่า ของสำนักงานที่ดินจังหวัด ๕. แผนที่แสดงตำแหน่งที่ดินแปลงที่ขอเช่า โดยกำหนด มาตราส่วนให้ชัดเจน และมีขนาดเท่า ต้นฉบับจริง ๖. แผนผังแสดงสิ่งปลูกสร้าง โดยกำหนด มาตราส่วนให้ชัดเจน และมีขนาดเท่า ต้นฉบับจริง	๑. พระราชบัญญัติลักษณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติลักษณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ๒. กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๑) ๓. มติมหาเถรสมาคม ให้กันเขต จัดประโยชน์ ๔. มติคณะกรรมการ พศป. ครั้งที่ ๖/๒๕๓๕ ๕. มติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๒/๒๕๔๕ โดยอนุโลม	

เรื่อง	ขั้นตอนการปฏิบัติ	เอกสารประกอบเรื่อง	กฎหมาย กฎกระทรวง กฤษฎาธิกสมาคม มติ ค้าง และระเบียบที่เกี่ยวข้อง	หมายเหตุ
๓. - เอกสารเช่าที่ดิน เพื่ออยู่อาศัย ระยะ เวลาเช่าไม่เกิน ๓ ปี	๑. ผู้เช่าเสนอเรื่องขอเช่ากับวัด ๒. วัดพิจารณาและจัดทำสัญญาเช่า	๑. หนังสือแสดงความประสงค์ขอเช่า โดยระบุ รายละเอียดต่างๆ เช่น วัตถุประสงค์ การเช่า เนื้อที่ที่ขอเช่า ระยะเวลาเช่า อัตราค่าเช่า ค่าบำรุง เป็นต้น	๑. พระราชบัญญัติลักษณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติลักษณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ๒. กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๑) ๓. มติมหาเถรสมาคม ให้กันเขต จัดประโยชน์	
- เอกสารเช่าที่ดิน เพื่ออยู่อาศัย ระยะ เวลาเช่าเกิน ๓ ปี	๑. ผู้เช่าเสนอเรื่องขอเช่า ๒. วัดพิจารณาให้ความเห็นชอบ และเสนอเรื่องผ่านเจ้าคณะปกครอง ตามลำดับขึ้นไปถึงจังหวัด ๓. จังหวัดพิจารณาแล้วเสนอเรื่อง ให้สำนักงานพระพุทธศาสนา แห่งชาติ ๔. สำนักงานพระพุทธศาสนา แห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบ แจ้งจังหวัดเพื่อให้อำนาจ สัญญาเช่า	๑. หนังสือแสดงความประสงค์ขอเช่า โดยระบุ รายละเอียดต่างๆ เช่น วัตถุประสงค์การเช่า เนื้อที่ที่ขอเช่า อัตราค่าเช่า ระยะเวลาการเช่า เป็นต้น ๒. หนังสือให้ความเห็นชอบของวัด และ ผ่านความเห็นชอบของเจ้าคณะปกครอง ตามลำดับชั้น ความเห็นของฝ่ายบ้านเมือง ๓. สำนักเอกสารสิทธิที่ดินแปลงที่ขอเช่า โดยมีขนาดที่ดินฉบับจริง ๔. หนังสือราคาประเมินที่ดินแปลงที่ขอเช่า ของสำนักงานที่ดินจังหวัด ๕. แผนที่แสดงตำแหน่งที่ดินแปลงที่ขอกำหนด มาตราส่วนให้ชัดเจน และมีขนาดเท่า ต้นฉบับจริง	๑. พระราชบัญญัติลักษณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติลักษณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ๒. กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๑) ๓. มติมหาเถรสมาคม ให้กันเขต จัดประโยชน์	

เรื่อง	ขั้นตอนการปฏิบัติ	เอกสารประกอบเรื่อง	กฎหมาย กฎกระทรวง กฤษฎีกาสมาคม มติ คำสั่ง และระเบียบที่เกี่ยวข้อง	หมายเหตุ
๔.- เอกชนเช่าที่ดิน เพื่อทำสวน ปลูกพืช ที่สามารถเก็บเกี่ยว ผลผลิตได้ภายใน ๑๒ เดือน ระยะเวลา เช่าไม่เกิน ๓ ปี	๑. ผู้ขอเช่าเสนอเรื่องขอเช่ากับวัด ๒. วัดพิจารณาและจัดทำสัญญาเช่า ๓. หากเป็นที่ตั้งวัดจะต้องขอความเห็น จัดประโยชน์ก่อนจะจัดให้เช่าได้	๑. หนังสือแสดงความประสงค์ขอเช่า โดยระบุ รายละเอียดต่างๆ เช่น วัตถุประสงค์การเช่า เนื้อที่ที่ขอเช่า อัตราค่าเช่า ระยะเวลาการเช่า เป็นต้น	๑. พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ๒. กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๑) ๓. มติมหาเถรสมาคม ให้กันเขต จัดประโยชน์	
- เอกชนเช่าที่ดิน เพื่อทำสวน ทำนา ปลูกพืชที่สามารถ เก็บเกี่ยวผลผลิตได้ ภายใน ๑๒ เดือน ระยะเวลาเช่าเกิน ๓ ปี	๑. ผู้ขอเช่าเสนอเรื่องขอเช่า ๒. วัดพิจารณาให้ความเห็นชอบ และเสนอเรื่องผ่านเจ้าคณะปกครอง ตามลำดับขึ้นไปถึงจังหวัด ๓. จังหวัดพิจารณาแล้วเสนอเรื่อง ให้สำนักงานพระพุทธศาสนา แห่งชาติ ๔. สำนักงานพระพุทธศาสนา แห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบ แจ้งจังหวัดเพื่อไว้จัดทำได้ สัญญาเช่า	๑. หนังสือแสดงความประสงค์ขอเช่า โดยระบุ รายละเอียดต่างๆ เช่น วัตถุประสงค์การเช่า เนื้อที่ที่ขอเช่า อัตราค่าเช่า ระยะเวลาการเช่า เป็นต้น ๒. หนังสือให้ความเห็นชอบของเจ้าคณะปกครอง ตามลำดับชั้น ความเห็นของฝ่ายบ้านเมือง ๓. สำนักเอกสารสิทธิที่ดินฉบับจริง โดยมีขนาดเท่าต้นฉบับจริง ๔. หนังสือราคาประเมินที่ดินแปลงที่ขอเช่า ของสำนักงานที่ดินจังหวัด ๕. แผนที่แสดงตำแหน่งที่ดินที่ตั้งดิน โดยกำหนด มาตราส่วนให้ชัดเจน และมีขนาดเท่า ต้นฉบับจริง	๑. พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ๒. กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๑) ๓. มติมหาเถรสมาคม ให้กันเขต จัดประโยชน์ ๔. พระราชบัญญัติการเช่าที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๒๔ ๕. มติคณะกรรมการ พศป. ครั้งที่ ๖/๒๕๓๕	

เรื่อง	ขั้นตอนการปฏิบัติ	เอกสารประกอบเรื่อง	กฎหมาย กฎกระทรวง กฎหมายกรมราชทัณฑ์ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง	หมายเหตุ
๕. - เอกชนเช่าที่ดิน เพื่อปลูกสร้างอาคาร แสวงหาผล ประโยชน์ (ไม่ว่าสัญญา จะมีอายุกี่ปีก็ตาม)	๑. ผู้ขอเช่าเสนอเรื่องขอเช่ากับวัด ๒. วัดพิจารณาและเสนอเรื่องผ่าน ความเห็นชอบของเจ้าคณะ ผู้ปกครองสงฆ์ตามลำดับชั้น ไปที่ จังหวัดพิจารณาแล้วเสนอเรื่อง จังหวัดพิจารณาแล้วเสนอเรื่อง ให้สำนักงานพระพุทธศาสนา แห่งชาติพิจารณา ๓. สำนักงานพระพุทธศาสนา แห่งชาติพิจารณาแล้วนำเสนอ คณะกรรมการ พศป. ให้ความเห็นชอบ ๔. คณะกรรมการ พศป. พิจารณา แล้วสำนักงานพระพุทธศาสนา แห่งชาติจะแจ้งให้จังหวัดแจ้งวัด จัดทำสัญญาเช่า	๑. หนังสือแสดงความประสงค์ขอเช่า โดยระบุ รายละเอียดต่างๆ เช่น วัดอุประสงค์การเช่า เนื้อที่ที่ขอเช่า อัตราค่าเช่า ระยะเวลาการเช่า เป็นต้น ๒. หนังสือให้ความเห็นชอบของวัด และ ผ่านความเห็นชอบของเจ้าคณะปกครอง ตามลำดับชั้น ความเห็นของฝ่ายบ้านเมือง ๓. สำเนาเอกสารสิทธิที่ดินแปลงที่ขอเช่า โดยมีขนาดเท่าต้นฉบับจริง ๔. หนังสือราคาประเมินที่ดินแปลงที่ขอเช่า ของสำนักงานที่ดินจังหวัด ๕. แผนที่แสดงตำแหน่งที่ดินที่ดิน โดยกำหนด มาตราส่วนให้ชัดเจน และมีขนาดเท่า ต้นฉบับจริง ๖. แผนผังแสดงสิ่งปลูกสร้าง โดยกำหนด มาตราส่วนให้ชัดเจน และมีขนาดเท่า ต้นฉบับจริง	๑. พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ๒. กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๑) ๓. มติมหาเถรสมาคม ให้กันเขต จัดประโยชน์ ๔. มติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑๔/๒๕๒๑ โดยอนุโลม ๕. มติคณะกรรมการ พศป. ครั้งที่ ๖/๒๕๓๕ ๖. มติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๘ ต.ค. ๒๕๔๕	

มติมหาเถรสมาคม
ครั้งที่ ๑๔/๒๕๒๑
เกี่ยวกับการให้เช่าที่วัดหรือที่ธรณีสงฆ์เพื่อสร้างอาคารพาณิชย์

ด้วยในการประชุมมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑๔/๒๕๒๑ เมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๒๑ สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ กรรมการมหาเถรสมาคมเสนอว่า ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๗ บัญญัติไว้ว่า เจ้าอาวาสมีหน้าที่บำรุงวัด จัดกิจการและศาสนสมบัติของวัดให้เป็นไปด้วยดี นอกจากนี้แล้ว ตามกฎหมายมหาเถรสมาคม ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๐๖) ยังกำหนดแนวนโยบายเกี่ยวกับวิธีดำเนินการสาธยายการ และสาธารณะสงเคราะห์ไว้อีกโสดหนึ่ง

เพื่อเป็นการช่วยเหลือเกื้อกูลแก่เจ้าอาวาส ในการจัดศาสนสมบัติให้เป็นไปด้วยดียิ่งขึ้น ตามกาลสมัย ทั้งในทางทรัพย์สินทั้งในทางผลประโยชน์กับทั้งเพื่อเป็นการปกป้องมิให้เจ้าอาวาส ต้องถูกดำเนินคดี และมิให้เกิดความผิดพลาดในการที่ต้องรับภาระในการจัดศาสนสมบัติ อีกประการหนึ่ง ถึงเวลาแล้วที่ควรจะดำเนินแนวนโยบายเกี่ยวกับวิธีดำเนินการสาธยายการ

ด้วยเหตุผลดังกล่าวมานี้ จึงสมควรที่จะให้วัดทั้งหลายได้ปฏิบัติการ ดังนี้

๑. วัดใดมีผู้ขอเช่าที่วัด หรือที่ธรณีสงฆ์เพื่อสร้างอาคารพาณิชย์ หรืออาคารอื่นใดเพื่อใช้ในการแสวงหาประโยชน์ให้เจ้าอาวาสวัดนั้นส่งแบบแปลนแผนผังการก่อสร้างงบประมาณ ผลประโยชน์ที่วัดจะพึงได้รับ ทั้งเงินบำรุงวัด ทั้งค่าเช่าที่ดินอาคาร ร่างสัญญาการก่อสร้างไปยัง กรรมการศาสนา เพื่อเสนอคณะกรรมการ พศป. พิจารณาก่อน

๒. ให้คณะกรรมการ พศป. พิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่กรรมการศาสนา ได้รับเรื่องนั้นๆ แล้วรีบแจ้งผลการพิจารณาให้วัดทราบ

๓. วัดจะทำสัญญาเช่าได้ ในเมื่อคณะกรรมการ พศป. พิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว

ที่ประชุมมหาเถรสมาคมครั้งนั้น มีมติเห็นชอบตามข้อเสนอ และให้กรรมการศาสนา แจ้งมติเรื่องนี้ไปยังเจ้าคณะภาคทุกภาค เพื่อสั่งการลงไปยังเจ้าคณะตามลำดับชั้นจนถึงเจ้าอาวาส ภายในสังกัดให้ถือเป็นหลักปฏิบัติตามมติเรื่องนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

หมายเหตุ แลงการณคณะสงฆ์ เล่ม ๖๖ ตอนที่ ๘ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๒๑

บันทึกข้อมูล

ส่วนราชการ มติคณะกรรมการ พศป.

ที่

วันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๓๔

เรื่อง ขอให้ที่ดินวัดสุเทพธารามสร้างหลุมหลบภัย จังหวัดนครศรีธรรมราช

เรียน อธิบดีกรมการศาสนา

ด้วยจังหวัดนครศรีธรรมราช แจ้งว่า ได้รับการเสนอแนะจากคุณขวัญแก้ว วัชโรทัย รองราชเลขาธิการสำนักพระราชวัง และเลขาธิการมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ว่า ควรจัดสร้างอาคารหลบภัยขึ้นที่ตำบลแหลมตะลุมพุก อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อให้ราษฎรได้ใช้อาศัยหลบภัยเมื่อเกิดวาตภัยและอุทกภัย ส่วนในยามปกติจะใช้เป็นอาคารจัดนิทรรศการแสดงเหตุการณ์มหาตภัย ปี พ.ศ. ๒๕๐๕ เพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวหรือใช้เป็นสถานที่เล่นกีฬาในร่มก็ได้ ซึ่งจังหวัดได้พิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นประโยชน์แก่ราษฎรเป็นอย่างมาก ในการป้องกันชีวิตและทรัพย์สินอันอาจจะเกิดจากวาตภัยและอุทกภัย จึงได้เสนอโครงการของงบประมาณไปยังกระทรวงมหาดไทยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งต่อมากรมโยธาธิการได้จัดส่งเจ้าหน้าที่มาดำเนินการสำรวจและได้สถานที่ที่จะใช้ก่อสร้างอาคารหลบภัยที่เหมาะสม คือบริเวณตรงข้ามวัดสุเทพธาราม หมู่ที่ ๑ ตำบลแหลมตะลุมพุก อำเภอปากพนัง เนื้อที่ประมาณ ๔ ไร่เศษ ต่อมาจังหวัดได้รับแจ้งจากสำนักเลขาธิการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนว่า คณะกรรมการจัดสร้างหลุมหลบภัยจากวาตภัยและอุทกภัยในพื้นที่ชุมชนได้ประชุมเมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๓๓ และได้มอบให้จังหวัดนครศรีธรรมราช ขอให้ที่ดินของวัดสุเทพธาราม เพื่อใช้เป็นที่สำหรับสร้างหลุมหลบภัยดังกล่าว ซึ่งในการนี้จังหวัดได้ขออนุญาตใช้ที่ดินวัดโดยไม่มีกำหนดระยะเวลาต่อเจ้าอาวาสวัดสุเทพธาราม ซึ่งเจ้าอาวาสอนุญาตและทางวัดได้สำเนาหนังสือให้เจ้าคณะฝ่ายสงฆ์ตามลำดับจนถึงเจ้าคณะภาคเพื่อทราบแล้ว จึงเสนอกรมการศาสนาเพื่อพิจารณา

สำนักงานศาสนสมบัติได้ตรวจสอบผังบริเวณที่ตั้งวัดแล้วปรากฏว่า วัดสุเทพธารามมีเนื้อที่ประมาณ ๓๓ ไร่เศษ มีถนนสาคำบลดัดผ่านแบ่งที่ดินออกเป็นสองส่วน ด้านทิศใต้เป็นบริเวณที่ตั้งวัดส่วนด้านทิศเหนือเนื้อที่ประมาณ ๔ ไร่เศษ เป็นที่ว่างเปล่าไม่มีการจัดประโยชน์ จึงเห็นเป็นการสมควรที่วัดจะให้ที่ทำการปกครอง (ฝ่ายกิจการพิเศษ) ใช้ที่ดินแปลงดังกล่าวเนื้อที่ ๔ ไร่เศษ เพื่อสร้างหลุมหลบภัยจากวาตภัยและอุทกภัยโดยไม่มีกำหนดระยะเวลาการใช้ที่ดินเนื่องจากการเป็นที่ใช้ที่ดินเพื่อประโยชน์ต่อประชาชน เมื่อได้รับความเดือดร้อนเมื่อเกิดวาตภัยและอุทกภัย แต่เมื่อหมดความจำเป็นในการใช้ที่ดินแปลงนี้ก็ขอให้ส่งมอบที่ดินแก่วัดทันที

กรรมการศาสนาจึงสั่งให้นำเสนอคณะกรรมการ พศป. เพื่อพิจารณา
ได้นำเสนอคณะกรรมการ พศป. ในการประชุมครั้งที่ ๑๘/๒๕๓๔ วันที่ ๑๓
กันยายน ๒๕๓๔ เพื่อพิจารณาแล้ว
ที่ประชุมเห็นว่าที่ดินเป็นที่ของวัดเจ้าอาวาสให้ใช้ที่ดินโดยไม่มีค่าตอบแทนไม่ชอบด้วย
พระวินัย จึงมีมติให้กรรมการศาสนาแจ้งวัดเพื่อพิจารณา
จึงเรียนมาเพื่อโปรดส่งสำนักงานศาสนสมบัติดำเนินการต่อไป

สมศักดิ์ เลหาภักดี

(นายสมศักดิ์ เลหาภักดี)

ผู้อำนวยการสำนักงานศาสนสมบัติ

เลขานุการคณะกรรมการ พศป.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ มติคณะกรรมการ พศป.

ที่ ๔๖/๒๕๕๒

วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๒

เรื่อง การกันเขตจัดประโยชน์วัดที่มีพระภิกษุอยู่จำพรรษา ก่อนบังคับใช้กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒
เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ด้วยรองผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (นายพนรัตน์ เบญจวัฒน์นันท์) ได้แจ้งต่อที่ประชุมคณะกรรมการพิจารณาประมาณศาสนสมบัติกลางประจำ (พศป.) ในคราวประชุม ครั้งที่ ๓/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ความว่า จากการที่กองพุทธศาสนสถาน ได้ออกตรวจสอบพื้นที่ พบว่ามีวัดที่มีพระภิกษุอยู่จำพรรษา ซึ่งได้ดำเนินการจัดประโยชน์ก่อนที่ กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มีผลใช้บังคับ โดยพบปัญหาดังต่อไปนี้

๑. การใช้พื้นที่ไม่มีระเบียบ คือมีการปลูกสร้างอาคารรุกล้ำพื้นที่ของวัด รวมทั้ง มีการก่อสร้างอาคารบดบังทัศนียภาพของวัด

๒. วัดขาดประโยชน์ที่ควรจะได้รับ เนื่องจากผู้ใช้พื้นที่ในที่ดินของวัดมิได้มีการจัดทำ สัญญาเช่าให้ถูกต้อง

จึงเสนอที่ประชุมคณะกรรมการ พศป. ในวาระที่ ๓ เรื่องอื่นๆ เพื่อหาแนวทางการแก้ไข ปัญหาในเรื่องดังกล่าวข้างต้น

เลขานุการฯ ได้นำเสนอคณะกรรมการ พศป. ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๒ วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้วัดที่มีพระภิกษุอยู่จำพรรษาที่มีโรงเรียน หน่วยราชการ และ เอกชนปลูกสร้างอาคารในที่ดินซึ่งเป็นที่ตั้งวัด ก่อนที่กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๑) ออก ตามความในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มีผลบังคับใช้ ดำเนินการแจ้งสำนักงาน พระพุทธศาสนาแห่งชาติ เพื่อขออนุมัติกันเขตจัดประโยชน์ให้ถูกต้องต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

๑. อนุมัติตามมติคณะกรรมการ พศป.

๒. มอบให้กองพุทธศาสนสถานดำเนินการต่อไป

(นายพิพัฒน์ บุญคุ้มอยู่)

หัวหน้าฝ่ายจัดการศาสนสมบัติส่วนภูมิภาค

ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ พศป.

รกร.ผู้อำนวยการสำนักงานศาสนสมบัติ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองพุทธศาสนสถาน ฝ่ายออกแบบและก่อสร้าง โทร. ๐ ๒๔๔๑ ๔๕๔๐

ที่ พศ ๐๐๐๓/๐๔๖๕๓

วันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๒

เรื่อง การกันเขตจัดประโยชน์ของวัดที่มีพระภิกษุอยู่จำพรรษา ก่อนบังคับใช้กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๑)

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด

ตามที่ รองผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (นายณพรัตน์ เบญจวัฒนานันท์) ได้แจ้งต่อที่ประชุมคณะกรรมการพิจารณาประมาณศาสนสมบัติกลางประจำ (พศป.) ในคราวประชุม ครั้งที่ ๓/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ความว่า จากการที่กองพุทธศาสนสถาน ได้ออกตรวจสอบพื้นที่ พบว่ามีวัดที่มีพระภิกษุอยู่จำพรรษา ซึ่งได้ดำเนินการจัดประโยชน์ก่อนที่ กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มีผลบังคับใช้ โดยพบปัญหาดังนี้ คือ

๑. การใช้พื้นที่ไม่เป็นระเบียบ อาทิ เช่น มีการปลูกสร้างอาคารรุกล้ำพื้นที่ของวัด รวมทั้ง มีการก่อสร้างอาคารบดบังทัศนียภาพของวัด

๒. วัดขาดผลประโยชน์ที่ควรจะได้รับเนื่องจากผู้ใช้พื้นที่ในที่ดินของวัดมิได้มีการจัดทำ สัญญาเช่าให้ถูกต้อง

ที่ประชุมคณะกรรมการพิจารณาประมาณศาสนสมบัติกลางประจำ (พศป.) ได้มีมติ เห็นชอบให้วัดที่มีพระภิกษุอยู่จำพรรษา ที่มีโรงเรียน หน่วยราชการและเอกชนปลูกสร้างอาคาร ในที่ดิน ซึ่งเป็นที่ตั้งวัดก่อนที่กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติ คณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มีผลบังคับใช้ดำเนินการแจ้งสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เพื่อขออนุมัติ กันเขตจัดประโยชน์ให้ถูกต้องต่อไป รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดคนมัสการเจ้าคณะผู้ปกครองสงฆ์และวัดทราบและดำเนินการตามมติ ดังกล่าวข้างต้นจักขอบคุณยิ่ง

(นางสาวจันทนา สุทธิเรืองวงศ์)

ผู้อำนวยการกองพุทธศาสนสถาน

การจัดให้เช่า
ที่วัดร้างและที่ศาสนสมบัติกลาง

มติมหาเถรสมาคม

ครั้งที่ ๑๓/๒๕๒๐

เรื่อง การปฏิบัติกับหน่วยราชการขอใช้หรือขอเช่าที่ดินวัดร้าง

ด้วยคณะกรรมการ พศป. ประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๒๐ เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๒๐ ได้พิจารณาข้อเสนอของพระวิสุทธาธิปติ อนุกรรมการ ซึ่งเสนอว่า ปัจจุบัน มีหน่วยราชการได้อาศัยหรือขอใช้ หรือขอเช่าที่ดินวัดร้างหลายแห่ง ทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเช่าสำหรับส่วนภูมิภาคจังหวัดหรือกรมการศาสนาพิจารณาอนุญาตไปตามอำนาจหน้าที่ ซึ่งก็เหมาะสมกับสมัยนั้นแต่ปัจจุบันเหตุการณ์สิ่งแวดล้อมทางสังคมได้เปลี่ยนแปลงไปมาก ควรจะได้วางหลักเกณฑ์การเช่า การใช้ที่ดินวัดร้างสำหรับหน่วยราชการไว้ให้เป็นที่น่าพอใจ หน่วยราชการนั้นๆ จะได้ไม่ถือโอกาสใช้หรือเช่าที่ดินวัดร้างโดยอำเภอใจ เมื่อทางคณะสงฆ์จะใช้ที่ดินแปลงนั้นเพื่อประโยชน์ทางอื่นก็ติดขัดด้วยประการต่างๆ เพื่อเป็นแนวป้องกันข้อยุ่งยากอื่นๆ ในการปฏิบัติงาน ควรกำหนดการใช้หรือเช่าที่ดินวัดร้างของหน่วยราชการต่างๆ ไว้ดังนี้

๑. หน่วยราชการใดที่เข้าไปอาศัย หรือใช้ที่ดินวัดร้างอยู่แล้ว โดยไม่ได้ทำสัญญาให้ไว้เป็นหลักฐานให้จัดทำสัญญาเช่าทุกราย เว้นแต่มหาเถรสมาคมจะมีมติเป็นพิเศษให้อยู่อาศัย หรือใช้ประโยชน์โดยไม่ต้องเช่า

๒. หน่วยราชการจะขอเช่าหรือใช้ที่ดินวัดร้างทุกราย แม้สัญญาจะมีกำหนดกี่ปีก็ตาม ให้นำเสนอมหาเถรสมาคมพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อน

๓. อัตราค่าเช่าให้เป็นไปตามอัตราที่มหาเถรสมาคมกำหนดไว้

๔. หน่วยราชการใดได้รับอนุมัติให้ใช้หรือให้เช่าที่ดินวัดร้างไปแล้ว เมื่อจะปลูกสร้างสิ่งใดไปต้องขออนุญาตจากกรมการศาสนา

ที่ประชุมคณะกรรมการ พศป. มีมติเห็นชอบ และให้นำเสนอมหาเถรสมาคมพิจารณา ถ้าเห็นชอบแล้วให้กรมการศาสนามีหนังสือเวียนแจ้งให้จังหวัดต่างๆ ทราบ

จึงขอเสนอที่ประชุมเพื่อโปรดพิจารณา

ที่ประชุมลงมติเห็นชอบตามที่คณะกรรมการ พศป. เสนอ และให้ดำเนินการได้ทันที โดยไม่ต้องรอรับรองรายงานการประชุม

มติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๒/๒๕๔๘ สำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม

มติที่ ๔๔/๒๕๔๘

เรื่อง กำหนดอายุสัญญาเช่าปรับปรุงที่ดิน ศบก. ที่วัดร้างและที่ธรณีสงฆ์

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานศาสนสมบัติ

ในการประชุมมหาเถรสมาคมครั้งที่ ๒/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๔๘ เลขาธิการมหาเถรสมาคมเสนอว่า ในการประชุมคณะกรรมการพิจารณาประมาณศาสนสมบัติกลางประจำ (พศป.) ครั้งที่ ๒๑/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ เลขานุการคณะกรรมการฯ ได้เสนอว่า ปัจจุบันคณะกรรมการพิจารณาประมาณศาสนสมบัติกลางประจำ (พศป.) มีนโยบาย กำหนดอายุสัญญาเช่าปรับปรุงที่ดิน ศบก. ที่วัดร้าง และที่ธรณีสงฆ์ให้มีอายุสัญญาเช่า ๒๐ ปี เนื่องจากในอนาคต สภาพทำเลที่ดินอาจจะเจริญขึ้น ที่ดินมีมูลค่าสูงขึ้น การต่ออายุสัญญาเช่าเร็วขึ้น ศาสนสมบัติกลางและศาสนสมบัติวัดจะได้รับประโยชน์มากขึ้น ดังนั้น เพื่อให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายข้างต้น จึงเห็นควรกำหนดเป็นมติให้ชัดเจนเพื่อให้เจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติ ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๘ เป็นต้นไป ที่ประชุมพิจารณาแล้วมีมติให้ความเห็นชอบตามเสนอ

ต่อมา ในการประชุมคณะกรรมการพิจารณาประมาณศาสนสมบัติกลางประจำ (พศป.) ครั้งที่ ๒๒/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๔๘ ที่ประชุมให้เพิ่มเติมข้อความตามมติข้างต้น ดังนี้ “ที่ประชุมพิจารณาแล้วมีมติให้ความเห็นชอบตามเสนอ ยกเว้นในกรณีที่ผู้เช่าต้องลงทุน ในการปรับปรุงสูง ก็จะพิจารณาให้มีอายุสัญญาเช่าเกิน ๒๐ ปี เป็นกรณีๆ ไป และให้นำเสนอ มหาเถรสมาคมเพื่อพิจารณา”

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้นำเสนอคณะกรรมการพิจารณางบประมาณ
ศาสนสมบัติกลางประจำ (พศป.) เพื่อพิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๒๒/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๒๘
ธันวาคม ๒๕๔๘ แล้ว ที่ประชุมมีมติควรให้ความเห็นชอบตามเสนอ ยกเว้นในกรณีที่ผู้เข้า
ต้องลงทุนในการปรับปรุงสูง ก็จะพิจารณาให้มีอายุสัญญาเช่าเกิน ๒๐ ปี เป็นกรณีๆ ไป และ
ให้นำเสนอมหาเถรสมาคมเพื่อโปรดพิจารณา

ที่ประชุมพิจารณาแล้วลงมติเห็นชอบตามที่คณะกรรมการพิจารณางบประมาณ
ศาสนสมบัติกลางประจำ (พศป.) เสนอ

จึงเรียนมาเพื่อดำเนินการต่อไป

(นางจุฬารัตน์ บุญยากร)

ผู้อำนวยการสำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม

มติมหาเถรสมาคม

ครั้งที่ ๑๕/๒๕๕๓

สำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม

มติที่ ๓๒๖/๒๕๕๓

เรื่อง การให้เช่าที่ดินวัดร้างและที่ดินศาสนสมบัติกลาง เพื่อการสาธารณประโยชน์ต่างๆ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานศาสนสมบัติ

ในการประชุมมหาเถรสมาคมครั้งที่ ๑๕/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๓ เลขาธิการมหาเถรสมาคมเสนอว่า พระธรรมวรเมธี กรรมการมหาเถรสมาคมได้ปรารภว่า การพิจารณาอนุมัติให้ส่วนราชการหรือเอกชนเช่าที่ดินวัดร้างและที่ดินศาสนสมบัติกลาง เพื่อการสาธารณประโยชน์ต่างๆ เช่น ทำสนามกีฬา หรือสวนสาธารณะ ฯลฯ หรือเช่าที่ดินเพื่อสาธารณประโยชน์อื่นใด ควรกำหนดระยะเวลาการเช่าไม่เกิน ๑๐ ปี เพื่อจะได้มีโอกาสพัฒนาปรับปรุงที่ดินดังกล่าวให้เหมาะสมกับสภาพความเจริญของท้องถิ่นนั้นๆ และเป็นการเพิ่มพูนกองทุนของศาสนสมบัติกลาง เพื่อเป็นประโยชน์แก่พระพุทธศาสนา จึงเสนอให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติกำหนดระยะเวลาการเช่าที่ดินวัดร้างและที่ดินศาสนสมบัติกลางไม่เกิน ๑๐ ปี โดยให้พิจารณาเป็นกรณีๆ ไป

ที่ประชุมพิจารณาแล้วลงมติเห็นชอบตามที่เสนอ และให้ดำเนินการได้ทันที โดยไม่ต้องรอรับรองรายงานการประชุม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป

พ.ศ. ๒๕๕๓

(นายพิศาล แหม่มโสภา)

ผู้อำนวยการส่วนงานมหาเถรสมาคม รักษาราชการแทน

ผู้อำนวยการสำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม

รายงานการประชุมคณะกรรมการ พศป.

ครั้งที่ ๖/๒๕๓๕

วันพฤหัสบดีที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๓๕

ณ ตำหนักเพชร วัดบวรนิเวศวิหาร

กรรมการที่มาประชุม

๑. สมเด็จพระมหาธีราจารย์	ประธาน
๒. พระอุดมญาณโมลี	กรรมการ
๓. พระธรรมวโรดม	กรรมการ
๔. พระธรรมปิฎกอาจารย์	กรรมการ
๕. พระธรรมกิตติวงศ์	กรรมการ
๖. นายจำลอง วุฒิจันทร์	กรรมการ
๗. อธิบดีกรมการศาสนา	กรรมการ
๘. รองอธิบดีกรมการศาสนา (ลำดับที่ ๑)	กรรมการ
๙. รองอธิบดีกรมการศาสนา (ลำดับที่ ๒)	กรรมการ
๑๐. รองอธิบดีกรมการศาสนา (ลำดับที่ ๓)	กรรมการ
๑๑. ผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการมหาเถรสมาคม	กรรมการ
๑๒. ผู้อำนวยการกองพุทธศาสนสถาน	กรรมการ
๑๓. ผู้อำนวยการกองแผนงาน	กรรมการ
๑๔. เลขาธิการกรมการศาสนา	กรรมการ
๑๕. หัวหน้าฝ่ายกองทุนศาสนสมบัติ	กรรมการ
๑๖. ผู้อำนวยการสำนักงานศาสนสมบัติ	กรรมการและเลขานุการ
๑๗. นายรินทร์ นาคจันทร์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

กรรมการที่ไม่ได้มาประชุม

๑. สมเด็จพระพุทธปาพจนบดี	กรรมการ
๒. สมเด็จพระพุทธาจารย์	กรรมการ
๓. สมเด็จพระมหาธีรราชมั่งคณาจารย์	กรรมการ
๔. นายจรวัย หนูคง	กรรมการ

เปิดประชุมเวลา ๑๕.๐๐ น.

ท่านประธานกล่าวเปิดประชุมแล้ว ได้ประชุมตามลำดับเรื่องดังต่อไปนี้

๑. เรื่องที่ประธานจะแจ้งให้ทราบ

ไม่มี

๒. เรื่องรับรองรายงานการประชุมครั้งก่อน

เลขานุการคณะกรรมการเสนอรายงานการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๓๕ ซึ่งประชุมเมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๓๕ เพื่อที่ประชุมรับรองที่ประชุมพิจารณาแล้วให้แก้ไข

๑. มติวาระที่ ๖.๖ เรื่องการจัดหาทุนเป็นค่าก่อสร้างวัดไทยที่ลุมพินี ประเทศเนปาล (ตามรายงานการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๓๕ ซึ่งประชุม เมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๓๕ หน้า ๑๕ ย่อหน้าสุดท้าย) เป็นดังนี้ “ที่ประชุมพิจารณาแล้ว เห็นว่า การก่อสร้างวัดไทยในต่างประเทศที่แล้วมา รัฐบาลเป็นผู้ดำเนินการและออกค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง สำหรับการก่อสร้างวัดไทยในประเทศเนปาล รัฐบาลควรดำเนินการตามที่เคยปฏิบัติมา และให้นำเสนอมหาเถรสมาคม”

๒. มติวาระที่ ๓.๑ เรื่องการปรับปรุงนิตยภัตถวายพระเลขานุการคณะต่างๆ หน้า ๕ บรรทัดที่ ๑๓ นับจากบนลงล่าง จาก “กรรมการศาสนาขอถอนเรื่องออกไปเพื่อดำเนินการ” แก้ไขเป็น “ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่าเงินนิตยภัตพระเลขานุการคณะต่างๆ สมควรเบิกจ่ายจากงบประมาณแผ่นดินเช่นเดียวกับนิตยภัตพระสังฆาธิการกรรมการศาสนาจึงขอถอนเรื่องออกไปเพื่อดำเนินการ”

๓. วาระที่ ๗.๑ เรื่องหลักเกณฑ์การคิดเงินบำรุงและค่าเช่า ให้เปลี่ยนแปลง ดังนี้

การเช่าเพื่อประกอบการค้า

๑. เช่าที่ดินเพื่อปลูกสร้างอาคารพาณิชย์

๒. ต่ออายุสัญญาเช่าอาคารเพื่อประกอบการพาณิชย์

๓. เช่าที่ดินเพื่อปรับปรุง (กรณีผู้เช่าเดิมและผู้เช่าใหม่)

คิดเงินบำรุงไม่ต่ำกว่า ๒๐% ของราคาประเมินที่ดิน

การเช่าที่ดินเพื่อย่ออาศัยอยู่สัญญาเช่า

๑. ผู้เช่าเดิม คิดเงินบำรุงไม่ต่ำกว่า ๕% ของราคาประเมินที่ดิน
๒. ผู้เช่าใหม่ คิดเงินบำรุงไม่ต่ำกว่า ๑๐% ของราคาประเมินที่ดิน

สัญญาเช่า ค่าเช่าที่ดินหรืออาคารที่มีอายุสัญญาเช่าให้เพิ่ม ๓๕% ทุกกระยะ ๕ ปี

แล้วมีมติรับรอง

๗. เรื่องอื่นๆ ไม่มี

ปิดประชุมเวลา ๑๗.๐๐ น.

.....
ประธานกรรมการ

.....
เลขานุการคณะกรรมการ

มติมหาเถรสมาคม

ครั้งที่ ๒๐/๒๕๔๘

สำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม

มติที่ ๓๖๕/๒๕๔๘

เรื่อง ขอความเห็นชอบให้จัดทำประกันภัยอาคารศาสนสมบัติกลางและวัดร้าง
เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานศาสนสมบัติ

ในการประชุมมหาเถรสมาคมครั้งที่ ๒๐/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๘ เลขาธิการมหาเถรสมาคมเสนอว่า ตามมติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑๗/๒๕๓๐ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๓๐ ว่า การประกันภัยเป็นการเพิ่มภาระแก่ผู้เช่าและไม่เกิดประโยชน์แก่ผู้ให้เช่าแต่ประการใด ฉะนั้น สัญญาเช่าอาศรัยนานปีรายใดที่เคยกำหนดให้มีการประกันอสังหาริมทรัพย์ก็ให้เป็นไปตามสัญญานั้น เมื่อครบกำหนดอายุสัญญา หรือจะพิจารณาจัดทำสัญญาเช่าอาศรัยใหม่ จึงสมควรให้งดการประกันอสังหาริมทรัพย์สำหรับอาคารศาสนสมบัติกลางและวัดร้าง นั้น

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ขอนมัสการว่า ในการจัดประโยชน์ศาสนสมบัติกลางและวัดร้างในปัจจุบัน ซึ่งมีทั้งที่ดินและอาคารมีอยู่เป็นจำนวนมากทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยในส่วนของอาคารทั้งหมดจะเป็นกรรมสิทธิ์/ทรัพย์สินของศาสนสมบัติกลาง และในปัจจุบันทรัพย์สินของพระศาสนาในส่วนที่เป็นอาคารมีเพิ่มขึ้นจากเดิมเป็นอันมาก ประกอบกับการที่ประชาชนเพิ่มขึ้น ชุมชนมีความหนาแน่นขึ้น โอกาสที่จะเกิดอสังหาริมทรัพย์จึงมีได้ง่ายขึ้น และจากการที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้จัดหน่วยเคลื่อนที่เพื่อให้บริการแก่ผู้เช่านอกสถานที่ ในลักษณะของ Mobile Unit ผู้เช่าส่วนใหญ่เสนอให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติประสานให้บริษัทประกันภัยที่ผู้เช่าทำประกันอสังหาริมทรัพย์อยู่มาให้บริการจัดต่ออายุกรมธรรม์ด้วย ซึ่งสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เช่าในส่วนนี้ได้ เนื่องจากสาเหตุดังนี้

๑. ผู้เช่าทำประกันภัยกับหลายบริษัท

๒. อายุเริ่มต้นและสิ้นสุดของกรมธรรม์แต่ละฉบับไม่พร้อมกัน

๓. กรมธรรม์ส่วนหนึ่งยังมีได้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงชื่อผู้รับประกันภัยจาก “กรมการศาสนา” เป็น “สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ”

ดังนั้น สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติพิจารณาแล้วเห็นว่า สำหรับอาคารศาสนสมบัติกลาง และวัดร้างทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ควรมีการจัดทำประกันอัคคีภัยเพราะอาคารดังกล่าว เป็นทรัพย์สินของพระศาสนา เมื่อเกิดเหตุร้ายขึ้นทรัพย์สินดังกล่าวจะได้รับการคุ้มครอง จากการประกันอัคคีภัย ถึงแม้ว่าการทำประกันอัคคีภัยดังกล่าวจะเป็นการเพิ่มภาระแก่ผู้เช่า แต่เมื่อเปรียบเทียบกับความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่ทรัพย์สินส่วนพระศาสนา หากเกิดอัคคีภัยขึ้น จะมีมูลค่าแตกต่างกันมาก และเป็นการลดความเสี่ยงภัยที่อาจเกิดขึ้นโดยไม่สามารถคาดการณ์ได้ (เบี้ยประกันอัคคีภัยที่ผู้เช่าจะต้องชำระจะแตกต่างกันไปตามมูลค่าของทรัพย์สิน) โดยกำหนด ให้ผู้เช่าอาคารศาสนสมบัติกลางและวัดร้างทำประกันอัคคีภัยกับบริษัทประกันภัยที่จดทะเบียน ถูกต้องตามกฎหมาย และกำหนดวันเริ่มต้นและสิ้นสุดของกรมธรรม์ประกันภัยพร้อมกัน

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้นำเสนอคณะกรรมการพิจารณางบประมาณ ศาสนสมบัติกลางประจำ (พศป.) เพื่อพิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๔๘ แล้ว ที่ประชุมมีความเห็นดังนี้

ปัจจุบันอาคารที่เป็นทรัพย์สินของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์และอาคาร ราชพัสดุ ของกรมธนารักษ์จะต้องประกันอัคคีภัย ซึ่งอาคารของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ประกันอัคคีภัยกับ บริษัท เทเวศประกันภัย จำกัด และอาคารราชพัสดุ กรมธนารักษ์ ประกันอัคคีภัย กับ บริษัท ทิพยประกันภัย จำกัด ดังนั้น อาคารของศาสนสมบัติกลางจะต้องมีประกันอัคคีภัย เพื่อคุ้มครองทรัพย์สินของพระศาสนา จึงมีมติควรให้จัดทำประกันภัยอาคารศาสนสมบัติกลาง และวัดร้างกับบริษัทประกันภัยที่รัฐบาลถือหุ้น

ที่ประชุมพิจารณาแล้วลงมติเห็นชอบตามที่คณะกรรมการพิจารณางบประมาณ ศาสนสมบัติกลางประจำ (พศป.) เสนอ และให้ดำเนินการได้ทันที โดยไม่ต้องรอรับรองรายงาน การประชุม

จึงเรียนมาเพื่อดำเนินการต่อไป

(นางจุฬารัตน์ บุญยากร)

ผู้อำนวยการสำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๑๓๒

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๕ ตุลาคม ๒๕๔๕

เรื่อง มติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ในที่ดินราชพัสดุและที่ดินอันเป็นศาสนสมบัติกลางหรือของวัด

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๘๐๔/๐๒๖

ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๕

ด้วยสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานคณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบก) ได้เสนอเรื่องมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ในที่ดินราชพัสดุและที่ดินอันเป็นศาสนสมบัติกลางหรือของวัดมาเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบ ความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๔๕ ลงมติว่า

๑. โดยที่มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๔๕ มีเจตนารมณ์ให้นำที่ดินราชพัสดุและที่ดินอันเป็นศาสนสมบัติกลางหรือของวัด ที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร หรือเขตเทศบาลนครที่มีความแออัดด้านการจราจร ไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ได้อย่างเหมาะสมรอบคอบ และไม่เกิดผลกระทบต่อการจราจร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตพื้นที่ที่มีการจราจรแออัดจึงให้คณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบก (จจร.) เข้ามามีส่วนในการพิจารณาเรื่องดังกล่าว แต่โดยที่มติคณะรัฐมนตรีข้างต้นยังไม่ชัดเจน โดยเฉพาะประเด็นพื้นที่ตั้งแต่ ๑ ไร่ขึ้นไป จึงให้ปรับปรุงแก้ไขมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๔๕ ในข้อ ๑ เป็นดังนี้

เห็นชอบให้ยกเลิกมติคณะรัฐมนตรี (๑๕ กันยายน ๒๕๓๘) เรื่อง การใช้ประโยชน์ในที่ดินราชพัสดุและที่ดินอันเป็นศาสนสมบัติกลางหรือของวัด โดยต่อไปให้กระทรวงการคลังและกระทรวงศึกษาธิการถือปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (เช่น พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ พระราชบัญญัติลักษณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กฎกระทรวง เทศบัญญัติ) อย่างเคร่งครัด และในการนำที่ดินราชพัสดุและที่ดินอันเป็นศาสนสมบัติกลางหรือของวัดไปจัดหาประโยชน์ให้ถือปฏิบัติโดย

๑.๑ พื้นที่ซึ่งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครชั้นใน หรือเทศบาลนครที่มีความแออัดของการจราจร

๑.๒ พื้นที่นอกเหนือจากข้อ ๑.๑ ซึ่งมีขนาดตั้งแต่ ๑ ไร่ขึ้นไป และมีการจราจรแออัด หากจะพัฒนาเพื่อใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ ต้องเสนอให้ คจร. พิจารณาให้ความเห็นชอบก่อน เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการแก้ไขปัญหาการจราจร

๒. รับทราบการกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติของคณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบก (คจร.) ในการพิจารณาเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ในราชพัสดุและที่ดินอันเป็นศาสนสมบัติกลาง หรือของวัด ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๔๕ ตามที่สำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานคณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบก) เสนอและให้ คจร. รับไปดำเนินการปรับปรุงเอกสาร หลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับข้อ ๑ เพื่อถือปฏิบัติต่อไป

๓. สำหรับกรณีของกระทรวงการคลัง (กรมธนารักษ์) ซึ่งอยู่ระหว่างการนำที่ราชพัสดุจำนวน ประมาณ ๑๔๐ แปลง ไปจัดหาประโยชน์ไว้แล้วนั้น ให้ดำเนินการต่อไปได้ โดยให้ยกเว้น การปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๔๕ เป็นกรณีพิเศษ ทั้งนี้ให้กรมธนารักษ์ เชิญเลขาธิการคณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบก หรือผู้แทนเข้าร่วมเป็นกรรมการพิจารณา เพื่อมิให้เกิดผลกระทบด้านการจราจรด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ ขอได้โปรดแจ้งให้ส่วนราชการและหน่วยงานในสังกัดทราบและถือปฏิบัติต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายจุลยุทธ หิรัญะวสิต)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี รักษาการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักบริหารงานสารสนเทศ

โทร. ๐ ๒๒๘๒ ๙๑๕๓

โทรสาร. ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๖

๑๒ เมษายน ๒๕๖๔

เรื่อง การก่อสร้างอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างใดๆ ใกล้เคียงโบราณสถาน

เรียน เวียงกระทรวง ทบวง กรม

ด้วยกระทรวงศึกษาธิการเสนอตามรายงานที่ได้รับจากกรมศิลปากรว่า ในปัจจุบัน มีการก่อสร้างอาคารและสิ่งปลูกสร้างบางอย่างใกล้เคียงกับโบราณสถาน เช่น ใกล้เคียงกับอนุสาวรีย์ พระอุโบสถหรือบริเวณประวัติศาสตร์สถาน เป็นต้น ทำให้โบราณสถานหรือประวัติศาสตร์สถาน อันเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติขาดความสง่างามเพราะถูกปิดบังด้วยอาคารที่ก่อสร้างขึ้นใหม่ ในบางโอกาสโบราณสถานบางแห่งอาจทรุดพังเพราะได้รับความเสียหายในขณะที่กำลังมีการก่อสร้างอาคาร เป็นการขัดกับหลักเกณฑ์การสงวนรักษาโบราณสถาน กรมศิลปากรพิจารณาเห็นว่า ต่อไป หากส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจใด จะมีการก่อสร้างอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างใกล้เคียงโบราณสถาน ตามนัยดังกล่าวขอให้หารือไปยังกรมศิลปากรก่อนเพื่อประโยชน์ในการสงวนรักษาสมบัติ ทางวัฒนธรรมของชาติให้ยั่งยืนตลอดไป กระทรวงศึกษาธิการพิจารณาแล้วเห็นชอบด้วย ตามที่ กรมศิลปากรเสนอ จึงขอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติในหลักการเพื่อให้กระทรวง ทบวง กรม และรัฐวิสาหกิจทุกแห่งถือปฏิบัติ

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษา เมื่อวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๖๔ ลงมติเห็นชอบด้วย และให้ถือปฏิบัติต่อไปได้ตามที่กระทรวงศึกษาธิการเสนอ

จึงเรียนยืนยันมาเพื่อถือปฏิบัติต่อไป.

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงนาม) **ไพบุลย์ ทองมิตร**

(นายไพบุลย์ ทองมิตร)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี รักษาการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองกลาง

โทร. ๘๑๒๒๔๐

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ มติคณะกรรมการ พศป.

ที่ พศป. ๒๔/๕๐

วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๐

เรื่อง ขอรื้อปรึบปรึงราคาค่าก่อสร้างอาคาร

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ตามมติคณะกรรมการ พศป. ครั้งที่ ๒/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ เห็นชอบกรณีการกำหนดอัตราค่าก่อสร้างอาคารให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน กองพุทธศาสนสถานได้กำหนดราคาค่าก่อสร้างเพื่อคึคิคำนวณเงินบำรุงศาสนสมบัติกลาง ดังนี้

๑. อาคารที่ทำการและอาคารสำนักงานสูงไม่เกิน ๔ ชั้น ค่าก่อสร้างอาคารให้ถือว่า มีราคาตารางเมตรละ ๗,๖๐๐.- บาท

๒. อาคารตึกพักอาศัยหลังเดียวสูงไม่เกิน ๔ ชั้น ค่าก่อสร้างอาคารให้ถือว่า มีราคา ตารางเมตรละ ๗,๓๐๐.- บาท

๓. อาคารตึกพักอาศัยเรือนแถวสูงไม่เกิน ๔ ชั้น ค่าก่อสร้างอาคารให้ถือว่า มีราคา ตารางเมตรละ ๖,๓๕๐.- บาท

๔. อาคารชุดพักอาศัย (อพาร์ทเมนต์, แฟลต) สูงไม่เกิน ๔ ชั้น ค่าก่อสร้างอาคาร ให้ถือว่า มีราคาตารางเมตรละ ๘,๕๐๐.- บาท

๕. อาคารศูนย์การค้า โรงแรมและโรงพยาบาล สูงไม่เกิน ๖ ชั้น ค่าก่อสร้างอาคาร ให้ถือว่า มีราคาตารางเมตรละ ๘,๗๐๐.- บาท

๖. อาคารประเภทอื่นๆ ที่นอกเหนือจากนี้ ค่าก่อสร้างให้เสนอกองพุทธศาสนสถาน ประเมินราคาค่าก่อสร้างเป็นรายๆ ไป (เอกสารหมายเลข ๑)

สำนักงานศาสนสมบัติ ได้มีบันทึกด่วนที่สุด ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ แจ้งให้ กองพุทธศาสนสถาน พิจารณาราคาก่อสร้างอาคารตึกแถวชั้นเดียว-ตึกแถวหกชั้น เพิ่มเติม ซึ่งกองพุทธศาสนสถาน ได้ดำเนินการ โดยแยกรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑. ตึกแถวชั้นเดียวไม่เกินสามชั้นครึ่ง ราคาเฉลี่ยค่าก่อสร้าง ๕,๔๐๐.- บาทต่อตารางเมตร

๒. ตึกแถวสี่ชั้นไม่เกินสี่ชั้นครึ่ง ราคาเฉลี่ยค่าก่อสร้าง ๕,๖๐๐.- บาทต่อตารางเมตร

๓. ตึกแถวห้าชั้นไม่เกินหกชั้น ราคาเฉลี่ยค่าก่อสร้าง ๕,๘๐๐.- บาทต่อตารางเมตร

(เอกสารหมายเลข ๒)

สำนักงานศาสนสมบัติ ได้สรุปเรื่องดังกล่าว และพิจารณาแล้วเห็นว่าราคาก่อสร้างอาคารใหม่ทั้ง ๓ ประเภท เป็นรายการเพิ่มเติมจากที่ คณะกรรมการ พศป. เห็นชอบดั่งนั้น เพื่อความเหมาะสมและถูกต้อง เพราะเป็นรายการและราคาที่จะใช้เป็นแนวปฏิบัติทั้งประเทศ มิได้เป็นการคิดราคาก่อสร้างเฉพาะราย ดังนั้น เห็นสมควรนำเสนอ คณะกรรมการ พศป. เพื่อทราบจะได้ใช้เป็นแนวปฏิบัติที่ถูกต้อง

สำนักงานศาสนสมบัติ ได้นำเรื่องดังกล่าวเสนอสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติสั่งการ ซึ่งผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้มีบัญชาลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ สอบถามให้ทบทวนการใช้และให้สรุปเรื่องเพื่อเสนอ พศป. ต่อไป ตามบันทึกลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จึงสั่งการให้สรุปเรื่องเพื่อเสนอคณะกรรมการ พศป. ทราบต่อไป

ได้นำเสนอคณะกรรมการ พศป. ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๐ เพื่อทราบแล้ว

ที่ประชุมมีมติรับทราบ และให้ดำเนินการได้ทันทีโดยไม่ต้องรอรับรองรายงานการประชุม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

๑. อนุมัติตามมติคณะกรรมการ พศป. ข้างต้น

๒. มอบสำนักงานศาสนสมบัติดำเนินการต่อไป

(นางสมศรี จินะวงษ์)

ผู้อำนวยการสำนักงานศาสนสมบัติ

เลขานุการคณะกรรมการ พศป.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ มติคณะกรรมการ พศป.

ที่ พศป. ๑๑๐/๒๕๔๕

วันที่ ตุลาคม ๒๕๔๕

เรื่อง การขออนุมัติหลักการเกี่ยวกับความมั่นคงแข็งแรงของอาคาร

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการ พศป. ในการประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๔๕ เรื่องการต่อสัญญาเช่าอาคารวัดสมิท (ร้าง) จังหวัดนครศรีธรรมราช กรณีการต่อสัญญาเช่าอาคารนานปีที่ครบกำหนด ถ้าผู้เช่ามีความประสงค์จะขอต่ออายุสัญญาเช่าอาคารนานปีออกไปอีก ไม่ว่าจะมียกกำหนดระยะเวลาที่ปีก็ตาม เห็นสมควรให้กองพุทธศาสนสถานมอบให้เจ้าหน้าที่ไปตรวจสอบความมั่นคงแข็งแรงของอาคารก่อนว่า เห็นสมควรให้ต่ออายุสัญญาเช่าได้อีกมีกำหนดกี่ปี นั้น

สำนักงานศาสนสมบัติ ได้รับแจ้งจากกองพุทธศาสนสถาน ตามบันทึกลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๔๕ เรื่องการตรวจสภาพอาคารวัดร้าง จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้ให้ข้อเสนอแนะในการขอต่ออายุสัญญาเช่าอาคารไว้ว่า “อาคารที่มีการดูแลที่มีอายุการใช้งานไม่ถึง ๖๐ ปี ควรต่อสัญญาเช่าได้เลย ยังไม่ต้องตรวจสอบความมั่นคงแข็งแรงเว้นแต่จะได้พบเห็นอาคารที่มีสภาพไม่ดี ใช้งานไม่ถูกรูปแบบก็จำเป็นต้องตรวจสภาพเป็นกรณีพิเศษ” รายละเอียดดังบันทึกกองพุทธศาสนสถาน ที่แนบ

สำนักงานศาสนสมบัติ พิจารณาแล้ว เห็นสมควรนำเสนอคณะกรรมการพิจารณางบประมาณศาสนสมบัติกลางประจำ (พศป.) ทราบข้อเสนอแนะดังกล่าว และเห็นชอบในหลักการเพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติต่อไป

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จึงสั่งให้นำเสนอคณะกรรมการ พศป. เพื่อพิจารณาได้นำเสนอคณะกรรมการ พศป. ในการประชุมครั้งที่ ๒๒/๒๕๔๕ วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๔๕ เพื่อพิจารณาแล้ว

ที่ประชุมมีมติให้ดำเนินการตามที่ได้เคยมีมติไว้แล้วในการประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๔๕ คือ “เมื่ออายุสัญญาเช่าอาคารนานปีสิ้นสุด และผู้เช่ามีความประสงค์จะต่ออายุสัญญาออกไปอีกให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ตรวจสอบความมั่นคงแข็งแรงของสภาพอาคารว่าควรจะต้องอายุสัญญาออกไปอีกกี่ปี”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดส่งสำนักงานศาสนสมบัติถือปฏิบัติต่อไป

(นางสมศรี จินะวงษ์)

ผู้อำนวยการสำนักงานศาสนสมบัติ

เลขานุการคณะกรรมการ พศป.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานศาสนสมบัติ ฝ่ายจัดการศาสนสมบัติส่วนภูมิภาค โทร. ๐ ๒๔๔๑ ๔๕๓๑

ที่

วันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๔๕

เรื่อง การขออนุมัติหลักการเกี่ยวกับความมั่นคงแข็งแรงของอาคาร

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการ พศป. ในการประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๔๕ กรณีการต่อสัญญาเช่าอาคารนานปีที่ครบกำหนด ถ้าผู้เช่ามีความประสงค์จะขอต่ออายุสัญญาเช่าอาคารนานปีออกไปอีก ไม่ว่าจะมีกำหนดระยะเวลาที่กี่ก็ตาม เห็นสมควรให้กองพุทธศาสนสถานมอบให้เจ้าหน้าที่ไปตรวจสอบความมั่นคงแข็งแรงของอาคารก่อนว่าเห็นสมควรให้ต่ออายุสัญญาเช่าได้อีก มีกำหนดกี่ปี แล้วนั้น

สำนักงานศาสนสมบัติ ได้รับแจ้งจากกองพุทธศาสนสถาน ตามบันทึกลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๔๕ เรื่องการตรวจสภาพอาคารวัดร้าง จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้ให้ข้อเสนอแนะในการขอต่ออายุสัญญาเช่าอาคารไว้ว่า “อาคารที่มีการดูแลที่มีอายุการใช้งานไม่ถึง ๖๐ ปี ควรต่อสัญญาเช่าได้เลย ยังไม่ต้องตรวจสอบความมั่นคงแข็งแรง เว้นแต่จะได้พบเห็นอาคารที่มีสภาพไม่ดี ใช้งานไม่ถูกรูปแบบ ก็จำเป็นต้องตรวจสภาพเป็นกรณีพิเศษ” รายละเอียดดังบันทึกกองพุทธศาสนสถาน ที่แนบ

สำนักงานศาสนสมบัติพิจารณาแล้ว เห็นสมควรนำเสนอคณะกรรมการพิจารณางบประมาณศาสนสมบัติกลางประจำ (พศป.) ทราบข้อเสนอแนะดังกล่าว และเห็นชอบในหลักการเพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และสั่งนำเสนอคณะกรรมการพิจารณางบประมาณศาสนสมบัติกลางประจำ (พศป.) ต่อไป

(นางสมศรี จินะวงษ์)

ผู้อำนวยการสำนักงานศาสนสมบัติ

ข้อเสนอแนะในการต่ออายุสัญญาเช่าอาคาร

๑. เนื่องจากอาคารบางห้อง ผู้เช่าไม่ใส่ใจในการดูแลบำรุงรักษาอาคาร ก่อสร้างต่อเติม โดยมีได้ขออนุญาต เป็นต้น สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด จึงควรส่งเจ้าหน้าที่ออกไปตรวจตราดูแลเป็นระยะๆ เพื่อเป็นการกำชับและกระตุ้นเตือนให้ผู้เช่าดูแลเอาใจใส่และปฏิบัติตามสัญญาเช่าอย่างถูกต้อง

๒. อาคารที่ต่อสัญญาแล้ว หรือขอต่อสัญญาใหม่ หากอุปกรณ์และสายไฟฟ้าเก่าชำรุด ควรเปลี่ยนใหม่เพื่อความปลอดภัยของผู้อยู่อาศัยและบริเวณใกล้เคียง เพราะสายไฟฟ้ามีอายุการใช้งานประมาณ ๓๐ ปี ยึดเวลาออกให้อีก ๑๐ ปี (ถ้ามีการบำรุงรักษาดี) สมควรเปลี่ยนใหม่เมื่อสายไฟฟ้ามีอายุ ๔๐ ปี เป็นอย่างมาก

๓. การติดตั้งป้ายโฆษณาบนอาคารชั้นดาดฟ้า หรือติดตั้งด้านข้างอาคาร ผู้ขอติดตั้งควรยื่นเรื่องขออนุญาตต่อสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และหน่วยงานราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อตรวจสอบความมั่นคงแข็งแรงตามระเบียบราชการ และสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ซึ่งเป็นเจ้าของอาคารจะต้องเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ชนิดนี้ (มิใช่ผู้เช่าอาคาร)

๔. อาคารที่จะมีอายุใช้งานยาวนานและไม่ต้องตรวจสอบความมั่นคงแข็งแรง ก่อนเวลาอันสมควร

๔.๑ มีการดำเนินการก่อสร้างอย่างถูกต้องตามรูปแบบรายการ

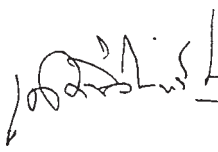
๔.๒ มีการดูแลบำรุงรักษาอยู่เสมอ

๔.๓ ไม่มีการต่อเติมอาคารเกี่ยวกับลักษณะของโครงสร้าง

๔.๔ ไม่ใช้อาคารผิดประเภท เช่น การก่อสร้างเป็นรูปแบบอาคารพักอาศัย ซึ่งรับน้ำหนักน้อย แต่นำมาใช้เป็นอาคารเก็บวัสดุสิ่งของ ซึ่งรับน้ำหนักมาก จนอาคารเกิดการทรุดตัวพังลงได้

สรุปได้ว่า อาคารที่มีการดูแลที่อายุการใช้งานไม่ถึง ๖๐ ปี ควรต่อสัญญาเช่าได้โดยไม่ต้องตรวจสอบความมั่นคงแข็งแรง เว้นแต่จะได้พบเห็นอาคารที่สภาพไม่ดีใช้งานไม่ถูกรูปแบบก็จำเป็นต้องตรวจสอบสภาพเป็นกรณีพิเศษ

ว่าที่ร้อยตรี

(เด็ชชินทร์ จันทร์สุวรรณ)
วิศวกรโยธา ๘ วช.

หัวหน้าฝ่ายออกแบบและก่อสร้าง

มติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๒๒/๒๕๔๓ สำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม

มติที่ ๓๘๓/๒๕๔๓

เรื่อง การเปลี่ยนแปลงการต่อสัญญาเช่าที่ดิน/อาคารศาสนสมบัติกลางจากรายปีเป็นรายสามปี

ในการประชุมมหาเถรสมาคมครั้งที่ ๒๒/๒๕๔๓ เมื่อวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๔๓ เลขาธิการมหาเถรสมาคมเสนอว่า ตามมติมหาเถรสมาคมครั้งที่ ๒๑/๒๕๔๐ เมื่อวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๔๐ ที่ประชุมได้พิจารณาเรื่องการเช่าที่ดินและอาคารของศาสนสมบัติกลาง และมีมติว่า “ข้อ ๒. สำหรับผู้เช่าอาคารและที่ดินศาสนสมบัติกลางและวัดร้างในส่วนกลาง ให้ต่อสัญญาเช่าเป็นรายปีในอัตราค่าเช่าเดิมไปก่อน จนกว่าสภาวะเศรษฐกิจจะเข้าสู่สภาวะปกติ” นั้น

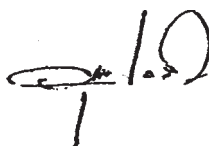
บัดนี้ คณะกรรมการพิจารณางบประมาณศาสนสมบัติกลางประจำ (พศป.) และมหาเถรสมาคม ได้เห็นชอบให้มีการปรับปรุงอัตราค่าเช่าที่ดินและอาคารของ ศบก. ในส่วนกลาง (สัญญารายปี) แล้ว โดยให้เริ่มใช้ในปี ๒๕๔๔ เป็นต้นไป

ในการนี้ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้พิจารณาเห็นว่า เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้เช่าและเป็นการลดภาระงานในการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ จึงเห็นควรนำเสนอคณะกรรมการพิจารณางบประมาณศาสนสมบัติกลางประจำ (พศป.) พิจารณาให้ผู้เช่าอาคารและที่ดินศาสนสมบัติกลางและวัดร้างในส่วนกลางต่อสัญญาเช่าจากราวละหนึ่งปี เป็นการต่อสัญญาเช่าคราวละ ๓ ปี โดยเริ่มใช้ตั้งแต่ปี ๒๕๔๔ เป็นต้นไป

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้นำเสนอคณะกรรมการพิจารณางบประมาณ
ศาสนสมบัติกลางประจำ (พศป.) ในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๔๗
ที่ประชุมมีมติควรให้ความเห็นชอบตามที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเสนอและให้นำเสนอ
มหาเถรสมาคม

ที่ประชุมพิจารณาแล้วลงมติเห็นชอบตามที่คณะกรรมการพิจารณางบประมาณ
ศาสนสมบัติกลางประจำ (พศป.) เสนอ

พลตำรวจโท

(อุดม เจริญ)

เลขาธิการมหาเถรสมาคม

ระเบียบสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
ว่าด้วยการก่อสร้างและรับมอบสิ่งปลูกสร้างศาสนสมบัติ
สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๕๓

ด้วยมีการตราพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๔๖ บัญญัติให้มีสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และพระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหาร และอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๑๕๕ กำหนดให้โอนบรรดากิจการ อำนาจหน้าที่ของกรมการศาสนาบางส่วน มาเป็นของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจึงกำหนดระเบียบไว้ ดังนี้

หมวด ๑
ความทั่วไป

ข้อ ๑ ระเบียบนี้ให้เรียกว่า “ระเบียบสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ว่าด้วยการก่อสร้างและรับมอบสิ่งปลูกสร้างศาสนสมบัติ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“งานก่อสร้าง” หมายถึง การสร้างขึ้นใหม่ การซ่อมแซม การต่อเติมหรือการดัดแปลง อาคาร หรือสิ่งปลูกสร้างซึ่งอยู่ในความควบคุมของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ หรือของวัด ที่มอบให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจัดประโยชน์แทน

“สิ่งปลูกสร้าง” หมายถึง อาคารหรือสิ่งปลูกสร้างอื่นๆ ตามพระราชบัญญัติ ควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ฉบับเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๓

“เจ้าของงานก่อสร้าง” หมายถึง สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ หรือวัด
ที่มอบให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจัดประโยชน์แทน

“ผู้รับงานก่อสร้าง” หมายถึง คู่สัญญากับสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
หรือกับวัดที่มอบให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจัดประโยชน์แทน

“ผู้ควบคุมงาน” หมายถึง ผู้ควบคุมงานก่อสร้างของผู้รับงานก่อสร้างที่เป็นไป
ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ฉบับเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ และ
(ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๓

“ผู้ประสานงาน” หมายถึง ผู้ได้รับคำสั่งแต่งตั้งจากสำนักงานพระพุทธศาสนา
แห่งชาติให้มีหน้าที่ประสานติดตามตรวจสอบผลการก่อสร้างของผู้รับงานก่อสร้างให้เป็นไปตาม
รูปแบบรายการตามสัญญา

“คณะกรรมการรับมอบสิ่งปลูกสร้าง” หมายถึง คณะกรรมการผู้ได้รับแต่งตั้ง
จากสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติให้มีอำนาจหน้าที่ในการรับมอบอาคารและสิ่งปลูกสร้าง
ให้เป็นไปตามรูปแบบรายการตามสัญญา

“หัวหน้าส่วนราชการ” หมายถึง ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
ข้อ ๔ ให้ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ รักษาการให้เป็นไปตาม
ระเบียบนี้

ข้อ ๕ เมื่อมีงานก่อสร้างให้เจ้าของงานก่อสร้างแต่งตั้งผู้ประสานงาน และคณะกรรมการ
รับมอบสิ่งปลูกสร้างดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ประสานงานจำนวนอย่างน้อย ๒ คน แต่ไม่เกิน ๓ คน โดยคนใดคนหนึ่ง
หรือทุกคนประสานติดตามงานก่อสร้าง ณ บริเวณที่ก่อสร้างเป็นประจำ หรือเป็นครั้งคราว
ตามความจำเป็น

(๒) คณะกรรมการรับมอบสิ่งปลูกสร้างต้องได้รับการแต่งตั้ง จำนวนไม่น้อยกว่า
๓ คน หรือจะแต่งตั้งผู้แทนของวัดที่มอบให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจัดประโยชน์แทน
เพิ่มขึ้นก็ได้

(๓) การแต่งตั้งคณะกรรมการตามข้อ (๑) และข้อ (๒) ให้สำนักงานศาสน
สมบัติและกองพุทธศาสนสถาน พิจารณาร่วมกัน แล้วจึงเสนอรายชื่อต่อผู้อำนวยการสำนักงาน
พระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ข้อ ๖ ในการทำสัญญารับงานก่อสร้าง ผู้รับงานก่อสร้างจะต้องให้คำยินยอมเป็น
ลายลักษณ์อักษรว่าจะปฏิบัติตามระเบียบนี้ในส่วนที่เกี่ยวกับหน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้รับ
งานก่อสร้างด้วย

หมวด ๒

หน้าที่ผู้รับงานก่อสร้าง

ข้อ ๓ ผู้รับงานก่อสร้างต้องติดตั้งแบบแปลนแผนผัง และรายการตามสัญญาไว้ ณ บริเวณก่อสร้างหนึ่งชุดตลอดเวลาการก่อสร้าง

ก่อนที่จะเริ่มลงมือก่อสร้าง ผู้รับงานก่อสร้างต้องแจ้งให้เจ้าของงานก่อสร้างทราบล่วงหน้าพร้อมด้วยหลักฐานการอนุญาตจากส่วนราชการที่มีอำนาจควบคุมการก่อสร้างนั้น เมื่อผู้ประสานงานได้ตรวจสอบสภาพบริเวณก่อสร้างและเห็นชอบเป็นลายลักษณ์อักษรแล้วจึงลงมือก่อสร้างได้ ผู้รับงานก่อสร้างจะต้องก่อสร้างสำนักงานชั่วคราวไว้ ณ บริเวณก่อสร้าง

ข้อ ๔ ระหว่างการปฏิบัติการก่อสร้างผู้รับงานก่อสร้างจะต้องจัดให้มีผู้ควบคุมงาน หรือบริษัทที่ปรึกษาที่สามารถรับผิดชอบควบคุมการก่อสร้างประจำตลอดเวลา ถ้าผู้ควบคุมงานไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ จะต้องตั้งตัวแทนไว้ปฏิบัติหน้าที่แทนตนอยู่เสมอ ผู้ควบคุมงาน หรือผู้แทน ต้องเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับการก่อสร้างและมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่า ปวช. (ประกาศนียบัตรวิชาชีพ) เพื่อปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแบบแปลนแผนผังและรายการตามสัญญาปฏิบัติการให้ถูกต้อง ตามกฎหมายอันเกี่ยวกับการก่อสร้าง การบังคับบัญชาคนงาน และปฏิบัติให้เป็นการปลอดภัยต่อคนงาน หรือผู้เกี่ยวข้อง

ในกรณีผู้ควบคุมงานไม่สามารถ หรือไม่มีอำนาจบังคับบัญชางานให้เรียบร้อยได้ เจ้าของงานก่อสร้างมีอำนาจสั่งให้ผู้รับงานก่อสร้างเปลี่ยนผู้ควบคุมงานใหม่

ก่อนลงมือก่อสร้าง ผู้รับงานก่อสร้างต้องแจ้งรายชื่อผู้ควบคุมงาน หรือผู้แทน และจัดทำแผนการปฏิบัติงาน และงวดงาน ให้เจ้าของงานก่อสร้างทราบเป็นลายลักษณ์อักษร

ข้อ ๕ ในเวลาที่ผู้รับงานก่อสร้างเตรียมการหรือทำการก่อสร้างอาคาร เจ้าของงานก่อสร้างมีสิทธิเข้าไปภายในบริเวณก่อสร้างเพื่อตรวจงานได้ตลอดเวลา ผู้รับงานก่อสร้างมีหน้าที่ช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการรับมอบสิ่งปลูกสร้างและผู้ประสานงานตามสมควร

ในกรณีที่ผู้รับงานก่อสร้างหรือผู้ควบคุมงานไม่สามารถปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ประสานงานได้ให้หยุดงานก่อสร้างส่วนที่เป็นปัญหานั้นไว้ แล้วรายงานคณะกรรมการรับมอบสิ่งปลูกสร้างเพื่อสั่งการเมื่อคณะกรรมการรับมอบสิ่งปลูกสร้างสั่งการอย่างไร ผู้รับงานก่อสร้างต้องปฏิบัติตามคำสั่งโดยเคร่งครัด

ข้อ ๑๐ ผู้รับงานก่อสร้างจะต้องมีหน้าที่รับผิดชอบในการตรวจคุณภาพ ขนาด ปริมาณ ชนิด น้ำหนัก และมาตรฐานของวัสดุที่ใช้ในการก่อสร้างให้ถูกต้องตามสัญญา และได้สิ่งของที่มีคุณภาพดี หรือผลการปฏิบัติงานก่อสร้างที่สมควรและจำเป็น รวมทั้งค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในการดำเนินการดังกล่าว

หมวด ๓

หน้าที่การประสานงาน

ข้อ ๑๑ ผู้ประสานงานมีหน้าที่รับผิดชอบการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

(๑) ประสาน ตรวจสอบ กำกับ ดูแลงาน และวัสดุที่ใช้ในการก่อสร้างให้เป็นไปตามรูปแบบ และรายการตามสัญญา

(๒) ประสาน ตรวจสอบวิธีการก่อสร้าง เพื่อให้การก่อสร้างถูกต้องตามเทคนิค การก่อสร้างและเหมาะสมกับสภาพกาลเวลา จากบันทึกของผู้ควบคุมงานของผู้รับงานก่อสร้าง

(๓) ก่อนครบกำหนดสัญญาก่อสร้าง ในแต่ละงวดงานไม่น้อยกว่า ๒๐ วัน ให้ผู้ประสานงานพิจารณาข้อเท็จจริงว่าการก่อสร้างจะแล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนดในสัญญาหรือไม่ หากเห็นว่าอาจจะเสร็จไม่ทันกำหนดให้รายงานคณะกรรมการรับมอบสิ่งปลูกสร้าง เมื่อคณะกรรมการรับมอบสิ่งปลูกสร้างเห็นว่า การก่อสร้างอาจไม่แล้วเสร็จตามกำหนดให้รายงานเจ้าของงานก่อสร้างพิจารณาโดยด่วน

ข้อ ๑๒ ในกรณีที่การก่อสร้างไม่เป็นไปตามข้อ ๑๑ ผู้ประสานงานมีหน้าที่ปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เป็นการเล็กน้อย และยังไม่เกิดความเสียหาย ให้สั่งผู้ควบคุมงาน แก้ไขให้ถูกต้อง

(๒) ในกรณีที่อาจจะเกิดความเสียหายร้ายแรงให้สั่งหยุดงานส่วนนั้นไว้ชั่วคราว แล้วรีบรายงานให้ประธานคณะกรรมการรับมอบสิ่งปลูกสร้างเพื่อสั่งหยุดงาน และแก้ไขการก่อสร้างส่วนนั้นให้ถูกต้อง

(๓) ในกรณีที่มีการเปลี่ยน ต่อเติมงานก่อสร้างผิดจากรูปแบบรายการตามสัญญา ให้สั่งผู้ควบคุมงานให้หยุดงานส่วนนั้นทันที แล้วรายงานประธานคณะกรรมการตรวจรับมอบสิ่งปลูกสร้างพิจารณาสั่งการโดยด่วน

การสั่งผู้ควบคุมงานให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงการก่อสร้างที่ไม่ถูกต้องดังกล่าวข้างต้นให้ทำเป็นลายลักษณ์อักษร เว้นแต่ในกรณีรีบด่วน ให้สั่งการด้วยวาจาแล้วบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรแจ้งผู้รับงานก่อสร้างและประธานคณะกรรมการรับมอบสิ่งปลูกสร้างทราบ แล้วรายงานผู้บังคับบัญชาทราบโดยด่วน

ข้อ ๑๓ ในกรณีที่ผู้ประสานงานมีความเห็นขัดแย้งกับผู้รับงานก่อสร้างเกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการก่อสร้าง ให้ผู้ประสานงานรายงานต่อประธานคณะกรรมการรับมอบสิ่งปลูกสร้างเพื่อพิจารณาสั่งการ

ข้อ ๑๔ เพื่อเป็นหลักฐานในการรับมอบสิ่งปลูกสร้าง ให้ผู้ประสานงานนำสมุดบันทึกการก่อสร้างของผู้ควบคุมงานตรวจสอบรายละเอียด ทำสรุปเพื่อนำเสนอคณะกรรมการรับมอบสิ่งปลูกสร้าง ตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน

ผู้ประสานงานต้องรวบรวมรายงานผลงานก่อสร้างจากผู้ควบคุมงานของผู้รับงานก่อสร้างไว้โดยสม่ำเสมอ และเสนอกรรมการรับมอบสิ่งปลูกสร้างทราบอย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง เว้นแต่กรณีที่มีเหตุผิดปกติ หรือมีการขัดแย้งในการก่อสร้างที่เป็นส่วนสำคัญของสิ่งปลูกสร้าง ต้องรายงานให้คณะกรรมการรับมอบสิ่งปลูกสร้างทราบทันที

ข้อ ๑๕ ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งและทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการรับมอบสิ่งปลูกสร้าง และผู้ประสานงานเบิกค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติหน้าที่ จากงบประมาณศาสนสมบัติกลาง

หมวด ๔

การปฏิบัติของคณะกรรมการรับมอบสิ่งปลูกสร้าง

ข้อ ๑๖ เมื่อผู้รับงานก่อสร้างส่งมอบงาน คณะกรรมการรับมอบสิ่งปลูกสร้างมีหน้าที่ดังนี้

(๑) ตรวจสอบรายงานการปฏิบัติงานของผู้รับงานก่อสร้าง และเหตุการณ์แวดล้อมที่ผู้ประสานงานรายงาน โดยตรวจสอบกับรูปแบบรายการรายละเอียด และข้อกำหนดในสัญญา

(๒) ทำการตรวจรับมอบสิ่งปลูกสร้างภายในเวลา ๗ วันทำการ นับแต่วันที่ประธานคณะกรรมการรับมอบสิ่งปลูกสร้างได้รับทราบผลการขอส่งมอบสิ่งปลูกสร้างของผู้รับงานก่อสร้างจากผู้ประสานงาน

(๓) เมื่อคณะกรรมการรับมอบสิ่งปลูกสร้างได้ทำการตรวจสอบการก่อสร้าง และ/หรือรับมอบสิ่งปลูกสร้างแล้ว ให้คณะกรรมการรับมอบสิ่งปลูกสร้างเสนอรายงานผลตรวจสอบ และ/หรือรับมอบสิ่งปลูกสร้างต่อหัวหน้าส่วนราชการเพื่อทราบผ่านสำนักงานศาสนสมบัติ ภายใน ๓๐ วัน

(๔) ในกรณีที่มีเหตุการณ์ผิดปกติ หรือกรรมการรับมอบสิ่งปลูกสร้างบางคน ไม่ยอมรับสิ่งปลูกสร้างโดยทำความเห็นแย้งไว้ ให้เสนอหัวหน้าส่วนราชการเพื่อทราบ หรือสั่งการ แล้วแต่กรณี และถ้าหัวหน้าส่วนราชการสั่งการให้ตรวจรับสิ่งปลูกสร้างนั้นไว้ จึงจะดำเนินการ รับมอบสิ่งปลูกสร้างได้

ข้อ ๑๗ ให้ผู้ประสานงานจัดรวบรวมรายงาน เอกสารประกอบสัญญา และภาพถ่าย การก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างทั้งหมด มอบให้สำนักงานศาสนสมบัติเก็บไว้เป็นหลักฐาน

ประกาศ ณ วันที่ ๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๓

(นางจุฬารัตน์ บุญยากร)

ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดประโยชน์

ที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัด

ปฏิบัติราชการแทนผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดประโยชน์ที่ดิน อาคาร ศาสนสมบัติกลางหรือที่ดินวัดร้าง มีเอกสารที่ใช้ประกอบในการนำเสนอเพื่อพิจารณาอนุมัติมากมาย และมีรายละเอียดที่ควรจะต้องพิจารณาเป็นกรณีพิเศษ ซึ่งเอกสารต่างๆ ควรที่จะต้องตรวจสอบให้ครบถ้วนเพื่อความสมบูรณ์ในการดำเนินการ

๑. การขอเช่าใหม่ ควรจะต้องมีเอกสารประกอบดังนี้

- หนังสือแสดงความประสงค์ขอเช่า โดยระบุรายละเอียดต่างๆ เช่น วัตถุประสงค์ การเช่า จำนวนเนื้อที่ที่ขอเช่า ระยะเวลาการเช่าเริ่มต้นและสิ้นสุดเมื่อใด อัตราค่าเช่าที่ดิน เงินบำรุงศาสนสมบัติกลาง เป็นต้น
- สำเนาเอกสารสิทธิที่ดิน โดยมีขนาดเท่าต้นฉบับจริง และระบุว่าที่ดินที่ขอเช่าอยู่ในบริเวณใดของโฉนด น.ส.๓ ก น.ส.๓ หรือ สก.๑ ฯลฯ
- หลักฐานประจำตัวของผู้เช่า โดยรับรองเอกสารทุกฉบับ เช่น สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน หลักฐานการสมรส เป็นต้น
- แผนที่ท้ายสัญญาเช่า ควรจะระบุขนาดความกว้าง - ยาว และระบุแปลงข้างเคียงทุกด้าน
- การตรวจสอบแนวเขต ควรบันทึกการนำชี้แนวเขตของผู้ขอเช่าทุกด้าน พร้อมภาพถ่ายประกอบทั้ง ๔ ทิศ

สิ่งที่จะต้องพิจารณาเป็นกรณีพิเศษ หากที่ดินที่ขอเช่าอยู่เขตเทศบาลควรจัดให้เช่าในอัตราเพื่อยุอาศัยเท่านั้น ถ้าเป็นที่ดินแปลงใหญ่หันนำไปแบ่งเป็นแปลงเล็ก แล้วทยอยให้เช่าทีละแปลง ให้เสนอขอความเห็นชอบในการจัดประโยชน์ และสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบ จึงจะสามารถดำเนินการได้

๒. การขอโอนสิทธิการเช่า ควรจะต้องมีเอกสารประกอบดังนี้

- หนังสือแสดงความประสงค์ขอโอนสิทธิการเช่า โดยระบุรายละเอียดต่างๆ เช่น วัตถุประสงค์การขอโอนสิทธิการเช่า จำนวนเนื้อที่ที่ขอโอน กำหนดระยะเวลาการโอนสิทธิการเช่า ตั้งแต่วันที่เท่าใด ผู้ใดขอรับโอนสิทธิการเช่า
- สำเนาเอกสารสิทธิที่ดิน เช่นเกี่ยวกับการขอเช่าใหม่
- หลักฐานประจำตัวของผู้ขอโอนสิทธิการเช่า และผู้รับโอนสิทธิการเช่า โดยรับรองเอกสารทุกฉบับ เช่น สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน หลักฐานการสมรส เป็นต้น

- สัญญาเช่าที่ดิน โดยตรวจสอบความต่อเนื่องของสัญญาเช่า เงินค่าเช่า ค่าธรรมเนียมต่างๆ จะต้องชำระให้เสร็จสิ้นและเป็นปัจจุบัน

- แผนที่ท้ายสัญญาเช่า ตรวจสอบความถูกต้องของแนวเขตและจำนวนเนื้อที่ ตรงกับแผนที่ท้ายสัญญาเช่า

- แนบภาพถ่าย ทั้ง ๔ ทิศ เพื่อแสดงสภาพของที่ดินหรืออาคารในปัจจุบัน

สิ่งที่จะต้องพิจารณาเป็นกรณีพิเศษ หากผู้เช่าเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์การเช่า เช่น เดิมเช่าที่ดินเพื่อทำสวน ขอโอนสิทธิการเช่าเป็นเพื่อยู่ออาศัย จะต้องคิดเงินค่าตอบแทนในการเช่าที่ดินเพื่อยู่ออาศัย หากเป็นอาคารควรจะต้องตรวจสอบว่ามีการต่อเติม คัดแปลงอาคารหรือไม่ เพื่อคิดค่าปรับหากไม่ได้รับอนุญาต และควรตรวจสอบค่าเช่ามีการค้างชำระหรือไม่ ถ้ามีต้องเรียกเก็บ เบี้ยประกันค่าเช่าค้างชำระให้ถูกต้อง จึงจะพิจารณาการโอนสิทธิการเช่าได้

การคิดเบี้ยประกันค่าเช่าค้างชำระ

การคิดเบี้ยประกันค่าเช่าค้างชำระ คิดในอัตราร้อยละ ๑.๕ ต่อเดือน ตามเงื่อนไขในสัญญาเช่า โดยคิดเบี้ยปรับค่าเช่าค้างชำระของแต่ละปีแล้วนำมารวมกันจนถึงปัจจุบัน

ตัวอย่างเช่น ผู้เช่าเช่าที่ดินอัตราค่าเช่าที่ดินปีละ ๑,๐๐๐ บาท ผู้เช่าค้างชำระค่าเช่าที่ดินตั้งแต่ปี ๒๕๔๕ ผู้เช่ามาชำระค่าเช่าที่ดินเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๐

เบี้ยปรับของแต่ละปี = เงินค่าเช่า x เงื่อนไขในสัญญาเช่า x ระยะเวลาที่ค้างชำระ

$$\text{เบี้ยปรับปี ๒๕๔๕} = ๑,๐๐๐ \times ๑.๕\% \times (๖๐ + ๕) = ๙๓๕ \dots\dots\dots(๑)$$

$$\text{เบี้ยปรับปี ๒๕๔๖} = ๑,๐๐๐ \times ๑.๕\% \times ๕๓ = ๗๙๕ \dots\dots\dots(๒)$$

$$\text{เบี้ยปรับปี ๒๕๔๗} = ๑,๐๐๐ \times ๑.๕\% \times ๔๑ = ๖๑๕ \dots\dots\dots(๓)$$

$$\text{เบี้ยปรับปี ๒๕๔๘} = ๑,๐๐๐ \times ๑.๕\% \times ๒๙ = ๔๓๕ \dots\dots\dots(๔)$$

$$\text{เบี้ยปรับปี ๒๕๔๙} = ๑,๐๐๐ \times ๑.๕\% \times ๑๗ = ๒๕๕ \dots\dots\dots(๕)$$

$$\text{เบี้ยปรับปี ๒๕๕๐} = ๑,๐๐๐ \times ๑.๕\% \times ๕ = ๗๕ \dots\dots\dots(๖)$$

$$\text{รวมเบี้ยปรับทั้งหมด} = (๑) + (๒) + (๓) + (๔) + (๕) + (๖)$$

$$= ๓,๑๕๐ \text{ บาท}$$

*** ในการเรียกเก็บเงินที่ค้างชำระ ต้องเรียกเก็บดังนี้***

๑. เงินค่าเช่าค้างชำระ
๒. เบี้ยปรับค่าเช่าค้างชำระ
๓. ค่าทำสัญญาเช่าค้างชำระของทุกปี
๔. ค่าภาษีค้างชำระของทุกปี

หมายเหตุ หากมีค่าภาษีค้างชำระให้เรียกเก็บค่าปรับเช่นเดียวกับค่าเช่า

แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดประโยชน์ที่ดินศาสนสมบัติกลางและที่ดินวัดร้าง
ตามคำสั่งสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ที่ ๔๘/๒๕๕๐
ลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๐

๑. การอนุมัติการเช่าที่ดิน เมื่อที่ดินศาสนสมบัติกลางและที่ดินวัดร้างเป็นที่ว่างเปล่า หรือที่ดินที่ปลอดภาระ มีผู้แสดงความประสงค์ขอเช่าที่ดินเพื่ออยู่อาศัย มีแนวทางปฏิบัติดังนี้

๑.๑ ตรวจสอบที่ดิน มีหนังสือสำคัญชนิดใด เช่น โฉนด หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓) หรือหนังสือสัญญาแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดิน (สค.๑) หากไม่มีหนังสือสำคัญให้มีเงื่อนไขท้ายสัญญาว่า “หากมีส่วนหนึ่งส่วนใดของที่เช่าแปลงนี้รูกล้ำที่ดินของผู้อื่นหรือที่สาธารณะ ผู้เช่าต้องรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างออกไปภายในกำหนดที่ได้รับแจ้งจากผู้ให้เช่าและยินยอมให้ตัดเนื้อที่ส่วนที่รูกล้ำออกโดยไม่เรียกร้องค่าเสียหายใดๆ ตลอดจนเงินบำรุงและค่าเช่าที่ได้ชำระไว้แล้วคืนทั้งสิ้น” พร้อมบันทึกผู้ขอเช่าให้รับรองแนวเขตโดยการนำชี้เพื่อทำแผนที่ลงในสัญญาเช่า

๑.๒ การพิจารณาการอนุมัติการเช่าที่ดิน พิจารณาได้จากวิธีประมวลให้ทำแจ้งความหรือประกาศให้ทราบทั่วกัน โดยกำหนดหลักการและเงื่อนไข ให้ผู้ประสงค์จะยื่นประมวลทราบล่วงหน้าอย่างน้อย ๑๕ วัน (ตามหลักการคิดค่าตอบแทนในการขอเช่าใหม่) หากที่ดินดังกล่าว มีผู้แสดงความประสงค์หลายรายพร้อมกันหรือพิจารณาตามความเหมาะสม

๑.๓ การคิดค่าบำรุง ค่าเช่า ค่าธรรมเนียมต่างๆ แบ่งออกเป็น ๓ ส่วน ดังนี้

- **ค่าบำรุงศาสนสมบัติกลาง** อัตราค่าบำรุงศาสนสมบัติกลางในการเช่าที่ดินเพื่อใช้เป็นที่อยู่อาศัย คิดตามอัตราค่าธรรมเนียมเพิ่มเติม ตามมติที่ประชุมกรรมการจัดประโยชน์ศาสนสมบัติ ครั้งที่ ๔/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๐ ดังนี้

- ที่เช่าอัตราค่าเช่าตารางวาละ ๐.๕๐ บาทต่อเดือน คิดเงินบำรุงตารางวาละ ๓๐ บาท
- ที่เช่าอัตราค่าเช่าตารางวาละ ๑.๐๐ บาทต่อเดือน คิดเงินบำรุงตารางวาละ ๔๐ บาท
- ที่เช่าอัตราค่าเช่าตารางวาละ ๒.๐๐ บาทต่อเดือน คิดเงินบำรุงตารางวาละ ๖๐ บาท
- ที่เช่าอัตราค่าเช่าตารางวาละ ๓.๐๐ บาทต่อเดือน คิดเงินบำรุงตารางวาละ ๘๐ บาท

อัตราค่าเช่าสูงกว่า ๓ บาทขึ้นไป ให้คิดค่าบำรุงเพิ่มทุก ๑ บาท คิดค่าบำรุงเพิ่ม ๒๐ บาท

ส่วนค่าเช่าที่เป็นพิเศษ ในระหว่างอัตราที่กำหนดไว้ ให้คิดอัตราเงินบำรุงเพิ่มเติมตามส่วน ถ้าอัตราค่าเช่าสูงกว่าอัตราดังกล่าวมาก ให้นำเสนอสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติพิจารณาเป็นกรณีพิเศษ

- ค่าเช่าที่ดิน อัตราค่าเช่าที่ดินเพื่อใช้เป็นที่อยู่อาศัย ให้เรียกเก็บตามสภาพทำเลที่ตั้งของที่ดิน ดังนี้

- ที่ดินตั้งอยู่ในเขตเทศบาล ให้คิดค่าเช่าไม่ต่ำกว่าตารางละ ๑ บาทต่อเดือน
- ที่ดินตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล ให้คิดค่าเช่าไม่ต่ำกว่าตารางละ ๕๐ สตางค์ต่อเดือน

ในปัจจุบันจังหวัดใดได้เรียกเก็บค่าเช่าในอัตราที่สูงกว่าอัตราที่กำหนดไว้ ขอให้จังหวัดได้เรียกเก็บค่าเช่าในอัตราที่ไม่ต่ำกว่าที่เคยได้รับอยู่เดิม หรือจังหวัดจะพิจารณาปรับค่าเช่าจากที่ได้กำหนดไว้สามารถดำเนินการได้ โดยแจ้งให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติทราบ

- ค่าธรรมเนียมต่างๆ อัตราค่าธรรมเนียมในการเช่าที่ดินเพื่อใช้เป็นที่อยู่อาศัย ให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมตามระเบียบเรื่องอัตราค่าธรรมเนียมประเภทต่างๆ พ.ศ. ๒๕๔๕ ดังนี้

- ค่าธรรมเนียมการเช่า เท่ากับค่าเช่า ๑ ปี ๖ เดือน แต่ถ้าคู่สัญญาเป็นชนต่างด้าว เรียกเก็บค่าธรรมเนียมเท่ากับค่าเช่า ๓ ปี

- ค่าทำสัญญาเช่า ฉบับละ ๑๐ บาท

- ค่าออกหนังสืออนุญาตปลูกบ้าน เป็นเงิน ๕๐ บาท ค่ารับรองสำเนาโฉนด ๒๐ บาท (ถ้ามี)

- ค่าประกันการผิดสัญญาเช่า เท่ากับค่าเช่า ๓ เดือน ซึ่งจะคืนให้ผู้เช่าเมื่อมีการยกเลิกสัญญาเช่า ตามเงื่อนไขในสัญญาเช่าที่ดินข้อ ๒

- ค่ารังวัดสอบเขต เป็นเงิน ๑๐๐ บาท กรณีที่เจ้าหน้าที่ไปรังวัดสอบเขตต่อ ๑ แปลง

เมื่อจังหวัดจัดทำสัญญาเช่าที่ดินหรืออาคารแล้วเสร็จ กรณีการขอเช่าใหม่ การขอโอนสิทธิการเช่า การขอรับเช่าสืบทแทน ขอให้รายงานสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติทราบ พร้อมแนบสำเนาสัญญาเช่าและสำเนาใบเสร็จรับเงิน

๒. การขอโอนสิทธิการเช่าที่ดิน เมื่อผู้เช่าที่ดินศาสนสมบัติกลางและที่ดินวัดร้างแสดงความประสงค์ขอโอนสิทธิการเช่าที่ดินไปให้บุคคลอื่น มีแนวทางปฏิบัติดังนี้

๒.๑ ตรวจสอบที่ดิน มีเรือนปลูกอยู่ในที่เช่าหรือไม่ ในการขอโอนสิทธิการเช่ามีการขยายกรรมสิทธิ์เรือนด้วยหรือไม่ ถ่ายภาพที่ดินประกอบการนำเสนอ และตรวจสอบแนวเขตตรงกับแผนที่ทำสัญญาหรือไม่ พื้นที่เช่ามีขนาดกว้างยาวทั้งสี่ด้านๆ ละกี่เมตร

๒.๒ ตรวจสอบสิทธิการเช่า การชำระค่าเช่าต้องเป็นไปอย่างต่อเนื่องและสัญญาเช่าจะต้องต่อสัญญาจนเป็นปัจจุบันจนถึงวันที่ขอโอนสิทธิการเช่า โดยไม่ติดค้างค่าเช่าหรือค่าธรรมเนียมอื่นๆ

๒.๓ การคิดค่าบำรุง ค่าเช่า ค่าธรรมเนียมต่างๆ แบ่งออกเป็น ๓ ส่วน เช่นเดียวกับการขอเช่าใหม่

- ค่าบำรุงศาสนสมบัติกลาง คิดเช่นเดียวกับการขอเช่าใหม่
- ค่าเช่าที่ดิน คิดตามสัญญาเดิม หรือปรับค่าเช่าใหม่ให้ตรงตามเกณฑ์ใช้ประโยชน์จริง

- ค่าธรรมเนียมต่างๆ คิดเช่นเดียวกับการขอเช่าใหม่ แต่ให้เพิ่มเติมหากในที่เช่ามีเรือนปลูกอยู่ โดยคิดค่าธรรมเนียมเพิ่มเติม ดังนี้

- ค่าออกหนังสืออนุญาตขายหรือรับมรดกหรือยกกรรมสิทธิ์เรือนเป็นเงิน ๓๐๐ บาท

- ค่ารังวัดสอบเขตเป็นเงิน ๑๐๐ บาท กรณีที่เจ้าหน้าที่ไปรังวัดสอบเขต (แปลงละ ๑๐๐ บาท)

เมื่อมีการแสดงความประสงค์ขอโอนสิทธิการเช่าที่ดินและได้รับอนุมัติแล้ว ผู้ขอโอนยกเลิกและจะขอเป็นผู้เช่าต่อจะต้องเสียค่าธรรมเนียมต่างๆ เช่นเดียวกับการขอโอนสิทธิการเช่าที่ได้รับการอนุมัติ

การเช่าที่ดินเพื่อทำนา

การคิดค่าบำรุง ค่าเช่า ค่าธรรมเนียมต่างๆ แบ่งออกเป็น ๓ ส่วน ดังนี้

- ค่าบำรุงศาสนสมบัติกลาง งดเรียกเก็บตามคำสั่ง ที่ ๒๓๖/๒๕๓๕ วันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๓๕ ทั้งนี้ อยู่ในดุลยพินิจของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

- ค่าเช่าที่ดิน คิดในอัตราไม่ต่ำกว่าที่คณะกรรมการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมประจำตำบล ตามพระราชบัญญัติการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๔๔ กำหนดไว้โดยอนุโลมหรือตามที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติกำหนด

- ค่าธรรมเนียมต่างๆ อัตราค่าธรรมเนียมในการเช่าที่ดินเพื่อทำนา ให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียม ตามระเบียบเรื่องอัตราค่าธรรมเนียมประเภทต่างๆ พ.ศ. ๒๕๕๕ ดังนี้

- ค่าธรรมเนียมการเช่า เท่ากับค่าเช่า ๑ ปี ๖ เดือน
- ค่าทำสัญญาเช่า ฉบับละ ๒๐ บาท
- ค่าประกันการผิดสัญญาเช่า เท่ากับค่าเช่า ๓ เดือน ซึ่งจะคืนให้ผู้เช่าเมื่อมีการยกเลิกสัญญาเช่า

การเช่าที่ดินเพื่อทำสวน

การคิดค่าบำรุง ค่าเช่า ค่าธรรมเนียมต่างๆ แบ่งออกเป็น ๓ ส่วน ดังนี้

- ค่าบำรุงศาสนสมบัติกลาง คิดในอัตราไม่ต่ำกว่าร้อยละสามของราคาที่ดินที่สำนักงานที่ดินประเมินไว้ เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม
- ค่าเช่าที่ดิน อัตราค่าเช่าที่ดินเพื่อทำสวนให้เรียกเก็บในอัตราไร่ละ ๓๐๐ บาทต่อปี

- ค่าธรรมเนียมการเช่า เท่ากับค่าเช่า ๑ ปี ๖ เดือน
- ค่าประกันการผิดสัญญาเช่า เท่ากับค่าเช่า ๓ เดือน
- ค่าทำสัญญาเช่า ฉบับละ ๒๐ บาท

การเช่าที่ดินเพื่อการเกษตร เพาะปลูกพืชที่สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตครั้งแรกได้ภายใน ๑๒ เดือน

การคิดค่าบำรุง ค่าเช่า ค่าธรรมเนียมต่างๆ แบ่งออกเป็น ๓ ส่วน ดังนี้

- ค่าบำรุงศาสนสมบัติกลาง งดเรียกเก็บตามคำสั่งที่ ๒๓๑/๒๕๓๕ วันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๓๕

- ค่าเช่าที่ดิน คิดในอัตราไม่ต่ำกว่าไร่ละ ๑๕๐ บาทต่อปี
- ค่าธรรมเนียมการเช่า เท่ากับค่าเช่า ๑ ปี ๖ เดือน
- ค่าทำสัญญาเช่า ฉบับละ ๒๐ บาท
- ค่าประกันการผิดสัญญาเช่า เท่ากับค่าเช่า ๓ เดือน ซึ่งจะคืนให้ผู้เช่า

เมื่อมีการยกเลิกสัญญาเช่า

การโอนสิทธิการเช่าที่ดินเพื่อทำนา ทำการเกษตรเพาะปลูกที่สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตครั้งแรก ได้ภายใน ๑๒ เดือน ทำสวน คิดค่าตอบแทนเช่นเดียวกับการขอเช่าใหม่

สำหรับการจัดประโยชน์ที่ดินที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลขอให้อำเภอได้โปรดพิจารณาเป็นกรณีพิเศษ เพราะที่ดินที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลควรจะให้เช่าในอัตราเพื่ออยู่อาศัยเท่านั้น

๓. การรับเช่าสืบทอดที่ดิน เมื่อผู้เช่าที่ดินศาสนสมบัติกลางและที่ดินวัดร้างถึงแก่กรรม ทายาทมีความประสงค์ขอรับเช่าสืบทอดที่ดิน มีแนวทางปฏิบัติดังนี้

๓.๑ ตรวจสอบที่ดิน ตรวจสอบแนวเขตตรงกับแผนที่ทำสัญญาเช่า มีเรือนปลูกอยู่ในที่เช่าหรือไม่ ถ่ายภาพที่ดินประกอบการนำเสนอ

๓.๒ ตรวจสอบสัญญาเช่าที่ดิน เช่นเดียวกับการขอโอนสิทธิการเช่าที่ดิน

๓.๓ ตรวจสอบทายาท ว่ามีทายาทของผู้เช่าที่ถึงแก่กรรมจำนวนเท่าใด มีคู่สมรสหรือไม่ จะขอรับเช่าสืบทอดทั้งหมดหรือไม่ หากทายาทคนใดสละสิทธิ์การขอรับเช่าสืบทอด ให้จัดทำบันทึกสละสิทธิ์ พร้อมคู่สมรส (ถ้ามี)

๓.๔ ปิดประกาศการขอรับเช่าสืบทอด ไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน เพื่อให้ทายาทคัดค้าน ก่อนการนำเสนอ

๓.๕ การพิจารณาการขอรับเช่าสืบทอด ทายาทที่ขอรับเช่าสืบทอดจะต้องเป็นทายาท ตามที่กฎหมายกำหนด

๓.๖ การคิดค่าบำรุง ค่าเช่า ค่าธรรมเนียมต่างๆ แบ่งออกเป็น ๒ กรณี ดังนี้

- กรณีที่ ๑ แสดงความประสงค์ขอรับเช่าสืบทอดภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ผู้เช่าถึงแก่กรรม ทายาทโดยตรงคิดค่าบำรุง ๕๐% ทายาทอื่นคิดค่าบำรุง ๗๕% ของราคาเต็ม ค่าธรรมเนียมคงเก็บ

- กรณีที่ ๒ แสดงความประสงค์ขอรับเช่าสืบทอดเกินกำหนด ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันที่เช่าถึงแก่กรรม คิดค่าบำรุง และค่าธรรมเนียมตามระเบียบ

- ค่าทำสัญญาเช่า เพื่อประกอบการค้าฉบับละ ๒๐ บาท ถ้าเช่าเพื่อเป็น ที่อยู่อาศัย ฉบับละ ๑๐ บาท

- ค่าประกันการผิดสัญญาเช่าคิดเท่ากับค่าเช่า ๓ เดือน

๔. การอนุมัติการเช่าอาคาร เมื่ออาคารสาสนสมบัติกลางและอาคารวัดร้างว่างลงไม่มีผู้เช่า เมื่อมีผู้ขอเช่าอาคารมีแนวทางปฏิบัติดังนี้

๔.๑ ตรวจสอบสภาพอาคาร มีความมั่นคงแข็งแรง อยู่ในสภาพที่จะจัดให้เช่าได้หรือไม่ อาคารมีลักษณะเช่นใด เช่น กว้าง ยาว สูง อยู่ในทำเลชั้นที่เท่าใด มีเนื้อที่ใช้ประโยชน์จำนวนเท่าใด

๔.๒ ตรวจสอบที่ดิน ที่ดินที่ใช้ตั้งอาคารจำนวนใด เนื้อที่ส่วนที่เหลือจากการตั้งอาคารเท่าใด ราคาที่ดินที่สำนักงานที่ดินประเมินไว้ เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม

๔.๓ การพิจารณาการเช่าอาคาร เช่นเดียวกับการเช่าที่ดิน

๔.๔ การคิดค่าบำรุง ค่าเช่า ค่าธรรมเนียมต่างๆ แบ่งออกเป็น ๓ ส่วน ดังนี้

- ค่าบำรุงสาสนสมบัติกลาง เรียกเก็บตามคำสั่ง ที่ ๘๒/๒๕๓๖ วันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๓๖

๔.๔.๑ ราคาค่าก่อสร้างอาคาร (ค่าแข็งโอน) = ราคาค่าก่อสร้างอาคาร + ร้อยละห้าสิบของราคาที่ดินที่ใช้ในการปลูกสร้างอาคาร

๔.๔.๒ ค่าก่อสร้างอาคารให้ถือว่าเป็นตารางเมตรละ ๕,๔๐๐ บาท - ๘,๖๐๐ บาท ตามมติ พศป. ครั้งที่ ๒/๒๕๕๐ วันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๐

๔.๔.๓ ชั้นคาถาไฟให้นำเฉพาะส่วนที่มีหลังคาคลุมเท่านั้นมาคิดคำนวณราคาก่อสร้าง

๔.๔.๔ ราคาที่ดิน หมายความว่า ราคาที่ดินที่สำนักงานที่ดินประเมินไว้เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม

- อัตราค่าเช่าอาคาร เรียกเก็บตามบัญชีกำหนดอัตราค่าเช่าที่ดิน - อาคารประเภทต่างๆ ของระเบียบสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

- ค่าธรรมเนียมต่างๆ เรียกเก็บตามระเบียบเรื่องอัตราค่าธรรมเนียมประเภทต่างๆ พ.ศ. ๒๔๙๕ ดังนี้

- ค่าธรรมเนียมการเช่า เท่ากับค่าเช่า ๒ ปี แต่ถ้าฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเป็นชนต่างด้าว เรียกเก็บค่าธรรมเนียมเท่ากับค่าเช่า ๔ ปี

- ค่าทำสัญญาเช่า เพื่อประกอบการค้าหาละ ๔๐ บาท เพื่อยุอาสัยหาละ ๒๐ บาท

- ค่าประกันการผิดสัญญาเช่า เท่ากับค่าเช่า ๒ เดือน ซึ่งจะคืนให้ผู้เช่าเมื่อมีการยกเลิกสัญญาเช่า

๕. การโอนสิทธิการเช่าอาคาร เมื่อผู้เช่าอาคารศาสนสมบัติกลาง และอาคารวัดร้าง แสดงความประสงค์ขอโอนสิทธิการเช่าอาคารไปให้บุคคลอื่น มีแนวทางปฏิบัติดังนี้

๕.๑ ตรวจสอบสภาพอาคารและที่ดิน เช่นเดียวกับข้อ ๔.๑ และ ๔.๒ โดยถ่ายภาพของอาคารประกอบการนำเสนอ และตรวจสอบแนวเขตตรงกับแผนที่ทำสัญญาเช่า

๕.๒ ตรวจสอบสัญญาเช่า การชำระค่าเช่าอาคารต้องเป็นไปอย่างต่อเนื่อง และสัญญาเช่าจะต้องต่อสัญญาจนเป็นปัจจุบันจนถึงวันที่ขอโอนสิทธิการเช่า โดยไม่ติดค้างค่าเช่าหรือค่าธรรมเนียมอื่นๆ

๕.๓ การคิดค่าบำรุง ค่าเช่า ค่าธรรมเนียมต่างๆ แบ่งออกเป็น ๓ ส่วน และคิดค่าตอบแทน เช่นเดียวกับการขอเช่าอาคารใหม่ ข้อ ๔.๔

๖. การขอรับเช่าสืบแทนอาคาร เมื่อผู้เช่าอาคารศาสนสมบัติกลาง และอาคารวัดร้างถึงแก่กรรมทายาทมีความประสงค์ขอรับเช่าสืบแทนอาคาร มีแนวทางปฏิบัติดังนี้

๖.๑ ตรวจสอบสภาพอาคารและที่ดิน เช่นเดียวกับการขอโอนสิทธิการเช่าอาคาร

๖.๒ ตรวจสอบสัญญาเช่าอาคาร เช่นเดียวกับการขอโอนสิทธิการเช่าอาคาร

๖.๓ ตรวจสอบทายาท เช่นเดียวกับการขอรับเช่าสืบทอดการเช่าที่ดิน

๖.๔ ปิดประกาศการขอรับเช่าสืบทอด เช่นเดียวกับการขอรับเช่าสืบทอดที่ดิน

๖.๕ การพิจารณาการขอรับเช่าสืบทอด เช่นเดียวกับการขอรับเช่าสืบทอดที่ดิน

๖.๖ การคิดค่าบำรุง ค่าเช่า ค่าธรรมเนียมฯ แบ่งออกเป็น ๒ กรณี ดังนี้

- กรณีที่ ๑ แสดงความประสงค์ขอรับเช่าสืบทอดภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ผู้เช่าถึงแก่กรรม ทายาทโดยตรง คิดค่าบำรุง ๕๐% ของราคาเต็ม ค่าธรรมเนียมการเช่าดเก็บ

- กรณีที่ ๒ แสดงความประสงค์ขอรับเช่าสืบทอดเกินกำหนด ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ผู้เช่าถึงแก่กรรม ค่าบำรุง ค่าธรรมเนียมการเช่า คิดตามระเบียบเช่นเดียวกับการขอโอนสิทธิการเช่า

- ค่าธรรมเนียมการขอรับเช่าสืบทอดอาคาร คิดเท่ากับค่าเช่าที่ปรับปรุงแล้ว ๒ ปี

- ค่าทำสัญญาเช่า ถ้าใช้ประกอบการค้าฉบับละ ๔๐ บาท ถ้าใช้เป็นที่อยู่อาศัย ฉบับละ ๒๐ บาท

- ค่าประกันการผิดสัญญาเช่า เท่ากับค่าเช่า ๒ เดือน ซึ่งจะคืนให้ผู้เช่าเมื่อมีการยกเลิกสัญญาเช่า

คำบำรุงศาสนสมบัติกลาง คำเช่า
และค่าธรรมเนียมต่างๆ

คำสั่งกรมการศาสนา ที่ ๒๓๑/๒๕๓๕ เรื่อง อัตราค่าบำรุงศาสนสมบัติ

เพื่อให้การจัดเก็บค่าบำรุงเกี่ยวกับการเช่า การรับเช่าสืบทอด หรือการโอนสิทธิการเช่าที่ดิน หรืออาคารศาสนสมบัติที่ทางราชการจัดประโยชน์ หรือจัดประโยชน์แทนวัดในส่วนภูมิภาค เป็นแนวทางเดียวกันตามข้อเสนอของกรมการจัดการศาสนสมบัติ กรมการศาสนาจึงกำหนด ให้จังหวัดต่างๆ จัดเก็บค่าบำรุงตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

๑. การจัดให้เช่าใหม่ การรับเช่าสืบทอด หรือการโอนสิทธิการเช่าที่ดินหรืออาคารศาสนสมบัติ ที่ทางราชการจัดประโยชน์ หรือจัดประโยชน์แทนวัดในส่วนภูมิภาค ให้เรียกเก็บค่าบำรุงตามมติ ที่ประชุมกรมการ จัดประโยชน์ศาสนสมบัติ ครั้งที่ ๔/๒๕๐๕ วันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๐๕ เช่นเดียวกัน กับส่วนกลาง

๒. การจัดให้เช่าใหม่ การรับเช่าสืบทอด หรือการโอนสิทธิการเช่าที่ดิน เพื่อทำนา หรือ เพื่อเพาะปลูกพืชไร่ ซึ่งเป็นพืชต้องการน้ำน้อยและอายุสั้น หรือสามารถเก็บเกี่ยวครั้งแรกได้ภายใน สิบสองเดือน ไม่ต้องเรียกเก็บค่าบำรุง

๓. การจัดให้เช่าใหม่ การรับเช่าสืบทอด หรือการโอนสิทธิการเช่าที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม อย่างอื่นนอกจากข้อ ๒ ให้เรียกเก็บค่าบำรุงไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๓ ของราคาที่ดินที่สำนักงานที่ดิน ประเมินไว้เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม เว้นแต่เป็นการเช่าที่มี อายุสัญญาเกินกว่า ๑ ปี ให้เสนอกรมการศาสนาพิจารณากำหนดอัตราค่าบำรุงเป็นรายๆ ไป

๔. การจัดให้เช่าใหม่ การรับเช่าสืบทแทน หรือการโอนสิทธิการเช่าที่ดินหรืออาคาร ศาสนสมบัติกลางและวัดร้าง รายใดถ้าจังหวัดเห็นว่า อัตราค่าบำรุงตามหลักเกณฑ์ข้างต้นไม่เหมาะสม ให้เสนอเหตุผลความจำเป็นต่อกรมการศาสนาพิจารณากำหนดอัตราค่าบำรุงเป็นรายๆ ไป สำหรับ ส่วนที่เกี่ยวข้องกับอัตราค่าบำรุงศาสนสมบัติวัดทุกกรณีจะต้องได้รับความเห็นชอบจากวัดก่อน

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖ เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

เสมอ นาคพงศ์

(นายเสมอ นาคพงศ์)

อธิบดีกรมการศาสนา

หมายเหตุ ทั้งนี้ตามข้อ ๒ อยู่ในดุลยพินิจของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

มติมหาเถรสมาคม
ครั้งที่ ๒๑/๒๕๔๐
สำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม

มติที่ ๒๓๔/๒๕๔๐

เรื่อง หลักเกณฑ์การคิดเงินบำรุงในการต่อสัญญาเช่าอาศารนานปี

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานศาสนสมบัติ

ในการประชุมมหาเถรสมาคมครั้งที่ ๒๑/๒๕๔๐ เมื่อวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๔๐ เลขาธิการมหาเถรสมาคมเสนอว่า ตามที่ผู้เช่าอาศารวัดราชา (ร้าง) วัดอินทรา (ร้าง) และวัดมเหศวร (ร้าง) จังหวัดลพบุรี แจ้งความประสงค์ขอต่ออายุสัญญาเช่าอาศาร เนื่องจากสัญญาเช่าอาศารนานปีสิ้นสุดลง โดยเสนอขอต่ออายุสัญญามีกำหนด ๔ ปี ๖ ปี ๑๐ ปี และ ๓๐ ปี ซึ่งกรมการศาสนาได้นำเสนอคณะกรรมการพิจารณางบประมาณศาสนสมบัติกลางประจำ (พศป.) เพื่อพิจารณา ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๔๐ เมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๔๐ ที่ประชุมพิจารณาแล้วมีมติให้รอเกณฑ์การคิดเงินบำรุงการต่อสัญญาเช่าเมื่ออายุสัญญานานปีสิ้นสุดลง และให้กรมการศาสนารับไปพิจารณา นั้น กรมการศาสนา นำเสนอคณะกรรมการพิจารณางบประมาณศาสนสมบัติกลางประจำ (พศป.) เพื่อพิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๔๐ วันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๔๐

ที่ประชุมมีมติเห็นควรกำหนดเกณฑ์การคิดเงินบำรุงและการปรับอัตราค่าเช่าอาศาร ศบก. และอาศารวัดร้างต่างๆ เมื่ออายุสัญญาเช่าสิ้นสุดลง เพื่อเสนอมหาเถรสมาคม ดังนี้

๑. เกณฑ์การคิดเงินบำรุงในการต่อสัญญาเช่าอาศารพาณิชย์

- ต่อสัญญาเช่า ๑-๓ ปี คิดเงินบำรุง ๕% ของราคาประเมินที่ดิน
- ต่อสัญญาเช่า ๔-๑๐ ปี คิดเงินบำรุง ๑๐% ของราคาประเมินที่ดิน
- ต่อสัญญาเช่า ๑๑-๒๐ ปี คิดเงินบำรุง ๑๕% ของราคาประเมินที่ดิน
- ต่อสัญญาเช่า ๒๑-๓๐ ปี คิดเงินบำรุง ๒๐% ของราคาประเมินที่ดิน

๒. อัตราค่าเช่าอาศารพาณิชย์

- ๒.๑ อายุสัญญาเช่าไม่เกิน ๕ ปี ให้ปรับเพิ่มค่าเช่าปีละ ๑%
- ๒.๒ อายุสัญญาเช่า ๓ ปี ขึ้นไป ให้ปรับเพิ่มค่าเช่า ๓๕% ทุกระยะ ๕ ปี

กรมการศาสนาได้นำเสนอมหาเถรสมาคมเพื่อพิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๑๘/๒๕๔๐ เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๐ ซึ่งที่ประชุมพิจารณาแล้วมีมติมอบให้คณะกรรมการพิจารณางบประมาณศาสนสมบัติกลางประจำ (พศป.) พิจารณาทบทวนอีกครั้ง แล้วนำเสนอมหาเถรสมาคม

ได้นำเสนอคณะกรรมการพิจารณางบประมาณศาสนสมบัติกลางประจำ (พศป.) ในการประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๕๐ วันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๐ เพื่อพิจารณาแล้ว ที่ประชุมมีมติให้ลดเกณฑ์การคิดเงินบำรุงการต่อสัญญาเช่า ๑-๓ ปี จากเดิมคิดเงินบำรุง ๕% ลดเป็น ๓% ส่วนเกณฑ์อื่นๆ คงเดิม

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นด้วยกับหลักเกณฑ์ที่เสนอ แต่ให้รอไว้ก่อน เนื่องจากสถานะเศรษฐกิจในปัจจุบันตกต่ำ การที่จะคิดเงินค่าบำรุงและอัตราค่าเช่าใหม่ตามหลักเกณฑ์ที่เสนอจะทำให้ผู้เช่าได้รับความเดือดร้อนยิ่งขึ้น จึงมีมติว่า

๑. สำหรับผู้เช่าที่อยู่สัญญาเช่าอาคารนานปีสิ้นสุดลง และขอทำสัญญาเช่าใหม่ ให้คิดเงินค่าบำรุงและอัตราค่าเช่าตามเกณฑ์ที่เสนอ

๒. สำหรับผู้เช่าอาคารและที่ดินศาสนสมบัติกลางและวัดร้างในส่วนกลางให้ต่อสัญญาเช่าเป็นรายปีในอัตราค่าเช่าเดิมไปก่อนจนกว่าสถานะเศรษฐกิจจะเข้าสู่ภาวะปกติ

๓. ให้กรมการศาสนาใช้นโยบายนี้กับวัดที่กรมการศาสนาจัดประโยชน์แทน แต่ต้องได้รับความเห็นชอบจากวัดนั้นๆ ก่อน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และดำเนินการตามมติมหาเถรสมาคมต่อไป

(นายสำรวย สารัตถ์)

ผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการมหาเถรสมาคม

คำสั่งกรรมการศาสนา

ที่ ๘๒/๒๕๖๖

เรื่อง หลักเกณฑ์การคิดคำนวณเงินบำรุงศาสนสมบัติ

เพื่อให้การจัดเก็บเงินค่าบำรุงศาสนสมบัติในกรณีการโอนสิทธิการเช่าอาคารศาสนสมบัติ หรือการรับเช่าสืบทอดอาคารศาสนสมบัติเป็นไปด้วยความถูกต้อง เรียบร้อย ยุติธรรม และเป็นแนวทางเดียวกันตามข้อเสนอของกรรมการจัดการศาสนสมบัติ (กจศ.) ในการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๖ วันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๖ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๖ วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๖ และครั้งที่ ๓/๒๕๖๖ วันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๖ ให้ใช้หลักเกณฑ์ดังกล่าวต่อไปเป็นแนวทาง แก่เจ้าหน้าที่ในการคิดคำนวณเรียกเก็บเงินบำรุงศาสนสมบัติแทนมติกรรมการจัดประโยชน์ศาสนสมบัติ ครั้งที่ ๔/๒๕๐๕ วันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๐๕ ข้อ ๒ ดังนี้

๑. การประเมินราคาค่าเช่าโอนอาคารศาสนสมบัติ

๑.๑ ราคาค่าเช่าโอน - ราคาค่าก่อสร้างอาคาร + ร้อยละห้าสิบของราคาที่ดินที่ใช้ในการปลูกสร้างอาคาร

๑.๒ ค่าก่อสร้างอาคารให้ถือว่ามีราคาตารางเมตรละ ๔,๔๐๐ บาท

๑.๓ ชั้นดาดฟ้าให้นำเฉพาะส่วนที่มีหลังคาคลุมเท่านั้นมาคิดคำนวณราคาค่าก่อสร้าง

๑.๔ ราคาที่ดินหมายความว่า ราคาที่ดินที่สำนักงานที่ดินประเมินไว้เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม

๒. การโอนสิทธิการเช่าอาคาร ที่มีอายุสัญญาเช่าเหลืออยู่ดังนี้

๒.๑ เกินกว่า ๒๗ ปี แต่ไม่เกิน ๓๐ ปี ให้เรียกเก็บเงินค่าบำรุงร้อยละ ๑๐ ของราคาค่าเช่าโอน

๒.๒ เกินกว่า ๒๔ ปี แต่ไม่เกิน ๒๗ ปี ให้เรียกเก็บเงินค่าบำรุงร้อยละ ๕.๕ ของราคาค่าเช่าโอน

๒.๓ เกินกว่า ๒๑ ปี แต่ไม่เกิน ๒๔ ปี ให้เรียกเก็บเงินค่าบำรุงร้อยละ ๕ ของราคา
เช่าโอน

๒.๔ เกินกว่า ๑๘ ปี แต่ไม่เกิน ๒๑ ปี ให้เรียกเก็บเงินค่าบำรุงร้อยละ ๘.๕ ของราคา
เช่าโอน

๒.๕ เกินกว่า ๑๕ ปี แต่ไม่เกิน ๑๘ ปี ให้เรียกเก็บเงินค่าบำรุงร้อยละ ๘ ของราคา
เช่าโอน

๒.๖ เกินกว่า ๑๒ ปี แต่ไม่เกิน ๑๕ ปี ให้เรียกเก็บเงินค่าบำรุงร้อยละ ๗.๕ ของราคา
เช่าโอน

๒.๗ เกินกว่า ๙ ปี แต่ไม่เกิน ๑๒ ปี ให้เรียกเก็บเงินค่าบำรุงร้อยละ ๗ ของราคา
เช่าโอน

๒.๘ เกินกว่า ๖ ปี แต่ไม่เกิน ๙ ปี ให้เรียกเก็บเงินค่าบำรุงร้อยละ ๖.๕ ของราคา
เช่าโอน

๒.๙ เกินกว่า ๓ ปี แต่ไม่เกิน ๖ ปี ให้เรียกเก็บเงินค่าบำรุงร้อยละ ๖ ของราคาเช่าโอน

๒.๑๐ ไม่เกิน ๓ ปี ให้เรียกเก็บเงินค่าบำรุงร้อยละ ๕.๕ ของราคาเช่าโอน

๓. การโอนสิทธิการเช่าอาคารพักอาศัย เช่น ทาวน์เฮาส์ แฟลต อพาร์ทเมนต์ หรือแมนชั่น
ให้เรียกเก็บเงินค่าบำรุงครั้งหนึ่งของอัตราเงินบำรุงตามข้อ ๒

๔. หลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นเป็นแต่เพียงแนวทางแก่เจ้าหน้าที่ในอันที่จะคิดคำนวณเงิน
ค่าบำรุงศาสนสมบัติเท่านั้น เจ้าอาวาสในฐานะผู้แทนวัดมีพระสงฆ์ กรรมการศาสนา มหาเถรสมาคม
กรรมการหรืออนุกรรมการที่กรรมการศาสนาหรือมหาเถรสมาคมแต่งตั้งจะพิจารณากำหนด
เป็นอย่างอื่นก็ได้

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๓๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๖ เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๓๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๖

จำเริญ เสกธีระ

(นายจำเริญ เสกธีระ)

อธิบดีกรมการศาสนา

มติมหาเถรสมาคม
ครั้งที่ ๓๐/๒๕๔๕
สำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม

มติที่ ๔๕๓/๒๕๔๕

เรื่อง ระเบียบมหาเถรสมาคม เกี่ยวกับการโอนอำนาจหน้าที่กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ มาเป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ในการประชุมมหาเถรสมาคมครั้งที่ ๓๐/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ เลขาธิการมหาเถรสมาคมเสนอว่า ได้มีพระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕ และพระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดให้มีสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และให้โอนบรรดากิจการ อำนาจ หน้าที่ ทรัพย์สินงบประมาณ หนี้ สิทธิ ภาวะผูกพัน ข้าราชการ ลูกจ้าง และอัตรากำลังของกระทรวงศึกษาธิการ ในส่วนของกรมการศาสนา เฉพาะส่วนราชการที่เกี่ยวกับกิจการคณะสงฆ์มาเป็นของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

เพื่อให้การปฏิบัติราชการของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเป็นไปตามพระราชบัญญัติ และพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวข้างต้น เห็นควรโอนอำนาจหน้าที่ของกรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งกำหนดไว้ในระเบียบมหาเถรสมาคมทุกระเบียบ คำว่า “กรมการศาสนา” เป็น “สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ” และคำว่า “อธิบดีกรมการศาสนา” เป็น “ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ”

ที่ประชุมพิจารณาแล้วลงมติเห็นชอบตามที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเสนอ

(นายสุทธิวงศ์ ตันตยาพิศาลสุทธิ)

ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

มติมหาเถรสมาคม
ครั้งที่ ๑๘/๒๕๔๕
สำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม

มติที่ ๔๐๐/๒๕๔๕

เรื่อง ปรับปรุงอัตราค่าเช่าที่ดินวัดร้างและศาสนสมบัติกลาง
สำหรับส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจเช่า

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานศาสนสมบัติ

ในการประชุมมหาเถรสมาคมครั้งที่ ๑๘/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๕ เลขาธิการมหาเถรสมาคมเสนอว่า กระทรวงการคลังได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๕๒๖.๕/ว. ๔๖ ลงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๔๓ แจ้งกรมการศาสนาว่า คณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๔๓ เห็นชอบการปรับปรุงหลักเกณฑ์การให้เช่าอสังหาริมทรัพย์ของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ ดังนี้

๑. ระยะเวลาการให้เช่า กรณีหน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจเป็นผู้เช่า ซึ่งแต่เดิมสัญญาเช่าระยะสั้นปีต่อปี หรือระยะเวลา ๓ ปี ให้กำหนดระยะเวลาการให้เช่าใหม่เป็นสัญญาเช่าระยะยาวสูงสุดตามที่กฎหมายอนุญาต ซึ่งในปัจจุบันคือ ๓๐ ปี เพื่อประโยชน์แก่ผู้เช่าที่จะได้สิทธิในการใช้ที่ดินตามระยะเวลาที่กำหนด ผู้เช่าสามารถวางแผนการใช้ประโยชน์จากที่ดินในระยะยาวให้สอดคล้องกับแผนงานของหน่วยงาน ส่วนการให้เช่าที่ดินแก่เอกชนนั้น ระยะเวลาการเช่าจะขึ้นอยู่กับพิจารณาของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์และผู้เช่าเป็นรายๆ ไป และในกรณีหน่วยงานผู้เช่าไม่สามารถเช่าตลอดสัญญาได้ก็สามารถกำหนดในสัญญาให้หน่วยงานอื่นเข้ามาใช้สถานที่ต่อจนครบสัญญาได้

๒. กำหนดค่าเช่ารายปีให้สัมพันธ์กับมูลค่าของที่ดินที่ให้เช่า โดยอิงราคาประเมินที่ดินของทางราชการเป็นฐาน และกำหนดเป้าหมายไว้ ดังนี้

๒.๑ กรณีหน่วยราชการเป็นผู้เช่าได้ปรับปรุงราคาเช่าใหม่ โดยดำเนินการเป็นขั้นตอนในระยะเวลาที่เหมาะสม เริ่มต้นที่ร้อยละ ๐.๒ ของราคาประเมินที่ดินทางราชการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๔ และเพิ่มขึ้นในปีต่อไป ทุกปี เป็นร้อยละ ๐.๕, ๑.๐, ๑.๕ จนถึงร้อยละ ๒.๐ ของราคาประเมินที่ดินทางราชการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๘

๒.๒ กรณีรัฐวิสาหกิจเป็นผู้เช่า กำหนดค่าเช่ารายปีในอัตราร้อยละ ๓ ของราคาประเมินทางราชการ และ

๒.๓ กรณีเอกชนเป็นผู้เช่า กำหนดค่าเช่ารายปีในอัตราร้อยละ ๔ ของมูลค่าทรัพย์สินที่ให้เช่า

๓. การชำระค่าเช่าให้หน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจที่เช่าที่ดินจากสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ จ่ายค่าเช่าให้สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ล่วงหน้าทุกปี ตลอดสัญญาเช่า

๔. ให้ถือว่าสัญญาเช่าระหว่างหน่วยราชการเช่ากับสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ในปัจจุบันหมดทุกราย สิ้นสุดพร้อมกันในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๓ และจะทำสัญญาเช่ากันใหม่เมื่อเริ่มต้นในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๔ คือ วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๓

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติพิจารณาแล้วเห็นว่า ปัจจุบันอัตราค่าเช่าสำหรับส่วนราชการเช่าที่ดินวัดร้างและที่ดินศาสนสมบัติกลาง ได้กำหนดไว้ในอัตราร้อยละ ๐.๒ ของราคาประเมินที่ดินต่อปี ตามมติมหาเถรสมาคมครั้งที่ ๒๓/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๔๔ ดังนั้น เพื่อปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๔๓ และให้สอดคล้องกับการกำหนดอัตราค่าเช่าของกระทรวงการคลัง สำหรับส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่เช่าที่ดินของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ดังกล่าว จึงเห็นควรปรับปรุงอัตราค่าเช่าที่ดินวัดร้างและที่ดินศาสนสมบัติกลางสำหรับส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจเช่าดังนี้

๑. สัญญาเช่าระหว่างหน่วยราชการกับสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ที่ทำสัญญาระยะสั้นปีต่อปีในปัจจุบันทั้งหมดทุกรายการ สิ้นสุดพร้อมกันในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๐ และจะทำสัญญาเช่ากันใหม่เมื่อเริ่มต้นปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑ คือ วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๐

๒. ปรับปรุงอัตราค่าเช่าใหม่ เป็นร้อยละ ๒.๐ ของราคาประเมินที่ดินทางราชการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑

๓. กรณีรัฐวิสาหกิจเป็นผู้เช่าอายุสัญญาระยะสั้นปีต่อปี อัตราค่าเช่าต่ำกว่าร้อยละ ๓ ของราคาประเมินที่ดินของทางราชการ ให้ปรับอัตราค่าเช่าเป็นร้อยละ ๓ ของราคาประเมินที่ดินของทางราชการ ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้นำเสนอคณะกรรมการพิจารณางบประมาณ
ศาสนสมบัติกลางประจำ (พศป.) ในการประชุมครั้งที่ ๒๐/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๕
ที่ประชุมพิจารณาแล้วมีมติให้ความเห็นชอบ และให้นำเสนอมหาเถรสมาคมเพื่อโปรดพิจารณา

ที่ประชุมพิจารณาแล้วลงมติเห็นชอบตามที่คณะกรรมการพิจารณางบประมาณ
ศาสนสมบัติกลางประจำ (พศป.) เสนอ และให้ดำเนินการได้ทันที โดยไม่ต้องรอรับรองรายงาน
การประชุม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป

(นายกนก แสนประเสริฐ)

ผู้อำนวยการส่วนคุ้มครองพระพุทธศาสนา รักษาราชการแทน

ผู้อำนวยการสำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม

มติมหาเถรสมาคม

ครั้งที่ ๒/๒๕๔๕

สำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม

มติที่

เรื่อง อัตราค่าเช่าสำหรับส่วนราชการเช่าที่ดินวัดร้าง

ในการประชุมมหาเถรสมาคมครั้งที่ ๒/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๔๕ เลขาธิการมหาเถรสมาคมเสนอว่า ตามที่มหาเถรสมาคมได้มีมติครั้งที่ ๑๗/๒๕๔๐ เมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๔๐ ปรับปรุงค่าเช่าที่ดินสำหรับส่วนราชการเช่าที่ดินวัดร้างศาสนสมบัติกลางจากค่าเช่าเดิม “๔ ไร่แรก ตารางวาละ ๑๐ สตางค์ต่อเดือน ที่เกินกว่า ๔ ไร่ ตารางวาละ ๒๕ สตางค์ต่อเดือน” เป็น “ตารางวาละ ๐.๒% ของราคาประเมินที่ดินต่อเดือน” ซึ่งได้มีส่วนราชการที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นอัตราค่าเช่าที่สูงเกินไป จึงขอลดอัตราค่าเช่า กรมการศาสนาจึงนำเสนอ มหาเถรสมาคม และมหาเถรสมาคมได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๒๓/๒๕๔๔ วันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๔๔ เห็นชอบให้เปลี่ยนเกณฑ์เก็บเงินค่าเช่าที่ดิน สำหรับส่วนราชการเช่าที่ดินวัดร้าง หรือที่ดินศาสนสมบัติกลางจาก “๐.๒๐% ของราคาประเมินที่ดินต่อเดือน” เป็น “๐.๒๐% ของราคาประเมินที่ดินต่อปี” ตามที่กรมการศาสนาเสนอ

กรมการศาสนาพิจารณาแล้วเห็นว่า ตามมติมหาเถรสมาคมครั้งที่ ๒๓/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๔๔ มิได้กำหนดวันบังคับใช้ และในขณะนี้ ส่วนราชการจะขอตั้งงบประมาณปี ๒๕๔๕ (๑ ตุลาคม ๒๕๔๔) ไม่ทันแล้ว ดังนั้น เพื่อให้การจัดเก็บค่าเช่าที่ดินเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ไม่มีการค้างชำระค่าเช่าที่ดิน เป็นการเพิ่มพูนรายได้ให้กับศาสนสมบัติกลางและเป็นผลดีกับทุกฝ่าย

จึงเห็นควรดำเนินการ

๑. คิดค่าเช่าที่ดินวัดร้าง หรือที่ดินศาสนสมบัติกลางกับส่วนราชการ ในอัตรา ๐.๒% ของราคาประเมินที่ดินต่อปี ตามมติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๒๓/๒๕๔๔ วันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๔๔ ตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๔๖ (วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๕)

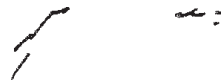
๒. ส่วนราชการใดที่ยังไม่ได้ต่อสัญญาเช่า ก็ให้คิดค่าเช่าในอัตราเดิม “๔ ไร่แรก ตารางวาละ ๑๐ สตางค์ต่อเดือน ที่เกินกว่า ๔ ไร่ ตารางวาละ ๒๕ สตางค์ต่อเดือน” จนถึงปีงบประมาณ ๒๕๔๕ (วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๕) เว้นแต่

๓. อัตราค่าเช่าใหม่ (๐.๒% ของราคาประเมินที่ดินต่อปี) ต่ำกว่าอัตราค่าเช่า (๔ ไร่แรก ตารางวาละ ๑๐ ตารางวาละ ๑๐ สตางค์ต่อเดือน) ก็ให้เช่าค่าเช่าอัตราเดิม

๔. สำหรับผู้เช่ารายใดที่ได้ทำสัญญาเช่าและชำระค่าเช่าที่ดินบางส่วนเรียบร้อยแล้ว ให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขสัญญาเดิมต่อไป

กรมการศาสนาได้นำเสนอคณะกรรมการพิจารณาประมาณศาสนสมบัติกลางประจำ (พศป.) ในการประชุมครั้งที่ ๑๓/๒๕๔๔ วันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๔๔ ที่ประชุมมีมติควรให้ความเห็นชอบและให้นำเสนอมหาเถรสมาคม

ที่ประชุมพิจารณาแล้วลงมติเห็นชอบตามที่คณะกรรมการพิจารณาประมาณศาสนสมบัติกลางประจำ (พศป.) เสนอ

(นายสุทธีวงศ์ ตันตยาพิศาลสุทธิ)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมการศาสนา

มติมหาเถรสมาคม

ครั้งที่ ๑๕/๒๕๔๗

สำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม

มติที่ ๒๕๑/๒๕๔๗

เรื่อง การปรับปรุงอัตราค่าเช่าที่ดินและอาคารของ ศบก. ในส่วนกลาง
กรุงเทพมหานคร

ในการประชุมมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑๕/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๔๗
เลขาธิการมหาเถรสมาคมเสนอว่า ในการประชุมคณะกรรมการพิจารณาประมาณศาสนสมบัติกลาง
(พศป.) ครั้งที่ ๓๒/๒๕๓๓ เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๓๓ ที่ประชุมได้พิจารณาเรื่องการปรับปรุง
อัตราค่าเช่าที่ดินและอาคารของ ศบก. ในส่วนกลางกรุงเทพมหานคร เฉพาะที่เป็นสัญญารายปี
ที่เห็นว่าอัตราค่าเช่ายังไม่ได้ระดับสภาพทำเล และยังไม่ได้ปรับปรุงเป็นเวลานานเกินกว่าห้าปี
โดยนำเอาหลักเกณฑ์ของกรมธนารักษ์มาพิจารณาการปรับปรุงเป็นหลัก ที่ประชุมพิจารณาแล้วมีมติ

๑. ให้เปลี่ยนสัญญาเช่าที่มีอายุการเช่าคราวละหนึ่งปีเป็นสัญญาการเช่าคราวละ ๓ ปี
ทั้งหมด

๒. อัตราค่าเช่าที่ดินและอาคารของ ศบก. และวัดร้าง ให้ปรับปรุงตามรายละเอียดรวม
๒๕ รายการ (ตามที่สำนักงานศาสนสมบัติเสนอโดยปรับเพิ่มประมาณ ๕๐% ของค่าเช่าเดิม)

๓.ให้นำเสนอมหาเถรสมาคมเพื่อพิจารณา

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้นำเสนอมหาเถรสมาคมในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๓๕
เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๓๕ ที่ประชุมพิจารณาแล้วลงมติเห็นชอบตามเสนอ และสำนักงาน
พระพุทธศาสนาแห่งชาติได้ดำเนินการจัดทำสัญญาเช่าและปรับปรุงค่าเช่าตามมติดังกล่าว คราวละ
๓ ปี ๒ ครั้ง รวมเป็นระยะเวลา ๖ ปี ซึ่งสัญญาสิ้นสุดอายุในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๓๕ เห็นควร
ปรับอัตราค่าเช่าให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ โดยปรับอัตราค่าเช่าเพิ่มขึ้น ๕๐% ส่วนสัญญาเช่า
ให้ทำคราวละ ๓ ปี เช่นเดิม ตามมติมหาเถรสมาคมที่ให้ความเห็นชอบไว้ จึงได้นำเสนอ

คณะกรรมการพิจารณางบประมาณศาสนสมบัติกลางประจำ (พศป.) ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๔๐ เมื่อวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๔๐ ที่ประชุมมีมติตามข้อ ๒ สำหรับผู้เช่าอาคารและที่ดินศาสนสมบัติกลาง และวัดร้างในส่วนกลางให้ต่อสัญญาเช่าเป็นรายปี ในอัตราค่าเช่าเดิมไปก่อน จนกว่าสถานะเศรษฐกิจจะเข้าสู่สภาวะปกติ

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติพิจารณาแล้วเห็นว่า ตั้งแต่มหาเถรสมาคมให้ปรับปรุงอัตราค่าเช่าตั้งแต่ปี ๒๕๓๔ และให้ชะลอการปรับปรุงอัตราค่าเช่าไว้ตั้งแต่ปี ๒๕๔๐ ในขณะที่สถานะเศรษฐกิจไม่ดี จนถึงขณะนี้เศรษฐกิจของประเทศได้เปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้นเป็นลำดับ จึงเห็นควรปรับปรุงอัตราค่าเช่าโดยปรับเพิ่มขึ้นประมาณ ๕๐% ตั้งแต่ปี ๒๕๔๗ เป็นต้นไป พร้อมได้แนบบัญชีปรับปรุงอัตราค่าเช่าที่ดินของ ศบก. ในส่วนกลางซึ่งเป็นสัญญารายปี เพื่อประกอบการพิจารณาด้วยแล้ว

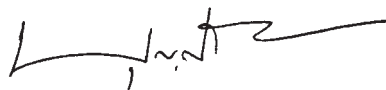
สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้นำเสนอคณะกรรมการพิจารณางบประมาณศาสนสมบัติกลางประจำ (พศป.) ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๔๗ วันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๔๗ ที่ประชุมมีมติ

๑. ควรให้ความเห็นชอบให้ปรับปรุงอัตราค่าเช่าที่ดินและอาคารของ ศบก. ในส่วนกลางตามรายละเอียด รวม ๓๔ รายการ โดยให้เริ่มในปีงบประมาณ ๒๕๔๘ เป็นต้นไป (ปรับเพิ่มประมาณ ๕๐% ของค่าเช่าเดิม)

๒. ส่วนอัตราค่าเช่าสำหรับที่ดินของวัดที่มอบให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จัดผลประโยชน์แทน ให้อยู่ในดุลยพินิจของเจ้าอาวาสวัดนั้นๆ

๓. ให้นำเสนอมหาเถรสมาคม

ที่ประชุมพิจารณาแล้วลงมติเห็นชอบตามที่คณะกรรมการพิจารณางบประมาณศาสนสมบัติกลางประจำ (พศป.) เสนอ และให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติแจ้งการปรับปรุงอัตราค่าเช่าตามที่เสนอให้วัดที่มอบให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจัดประโยชน์แทน ได้รับทราบและพิจารณา

(นางบุญศรี พานะจิตต์)

รองผู้อำนวยการ รักษาราชการแทน

ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

เลขาธิการมหาเถรสมาคม

บันทึกข้อมูล

ส่วนราชการ มติคณะกรรมการ พศป.

ที่ พศป. /๒๕๕๑

วันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๑

เรื่อง ของการเรียกเบี้ยปรับ ร้อยละ ๑.๕ ต่อเดือน ของปี ๒๕๕๑

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ตามที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้นำเรื่องของการเรียกเบี้ยปรับร้อยละ ๑.๕ ต่อเดือน ของปี ๒๕๕๑ ทั้งการจัดประโยชน์ในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ปัญหาในเรื่องนี้สินค้าชำระอันเนื่องมาจากผู้เช่าไม่ชำระค่าเช่าภายในเวลาที่กำหนดตามเงื่อนไขในสัญญาเช่าที่กำหนดไว้ในทางปฏิบัติที่ผ่านมาไม่ได้เรียกเก็บเบี้ยปรับข้างต้น นั้น

ดังนั้น สำนักงานศาสนสมบัติ จึงได้มีนโยบายให้เก็บเบี้ยปรับจากผู้เช่าที่ไม่ชำระค่าเช่าภายในเวลาที่กำหนดของจำนวนเงินที่ค้างชำระโดยเริ่มคิดตั้งแต่ปี ๒๕๕๑ เป็นต้นไป แต่เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบทำให้ผู้เช่าต่างๆ ต้องได้รับความเดือดร้อน ในปีปัจจุบัน เห็นควรให้คณะกรรมการ พศป. พิจารณา ดังต่อไปนี้

๑. งดการคิดเบี้ยปรับของปี ๒๕๕๑ ทุกสัญญาเช่า รวมทั้งสัญญาที่อยู่ระหว่างการนำไปจดทะเบียน ณ กรมที่ดิน

๒. ขอยายเวลาการชำระค่าเช่าจากภายในเดือนมกราคมของทุกปี เป็นภายในเดือนมีนาคมของทุกปี หากผู้เช่าไม่มาชำระภายในเวลาที่กำหนดให้คิดเบี้ยปรับ โดยเริ่มตั้งแต่ปี ๒๕๕๒

๓. ขอลดเบี้ยปรับจากร้อยละ ๑.๕ ต่อเดือน (ร้อยละ ๑๘ ต่อปี) เป็นร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ซึ่งเป็นอัตราที่กฎหมายกำหนด กรณีผิดนัดชำระ

เลขานุการฯ ได้ให้นำเสนอคณะกรรมการ พศป. ในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๕๑ วันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๕๑

ที่ประชุมมีมติ ดังนี้

๑. เห็นชอบงดการคิดเบี้ยปรับของปี ๒๕๕๑ ทุกสัญญา รวมทั้งสัญญาที่อยู่ระหว่างการนำไปจดทะเบียน ณ กรมที่ดิน

๒. การชำระค่าเช่าภายในเดือนมกราคมถึงเดือนมีนาคมของทุกปี

๓. ตั้งแต่ปี ๒๕๕๒ ให้เริ่มดำเนินการตามสัญญาเช่า คิดเบี้ยปรับร้อยละ ๑ บาท ต่อเดือนทั่วประเทศ และให้ดำเนินการได้ทันทีโดยไม่ต้องรอรับรองรายงานการประชุม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

๑. อนุมัติตามมติคณะกรรมการ พศป.

๒. มอบสำนักงานศาสนสมบัติดำเนินการต่อไป

(นายสมควร บุญประเสริฐ)

ผู้อำนวยการสำนักงานศาสนสมบัติ

เลขานุการคณะกรรมการ พศป.

ระเบียบกรมการศาสนา

เรื่อง อัตราค่าธรรมเนียมประเภทต่างๆ

พุทธศักราช ๒๕๕๕

โดยที่เห็นสมควรยกเลิกระเบียบกรมการศาสนา เรื่องอัตราค่าธรรมเนียมประเภทต่างๆ พุทธศักราช ๒๕๓๕ กรมการศาสนาจึงได้กำหนดวิธีการและอัตราค่าธรรมเนียมประเภทต่างๆ ในการจัดพิธีศาสนสมบัติขึ้นใหม่ โดยอนุมัติคณะสังฆมนตรี ดังต่อไปนี้ .-

๑. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมการศาสนา เรื่อง อัตราค่าธรรมเนียมประเภทต่างๆ พุทธศักราช ๒๕๕๕”

๒. ให้ใช้ระเบียบนี้ ตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

๓. ค่าธรรมเนียมประเภทต่างๆ ในการจัดพิธีศาสนสมบัติกลาง และศาสนสมบัติของวัดซึ่งทางราชการจัดประโชน้อยู่ ให้ถือตามอัตราที่แนบท้ายระเบียบนี้

๔. การโอนสิทธิการเช่าอาคารหรือที่ดินศาสนสมบัติกลาง ศาสนสมบัติของวัด ซึ่งทางราชการจัดประโชน้อยู่ นอกจากเรียกเก็บค่าธรรมเนียมตามอัตราท้ายระเบียบนี้แล้วให้เรียกเก็บเงินบำรุงศาสนสมบัติกลาง เงินบำรุงวัด แล้วแต่กรณี เป็นอีกส่วนหนึ่งจากผู้โอน ซึ่งคณะกรรมการตามระเบียบนี้เป็นผู้กำหนดตามแต่จะเห็นสมควร

๕. ให้มีคณะกรรมการจัดพิธีศาสนสมบัติคณะหนึ่ง เรียกย่อว่า “กจส.” มีหน้าที่พิจารณาปรับปรุงการจัดพิธีศาสนสมบัติ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาขัดข้อง และดำเนินการจัดพิธีศาสนสมบัติทุกกรณี ถ้าเป็นศาสนสมบัติของวัด ต้องได้รับความเห็นชอบจากเจ้าอาวาส

๖. คณะกรรมการดังกล่าวในข้อ ๕

ในส่วนกลาง ประกอบด้วยหัวหน้ากองศาสนสมบัติ เป็นประธานกรรมการ หัวหน้าแผนกในกองศาสนสมบัติ หรือข้าราชการ หรือพนักงานศาสนการในกรมการศาสนา ผู้เคยปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดพิธีศาสนสมบัติมาแล้ว ตามแต่กรมการศาสนาจะเห็นสมควรเป็นกรรมการ อธิบดีกรมการศาสนาเป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้ง มีจำนวนอย่างน้อย ๗ และไม่เกิน ๙ ในจำนวนนี้ให้มีพระเถระผู้แทนคณะสงฆ์ ๒ รูป โดยอนุมัติคณะสังฆมนตรีเป็นกรรมการที่ปรึกษา

ในส่วนภูมิภาค ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการส่วนจังหวัดหรืออำเภอ มีจำนวนแต่ละคณะไม่น้อยกว่า ๔ และไม่เกิน ๗ ในจำนวนนี้ ให้มีสาธารณูปการจังหวัดหรือสาธารณูปการอำเภอหรือพระภิกษุผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกิน ๒ รูป โดยอนุมัติคณะกรรมการสงฆ์จังหวัดเป็นกรรมการที่ปรึกษา

๗. คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดอัตราค่าเช่า จำนวนเงินบำรุงศาสนสมบัติกลาง หรือบำรุงวัดแล้วแต่กรณี จากยอดเงินผู้ที่โอนและผู้รับโอนได้ตกลงกัน ในกรณีที่ไม่อาจจะทราบ ยอดเงินดังกล่าวที่แน่นอนได้ให้คณะกรรมการเป็นผู้กำหนด โดยถือการโอนที่เช่ารายอื่นๆ ที่อยู่ใกล้เคียงซึ่งเคยโอนกันมาแล้วเป็นมาตรฐาน ในส่วนภูมิภาคคณะกรรมการจะกำหนดอัตรา เงินบำรุงนี้ไว้เป็นมาตรฐานก็ได้ มติของคณะกรรมการในการนี้ในส่วนกลางเมื่อได้รับอนุมัติจาก อธิบดีกรมการศาสนา และในส่วนภูมิภาคเมื่อได้รับอนุมัติจากผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอ สุดแต่กรณี แล้วให้ดำเนินการได้

ส่วนอำนาจนอกจากที่กล่าวมาแล้วในข้อนี้ ต้องได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมการศาสนา จึงจะดำเนินการได้

๘. คณะกรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งตามระเบียบเดิม ให้ถือว่าเป็นคณะกรรมการตามระเบียบนี้ เว้นแต่จะแต่งตั้งไว้ขัดกับระเบียบนี้ ให้ผู้มีอำนาจจัดการแต่งตั้งใหม่

๙. ค่าใช้จ่ายในการประชุมคณะกรรมการ เบิกจากเงินศาสนสมบัติกลางตามงบประมาณ ที่ได้รับอนุมัติ

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๔๙๕

(ลงนาม) พ. ศรีวิจารณ์

(นายฟุ้ง ศรีวิจารณ์)

อธิบดีกรมการศาสนา

อัตราค่าธรรมเนียมตกเป็นรายได้ของเจ้าของทรัพย์สิน

๑. การโอนอาคาร การโอนอาคารห้องหนึ่ง เรียกเก็บค่าธรรมเนียมเท่ากับค่าเช่า ปรับปรุงแล้ว ๒ ปี ถ้าเกี่ยวกับชนต่างด้าวฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง เรียกเก็บเท่ากับค่าเช่าที่ปรับปรุงแล้ว ๔ ปี

๒. การโอนที่ดิน การโอนที่ดินแปลงหนึ่ง เรียกเก็บค่าธรรมเนียมเท่ากับค่าเช่าที่ปรับปรุง ๑ ปี ๖ เดือน ถ้าเกี่ยวกับชนต่างด้าวฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง เรียกเก็บเท่ากับค่าเช่าที่ปรับปรุงแล้ว ๓ ปี

๓. การรับมรดกการเช่า การรับมรดกการเช่าอาคารหรือที่ดิน ถ้าผู้ขอรับมรดกยื่นคำร้องขอเช่าเกินระยะเวลาที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ให้เรียกเก็บอนุโลมการโอนอาคารหรือที่ดิน

๔. การเปลี่ยนแปลงอาคาร การเปลี่ยนแปลงอาคาร ให้เรียกเก็บเก็บค่าธรรมเนียมครั้งละ ๖๐๐ บาท ถ้าทำโดยไม่รับอนุญาต ปรับรายละ ๒,๐๐๐ บาท

๕. การต่อเติมอาคาร การต่อเติมอาคารให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียม สำหรับตึกชั้นแรก ๒,๐๐๐ บาท ชั้นต่อไปชั้นละ ๑,๐๐๐ บาท สำหรับอาคารไม้ชั้นละ ๑,๐๐๐ บาท ถ้าทำโดยไม่รับอนุญาต ปรับรายละ ๔,๐๐๐ บาท

๖. การเช่าช่วง ผู้เช่าช่วงขอเช่าอาคารหรือที่ดินโดยตรง ให้คิดค่าธรรมเนียมการโอนอาคารหรือที่ดิน และเรียกเก็บเป็นรายได้เช่นเดียวกับระเบียบข้อ ๔

๗. การขอเช่าใหม่ ผู้ขอเช่าอาคารหรือที่ดินใหม่ คิดค่าธรรมเนียมเท่ากับการโอนอาคารหรือที่ดินเป็นรายตัวบุคคล และเรียกเก็บเป็นรายได้เช่นเดียวกับระเบียบข้อ ๔

๘. การโอนอาคารบางส่วน การโอนอาคารบางส่วน คิดค่าธรรมเนียมอนุโลมการโอนอาคาร และเรียกเก็บเป็นรายได้เช่นเดียวกับระเบียบข้อ ๔

๙. การโอนแบ่งแยกที่ดิน การขอแบ่งแยกที่ดินเป็นรายๆ คิดค่าธรรมเนียมอนุโลมการโอนที่ดินเป็นรายบุคคล และเรียกเก็บเป็นรายได้เช่นเดียวกับระเบียบข้อ ๔

๑๐. การใช้เนื้อที่เช่าเกิน ผู้เช่าหรือผู้ครอบครองที่เช่าใช้เนื้อที่เกินจากสัญญาเช่าให้ปรับรายละ ๒๐๐ บาท หรือเท่ากับค่าเช่า ๕ ปี ของอัตราค่าเช่า ตามส่วนที่ใช้เนื้อที่เช่าเกิน แล้วแต่จำนวนไหนจะมากกว่ากัน

หมายเหตุ รายได้ซึ่งเกิดจากเงินค่าธรรมเนียมตามรายการใด ของอัตราค่าธรรมเนียมดังกล่าวนี้ และรายได้ประจำปีหรือประจำเดือน ให้หักส่วนลดเป็นค่าจัดประโยชน์ ๕%

อัตราค่าธรรมเนียมซึ่งตกเป็นรายได้ศาสนสมบัติกลาง

๑. ค่าลงทะเบียน แก่ทะเบียนและต่ออายุสัญญา

ก. สัญญาเช่าอาคารให้เรียกเก็บในกรณีที่ทำสัญญา หรือต่ออายุสัญญาเช่าเป็นรายห้อง หรือรายคูหา ในส่วนกลางสำหรับห้องประกอบการค้า รายละเอียด ๖๐ บาท ห้องที่อยู่อาศัย รายละเอียด ๓๐ บาท ในส่วนภูมิภาค สำหรับห้องประกอบการค้า รายละเอียด ๔๐ บาท ห้องที่อยู่อาศัย รายละเอียด ๒๐ บาท

ข. สัญญาเช่าที่ดินให้เรียกเก็บในกรณีที่ทำสัญญา หรือต่ออายุสัญญาเช่าในส่วนกลาง สำหรับสถานที่ประกอบการค้า ฉบับละ ๓๐ บาท สำหรับที่อยู่อาศัย ฉบับละ ๑๕ บาท ในส่วนภูมิภาค สำหรับสถานที่ประกอบการค้า ฉบับละ ๒๐ บาท สำหรับที่อยู่อาศัย ฉบับละ ๑๐ บาท

๒. ค่าขอเปลี่ยนชื่อหรือนามสกุล ผู้เข้าขอเปลี่ยนชื่อหรือนามสกุลในสัญญาให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมนอกจากค่าทำสัญญาเช่าอีกรายละเอียด ๕๐ บาท

๓. การเข้าชื่อหรือถอนชื่อในการเช่า การขอมิเข้าชื่อร่วมหรือถอนชื่อที่ได้ลงร่วมกันไว้ในสัญญาเช่าให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมอนุโลมการโอนอาคารหรือที่ดิน และให้เรียกเก็บเป็นรายได้เช่นเดียวกับระเบียบข้อ ๔

๔. การออกหนังสืออนุญาต

ก. ค่าออกหนังสืออนุญาตปลูกบ้าน รายละเอียด ๕๐ บาท

ข. ค่าออกหนังสือโอนกรรมสิทธิ์ขายขาด ขายฝาก หรือจำนอง รายละเอียด ๓๐๐ บาท

๕. ค่าคัดสำเนา ค่าคัดสำเนาเอกสารเกี่ยวกับการเช่า ฉบับละ ๒๐ บาท

๖. ค่ารังวัดสอบเขต รวมเขตและแบ่งแยกที่ดิน ค่าใช้เจ้าหน้าที่ไปรังวัดสอบเขตและแบ่งแยกที่ดิน รายละเอียด ๑๐๐ บาท

อัตราค่าธรรมเนียมต่างๆ

๑. การโอนอาคาร เท่ากับค่าเช่าปรับปรุงแล้ว ๒ ปี ต่อห้อง (หากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นบุคคลต่างด้าว คิดเท่ากับค่าเช่าปรับปรุงแล้ว ๔ ปี)
๒. การโอนที่ดิน เท่ากับค่าเช่าปรับปรุงแล้ว ๑ ปี ๖ เดือน (หากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นบุคคลต่างด้าว คิดเท่ากับค่าเช่าปรับปรุงแล้ว ๓ ปี)
๓. การรับมรดกการเช่า ถ้ายื่นคำร้องขอภายใน ๓๐ วัน นับจากวันผู้เช่าถึงแก่กรรมไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมการโอน ถ้ายื่นเกินกำหนด ๓๐ วัน ต้องเสียค่าธรรมเนียมตามข้อ ๑ หรือข้อ ๒ แล้วแต่กรณี
๔. การเปลี่ยนแปลงอาคาร ครั้งละ ๖๐๐ บาท (หากทำโดยไม่ได้รับอนุญาตปรับ ๒,๐๐๐ บาท)
๕. การต่อเติมอาคาร อาคารตึก ตึกชั้นแรก ๒,๐๐๐ บาท
ชั้นต่อไป ชั้นละ ๑,๐๐๐ บาท
อาคารไม้ ชั้นละ ๑,๐๐๐ บาท

หากทำโดยไม่ได้รับอนุญาต ปรับ ๔,๐๐๐ บาท

๖. การทำสัญญาหรือต่อสัญญา อาคาร ห้องประกอบการค้า ๖๐ บาท
ห้องอยู่อาศัย ๓๐ บาท
ที่ดิน สถานที่ประกอบการค้า ๓๐ บาท
สถานที่อยู่อาศัย ๑๕ บาท
๗. ขอลดเปลี่ยนชื่อหรือนามสกุล รายละ ๕๐ บาท
๘. การเข้าชื่อ-ถอนชื่อในการเช่า คิดเช่นเดียวกับการโอนอาคารหรือที่ดิน
๙. การออกหนังสืออนุญาต ก. หนังสืออนุญาตปลูกบ้าน ๕๐ บาท
ข. หนังสือโอนกรรมสิทธิ์, ขายขาด, ขายฝาก หรือจำนอง ๓๐๐ บาท
๑๐. ค่าคัดสำเนา เอกสารเกี่ยวกับการเช่า ๒๐ บาท
๑๑. เงินประกันการเช่า เช่าที่ดิน คิดเท่ากับค่าเช่า ๓ เดือน
เช่าอาคาร คิดเท่ากับค่าเช่า ๒ เดือน

หมายเหตุ เงินประกันการเช่านี้เมื่อเลิกการเช่าผู้เช่ามีสิทธิได้รับคืนกรณีถ้าไม่มีหนี้สิน

หากไม่ได้รับความสะดวก หรือมีการเรียกร้องเงินนอกเหนือจากนี้ โปรดแจ้งผู้อำนวยการสำนักงานศาสนสมบัติ ทราบทันที

อัตราค่าธรรมเนียมเพิ่มเติม

ตามมติที่ประชุมกรรมการจัดประโยชน์ศาสนสมบัติ ครั้งที่ ๔/๒๕๐๕

ลงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๐๕

ในกรณีการโอนสิทธิการเช่าอาคารหรือที่ดินศาสนสมบัติกลางและศาสนสมบัติวัดให้เรียกเก็บเงินบำรุงศาสนสมบัติกลาง หรือบำรุงวัด แล้วแต่กรณี ดังนี้คือ

๑. การเช่าที่ดิน ให้ถืออัตราค่าเช่า เป็นหลักการพิจารณาคิดเงินค่าบำรุงตามมติ กจศ. ครั้งที่ ๒/๒๕๐๕ และครั้งที่ ๓/๒๕๐๕ คือ

- (๑) ที่เช่าอัตราค่าเช่า ตรว. ละ ๕๐ สตางค์ต่อเดือน คิดเงินบำรุง ตรว. ละ ๓๐ บาท
- (๒) ที่เช่าอัตราค่าเช่า ตรว. ละ ๑ บาทต่อเดือน คิดเงินบำรุง ตรว. ละ ๔๐ บาท
- (๓) ที่เช่าอัตราค่าเช่า ตรว. ละ ๒ บาทต่อเดือน คิดเงินบำรุง ตรว. ละ ๖๐ บาท
- (๔) ที่เช่าอัตราค่าเช่า ตรว. ละ ๓ บาทต่อเดือน คิดเงินบำรุง ตรว. ละ ๘๐ บาท

ส่วนค่าเช่าที่เป็นพิเศษ ในระหว่างอัตราที่กำหนดไว้ ให้คิดอัตราบำรุงเพิ่มขึ้นตามส่วน ถ้าอัตราค่าเช่าสูงกว่าอัตราดังกล่าวแล้ว ให้นำเสนอคณะกรรมการพิจารณาเป็นกรณีพิเศษ

๒. การเช่าอาคาร ให้ถือจำนวนเงินประเมินราคาค่าเช่าแข่งโอนเป็นหลักการพิจารณาคิดเงินบำรุงตามมติ กจศ. ครั้งที่ ๑๑/๒๔๙๙ ดังนี้คือ

(๑) การเช่าอาคารพาณิชย์

ราคาประเมินต่ำกว่า ๒๐,๐๐๐ บาท	คิดค่าบำรุงร้อยละ ๒๐%
ราคาประเมินตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ - ๑๐๐,๐๐๐ บาท	คิดค่าบำรุงร้อยละ ๑๕%
ราคาประเมินเกินกว่า ๑๐๐,๐๐๐ บาท	คิดค่าบำรุงร้อยละ ๑๐%

(๒) การเช่าอาคารเพื่อยอยู่อาศัย

ราคาประเมินต่ำกว่า ๒๐,๐๐๐ บาท	คิดค่าบำรุงร้อยละ ๑๐%
ราคาประเมินตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ - ๑๐๐,๐๐๐ บาท	คิดค่าบำรุงร้อยละ ๗%
ราคาประเมินเกินกว่า ๑๐๐,๐๐๐ บาท	คิดค่าบำรุงร้อยละ ๕%

๓. การเช่าที่สวน ไร่ นา ให้เจ้าหน้าที่ประเมินค่าแข่งโอนตามสภาพของที่ดินและนำเสนอ กจศ.พิจารณากำหนดอัตราค่าบำรุงเป็นรายๆ ไป

๔. การขอรับมรดกภายในกำหนดตามกฎหมาย

(๑) ในกรณีขอรับมรดก ระหว่างสามี ภรรยา บิดา มารดา กับบุตร ให้คิดค่าบำรุงเพียงครั้งหนึ่งหรือร้อยละ ๕๐ ของอัตราค่าบำรุงการเช่าที่ดินและอาคาร ตามระเบียบ

(๒) ในกรณีที่ทายาทอื่นขอรับมรดกนอกจากที่กล่าวไว้ในข้อ ๑ นี้ ให้คิดค่าบำรุงเพิ่มขึ้นเป็น $\frac{๑}{๕}$ หรือร้อยละ ๒๕ ของอัตราค่าบำรุงการเช่าอาคารหรือที่ดิน ตามระเบียบ

มติมหาเถรสมาคม
เกี่ยวกับการถอนคืนการจัดประโยชน์เพิ่มเติม
ครั้งพิเศษ
วันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๑๓

๑. ต้องจัดในรูปคณะกรรมการ เจ้าอาวาสเป็นประธานกรรมการโดยตำแหน่ง
๒. ถ้าเจ้าอาวาสมิได้ดำรงตำแหน่งเจ้าคณะ ให้เจ้าคณะตำบลหรือเจ้าคณะอำเภอร่วมเป็นกรรมการที่ปรึกษา
 ๓. ให้มีไวยาวัจกรเป็นกรรมการ
 ๔. ให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายบ้านเมืองร่วมเป็นกรรมการ
 ๕. ให้ปฏิบัติตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๑๑ และระเบียบมหาเถรสมาคม ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการปลูกสร้างในที่วัดหรือที่ซึ่งขึ้นต่อวัดอื่นมีผู้เช่าอยู่ พ.ศ. ๒๕๑๐ (พวช.) โดยเคร่งครัด
๖. จำนวนกรรมการไม่น้อยกว่า ๘ ท่าน

มติมหาเถรสมาคม

ครั้งที่ ๒๕/๒๕๕๐

สำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม

มติที่ ๕๔๘/๒๕๕๐

เรื่อง ขอบปรับปรุงอัตราค่าธรรมเนียมอนุญาตให้นำสิทธิเข้าธนาคาร

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานศาสนสมบัติ

ในการประชุมมหาเถรสมาคมครั้งที่ ๒๕/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ เลขาธิการมหาเถรสมาคมเสนอว่า คณะกรรมการพิจารณางบประมาณศาสนสมบัติกลางประจำ (พศป.) ได้ประชุมครั้งที่ ๑๔/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๐ พระธรรมวรเมธี เสนอว่า เนื่องจากระเบียบกรมการศาสนา ว่าด้วยการนำสิทธิการเช่าอาคารศาสนสมบัติ เรื่องปรับปรุงอัตราค่าธรรมเนียมอนุญาตให้นำสิทธิการเช่าอาคารไปทำสัญญาผูกพันเงินกู้กับธนาคาร พ.ศ. ๒๕๔๔ สมควรได้รับการปรับปรุงอัตราค่าธรรมเนียมในอัตราค่าธรรมเนียมร้อยละ ๐.๕ ใหม่ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยนำอัตราค่าธรรมเนียมของกรมธนารักษ์และสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ที่เป็นปัจจุบันมาประกอบการพิจารณาด้วย ที่ประชุมมีมติมอบให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ตรวจสอบและนำเสนอมหาเถรสมาคม เพื่อให้ความเห็นชอบก่อนแก้ไขระเบียบให้เหมาะสมต่อไป

ในการประชุมคณะกรรมการพิจารณางบประมาณศาสนสมบัติกลางประจำ (พศป.) ครั้งที่ ๑๕/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ นายประสงค์ บุญช่วยส่ง หัวหน้าฝ่าย จัดประโยชน์ส่วนภูมิภาค สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ และกรรมการพิจารณา งบประมาณศาสนสมบัติกลาง (พศป.) ชี้แจงว่า สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์คิดใน

อัตราร้อยละ ๑ ที่ประชุมพิจารณาแล้วมีมติเห็นควรให้คิดค่าธรรมเนียมการนำสิทธิการเช่าอาคาร
ศาสนสมบัติไปทำสัญญาผูกพันเงินกู้กับธนาคาร ในอัตราร้อยละ ๑ และให้นำเสนอมหาเถรสมาคม
เพื่อโปรดพิจารณา

ที่ประชุมพิจารณาแล้วลงมติเห็นชอบตามที่คณะกรรมการพิจารณางบประมาณ
ศาสนสมบัติกลางประจำ (พศป.) เสนอ
จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป

กนก ประเสริฐ

(นายกนก ประเสริฐ)

ผู้อำนวยการกองพุทธศาสนสถาน รักษาราชการแทน

ผู้อำนวยการสำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม

ระเบียบสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
ว่าด้วยการนำสิทธิการเช่าอาคารศาสนสมบัติ
เช่าที่ดินศาสนสมบัติเพื่อปลูกสร้างที่อยู่อาศัย หรือเช่าที่ดินศาสนสมบัติ
เพื่อพัฒนาเป็นโครงการ ไปทำสัญญาผูกพันเงินกู้กับธนาคาร
พ.ศ. ๒๕๕๑

ด้วยมีการตราพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๔๖ บัญญัติให้มีสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติขึ้น พระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหาร และอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๑๕๕ กำหนดให้โอนบรรดากิจการอำนาจหน้าที่ของกรมการศาสนาบางส่วน มาเป็นของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และโดยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคม ในการประชุมครั้งที่ ๒๕/๒๕๕๐ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จึงกำหนดระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้ให้เรียกว่า “ระเบียบสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติว่าด้วยการนำสิทธิการเช่าอาคารศาสนสมบัติ เช่าที่ดินศาสนสมบัติเพื่อปลูกสร้างที่อยู่อาศัย หรือเช่าที่ดินศาสนสมบัติเพื่อพัฒนาเป็นโครงการ ไปทำสัญญาผูกพันเงินกู้กับธนาคาร พ.ศ. ๒๕๕๑”

ข้อ ๒ ให้ใช้ระเบียบนี้ ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ การนำสิทธิการเช่าอาคารศาสนสมบัติ เช่าที่ดินศาสนสมบัติเพื่อปลูกสร้างที่อยู่อาศัย หรือเช่าที่ดินศาสนสมบัติเพื่อพัฒนาเป็นโครงการ ไปทำสัญญาผูกพันเงินกู้กับธนาคาร ต้องอยู่ภายใต้บังคับเงื่อนไขแห่งสัญญาเช่า

ผู้เช่าจะนำสิทธิการเช่าอาคารศาสนสมบัติ เช่นที่ดินศาสนสมบัติเพื่อปลูกสร้างที่อยู่อาศัย หรือเช่าที่ดินศาสนสมบัติเพื่อพัฒนาเป็นโครงการ ไปทำสัญญาผูกพันเงินกู้กับธนาคารไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาประมาณศาสนสมบัติกลางประจำ (พศป.) สำหรับศาสนสมบัติกลาง และที่วัดร้างหรือโดยความเห็นชอบของเจ้าอาวาสสำหรับศาสนสมบัติวัด

ข้อ ๔ ผู้เช่ารายใดประสงค์จะนำสิทธิการเช่าไปทำสัญญาผูกพันเงินกู้กับธนาคาร
ให้ยื่นคำขอตามแบบท้ายระเบียบนี้

ก. สำหรับส่วนกลางให้ยื่นที่ สำนักงานศาสนสมบัติ สำนักงานพระพุทธศาสนา
แห่งชาติ

ข. สำหรับส่วนภูมิภาคให้ยื่นที่ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด

ข้อ ๕ ให้มีค่าธรรมเนียมการอนุญาตในอัตราร้อยละ ๑ ของจำนวนเงินที่กู้แต่ต้อง
ไม่น้อยกว่า ๕๐๐ บาท (ห้าร้อยบาทถ้วน)

ข้อ ๖ ให้ผู้อำนวยการสำนักงานศาสนสมบัติ รักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๑

ลงชื่อ

(นางจุฬารัตน์ บุญยากร)

ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

คำขอนำสิทธิการเช่าอาคารศาสนสมบัติ เช่าที่ดินศาสนสมบัติ
เพื่อปลูกสร้างที่อยู่อาศัย หรือเช่าที่ดินศาสนสมบัติเพื่อพัฒนาเป็นโครงการ
ไปทำสัญญาผูกพันเงินกู้กับธนาคาร

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี เชื้อชาติ.....

สัญชาติ.....ตั้งบ้านเรือนอยู่เลขที่.....ถนน.....

ตรอกหรือซอย.....ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....ขอยื่นเรื่องราว

ดังมีข้อความต่อไปนี้

๑. ข้าพเจ้าเป็นผู้มีสิทธิในการเช่า

☐ ดึกแถว.....ชั้น เลขที่.....

จำนวน.....คูหา ของ.....

ซึ่งตั้งอยู่ถนน.....ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

ตามสัญญาที่.....ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.

มีอายุการเช่า.....นับตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ถึงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.โดยเสียค่าเช่า

ในอัตรา.....บาท (.....)

ต่อ.....

☐ ที่ดินศาสนสมบัติเพื่อปลูกสร้างที่อยู่อาศัย เนื้อที่ประมาณ.....ไร่

ของ.....ซึ่งตั้งอยู่ถนน.....

ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....

จังหวัด.....ตามสัญญาที่.....

ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.

มีอายุการเช่า.....นับตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ถึงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.โดยเสียค่าเช่า

ในอัตรา.....บาท (.....)

ต่อ.....

☐ ที่ดินศาสนสมบัติเพื่อพัฒนาเป็นโครงการ เนื้อที่ประมาณ.....ไร่
ของ.....ซึ่งตั้งอยู่บน.....
ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....
จังหวัด.....ตามสัญญาที่.....
ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.
มีอายุการเช่า.....นับตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ.
ถึงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.โดยเสียค่าเช่า
ในอัตรา.....บาท (.....)
ต่อ.....

๒. ข้าพเจ้ามีความประสงค์จะนำสิทธิการเช่าดังกล่าวในข้อ ๑. ไปทำสัญญาผูกพันเงินกู้
หรือเบิกเงินเกินบัญชีกับธนาคาร.....
ในวงเงิน.....บาท (.....) โดยข้าพเจ้า
จะเป็นผู้ชำระค่าธรรมเนียมอันจะพึงมีทั้งสิ้นให้แก่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และยินยอม
ปฏิบัติตามระเบียบและเงื่อนไขของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติทุกประการ

๓. หากข้าพเจ้าผิดสัญญาผูกพันเงินกู้หรือเบิกเงินเกินบัญชีธนาคาร.....
ข้าพเจ้ายินยอมให้อोनสิทธิการเช่าอาคารศาสนสมบัติหรือสิทธิการเช่าที่ดินดังกล่าวในข้อ ๑. ข้างต้น
ให้กับธนาคาร โดยไม่มีเงื่อนไขใดๆ ทั้งสิ้น

๔. ในวันยื่นคำขอลบนี้ ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ข้าพเจ้ามิได้ค้างชำระค่าเช่า และ
ค่าธรรมเนียมใดๆ ตามความผูกพันในสัญญาเช่าที่ทำไว้กับสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ลงชื่อ.....ผู้ยื่นคำขอ
(.....)

บันทึกของผู้ให้กู้เงิน

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ข้าพเจ้า.....ตั้งบ้านเรือนอยู่เลขที่.....

ถนน.....ตรอกหรือซอย.....

ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....

จังหวัด.....ขอให้อภัยคำไว้ต่อเจ้าหน้าที่สำนักงานศาสนสมบัติ

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ มีข้อความดังต่อไปนี้

ตามคำขอลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.ของ.....

ผู้มีสิทธิในการเช่า.....

ของ.....ตามสัญญาที่.....ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.

อัตราค่าเช่า.....บาท (.....) ต่อ.....

จะนำสิทธิการเช่าดังกล่าวมาเป็นหลักประกันเงินกู้หรือเบิกเงินเกินบัญชีกับข้าพเจ้า

.....นั้น

ข้าพเจ้า.....ได้รับทราบโดยตลอดแล้ว

และขอรับรองว่าเป็นความจริงตามคำขอทุกประการ หากผู้เช่าประพฤติผิดสัญญาเงินกู้หรือเบิกเงิน

เกินบัญชีกับข้าพเจ้า.....ผู้เช่าตกลงให้ออนสิทธิการเช่า

ดังกล่าวข้างต้นให้กับข้าพเจ้า.....โดยข้าพเจ้า.....

ยินยอมปฏิบัติตามหลักการโอนสิทธิการเช่าของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ คือ

๑. ยินยอมรับโอนทั้งสิทธิและหน้าที่ ที่.....ผู้เช่า
มีอยู่ต่อสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติทุกประการ

๒. ยินยอมชำระค่าเช่าดังกล่าว ตามอัตราที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติกำหนด

๓. ยินยอมชำระค่าธรรมเนียมการโอนสิทธิการเช่า และค่าธรรมเนียมอื่นใดที่ทางราชการ
เรียกเก็บให้แก่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

๔. นอกจากเงื่อนไขดังกล่าวข้างต้นแล้ว ข้าพเจ้ายินยอมปฏิบัติตามความผูกพันในเงื่อนไขของสัญญาเช่าและตามระเบียบข้อบังคับของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเกี่ยวกับการเช่าที่มีอยู่ในปัจจุบัน และหรือที่จะมีขึ้นในอนาคตทุกประการ

ข้าพเจ้า.....จึงทำบันทึกยินยอมไว้เป็นหลักฐาน

ลงชื่อ.....ผู้ให้ถ้อยคำ
(.....)

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก
(.....)

การได้มาซึ่งที่ดินของวัด

หลักเกณฑ์การขอได้มาซึ่งที่ดินของวัดวาอาราม ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

วัดจะต้องมีสภาพเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย จึงจะมีสิทธิถือครองที่ดินได้ ซึ่งการพิจารณาสภาพการเป็นนิติบุคคลของวัด ให้พิจารณาจากหลักฐานอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

๑. หนังสือรับรองสภาพวัดของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
๒. สำเนาประวัติวัด หรือสำเนาทะเบียนวัด ซึ่งรับรองโดยทางราชการ
๓. ประกาศตั้งวัดของกระทรวงศึกษาธิการ
๔. ประกาศตั้งวัดของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ที่ดินของวัดและที่ซึ่งขึ้นต่อวัด แบ่งได้ ๓ ประเภท คือ

๑. ที่วัด หมายถึง ที่ซึ่งตั้งวัดตลอดจนถึงเขตของวัดนั้น
๒. ที่ธรณีสงฆ์ หมายถึง ที่ซึ่งเป็นสมบัติของวัด
๓. ที่กัลปนา หมายถึง ที่ซึ่งมีผู้อุทิศแต่ผลประโยชน์ให้วัด หรือพระศาสนา

(มาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕)

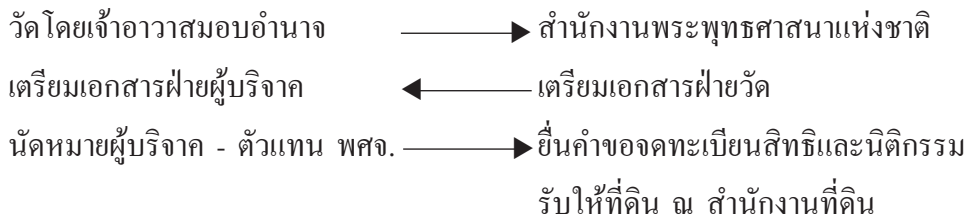
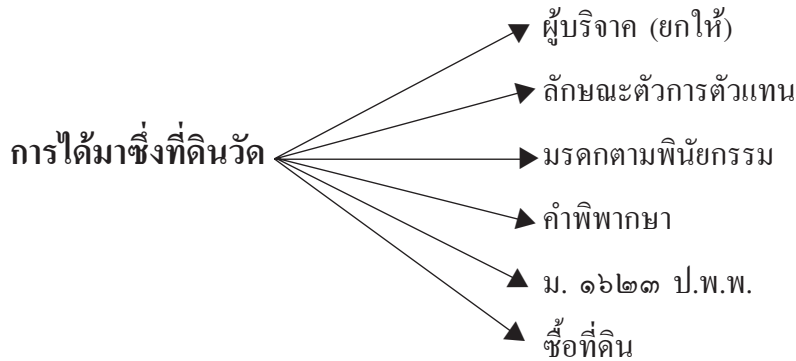
ผู้แทนวัด

เจ้าอาวาส เป็นผู้แทนของวัดในกิจการทั่วไป ตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์

พ.ศ. ๒๕๐๕

การจดทะเบียนสิทธินิติกรรม
การแลกเปลี่ยนที่ดิน
และการรับให้ที่ดิน

การได้มาซึ่งที่ดินของวัด

สำนักงานที่ดินจังหวัด..../สาขาตรวจหลักฐาน นำเสนอ รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงมหาดไทยพิจารณาอนุญาต ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

กรณีวัดมีที่ดินเดิม ที่ดินรับบริจาครวมแล้วเกิน ๑๐๐ ไร่ กรมที่ดิน/จังหวัด
จะส่งสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบ

สนง.ที่ดินจังหวัด...../สาขา นัดผู้บริจาค-ตัวแทน พศจ. จดทะเบียนรับให้ที่ดินเป็นชื่อวัด
สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดเก็บรักษาเอกสารสิทธิที่ดินฉบับตัวจริงไว้ (ตามระเบียบการเก็บ
หนังสือสำคัญสำหรับที่ดิน ปี พ.ศ. ๒๕๒๔)

รับที่ดินแทนวัดมีพระสงฆ์

ช่วงการดำเนินการ

- ◆ รับเรื่อง
- ◆ ตรวจเอกสาร
- ◆ ทำหนังสือเสนอผู้บังคับบัญชา เพื่อบอບหมายเจ้าหน้าที่ไปดำเนินการจดทะเบียนรับที่ดินแทนวัด ณ สำนักงานที่ดินกรุงเทพมหานคร สาขา.....
- ◆ เจ้าหน้าที่และผู้บริจาคที่ดิน นัดหมายไปยื่นคำขอจดทะเบียน ณ สำนักงานที่ดิน..... เจ้าหน้าที่ให้ถ้อยคำใน ทด ๑๖
- ◆ รอเจ้าพนักงานที่ดินแจ้งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาอนุญาตตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน
- ◆ เจ้าหน้าที่ และผู้บริจาคที่ดิน นัดหมายไปจดทะเบียนรับโอนที่ดินให้วัด เอกสารที่ใช้ประกอบในการพิจารณา

เอกสารที่ใช้ประกอบในการพิจารณา

ฝ่ายวัด	ฝ่ายผู้บริจาค
รายการแสดงฐานะของวัด สำเนาใบประกาศตั้งวัด/หนังสือรับรองสภาพวัด สำเนาใบสุทธิเจ้าอาวาส สำเนาใบตราตั้งเจ้าอาวาส, ใบเลื่อนสมณศักดิ์ (ถ้ามี) บัญชีที่ดินของวัดพร้อมสำเนาเอกสารสิทธิ์ที่ดินของวัด บัญชีสิ่งปลูกสร้างในวัด (กว้าง x ยาว)	หนังสือแสดงเจตนาขายที่ดินให้วัด สำเนาทะเบียนบ้าน สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน กรณีสมรส ต้องมีหนังสือยินยอมคู่สมรส สำเนาเอกสารสิทธิ์ที่ดินแปลงที่จะยกให้

หมายเหตุ อัตราค่าธรรมเนียมที่ต้องชำระร้อยละ ๐.๐๑ ของราคาประเมินที่ดินกรณีวัดรับที่ดินร่วมกับของเดิมที่มีอยู่แล้วไม่เกิน ๕๐ ไร่ และเป็นที่ตั้งศาสนสถาน และค่าอากร ร้อยละ .๕๐ บาท ของราคาประเมิน (ได้รับยกเว้นตามมาตรา ๑๒๑ แห่งประมวลรัษฎากร)

ขั้นตอนการจดทะเบียนรับให้ที่ดิน (ยกที่ดินถวายวัด)

ขั้นตอนการปฏิบัติ	เอกสารประกอบเรื่อง
๑. กรณีมอบส่วนราชการดำเนินการแทนวัด ๑.๑ ส่วนกลาง (กทม.) ให้วัดมีลิขิตมอบสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเป็นตัวแทน ๑.๒ ส่วนภูมิภาค ให้วัดมีลิขิตมอบสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดเป็นตัวแทนวัด ๒. กรณีวัดดำเนินการรับให้ที่ดินของวัดเอง ๒.๑ วัดโดยเจ้าอาวาสมอบอำนาจ ไวยาวัจกร/ทายกทายิกาที่เชื่อถือ) เป็นผู้ไปดำเนินการแทนวัด *ทั้ง ๒ กรณี การเตรียมเอกสารจะเหมือนกัน	๑. โฉนดที่ดินของผู้ถวาย ๒. หนังสือยินยอมคู่สมรสผู้ถวาย ๓. สำเนาบัตรประจำตัวผู้ถวายของคู่สมรส (ถ้ามี) ๔. สำเนาทะเบียนบ้านผู้ถวายและของคู่สมรส (ถ้ามี) ๕. หนังสือมอบอำนาจให้เจ้าหน้าที่/ ไวยาวัจกร/ทายกทายิกา (แล้วแต่กรณี) ไปดำเนินการรับโอนกรรมสิทธิ์ที่ดิน - สำเนาบัตรประจำตัวผู้มอบอำนาจและผู้รับมอบอำนาจ
๒. สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (ในส่วนกลาง) หรือสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด (ในส่วนภูมิภาค) สอบสวนที่ดินว่าใครเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในที่ดิน ในกรณีที่ผู้ถวายมีคู่สมรสต้องได้รับความยินยอมจากคู่สมรสด้วย	
๓. ตรวจสอบทรัพย์สินของวัดทั้งหมด - แยกเป็นที่ดินของวัดเดิมมีที่แปลงเนื้อที่เท่าไร พร้อมสำเนาเอกสารสิทธิ์ - รายรับรายจ่ายของวัดย้อนหลัง ๓ ปี	- แบบรายการแสดงฐานะของวัด - สำเนาดราดตั้งเจ้าอาวาส - สำเนาใบพระราชทานวิสุงคามสีมา

ขั้นตอนการปฏิบัติ	เอกสารประกอบเรื่อง
๔. นัดหมายผู้ถวายเพื่อยื่นคำขอจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการได้มาซึ่งที่ดินของวัดตามกฎหมาย	- หนังสือเชิญพบผู้ถวายเพื่อนัดหมายไปสำนักงานที่ดิน
๕. เมื่อกรมที่ดินรับเรื่องจะนำเรื่องการถวายที่ดินให้วัดเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาอนุญาตตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน	- นำเรื่องราวทั้งหมดให้กรมที่ดินเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาอนุญาต
๖. นัดกับผู้ถวายไปจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินเป็นของวัด ณ สำนักงานที่ดินสาขานั้นๆ	
๗. เมื่อจดทะเบียนรับโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินให้เป็นของวัดเรียบร้อยแล้ว - ในส่วนกลาง ให้ยื่นเอกสารสิทธิที่ดินส่งสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเก็บรักษา - ในส่วนภูมิภาค ส่งสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดเก็บรักษา	- ตามระเบียบว่าด้วยการเก็บรักษาหนังสือสำคัญสำหรับที่ดินศาสนสมบัติและวัดร้าง พ.ศ. ๒๕๕๒
๘. สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (ในส่วนกลาง) หรือสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด (ในส่วนภูมิภาค) ดำเนินการเสนอคณะสงฆ์ออกใบอนุโมทนาบัตรให้แก่ผู้ถวายที่ดินให้วัด และหากที่ดินที่ถวายอยู่ในเกณฑ์ที่จะได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ หรือสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด จะได้ประสานและดำเนินการขอเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ผู้ถวายต่อไป	- ใบประเมินราคาที่ดินแปลงที่ถวายจากสำนักงานที่ดินจังหวัด/สาขา.....

เตรียมหลักฐานและเอกสารต่างๆ ที่จำเป็นให้ครบถ้วน

หลักฐานสำหรับที่ดินจังหวัด ได้แก่

- โฉนดที่ดิน, น.ส.๓, น.ส.๓ ก ของผู้บริจาค
- หลักฐานการได้มาซึ่งที่ดินทางศาล เช่น คำพิพากษา หรือคำสั่งศาล (ที่มีเจ้าหน้าที่ศาลรับรองสำเนา)

หลักฐานสำหรับบุคคลธรรมดา ได้แก่

- สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน
 - สำเนาทะเบียนบ้านของตนเองและคู่สมรส (ถ้ามี)
 - หลักฐานการเปลี่ยนชื่อตัว-ชื่อสกุล (ถ้ามี)
 - ใบมรณบัตร (เรื่องมรดก)
 - สำเนาพินัยกรรม (กรณีมรดกตามพินัยกรรม)
 - ทะเบียนหย่า (ถ้ามี)
 - หนังสือแสดงความยินยอมของคู่สมรสให้ทำนิติกรรมยกที่ดินถวายวัด
 - หนังสือของผู้บริจาค แสดงเจตนายกที่ดินถวายวัด
- ▶ เอกสารที่เป็นสำเนาให้ลงนามรับรองสำเนาถูกต้องทุกแผ่น

วัดที่จะรับให้ที่ดินเตรียมหลักฐานและเอกสารต่างๆ ที่จำเป็นให้ครบถ้วน

๑. ใบรายการแสดงฐานะของวัด รายละเอียด

- ชื่อวัด ประเภทของพระอาราม
- ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ตั้งวัดเมื่อใด
- ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาเมื่อใด
- สถานที่ตั้งวัด
- จำนวนภิกษุสามเณรภายในวัด ในระยะเข้าพรรษา และออกพรรษา
- เจ้าอาวาสชื่อ
- รายได้ของวัด/ปี เช่น เงินบริจาค, เงินผลประโยชน์
- รายจ่ายของวัด/ปี เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าภัตตาหาร ค่าซ่อมแซมเสนาสนะ
ถาวรวัตถุในวัด
- วัดมีที่ดินอยู่ที่แปลง (ก่อนรับให้ที่ดินแปลงนี้) เนื้อที่ รวม.....ไร่.....งาน
.....ตารางวา
- วัดมีความประสงค์ขออนุญาตถือกรรมสิทธิ์เพิ่มอีก ๑ แปลง เนื้อที่.....ไร่
.....งาน.....ตารางวา
- เมื่อได้รับอนุญาตให้รับให้ที่ดินแปลงนี้แล้ว วัดจะมีที่ดินไว้ในกรรมสิทธิ์ทั้งสิ้น
เนื้อที่ประมาณ.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
- ความจำเป็นที่ต้องรับให้ที่ดิน เพื่อใช้เป็น.....
- บัญชีสิ่งปลูกสร้างในวัด
- บัญชีที่ดินของวัด (สำเนาหนังสือสำคัญที่ดินประกอบ)

๒. สำเนาใบตราตั้งเจ้าอาวาส

๓. สำเนาใบแต่งตั้งสมณศักดิ์ของเจ้าอาวาส (ถ้ามี)

๔. สำเนาใบสุทธิเจ้าอาวาส

๕. สำเนาทะเบียนบ้านวัด

๖. สำเนาใบพระราชทานวิสุงคามสีมา หรือใบตั้งวัด หรือหนังสือรับรองสภาพวัด

๗. หนังสือมอบอำนาจให้เป็นตัวแทนวัด (กรณีมอบให้ดำเนินการแทนวัด)

การมอบอำนาจ

กรณีมอบอำนาจให้บุคคลอื่นดำเนินการแทน

- จัดทำหนังสือสำคัญการให้ทำการแทน
- กรอกรายละเอียดในแบบหนังสือมอบอำนาจให้ครบถ้วน
- ข้อความในหนังสือมอบอำนาจ ต้องชัดเจนว่ามอบให้ทำอะไร
- การพิมพ์ลายนิ้วมือต้องพิมพ์ลายนิ้วหัวแม่มือซ้าย
- ถ้าพิมพ์ลายนิ้วมือในหนังสือมอบอำนาจไม่ตรงกับในสารบบที่ดินเดิม
เจ้าหน้าที่จะไม่รับดำเนินการให้

ข้อควรระวังเกี่ยวกับการมอบอำนาจ

- อย่าเซ็นชื่อหรือพิมพ์ลายนิ้วมือในหนังสือมอบอำนาจ โดยที่ยังไม่ได้กรอกข้อความ
เป็นเด็ดขาด
- ผู้รับมอบอำนาจ ควรเป็นบุคคลที่ท่านเชื่อถือไว้ใจได้ อย่ามอบอำนาจให้กับผู้ที่ไม่รู้จักกัน
มาก่อน

หนังสือมอบอำนาจ

ที่ดิน 1ด
รวาง....1อ.....
เลขที่.....12.....หน้าสำรวจ.....234.....
โฉนดหมายเลขที่.....1345.....

ตำบล.....
อำเภอ.....
จังหวัด.....กรุงเทพมหานคร.....

เรื่อง.....รับให้ที่ดิน (หากมีสิ่งปลูกสร้างให้ระบุด้วยว่า "พร้อมสิ่งปลูกสร้าง")
เขียนที่.....134/1...ซอย...1...ถนนลาดพร้าว.....
วันที่...25...เดือน.....มกราคม.....พุทธศักราช.....2539.....
โดยหนังสือฉบับนี้ข้าพเจ้า.....นายประเทศ...รักไทย.....
อายุ.....34.....ปี เชื้อชาติ.....ไทย.....สัญชาติ.....ไทย.....บุตร.....นายบุญ,นางใจ.....
อยู่ที่บ้าน.....ถนนลาดพร้าว.....เลขที่.....134/1.....หมู่ที่.....8.....
ตำบล.....วังทองหลาง.....อำเภอ.....บางกะปิ.....จังหวัด.....กรุงเทพมหานคร.....
ได้มอบให้.....นายอมร มากทรัพย์.....อายุ.....35.....ปี เชื้อชาติ.....ไทย.....สัญชาติ.....ไทย.....
บุตร.....นายแดง,นางสุข.....อยู่ที่บ้าน.....ถนนรามคำแหง.....เลขที่.....85.....หมู่ที่.....
ตำบล.....บางกะปิ.....อำเภอ.....บางกะปิ.....จังหวัด.....กรุงเทพมหานคร.....
เป็นผู้มีอำนาจจัดการ.....รับให้ที่ดินแปลงเครื่องหมายข้างบนนี้ (หากมีสิ่งปลูกสร้างให้ระบุด้วยว่าพร้อมบ้าน ดึก/ดึกแถว.....ชั้น.....
.....หลัง/คูหาเลขที่.....) จากนาย/นาง/นางสาว.....โดยเสนหาไม่มี
คำตอบแทน
ตลอดจนให้ถ้อยคำต่าง ๆ ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่.....แทนข้าพเจ้าจนเสร็จการ

เพื่อเป็นหลักฐานข้าพเจ้าได้

ลงลายมือชื่อ

พิมพ์ลายนิ้วมือ

ไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยานแล้ว
ผู้มอบอำนาจ

ลายมือชื่อ

(นายประเทศ รักไทย)

ลายพิมพ์นิ้วมือ

อันแท้จริงของผู้มอบอำนาจและ

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าเป็น

ลงลายมือชื่อ

ผู้มอบอำนาจได้

พิมพ์ลายนิ้วมือ

ต่อหน้าข้าพเจ้า

.....พยาน
(นายบวร อุ่นเรือน)

.....พยาน
(นายพิชัย งามเด่น)

หมายเหตุ การลงลายมือชื่อหรือพิมพ์ลายนิ้วมือ
ในกรณีพิมพ์ลายนิ้วมือ ให้ใช้พิมพ์ลายนิ้วแม่มือซ้าย

ถ้าใช้อย่างใด ให้ขีดฆ่าข้อความที่ไม่ใช่ออก
โปรดอ่านคำเตือนด้านหลัง

รายการแสดงฐานะของวัด.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ข้อ ๑. ชื่อวัด.....ประเภท.....
ชั้น.....ชนิด.....

ข้อ ๒. ตั้งเป็นวัดเมื่อ พ.ศ.ตามประกาศกฎกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่.....
เดือน.....พ.ศ.

ข้อ ๓. ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อ พ.ศ.ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี
ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ข้อ ๔. สถานที่ตั้งวัด เลขที่.....ซอย.....ถนน.....
ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....
จังหวัด.....

ข้อ ๕. จำนวนพระภิกษุสามเณรในวัด

๕.๑ ในระยะเวลาเข้าพรรษา มีพระภิกษุจำพรรษา ประมาณ.....รูป สามเณร.....รูป

๕.๒ นอกพรรษาโดยปกติมีพระภิกษุ ประมาณ.....รูป สามเณร.....รูป

อุบาสิก อุบาสิกา.....คน ศิษย์วัด.....คน

.....เจ้าอาวาส

ข้อ ๖. รายได้ของวัด

๖.๑ เงินบริจาคประมาณปีละ.....บาท

๖.๒ เงินผลประโยชน์ ประมาณปีละ.....บาท โดยได้จาก

ก. ค่าเช่าที่ธรณีสงฆ์ ประมาณปีละ.....บาท

ข. ค่าเช่าที่กลุ่ปนา ประมาณปีละ.....บาท

ค. ค่าเช่ารับฝากรด ประมาณปีละ.....บาท

ง.

ข้อ ๗. รายได้ของวัด

๗.๑ ค่ากระแสไฟฟ้า ประมาณปีละ.....บาท

๗.๒ ค่าน้ำประปา ประมาณปีละ.....บาท

๗.๓ ค่าภัตตาหาร ประมาณปีละ.....บาท

๗.๔ ค่าบำรุงการศึกษาปริยัติธรรม ประมาณปีละ.....บาท

๗.๕ ค่ารักษาความสะอาดวัด ประมาณปีละ.....บาท

๗.๖ ค่าซ่อมแซมเสนาสนะและถาวรวัตถุในวัด ประมาณปีละ.....บาท

ข้อ ๘. วัด.....มีที่ดินอยู่ก่อนแล้ว.....แปลง
ใช้ประโยชน์เป็นที่ตั้งวัด.....แปลง ที่ธรณีสงฆ์.....แปลง
รวมเนื้อที่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา ตามบัญชีแนบท้ายนี้

ข้อ ๙. วัด.....มีความประสงค์ขออนุญาตถือกรรมสิทธิ์ที่ดิน
เพิ่มอีก.....แปลง เนื้อที่ประมาณ.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
ตามโฉนดเลขที่.....ตำบล.....อำเภอ.....
จังหวัด.....เพื่อใช้ประโยชน์

ข้อ ๑๐. เมื่อได้รับอนุญาตให้จดทะเบียนรับโอนที่ดินดังกล่าวในข้อ ๑๐ วัดจะมีที่ดิน
ไว้ในกรรมสิทธิ์ รวมทั้งสิ้นประมาณ.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
ตามโฉนดเลขที่.....ตำบล.....อำเภอ.....

ข้อ ๑๑. เหตุผลและความจำเป็นที่ขออนุญาต

๑๑.๑

๑๑.๒

แบบหนังสือแสดงเจตนา

ทำที่บ้านเลขที่.....

แขวง/ตำบล.....เขต/อำเภอ.....จังหวัด.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ข้าพเจ้า.....

.....อยู่บ้านเลขที่.....

.....ขอทำหนังสือแสดงเจตนาในทรัพย์สิน หรือในการต่างๆ
ของข้าพเจ้า อันจะให้เกิดผลบังคับได้ตามกฎหมาย ดังนี้

ให้ที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่.....หมู่ที่.....แขวง/ตำบล.....เขต/อำเภอ.....
จังหวัด.....เนื้อที่.....ไร่ ราคาประมาณ.....บาท ตกได้แก่
วัด.....แขวง/ตำบล.....เขต/อำเภอ.....จังหวัด.....
เพื่อ.....

หนังสือแสดงเจตนาฉบับนี้ ข้าพเจ้าได้กระทำด้วยตนเอง มีสติสัมปชัญญะปกติได้อ่าน
และเข้าใจข้อความดีโดยตลอดแล้ว ได้ทำไว้ ๒ ฉบับ มีข้อความตรงกัน ฉบับหนึ่งอยู่ที่ข้าพเจ้า
อีกฉบับหนึ่งเก็บรักษาไว้ที่วัด.....แขวง/ตำบล.....
เขต/อำเภอ.....จังหวัด.....ทั้งนี้ ให้มีผลตั้งแต่วันที่ปรากฏในหนังสือฉบับนี้.

ลงชื่อ.....

.....ผู้ทำหนังสือแสดงเจตนา

ลงชื่อ.....พยาน

ลงชื่อ.....พยาน

เอกสารประกอบ

- สำเนาทรัพย์สินที่แสดงเจตนายกให้
- สำเนาบัตรประจำตัวพร้อมทะเบียนบ้านของผู้แสดงเจตนา
- สำเนาบัตรประจำตัวของพยาน (ทั้งสอง)

รับรองสำเนาถูกต้องเอกสารทุกฉบับ

การเรียกเก็บค่าธรรมเนียม

หลักเกณฑ์การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการโอนที่ดินให้วัด

ตามกฎหมายกระทรวงฉบับที่ ๔๗ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ข้อ ๒ (๗) (จ) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๘๗ กำหนดว่า “ค่าจดทะเบียนเฉพาะในกรณีที่วัดวาอาราม วัดบาทหลวงโรมันคาทอลิก หรือมัสยิดอิสลาม เป็นผู้รับให้ เพื่อใช้เป็นที่ตั้งศาสนสถาน ทั้งนี้ ในส่วนที่ได้มารวมกับที่ดินที่มีอยู่ก่อนแล้วไม่เกิน ๕๐ ไร่ เรียกตามราคาประเมินทุนทรัพย์ตามที่คณะกรรมการกำหนดราคาประเมินทุนทรัพย์กำหนดร้อยละ ๐.๐๑”

คำว่า “ที่ตั้งศาสนสถาน” ตามกฎหมายฉบับที่ ๔๗ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ข้อ ๒ (๗) (จ) หมายถึง ที่ตั้งของสถานที่ใดๆ ซึ่งมีไว้เพื่อปฏิบัติตามศาสนบัญญัติ หรือปฏิบัติพิธีตามความเชื่อในทางศาสนาของวัดวาอาราม วัดบาทหลวงโรมันคาทอลิก หรือมัสยิดอิสลาม และรวมถึงบริเวณของสถานที่ดังกล่าวด้วย เช่น ที่ตั้งของมัสยิด โบสถ์ วิหาร กุฏิสงฆ์ ศาลาการเปรียญ ฼าปนสถาน และที่ธรณีสงฆ์ ที่มีลักษณะการใช้ประโยชน์ตามนัยดังกล่าว ส่วนสถานที่ที่มีไว้เพื่อการอย่างอื่น มิได้มีไว้เพื่อปฏิบัติตามศาสนบัญญัติ หรือปฏิบัติพิธีกรรมตามความเชื่อในทางศาสนา เช่น ที่ตั้งโรงเรียน โรงพยาบาล โรงเรียนเด็ก เป็นต้น ไม่ใช่ “ที่ตั้งศาสนสถาน” แต่อย่างใด (หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๗๒๘/ว ๑๑๒๔๒ ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๔๔ เรื่อง ความหมายของคำว่า “ที่ตั้งศาสนสถาน”

หลักเกณฑ์การพิจารณาเรียกเก็บค่าธรรมเนียมตามกฎหมายฉบับที่ ๔๗ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ข้อ ๒ (๗) (จ) ซึ่งให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมร้อยละ ๐.๐๑ ดังนี้

๑. ใช้กับวัดที่มีความเป็นนิติบุคคล ตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

๒. เป็นกรณีรับให้ที่ดิน

๓. เพื่อใช้เป็นที่ตั้งศาสนสถาน (ความหมายตามหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๗๒๘/ว ๑๑๒๔๒ ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๔๔)

๔. เมื่อรวมกับที่ดินซึ่งเป็นที่ตั้งศาสนสถานที่มีอยู่ก่อนแล้ว ไม่เกิน ๕๐ ไร่

หลักเกณฑ์การเรียกเก็บภาษีเงินได้และภาษีธุรกิจเฉพาะ กรณีโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ดินให้วัด

พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๒๖) พ.ศ. ๒๕๔๑ และกฎกระทรวงฉบับที่ ๒๑๔ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร ให้ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และภาษีธุรกิจเฉพาะ สำหรับการโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดินโดยไม่มีค่าตอบแทนให้แก่วัด วัดบาทหลวงโรมันคาทอลิก หรือมัสยิดเฉพาะการโอนที่ดินส่วนที่ทำให้วัด วัดบาทหลวงโรมันคาทอลิก หรือมัสยิด มีที่ดินไม่เกินห้าสิบไร่ (หนังสือกรมที่ดิน ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๗๑๐/ว ๐๖๒๓๒ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒ เรื่องการยกเว้นภาษีเงินได้และภาษีธุรกิจเฉพาะสำหรับการโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดินโดยไม่มีค่าตอบแทนให้วัด วัดบาทหลวงโรมันคาทอลิก หรือมัสยิด)

ข้อสังเกต การเรียกเก็บภาษีเงินได้และภาษีธุรกิจเฉพาะสำหรับการโอนกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิครอบครองในที่ดินโดยไม่มีค่าตอบแทนให้แก่วัดเฉพาะการโอนที่ดินส่วนที่ทำให้วัดมีที่ดินไม่เกิน ๕๐ ไร่ นั้น ไม่ต้องพิจารณาว่าเป็นที่ดินประเภทใด ซึ่งต่างกับกรณีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมตามกฎกระทรวงฉบับที่ ๔๗ (พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๒ (๗) (จ) ซึ่งต้องเป็นที่ดินที่ใช้เป็นที่ตั้งศาสนสถานเท่านั้น

ค่าอากรแสตมป์

การเรียกเก็บค่าอากรแสตมป์ ในอัตราร้อยละ ๐.๕๐ คำนวณตามราคาประเมินทุนทรัพย์ ได้รับการยกเว้นตามมาตรา ๑๒๑ แห่งประมวลรัษฎากร (หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๕๐๑/๑๓๐๐ ลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๔๘)

สรุป

อัตราค่าธรรมเนียมและภาษีในการจดทะเบียนรับให้ที่ดินของวัด

ค่าธรรมเนียม ที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงฉบับที่ ๔๗ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๘๗ ข้อ ๒ (๓) (จ) กำหนดไว้ว่า “ค่าจดทะเบียนเฉพาะในกรณีที่ดินวัดวาอาราม วัดบาทหลวงโรมันคาทอลิก หรือมัสยิดอิสลาม เป็นผู้รับให้เพื่อใช้เป็นที่ตั้งศาสนสถาน ทั้งนี้ ในส่วนที่ได้มารวมกับที่ดินที่มีอยู่ก่อนแล้วไม่เกิน ๕๐ ไร่ เรียกตามราคาประเมินทุนทรัพย์ ตามที่คณะกรรมการกำหนดราคาประเมินทุนทรัพย์กำหนดร้อยละ ๐.๐๑” (ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๑๕ ตอนที่ ๗๖ ก. วันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๑)

ค่าภาษีธุรกิจเฉพาะ ที่กระทรวงการคลัง โดยกรมสรรพากรได้ตามพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร (ฉบับ ๓๒๖) พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล และภาษีธุรกิจเฉพาะ สำหรับการโอนกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิครอบครองในที่ดินโดยไม่มีค่าตอบแทนให้แก่วัดที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย เฉพาะการโอนที่ดินส่วนที่เหลือให้วัดไม่เกิน ๕๐ ไร่ (ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๑๕ ตอนที่ ๗๐ ก. วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๔๑)

ค่าภาษีเงินได้ ที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงฉบับที่ ๒๑๔ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร ข้อ ๑ “(๔๕) เงินได้จากการโอนกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิครอบครองในที่ดินโดยไม่มีค่าตอบแทนให้แก่วัด วัดบาทหลวงโรมันคาทอลิก หรือมัสยิดอิสลามที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยกรณนั้น ทั้งนี้ เฉพาะการโอนที่ดินที่ทำให่วัด วัดบาทหลวงโรมันคาทอลิก หรือมัสยิด ที่มีที่ดินไม่เกินห้าสิบไร่ (ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๑๕ ตอนที่ ๗๕ ก. วันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๔๑)

ค่าอากรแสตมป์ ร้อยละ ๐.๕๐ ได้รับการยกเว้นตามมาตรา ๑๒๑ แห่งประมวลรัษฎากร

การแลกเปลี่ยนที่ดินวัด

วัดขอแลกเปลี่ยนที่ดิน

วัดขอแลกเปลี่ยนที่ดินกับเอกชน หรือกับวัดด้วยกัน ต้องตราเป็นพระราชบัญญัติ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

กรณีที่ดินอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร

- (๑) วัดและคูกรณี เสนอเรื่องการแลกเปลี่ยนที่ดินกับสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
- (๒) เมื่อสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ และขั้นตอนต่างๆ ครบถ้วนแล้ว ถ้าผลการพิจารณาให้แลกเปลี่ยนที่ดินได้ จะส่งเรื่องให้กรมที่ดินพิจารณา
- (๓) กรมที่ดินรับเรื่องแล้ว ส่งเรื่องคืนสำนักงานที่ดินกรุงเทพมหานครเพื่อแจ้งวัด และคูกรณีให้มายื่นคำขอแลกเปลี่ยนที่ดินกับพนักงานเจ้าหน้าที่
- (๔) พนักงานเจ้าหน้าที่รับคำขอ สอบสวน และดำเนินการตามขั้นตอนต่างๆ เช่นเดียวกับกรณีวัดขอได้มาซึ่งที่ดินในกรณีทั่วไปทุกประการ รวมทั้งขอความเห็นจากผู้อำนวยการเขต ก่อนส่งกรมที่ดิน
- (๕) กรมที่ดินรับเรื่องแล้วพิจารณาเสนอขออนุญาตรัฐมนตรีฯ ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน เมื่อรัฐมนตรีฯ อนุญาตแล้วกรมที่ดินจะส่งเรื่องให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติดำเนินการออกพระราชบัญญัติต่อไป

กรณีที่ดินอยู่ในเขตจังหวัดอื่น

- (๑) วัดและคูกรณี เสนอเรื่องการแลกเปลี่ยนที่ดินกับสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
- (๒) เมื่อสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ และขั้นตอนต่างๆ ครบถ้วนแล้ว ถ้าผลการพิจารณาให้แลกเปลี่ยนที่ดินได้ จะส่งเรื่องให้กรมที่ดินพิจารณา
- (๓) กรมที่ดินรับเรื่องแล้ว ส่งเรื่องคืนจังหวัดเพื่อแจ้งวัด และคูกรณีให้มายื่นคำขอแลกเปลี่ยนที่ดินกับพนักงานเจ้าหน้าที่
- (๔) พนักงานเจ้าหน้าที่รับคำขอ สอบสวน และดำเนินการตามขั้นตอนต่างๆ เช่นเดียวกับกรณีวัดขอได้มาซึ่งที่ดินในกรณีทั่วไปทุกประการ รวมทั้งขอความเห็นจากอำเภอ

(๕) เมื่อได้รับผลการดำเนินการและความเห็นจากอำเภอแล้ว

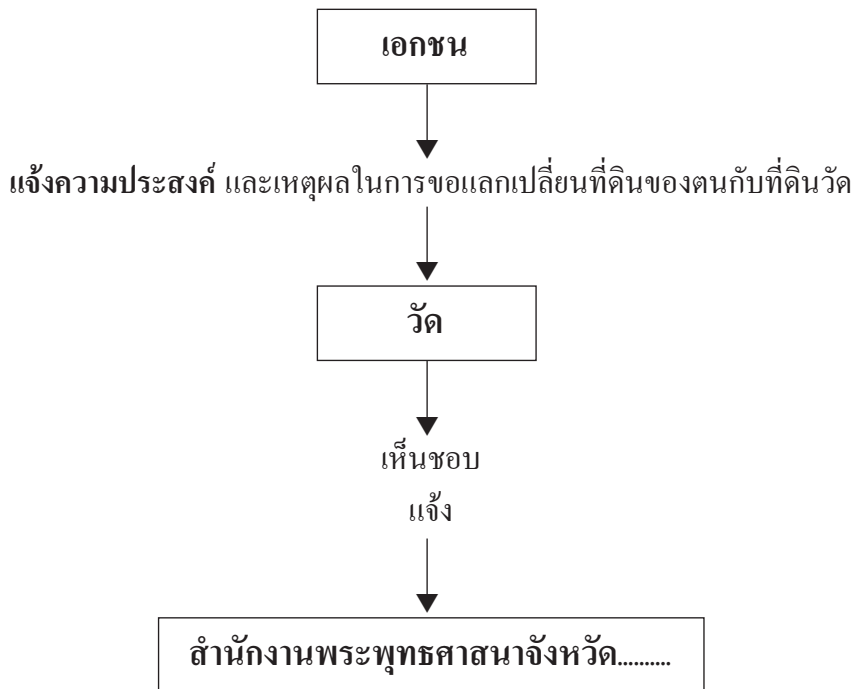
(๕.๑) กรณีที่ดินอยู่ในเขตสำนักงานที่ดินจังหวัด ให้สำนักงานที่ดินจังหวัดสอบถามข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมของผู้ขอไปที่กรมที่ดินโดยทางโทรสาร ตามบัญชีตรวจสอบข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมของนิติบุคคลเพื่อการศึกษา ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

(๕.๒) กรณีที่ดินอยู่ในเขตสำนักงานที่ดินจังหวัดสาขาและส่วนแยก หรือสำนักงานที่ดินอำเภอให้ส่งเรื่องไปสำนักงานที่ดินจังหวัด เพื่อดำเนินการสอบถามข้อมูลที่ดินที่มีอยู่เดิมตาม (๕.๑)

(๖) เมื่อสำนักงานที่ดินจังหวัดได้รับบัญชีตรวจสอบข้อมูลที่ดินฯ จากกรมที่ดินแล้ว ให้เสนอผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะปฏิบัติราชการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาสั่งการต่อไป

แผนภูมิที่ ๑ แสดงขั้นตอนการแลกเปลี่ยนที่ดินวัดกับเอกชน
ในส่วนการดำเนินการของวัด

ทำบันทึกข้อได้เปรียบ - เสียเปรียบในการแลกเปลี่ยนที่ดินวัด กับเอกชน

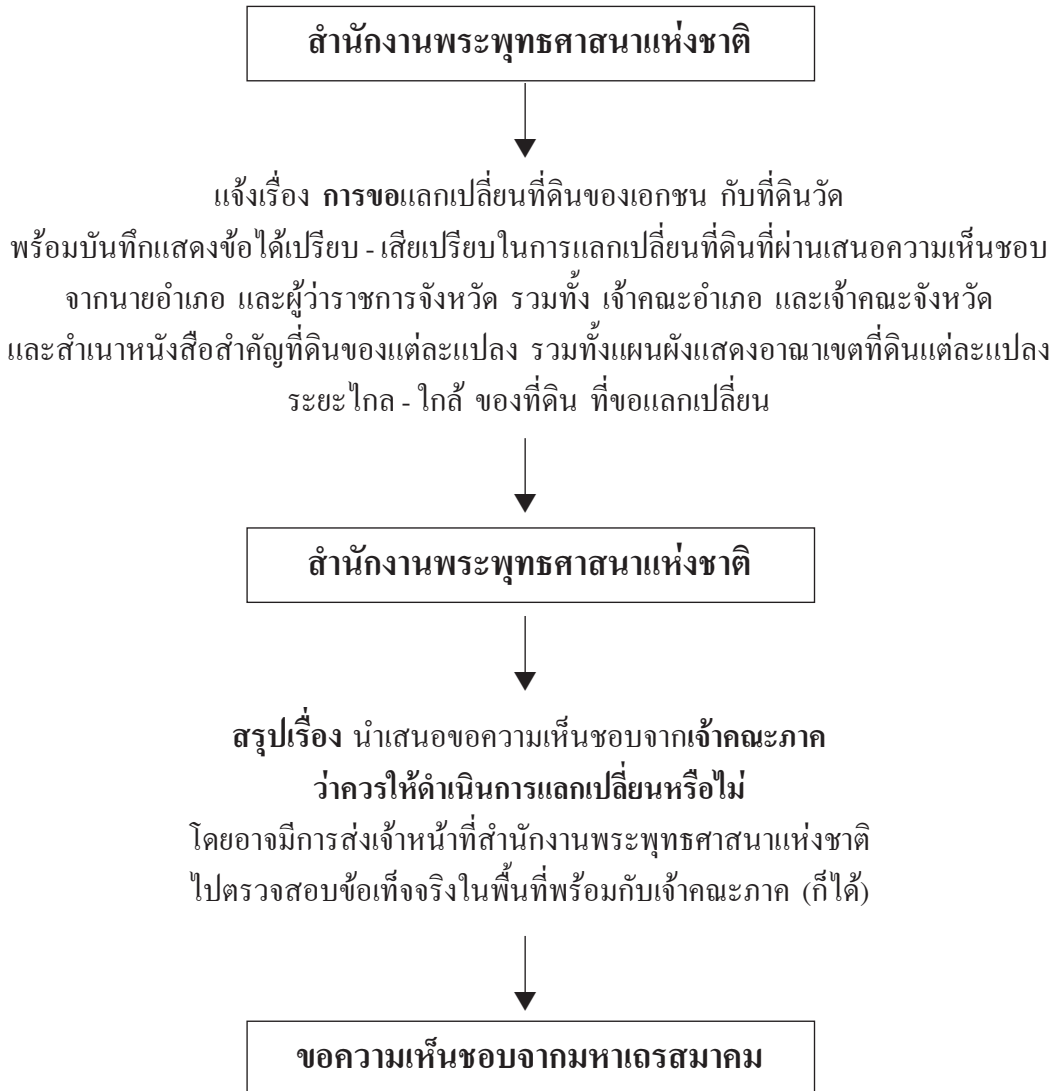
- เปรียบเทียบราคาประเมินที่ดิน หรือราคาซื้อ - ขาย ในปัจจุบัน
- เปรียบเทียบจำนวนเนื้อที่ของแต่ละแปลง ไคร่มา - น้อยกว่ากัน
- เปรียบเทียบทำเลที่ตั้ง เช่น ความใกล้ - ไกล แหล่งชุมชน แหล่งการค้า
- ความสะดวกในการเข้า - ออก สู่ที่ดินในแต่ละแปลง

เสนอขอความเห็นชอบ ว่าควรให้ดำเนินการแลกเปลี่ยน หรือไม่

ขอความเห็นชอบจากเจ้าคณะอำเภอ
และเจ้าคณะจังหวัด

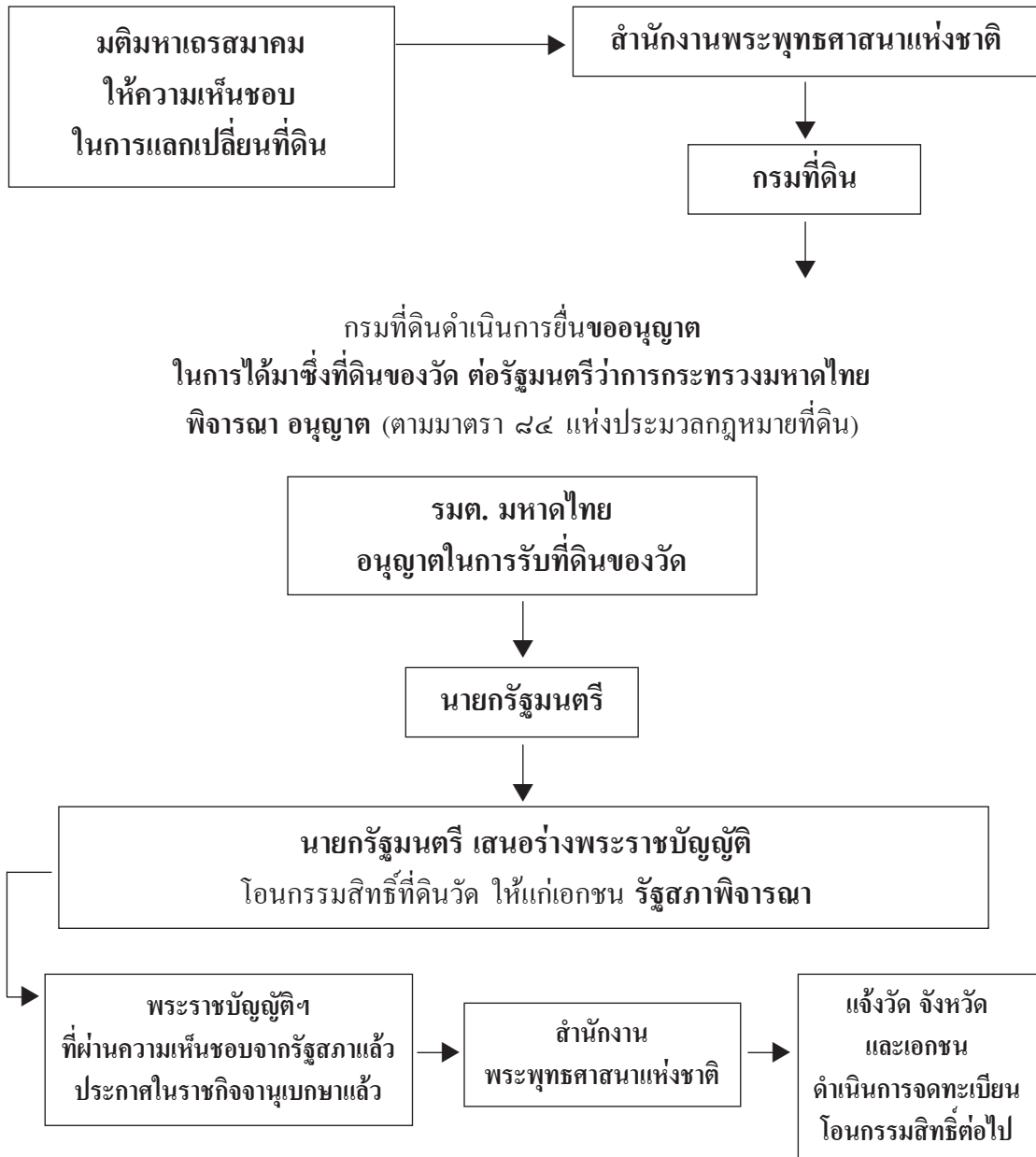
ขอความเห็นชอบจากนายอำเภอ
และผู้ว่าราชการจังหวัด

แผนภูมิที่ ๒ แสดงขั้นตอนการแลกเปลี่ยนที่ดินวัดกับเอกชน
ในส่วนการดำเนินการของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด

แผนภูมิที่ ๓ แสดงขั้นตอนการแลกเปลี่ยนที่ดินวัดกับเอกชน
ในส่วนการดำเนินการของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

เรื่อง การตราพระราชบัญญัติโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินวัดให้แก่เอกชน
และการเสนอขอความเห็นชอบ จากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

มติมหาเถรสมาคม
ครั้งที่ ๗/๒๕๕๓
สำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม

มติที่ ๑๗๑/๒๕๕๓

เรื่อง หลักเกณฑ์การแลกเปลี่ยนที่ดินที่ตั้งวัด ที่ธรณีสงฆ์
หรือที่ดินศาสนสมบัติกลาง กับที่ดินเอกชน

ในการประชุมมหาเถรสมาคมครั้งที่ ๗/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๓ เลขาธิการมหาเถรสมาคมเสนอว่า สมเด็จพระพุฒาจารย์ ประธานคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช ประธานที่ประชุม เสนอว่า ในการขอแลกเปลี่ยนที่ดินที่ตั้งวัด (ถ้ามี) กับที่ดินเอกชน เพื่อประโยชน์สูงสุดของวัดและพระพุทธศาสนา จึงเสนอให้มีหลักเกณฑ์เพิ่มเติม ดังนี้

๑. ที่ดินที่จะแลกเปลี่ยนนั้นจะต้องมีหลักฐานกรรมสิทธิ์ถูกต้องครบถ้วนตามกฎหมาย โดยให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติส่งเจ้าหน้าที่ไปสำรวจที่ดินทั้ง ๒ ฝ่าย รวมทั้ง รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง แล้วจัดทำความเห็นประกอบการพิจารณาของมหาเถรสมาคม

๒. วัดหรือสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติต้องไม่เสียประโยชน์ในทุกด้าน

๓. ที่ดินที่จะแลกเปลี่ยนกับวัดหรือสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติสามารถที่จะทำประโยชน์ต่อไปได้

ที่ประชุมพิจารณาแล้วลงมติเห็นชอบตามที่เสนอและให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติถือปฏิบัติต่อไป พร้อมทั้งให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติแจ้งเจ้าคณะจังหวัดทุกจังหวัด เพื่อแจ้งวัดในเขตปกครองทราบและถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

(นางจุฬารัตน์ บุณยากร)

เลขาธิการมหาเถรสมาคม

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานศาสนสมบัติ ฝ่ายทะเบียนและสัญญา โทร. ๐ ๒๔๔๑ ๔๕๓๒

ที่

วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๒

เรื่อง แจ้งระเบียบสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ว่าด้วยการยกที่ดิน อาคาร ให้เป็นศาสนสมบัติกลาง พ.ศ. ๒๕๕๒

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ด้วยคณะทำงานตรวจชำระกฎหมาย กฎ ระเบียบ คำสั่งที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้มีมติในการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๕๒ มอบให้สำนักงานศาสนสมบัติดำเนินการแจ้งระเบียบสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ว่าด้วยการยกที่ดิน อาคาร ให้เป็นศาสนสมบัติกลาง พ.ศ. ๒๕๕๒ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบและปฏิบัติตามระเบียบต่อไป

สำนักงานศาสนสมบัติพิจารณาแล้ว เพื่อให้เป็นไปตามมติที่ประชุมดังกล่าว เห็นควรแจ้งผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด เพื่อทราบและปฏิบัติตามระเบียบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดลงนามในหนังสือที่ได้แนบมาพร้อมนี้ จำนวน ๑ ฉบับ

(นายสมควร บุญประเสริฐ)

ผู้อำนวยการสำนักงานศาสนสมบัติ

๒๕ ก.ค. ๒๕๕๒

ที่ พศ ๐๐๐๕/๐๕๘๓๓

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
อำเภอพุทธมณฑล
จังหวัดนครปฐม ๗๓๑๗๐

๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๒

เรื่อง แจ้งระเบียบสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ว่าด้วยการยกที่ดิน อาคาร
ให้เป็นศาสนสมบัติกลาง พ.ศ. ๒๕๕๒

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาระเบียบสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ว่าด้วยการยกที่ดิน อาคาร
ให้เป็นศาสนสมบัติกลาง พ.ศ. ๒๕๕๒ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้กำหนดระเบียบสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
ว่าด้วยการยกที่ดิน อาคาร ให้เป็นศาสนสมบัติกลาง พ.ศ. ๒๕๕๒ และสำนักเลขาธิการ คณะรัฐมนตรี
ได้ดำเนินการประกาศเรื่องดังกล่าว ในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศและงานทั่วไป เล่ม ๑๒๖
ตอนพิเศษ ๘๖ ง วันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๒ แล้ว

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จึงขอแจ้งระเบียบสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
ว่าด้วยการยกที่ดิน อาคาร ให้เป็นศาสนสมบัติกลาง พ.ศ. ๒๕๕๒ ให้จังหวัด เพื่อทราบและปฏิบัติ
ตามระเบียบต่อไป ในการนี้ ได้ดำเนินการโฆษณาเผยแพร่ ทางอินเทอร์เน็ตบนเว็บไซต์กลุ่มงาน
ราชกิจจานุเบกษาของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี www.ratchakitcha.soc.go.th และเผยแพร่
บนเว็บไซต์ ของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ www.onab.go.th อีกส่วนหนึ่งด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป ขอขอบคุณเป็นอย่างสูง
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางจุฬารัตน์ บุนนaylor)

ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

โทร/โทรสาร ๐ ๒๔๔๑ ๔๕๓๒

ระเบียบสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ว่าด้วยการยกที่ดิน อาคาร ให้เป็นศาสนสมบัติกลาง พ.ศ. ๒๕๕๒

ด้วยมีการตราพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๔๖ บัญญัติให้มีสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติขึ้น พระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๑๕๕ กำหนดให้โอน บรรดากิจการ อำนาจหน้าที่ของกรมการศาสนาบางส่วน มาเป็นของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจึงกำหนดระเบียบไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ว่าด้วยการยกที่ดิน อาคาร ให้เป็นศาสนสมบัติกลาง พ.ศ. ๒๕๕๒”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดากฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับอื่นใด ที่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“สำนักงาน” หมายถึง สำนักงานศาสนสมบัติ หรือสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

“เจ้าหน้าที่” หมายถึง เจ้าหน้าที่ของสำนักงาน

ข้อ ๕ ผู้ประสงค์จะยกที่ดิน และหรืออาคารให้เป็นศาสนสมบัติกลาง ต้องส่งมอบเอกสารหลักฐานต่อเจ้าหน้าที่ตามสถานที่ตั้งของที่ดินและหรืออาคาร ตรวจสอบดังต่อไปนี้

(๑) เอกสารแสดงสถานภาพของบุคคล ได้แก่

- สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน
- สำเนาทะเบียนบ้าน
- หนังสือรับรองของนายทะเบียนท้องถิ่น กรณีหลักฐานบัตรประจำตัวไม่ตรงกับทะเบียนบ้าน

กับทะเบียนบ้าน

- ใบสำคัญการเปลี่ยนชื่อตัวหรือชื่อสกุล กรณีชื่อใหม่ไม่ตรงกับชื่อที่ปรากฏอยู่ในทะเบียนกรรมสิทธิ์ทรัพย์สิน

- ใบสำคัญการสมรส ถ้าผู้ขอมีคู่สมรส

- หนังสือยินยอมการยกให้ จากคู่สมรสของผู้ยกให้ (ถ้ามี)

(๒) เอกสารประกอบการยกให้

- หนังสือแสดงเจตนายกให้ โดยมีข้อความระบุรายละเอียดเกี่ยวกับที่ดินและหรืออาคารที่จะยกให้ เป็นต้นว่า มูลค่าของที่ดินและหรืออาคาร จำนวนเนื้อที่ของที่ดิน หรือหน่วยของอาคารแล้วแต่กรณี

- หลักฐานกรรมสิทธิ์ที่ดินและหรืออาคาร รวมทั้งข้อผูกพันต่างๆ ในที่ดินและหรืออาคารนั้น อันมีอยู่ก่อนการยกให้

- แผนที่ แผนผังที่ตั้งของที่ดินและหรืออาคาร

กรณีนิติบุคคลเป็นผู้ยื่นคำขอ ต้องส่งสำเนาหลักฐานแสดงการเป็นนิติบุคคล ซึ่งมีความสามารถตามกฎหมาย ในกรณีที่ผู้ยกได้ถึงแก่กรรมหรือสาบสูญ โดยทำพินัยกรรมไว้ ให้แนบหนังสือเกี่ยวกับการตาย การสาบสูญ ของเจ้าของมรดก และคำสั่งศาล ตลอดจนถึงเอกสารอื่นใดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเช่นว่านั้น

ข้อ ๖ เมื่อเจ้าหน้าที่ตรวจสอบเอกสารต่างๆ ถูกต้องครบถ้วน ให้สำนักงานแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ออกตรวจสอบที่ดินและหรืออาคารที่จะยกให้ กรณีที่ดินและหรืออาคารที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค ให้รายงานผ่านผู้ว่าราชการจังหวัด มายังสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

กรณีการยกให้ซึ่งที่ดินและหรืออาคารที่มีเงื่อนไข หรือจะต้องทำความตกลง หรือยินยอมจากคณะกรรมการใด หรือคำสั่งศาล หรือรอกการพิสูจน์ในเรื่องใด ให้อยู่ในดุลยพินิจของผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ที่จะไม่ดำเนินการตามวรรค ๑ ก็ได้

ข้อ ๗ เมื่อสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ส่งให้รับมอบที่ดินและหรืออาคารให้แต่งตั้งเจ้าหน้าที่เป็นผู้แทน ไปยื่นคำขอจดทะเบียนรับมอบที่ดินและหรืออาคารที่จะยกให้เป็นศาสนสมบัติกลางต่อเจ้าพนักงานที่ดิน หรือเขต หรืออำเภอที่ดินและหรืออาคารตั้งอยู่ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๘ ให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ นำเสนอมหาเถรสมาคมรับทราบการได้มาซึ่งที่ดินและหรืออาคารศาสนสมบัติกลาง

เมื่อมหาเถรสมาคมรับทราบแล้ว ให้เจ้าหน้าที่บันทึกการได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ที่ดิน และหรืออาคารในทะเบียนศาสนสมบัติกลาง และแจ้งผู้ยกให้ที่ดิน และหรืออาคารทราบ พร้อมจัดส่งเอกสารสิทธิที่ดินฉบับจริง ให้สำนักงานเก็บรักษาตามระเบียบการเก็บรักษาหนังสือสำคัญสำหรับที่ดินต่อไป

ข้อ ๙ กรณีเป็นที่สงสัย หรือเกิดปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้ประการใด ให้สำนักงาน ทำความเห็นเสนอผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

ข้อ ๑๐ ให้ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติรักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๒

(นางจุฬารัตน์ บุนนยากร)

ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ขั้นตอนการจดทะเบียนรับให้ที่ดินศาสนสมบัติกลาง (สบก.)

ขั้นตอนการปฏิบัติ	เอกสารประกอบเรื่อง
๑. กรณีมีผู้บริจาคที่ดินให้ศาสนสมบัติกลาง (สบก.) ๑.๑ ในส่วนภูมิภาค (ต่างจังหวัด) สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติมอบอำนาจผู้ว่าราชการจังหวัด (มอบสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด มาตรา ๓๕ วรรค ๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔) สอบสวนที่ดินว่าใครเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในที่ดิน ในกรณีผู้ยกที่ดินมีคู่สมรสต้องได้รับความยินยอมจากคู่สมรสด้วย	๑. โฉนดที่ดินของผู้ยกที่ดิน ๒. หนังสือยินยอมคู่สมรส ๓. สำเนาบัตรประจำตัวผู้ยกที่ดิน และของคู่สมรส (ถ้ามี) ๔. สำเนาทะเบียนบ้านของผู้ยกที่ดิน ๕. หนังสือผู้ว่าราชการจังหวัดมอบอำนาจให้เจ้าหน้าที่ไปดำเนินการจดทะเบียนรับให้ที่ดิน
๒. นัดหมายผู้ยกที่ดินเพื่อยื่นคำขอจดทะเบียนรับให้ที่ดิน เพื่อประโยชน์แก่พระศาสนา (ศาสนสมบัติกลาง)	- หนังสือเชิญพบผู้ยกที่ดินเพื่อนัดหมายไปสำนักงานที่ดิน
๓. เมื่อสำนักงานที่ดินจังหวัดรับเรื่อง ตรวจสอบ บันทึกถ้อยคำใน ทด.๑๖ เรียบร้อย	- เอกสารประกอบ ๑ - ๕ (ข้างต้น)
๔. เจ้าพนักงานที่ดินจะทำการจดทะเบียนเปลี่ยนชื่อเจ้าของที่ดิน เป็น “สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (ศาสนสมบัติกลาง)”	- ค่าธรรมเนียมการโอนฯ ค่าอากร ได้รับการยกเว้น (มาตรา ๑๒๑ ประมวลรัษฎากร)
๕. สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาตินำโฉนดที่ดินที่บันทึกหลักฐานทางทะเบียนที่ดิน “สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (ศาสนสมบัติกลาง)” แจ้งสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เพื่อดำเนินการเสนอคณะสงฆ์ออกใบอนุญาต ซึ่งลงนามโดยสมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายกให้แก่ผู้ยกที่ดินให้ศาสนสมบัติกลางต่อไป	- สำเนาโฉนดที่ดินแปลงที่ดำเนินการ - ราคาประเมินที่ดินแปลงที่รับให้ ซึ่งออกโดยสำนักงานที่ดินจังหวัด - แผนผังแสดงที่ตั้งของที่ดิน พร้อมระบุสถานที่ใกล้เคียง

หมายเหตุ เอกสารประกอบเรื่อง กรณีเป็นสำเนา จะต้องรับรองสำเนาถูกต้องทุกฉบับ

มติมหาเถรสมาคม

ครั้งที่ ๑/๒๕๔๕

สำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม

มติที่ ๒๒/๒๕๔๕

เรื่อง ออกรแสตมป์ กรณีการยกที่ดินให้วัด

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานศาสนสมบัติ

ในการประชุมมหาเถรสมาคมครั้งที่ ๑/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๔๕ เลขาธิการมหาเถรสมาคมเสนอว่า พระครูถาวรสุภกิจ เจ้าอาวาสวัดหนองเกต ได้มีลิขิตที่ ๑/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๔๖ แจ้งว่า วัดหนองเกตขอจดทะเบียนรับให้ที่ดินตามหลักฐาน น.ส.๓ เลขที่ ๖๔๕ หมู่ที่ ๕ ตำบลบ่อแก้ว อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี เนื้อที่ ๒๘ ไร่ ๒ งาน ๖๐ ตารางวา จากนางสาวบังอร สังข์นาค เพื่อเป็นสถานที่ตั้งวัด สำนักงานที่ดินจังหวัดชลบุรีแจ้งว่า วัดหนองเกตจะต้องเสียค่าธรรมเนียม ร้อยละ .๐๑ ของราคาประเมินที่ดิน เป็นเงิน ๖๕๐.- บาท และเสียค่าออกรแสตมป์ร้อยละ ๐.๕ ของราคาประเมินที่ดิน เป็นเงิน ๓๒,๔๘๑.- บาท และขอให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติพิจารณาดำเนินการ

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้มีหนังสือ ที่ พศ ๐๐๐๕/๔๐๘๖ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๔๖ แจ้งกรมสรรพากรขอหารือว่า ในการรับโอนที่ดินของวัดจากผู้มีจิตศรัทธาบริจาค โดยไม่มีค่าตอบแทนเข้าลักษณะยกเว้นตามมาตรา ๑๒๑ แห่งประมวลรัษฎากรหรือไม่

กรมสรรพากรได้มีหนังสือ ที่ กค ๐๗๐๖/๗๗๖๕ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๔๖ แจ้งว่าการโอนที่ดินให้วัดโดยไม่มีค่าตอบแทน ไม่ได้รับการยกเว้นอากร เนื่องจากวัดไม่ใช่ฝ่ายที่ต้องเสียอากร จึงไม่ได้รับยกเว้นอากรตามมาตรา ๑๒๑ แห่งประมวลรัษฎากร

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้มีหนังสือ ที่ พศ ๐๐๐๕/๘๔๖ ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ แจ้งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาขอหารือว่า ในการรับให้ที่ดินของวัดจากผู้มีจิตศรัทธาบริจาคโดยไม่มีค่าตอบแทน จะได้รับการยกเว้นค่าออกรแสตมป์ ตามมาตรา ๑๒๑ แห่งประมวลรัษฎากรหรือไม่

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีหนังสือ ที่ นร ๐๕๐๑/๑๓๐๐ ลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๔๘ แจ้งว่า คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๒) ได้พิจารณาข้อหารื้อดังกล่าวแล้วมีความเห็นว่า “เมื่อผู้บริจาคที่ดินให้แก่วัดหนองเกตไ้ทำหนังสือสัญญาให้ที่ดิน (ท.ค. ๑๔) โดยได้กระทำต่อหน้าเจ้าพนักงานที่ดิน และจดทะเบียนสิทธิ และนิติกรรมถูกต้องตามกฎหมาย หนังสือสัญญาให้ดังกล่าว จึงเป็นบันทึกหรือหนังสือใดๆ ที่เป็นหลักฐานแสดงว่า วัดหนองเกตไ้ได้รับที่ดินจากผู้มีจิตศรัทธาบริจาค ซึ่งเป็น “ใบรับ” ตามมาตรา ๑๐๓ แห่งประมวลรัษฎากร และโดยที่บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรได้กำหนดในเรื่องของการเสียอากรไว้ในมาตรา ๑๐๔ ว่า ตราสารที่ระบุไว้ในบัญชีท้ายหมวดนี้ต้องปิดแสดงปีบริบูรณ์ตามอัตราที่กำหนดไว้ในบัญชานั้น สำหรับสัญญาให้ซึ่งถือว่าเป็นใบรับนี้ เข้าลักษณะตราสารที่ระบุไว้ในบัญชีอัตราอากรแสดงปีข้อ ๒๘ (ข) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งกำหนดให้ผู้ออกใบรับสำหรับการโอนหรือก่อตั้งสิทธิใดๆ เกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ ในเมื่อนิติกรรมที่เป็นเหตุให้ออกใบรับนั้นมีการจดทะเบียนตามกฎหมาย ถ้าใบรับนั้นมีจำนวนเงินตั้งแต่สองร้อยบาทขึ้นไป ทุกสองร้อยบาทหรือเศษของสองร้อยบาทจะต้องเสียอากรแสดงปีหนึ่งบาท ดังนั้น เมื่อวัดหนองเกตไ้รับบริจาคที่ดินโดยไม่มีค่าตอบแทน ตามสัญญาให้ (ท.ค. ๑๔) วัดหนองเกตไ้จึงเป็นผู้รับโอนกรรมสิทธิในที่ดินจึงเป็นผู้ออกใบรับ และเป็นผู้ที่ต้องเสียอากรตามลักษณะแห่งตราสารที่กำหนด แต่โดยที่มาตรา ๑๒๑ แห่งประมวลรัษฎากรกำหนดว่า หากฝ่ายที่ต้องเสียอากรเป็นวัดวาอาราม อากรเป็นอันไม่ต้องเสีย วัดหนองเกตไ้ซึ่งเป็นฝ่ายที่จะต้องเสียอากร จึงได้รับการยกเว้นตามมาตรา ๑๒๑ แห่งประมวลรัษฎากร”

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเห็นควรนำเสนอมหาเถรสมาคมเพื่อโปรดให้ความเห็นชอบดังนี้

๑. แจ้งวัดหนองเกตไ้เพื่อทราบ
 ๒. แจ้งจังหวัดชลบุรีและกรมที่ดินเพื่อทราบ และแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ถือปฏิบัติตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา
 ๓. แจ้งเจ้าคณะใหญ่ เจ้าคณะภาค รองเจ้าคณะภาค เพื่อทราบ และแจ้งเจ้าคณะจังหวัดทุกจังหวัดเพื่อทราบ และแจ้งวัดในเขตปกครองทราบ
- ที่ประชุมพิจารณาแล้วลงมติเห็นชอบตามที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเสนอ

จึงเรียนมาเพื่อดำเนินการต่อไป

(นางจุฬารัตน์ บุญยากร)

ผู้อำนวยการสำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
๓๑๔-๓๑๖ ซอยบ้านบาตร ถนนบำรุงเมือง กทม. ๑๐๑๐๐
โทร. ๐-๒๒๒๓-๓๓๕๒, ๐-๒๒๒๓-๕๕๔๘ โทรสาร ๐-๒๒๒๑-๒๕๑๐
E-mail : sasana@asianet.co.th
นายพีรพล กนกวลัย ผู้พิมพ์/โฆษณา